

Fremsat den 27. november 2019 af justitsministeren (Nick Hækkerup)

Forslag

til

Lov om udlevering til og fra Danmark (udleveringsloven)¹⁾

Kapitel 1

Anvendelsesområde

§ 1. Den, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling i Danmark eller i udlandet, kan udleveres til eller fra Danmark efter denne lov.

Stk. 2. Lovens kapitel 4 omfatter ikke udlevering fra Danmark til Finland og Sverige.

Kapitel 2

Almindelige betingelser for udlevering fra Danmark til udlandet

§ 2. Udlevering kan ikke finde sted, hvis den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15.

§ 3. Udlevering kan ikke finde sted, når den, der begæres udleveret, her i landet, i et nordisk land eller i en medlemsstat i Den Europæiske Union, er dømt eller frifundet for den samme strafbare handling.

Stk. 2. Tilsvarende gælder, hvis den, der begæres udleveret, her i landet er benådet for handlingen.

Stk. 3. Udlevering kan endvidere afslås, hvis den, der begæres udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i et land uden for Norden og Den Europæiske Union.

Stk. 4. Afslag på udlevering efter stk. 1 og 3 er betinget af, at dommen er blevet fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet.

§ 4. Er tiltale mod den pågældende frafaldet her i landet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltalefrafald er opfyldt. Udlevering kan endvidere afslås, hvis påtale er opgi-

vet, og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt.

Stk. 2. Udlevering til strafforfølgning kan afslås, hvis der her i landet er indledt strafforfølgning mod den pågældende for den handling, for hvilken der begæres udlevering, og strafforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes at skulle gennemføres her i landet.

§ 5. Udlevering kan ikke finde sted, hvis den pågældende handling helt eller delvis er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

§ 6. Udlevering kan ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod dennes liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Stk. 2. Udlevering kan endvidere ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Stk. 3. Udlevering kan endvidere ikke finde sted, hvis det i øvrigt ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser.

§ 7. Ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til strafforfølgning i udlandet kan der stilles vilkår om, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

¹⁾ Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, EU-Tidende 2002, nr. L 190, side 1, og Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 om ændring af en række rammeafgørelser samt styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder og fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den pågældende selv var til stede under retssagen, EU-Tidende 2009, nr. L 81, side 24.

Stk. 2. Udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

§ 8. En person, der afsoner fængselsstraf i Danmark, kan, hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, midlertidigt udleveres fra Danmark med henblik på strafforfølgning i det anmodende land på vilkår af,

- 1) at den pågældende tilbageføres til Danmark, når strafforfølgningen er afsluttet, og
- 2) at den pågældende er frihedsberøvet under udleveringen.

Stk. 2. Hvis den pågældende er dømt til udvisning af Danmark og vil kunne opfylde betingelserne for at blive løsladt under den midlertidige udlevering, betinges vilkåret om tilbageførsel, jf. stk. 1, nr. 1, af, at der ikke i Danmark forinden er truffet beslutning om løsladelse. Endvidere fastsættes vilkår om, at det anmodende land om nødvendigt medvirker til at forkynde et indrejseforbud for den pågældende.

Stk. 3. Frihedsberøvelsen i det anmodende land fratrækkes i den straf, som den pågældende er blevet idømt i Danmark.

Stk. 4. En person, der skal strafforfølges i Danmark, kan, hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, undtagelsesvis midlertidigt udleveres fra Danmark med henblik på strafforfølgning i det anmodende land.

Kapitel 3

Betingelser for udlevering fra Danmark til de nordiske lande

§ 9. Udlevering til strafforfølgning i Finland, Island, Norge eller Sverige for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i det land, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, kan ske på grundlag af en nordisk arrestordre.

Stk. 2. Udlevering til straffuldbyrdelse i Finland, Island, Norge eller Sverige kan ske på grundlag af en nordisk arrestordre, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Stk. 3. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1 og 2 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

§ 10. Udlevering sker på vilkår af, at den udleverede ikke må drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, hvis

- 1) udlevering ikke kunne have fundet sted for den pågældende lovovertrædelse i henhold til § 2, § 3, stk. 1, jf. stk. 4, eller § 3, stk. 2, eller
- 2) udlevering for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået efter § 4, stk. 1, eller § 5, og retten ikke meddeler tilladelse til, at den pågældende kan drages til ansvar for lovovertrædelsen, jf. § 41, stk. 3.

Stk. 2. Den udleverede kan dog uanset stk. 1 drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis

- 1) den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til det nordiske land, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 36, eller den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i det nordiske land, hvortil udlevering er sket, eller
- 2) den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade det land, hvortil vedkommende er udleveret, har undladt dette i 30 dage efter den endelige løsladelse eller er vendt tilbage til dette land efter at have forladt det.

§ 11. Udlevering sker på vilkår af, at den udleverede ikke må videreudleveres til Island for andre strafbare handlinger begået før udleveringen, end den, der er sket udlevering for, hvis udlevering hertil ville være blevet afslået efter reglerne i det nordiske land, hvortil udlevering er sket.

§ 12. Udlevering sker på vilkår af, at den udleverede ikke videreudleveres til en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, medmindre

- 1) den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til det nordiske land, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive videreudleveret til en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for sådanne handlinger, jf. § 36, eller den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i det nordiske land, hvortil udlevering er sket,
- 2) den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade det land, hvortil vedkommende er udleveret, har undladt dette i 30 dage efter den endelige løsladelse eller er vendt tilbage til dette land efter at have forladt det, eller
- 3) retten tillader det efter § 41.

Kapitel 4

Betingelser for udlevering fra Danmark til medlemsstater i Den Europæiske Union bortset fra Finland og Sverige

§ 13. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret, for følgende handlinger:

- 1) Deltagelse i en kriminel organisation.
- 2) Terrorisme.
- 3) Menneskehandel.
- 4) Seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.
- 5) Ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.
- 6) Ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer.
- 7) Bestikkelse.

- 8) Svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser.
- 9) Hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold.
- 10) Falskmøntneri, herunder forfalskning af euroen.
- 11) Internetkriminalitet.
- 12) Miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter.
- 13) Menneskesmugling.
- 14) Forsægtigt manddrab og grov legemsbeskadigelse.
- 15) Ulovlig handel med menneskevæv og -organer.
- 16) Bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning.
- 17) Racisme og fremmedhad.
- 18) Organiseret eller væbnet tyveri.
- 19) Ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande.
- 20) Bedrageri.
- 21) Afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning.
- 22) Efterligninger og fremstillinger af piratudgaver af produkter.
- 23) Forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter.
- 24) Forfalskning af betalingsmidler.
- 25) Ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstfremmende stoffer.
- 26) Ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.
- 27) Handel med stjålne motorkøretøjer.
- 28) Voldtægt.
- 29) Forsægtlig brandstiftelse.
- 30) Strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed.
- 31) Skibs- eller flykapring.
- 32) Sabotage.

Stk. 2. Udlevering til strafforfølgning i en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den pågældende medlemsstat kan medføre fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Stk. 3. Udlevering til straffuldbyrkelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Stk. 4. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrkelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1-3 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

§ 14. Udlevering for en strafbar handling, der er omfattet af dansk straffemyndighed, kan afslås, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

§ 15. Udlevering kan afslås, hvis den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den medlemsstat, der

har anmodet om udlevering, og en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed.

§ 16. Udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en dom afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen, hvorved den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, kan ikke finde sted, medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre, at den pågældende i overensstemmelse med reglerne i udstedelsesstaten og i rette tid

- 1) er blevet indkaldt personligt og dermed er blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, som førte til afgørelsen, eller på anden vis er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, på en sådan måde, at det klart fremgår, at personen var bekendt med den berammede retssag og er blevet underrettet om, at der kunne træffes en afgørelse, selv om vedkommende ikke var til stede under retssagen,
- 2) var bekendt med den berammede retssag og havde givet en juridisk rådgiver, der var udpeget enten af den pågældende selv eller af udstedelsesstaten, fuldmagt til at forsvare sig under retssagen og faktisk var repræsenteret af denne rådgiver under retssagen,
- 3) har fået afgørelsen forkyndt og er blevet udtrykkeligt underrettet om retten til en fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og den pågældende efterfølgende udtrykkeligt har erklæret, at vedkommende ikke anfægter afgørelsen, eller den pågældende ikke har anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende tidsfrist, eller
- 4) vil få afgørelsen forkyndt personligt straks efter overgivelsen til udstedelsesstaten og udtrykkeligt vil blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke som nævnt i nr. 3 og vil blive underrettet om tidsfristen for anmodning om fornyet prøvelse eller anke.

Stk. 2. Den, der begæres udleveret med henblik på fuldbyrdelse af en dom som nævnt i stk. 1, kan, når den pågældende underrettes om indholdet af arrestordren, anmode om at få udleveret en kopi af dommen, inden udleveringen gennemføres.

§ 17. Udlevering sker på følgende vilkår:

- 1) Den udleverede må ikke drages til ansvar eller videredleveres til et tredje land for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for, medmindre
 - a) retten tillader det efter § 41,
 - b) den udleverede, uanset at den pågældende i 30 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil udleveringen er sket, har undladt dette, eller
 - c) den pågældende efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage.
- 2) Den udleverede må ikke uden rettens tilladelse underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.

Stk. 2. Den udleverede kan dog uden rettens tilladelse drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den udleverede skal frihedsberøves. Den udleverede kan endvidere drages til ansvar uden rettens tilladelse, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Stk. 3. Den udleverede kan uden rettens tilladelse videreudleveres til en tredje medlemsstat, hvis den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar og blive videreudleveret til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 36, 2. pkt. Videreudlevering kan også ske uden rettens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Kapitel 5

Betingelser for udlevering fra Danmark til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

§ 18. Der kan på grundlag af en overenskomst med en stat uden for Norden og Den Europæiske Union ske udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning i den pågældende stat,

- 1) hvis den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i den stat, hvortil udlevering ønskes, og en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der begæres udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år, eller
- 2) hvis handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Stk. 2. Gælder der i forhold til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union ikke en af de i stk. 1 nævnte overenskomster, kan der ske udlevering af en dansk statsborger til strafforfølgning, hvis betingelserne i stk. 1 i øvrigt er opfyldt, og særlige hensyn til retshåndhævelsen taler derfor.

§ 19. Udlevering af udlændinge til strafforfølgning i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union kan ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Kan handlingen efter dansk ret medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er overenskomst herom med den pågældende stat.

§ 20. Udlevering til strafforfølgning kan kun ske, hvis der i den fremmede stat er truffet beslutning om, at den, som begæres udleveret, skal anholdes eller fængsles for den pågældende handling.

§ 21. Udlevering til straffuldbyrdelse kan, medmindre andet er fastsat ved overenskomst med den pågældende stat, kun ske, hvis den pågældende er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

§ 22. Udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i §§ 18-21 kun er opfyldt med hensyn til ét af forholdene.

§ 23. Må det på grund af særlige omstændigheder antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende en handling, for hvilken der begæres udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, må udlevering for handlingen ikke finde sted.

§ 24. Udlevering for en militær lovovertrædelse kan ikke finde sted.

§ 25. Udlevering for en politisk lovovertrædelse kan ikke finde sted.

Stk. 2. Omfatter handlingen herudover en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, hvis handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder ikke anvendelse, når handlingen er omfattet af

- 1) artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme som ændret ved ændringsprotokol af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme,
- 2) artikel 6 og 7 og artikel 9, jf. artikel 6 og 7, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme,
- 3) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger,
- 4) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme,
- 5) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme,
- 6) artikel 7 i Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer som ændret ved ændringskonvention af 8. juli 2005 til Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer,
- 7) artikel 3 eller artikel 3 b, 3 c eller 3 d i konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden som henholdsvis ændret og indsat ved protokollen af 1. november 2005 til konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden eller artikel 2 eller artikel 2 b eller 2 c i protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen, som henholdsvis ændret og indsat ved protokollen af 1. november 2005 til protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen,
- 8) artikel 4, jf. artikel 2, i FN-konventionen om beskyttelse af alle personer mod tvangsforsvinding eller
- 9) artikel 15, stk. 1, litra a-c, i 2. protokol af 26. marts 1999 til UNESCO-konventionen af 14. maj 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt.

Stk. 4. I særlige tilfælde kan udlevering for en handling omfattet af artikel 5 eller artikel 9, jf. artikel 5, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme afslås, hvis det vurderes, at der er tale om en politisk lovovertrædelse.

§ 26. Udlevering for en strafbar handling, der er omfattet af dansk straffemyndighed, kan ikke ske, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

§ 27. Udlevering kan afslås, hvis den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den stat, der har anmodet om udlevering, og en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed.

§ 28. Udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en dom afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen, hvorved den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, kan ikke finde sted, medmindre det fremgår af udleveringsanmodningen, at den pågældende i overensstemmelse med reglerne i udstedelsesstaten og i rette tid

- 1) er blevet indkaldt personligt og dermed er blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, som førte til afgørelsen, eller på anden vis er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, på en sådan måde, at det klart fremgår, at personen var bekendt med den berammede retssag og er blevet underrettet om, at der kunne træffes en afgørelse, selv om vedkommende ikke var til stede under retssagen,
- 2) var bekendt med den berammede retssag og havde givet en juridisk rådgiver, der var udpeget enten af den pågældende selv eller af udstedelsesstaten, fuldmagt til at forsvare sig under retssagen og faktisk var repræsenteret af denne rådgiver under retssagen,
- 3) har fået afgørelsen forkyndt og er blevet udtrykkeligt underrettet om retten til en fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og den pågældende efterfølgende udtrykkeligt har erklæret, at vedkommende ikke anfægter afgørelsen, eller den pågældende ikke har anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende tidsfrist, eller
- 4) vil få afgørelsen forkyndt personligt straks efter overgivelsen til udstedelsesstaten og udtrykkeligt vil blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke som nævnt i nr. 3 og vil blive underrettet om tidsfristen for anmodning om fornyet prøvelse eller anke.

§ 29. Udlevering sker på følgende vilkår:

- 1) Den udleverede må ikke drages til ansvar eller videredleveres til et tredje land for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for, medmindre
 - a) retten tillader det efter § 41,

- b) den udleverede, uanset at den pågældende i 30 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil udleveringen er sket, har undladt dette, eller
 - c) den pågældende efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage.
- 2) Den udleverede må ikke uden rettens tilladelse underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.
 - 3) Dødsstraf må ikke fuldbyrdes for den pågældende handling.

Kapitel 6

Behandlingen af sager om udlevering fra Danmark

§ 30. En nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning skal for at kunne danne grundlag for anholdelse og udlevering indeholde oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

Stk. 2. En nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning, der er udstedt med henblik på udlevering til strafforfølgning, skal endvidere indeholde oplysning om, hvilken straf den pågældende handling efter lovgivningen i den stat, hvortil udlevering ønskes, kan medføre.

Stk. 3. En nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning, der er udstedt med henblik på udlevering til straffuldbyrdelse, skal endvidere indeholde oplysning om den idømte straf eller anden retsfølge.

Stk. 4. En europæisk arrestordre udstedt af Finland eller Sverige og en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge udstedt af Island eller Norge betragtes som en nordisk arrestordre.

§ 31. Justitsministeren udpeger en central myndighed, som modtager europæiske arrestordre og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Den centrale myndighed indhenter om fornødent supplerende oplysninger hos den udstedende myndighed i det anmodende land.

§ 32. En nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning sendes til anklagemyndigheden i den politikreds, hvor den, som begæres udleveret, bor eller opholder sig. Politiet iværksætter derefter uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt, jf. dog stk. 4. For denne undersøgelse finder retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar, kapitel 67 om almindelige bestemmelser om efterforskning og kapitel 68 om afhøringer og særlige efterforskningsskridt tilsvarende anvendelse, jf. dog § 34.

Stk. 2. Til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, ka-

pitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, jf. dog stk. 3 og § 33.

Stk. 3. Ved udlevering til de nordiske lande eller medlemsstater i Den Europæiske Union kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, dog anvendes, i det omfang den nordiske eller europæiske arrestordre er udstedt for en lovovertrædelse, der efter reglerne i kapitel 3 eller 4 kan medføre udlevering.

Stk. 4. Sagen indbringes for retten uden politiets nærmere undersøgelse, jf. § 35, hvis anklagemyndigheden allerede på grundlag af oplysningerne i den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre eller udleveringsanmodningen finder, at udlevering bør afslås.

§ 33. Politiet kan fotografere og optage fingeraftryk af personer, der begæres udleveret, med henblik på senere identifikation.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelse af fotografering og optagelse af fingeraftryk efter stk. 1. Der kan endvidere fastsættes regler om opbevaring og destruktion.

§ 34. Når der iværksættes undersøgelse efter § 32, stk. 1, skal der beskikkes en forsvarer for den, som begæres udleveret, medmindre den pågældende selv vælger en forsvarer.

Stk. 2. Udgifter til beskikket forsvarer og andre sagsomkostninger afholdes af det offentlige. Foreligger der særlige omstændigheder, kan retten dog bestemme, at sagsomkostningerne helt eller delvis skal betales af den, som begæres udleveret.

§ 35. Afgørelse om udlevering og om eventuelle vilkår herfor træffes af retten efter anklagemyndighedens anmodning.

Stk. 2. Sagen behandles ved retten i den kreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig. Kan intet af disse værneting anvendes, kan sagen behandles, hvor den pågældende er pågrebet.

Stk. 3. Sagen behandles i den pågældendes fravær, hvis retten ikke finder dennes tilstedeværelse nødvendig, når den pågældende har været lovligt indkaldt, og det af indkaldelsen fremgår, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan medføre, at retten træffer afgørelse.

Stk. 4. Retten kan uden afholdelse af retsmøde behandle sager, hvor anklagemyndigheden indstiller, at udlevering afslås, eller hvor den, der begæres udleveret, har meddelt samtykke til udlevering, jf. § 36. Tilsvarende gælder behandling af anmodninger om tilladelse til yderligere strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. § 41.

Stk. 5. Hvis retten finder, at de foreliggende oplysninger ikke er tilstrækkelige til at kunne træffe afgørelse om udlevering, kan retten anmode om at modtage de nødvendige supplerende oplysninger inden for en frist, der fastsættes af retten.

Stk. 6. Rettens afgørelse, jf. stk. 1, træffes ved kendelse. Kære til landsretten kan ske inden for en frist på 3 dage.

Retsplejelovens § 910 finder tilsvarende anvendelse, dog således at fristen i stk. 2, 2. pkt., er 3 dage.

§ 36. Den, der begæres udleveret, kan i et retsmøde meddele samtykke til udlevering. Den pågældende kan endvidere i et retsmøde meddele samtykke til at blive draget til ansvar og videreudleveret til et tredje nordisk land, en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for. Retten vejleder den pågældende om følgerne af samtykke efter denne bestemmelse.

§ 37. Rettens afgørelse efter § 35 skal afsiges snarest muligt og så vidt muligt inden 3 dage efter, at den, der begæres udleveret, har meddelt samtykke til udleveringen i sager om udlevering til et nordisk land, og inden 10 dage efter, at den, der begæres udleveret, har meddelt samtykke til udleveringen i sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union.

Stk. 2. I andre tilfælde skal rettens afgørelse så vidt muligt afsiges inden følgende frister:

- 1) 30 dage efter anholdelsen af den pågældende her i landet i sager om udlevering til et nordisk land.
- 2) 60 dage efter anholdelsen af den pågældende her i landet i sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union.

§ 38. Udlevering kan ikke ske, før rettens beslutning herom er endelig.

Stk. 2. Udlevering skal gennemføres snarest muligt efter, at rettens beslutning herom er endelig, og så vidt muligt inden følgende frister:

- 1) 5 dage i sager om udlevering til et nordisk land.
- 2) 10 dage i sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union.
- 3) 30 dage i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Stk. 3. For at sikre gennemførelsen af en udlevering kan de i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling omtalte retsmidler anvendes. Fængsling, som er sket efter denne bestemmelse, skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden udløbet af fristen i stk. 2. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

§ 39. Retten kan undtagelsesvis beslutte, at udlevering udsættes midlertidigt af tungtvejende humanitære grunde, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at den klart ville bringe den eftersøgte liv eller helbred i fare. Udleveringen skal gennemføres, så snart disse grunde ikke længere foreligger.

Stk. 2. Retten kan beslutte, at udlevering udsættes midlertidigt, hvis den, der begæres udleveret, skal strafforfølges her i landet, eller hvis den pågældende skal afsone straf her i landet.

§ 40. Retten beslutter, at genstande, som er beslaglagt under sagen, med forbehold for tredjemands eventuelle rettigheder skal overgives til den myndighed, som har anmodet

om udlevering, hvis denne myndighed anmoder herom, og genstanden skal tjene som bevis eller hidrører fra lovovertrædelsen.

§ 41. Retten kan efter anmodning tillade, at en person, der er udleveret efter reglerne i denne lov, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller videreudleveres til et tredje land for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for. Anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet for den ret, som har afsagt kendelse om udlevering i første instans. § 34 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Tilladelsen kan kun meddeles, hvis udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted efter bestemmelserne i denne lov.

Stk. 3. Hvis den pågældende er udleveret til et nordisk land, kan tilladelse til, at vedkommende drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 10, stk. 1, nr. 2, dog meddeles, selv om udlevering for den pågældende handling ikke kunne have fundet sted.

§ 42. Anmodning om tilladelse efter § 41 skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i § 30, stk. 1-3.

§ 43. Ved udlevering til lande, som har indgået en associeringsaftale om gennemførelse, anvendelse og udvikling af Schengenreglerne med Den Europæiske Union og Det Europæiske Fællesskab, gælder reglerne i konvention af 10. marts 1995 om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union, jf. bilag 1 til denne lov, og artikel 1, 2, 6, 8, 9 og 13 i konvention af 27. september 1996 om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, jf. bilag 2 til denne lov, medmindre andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land tillader udlevering i videre omfang end reglerne i disse konventioner.

§ 44. Ved udlevering til lande, som har tiltrådt den tredje tillægsprotokol til den europæiske konvention om udlevering, gælder reglerne i tillægsprotokollen, jf. bilag 3 til denne lov, medmindre andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land tillader udlevering i videre omfang end reglerne i tillægsprotokollen.

Kapitel 7

Behandling af sager om udlevering til Danmark

§ 45. Ønskes en person efterlyst internationalt med henblik på frihedsberøvelse og udlevering til strafforfølgning i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om at der udstedes en europæisk arrestordre.

§ 46. Ønskes en person efterlyst internationalt og udleveret til straffuldbyrdelse i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om at udstede en europæisk arrestordre.

Stk. 2. Retten kan behandle sager efter stk. 1 uden afholdelse af retsmøde.

§ 47. Rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre træffes ved kendelse. Kendelsen kan kæres i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Beslutninger efter stk. 1 kan omgøres, når nye oplysninger foreligger.

§ 48. Ville anmodningens øjemed forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, kan rigsadvokaten træffe beslutning om, at den pågældende efterlyses internationalt. I så fald skal anmodning efter § 45 eller § 46 snarest muligt og senest inden 48 timer fra efterlysningens iværksættelse indgives til retten.

§ 49. En udstedt europæisk arrestordre kan tilbagekaldes af anklagemyndigheden.

§ 50. En nordisk arrestordre udstedes af anklagemyndigheden.

Stk. 2. Udleveringsanmodninger til stater uden for Norden og Den Europæiske Union udfærdiges af anklagemyndigheden på baggrund af en udstedt europæisk arrestordre og fremsendes af den centrale myndighed, jf. § 31.

§ 51. En anmodning om samtykke fra det udleverende land til, at Danmark kan strafforfølge en person, der er blevet udleveret til Danmark, for andre lovovertrædelser begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, udstedes af rigsadvokaten, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. En anmodning som nævnt i stk. 1 til et andet nordisk land udstedes af anklagemyndigheden.

§ 52. En person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som midlertidigt er udleveret til Danmark med henblik på strafforfølgning her i landet, skal, når strafforfølgningen er afsluttet, tilbageføres til den fremmede stat, hvorfra den pågældende er udleveret. Den pågældende skal være frihedsberøvet under udleveringen, medmindre andet er aftalt med den stat, hvorfra udleveringen er sket.

Stk. 2. Afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten på anmodning af anklagemyndigheden. For frihedsberøvelsen fastsættes en frist, der kan forlænges. Rettens afgørelse træffes ved kendelse.

Stk. 3. Under frihedsberøvelsen er den pågældende alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet. Anbringelse kan ske i arresthus, jf. retsplejelovens § 770, stk. 2.

Kapitel 8

Efterlyste personer og transit

§ 53. Er en person efterlyst af myndighederne i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union som sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, der må antages at kunne begrunde udlevering efter denne lov, finder § 32, stk. 2, og § 33 tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Foranstaltninger, der er truffet efter stk. 1, skal ophæves, såfremt anmodning om udlevering ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

§ 54. Rigsadvokaten kan tillade, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden fremmed stat, føres gennem riget, såfremt bestemmelserne i §§ 6, 18, 19, 24 eller 25 ikke ville være til hinder for, at der skete udlevering her fra landet for den pågældende handling.

Stk. 2. Sker udleveringen til en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller et andet nordisk land, kan tilladelse dog meddeles, hvis der er modtaget oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er udstedt

- 1) en europæisk arrestordre eller
- 2) en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedureerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge.

Stk. 3. Hvis udleveringen til en anden medlemsstat eller et andet nordisk land sker fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, skal der ud over de i stk. 2 nævnte oplysninger endvidere gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering.

Stk. 4. Sker udleveringen fra et nordisk land til et andet nordisk land, kan den pågældende føres gennem riget uden tilladelse.

Stk. 5. § 32, stk. 2-3, og § 33, finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 9

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 55. Loven træder i kraft den 15. februar 2020, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 25, stk. 3, nr. 8.

§ 56. Lov om udlevering af lovovertrædere, jf. lovbekendtgørelse nr. 833 af 25. august 2005, ophæves.

§ 57. I sager, hvor rigsadvokaten før lovens ikrafttræden har udstedt en europæisk arrestordre, udsteder retten på anklagemyndighedens anmodning en europæisk arrestordre, når betingelserne herfor er opfyldt. Retten kan træffe afgørelse herom uden afholdelse af retsmøde.

Kapitel 10

Ændringer i anden lovgivning

§ 58. I lov nr. 342 af 16. maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, ændres »Justitsministeren« til: »Retten«.

2. I § 2, stk. 2, ændres »Justitsministeren« til: »Retten«.

3. I § 2, stk. 3, ændres »Kapitel 3 og 4 i lov om udlevering af lovovertrædere« til: »Udleveringslovens kapitel 6 og 8«.

§ 59. I lov nr. 1099 af 21. december 1994 om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien, som ændret ved lov nr. 436 af 31. maj 2000, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, ændres »Justitsministeren« til: »Retten«.

2. I § 2, stk. 2, ændres »Justitsministeren« til: »Retten«.

3. I § 2, stk. 3, ændres »Kapitel 3 og 4 i lov om udlevering af lovovertrædere« til: »Udleveringslovens kapitel 6 og 8«.

§ 60. I lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, jf. lovbekendtgørelse nr. 213 af 22. februar 2013, som ændret ved § 2 i lov nr. 1572 af 15. december 2015 og § 2 i lov nr. 377 af 27. april 2016, foretages følgende ændring:

1. I § 29 x, stk. 1, nr. 8, ændres »kapitel 2 a i lov om udlevering af lovovertrædere« til: »udleveringslovens kapitel 4«.

Kapitel 11

Territorial gyldighed

§ 61. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1**Konvention af 10. marts 1995 om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union**

Konvention, udarbejdet på grundlag af artikel K. 3 i traktaten om Den Europæiske Union,

om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER i denne konvention, Den Europæiske Unions medlemsstater,

SOM HENVISER TIL Rådets retsakt af 10. marts 1995,

SOM ØNSKER at forbedre det strafferetlige samarbejde mellem medlemsstaterne, hvad angår både retsforfølgning og fuldbyrdelse af domme,

SOM ERKENDER, at udlevering spiller en vigtig rolle inden for det retlige samarbejde i bestræbelserne på at nå disse mål,

SOM ER OVERBEVIST om nødvendigheden af at forenkle udleveringsprocedurerne, i den udstrækning dette kan forenes med deres grundlæggende retsprincipper, herunder principperne i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,

SOM KONSTATERER, at den person, der begæres udleveret, i en lang række udleveringssager ikke modsætter sig udleveringen,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den for udleveringen nødvendige tid og enhver tilbageholdelsesperiode med henblik på udlevering i sådanne tilfælde bør begrænses mest muligt,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at anvendelsen af den europæiske udleveringskonvention af 13. december 1957 derfor bør lettes ved at forenkle og forbedre udleveringsproceduren,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at bestemmelserne i den europæiske udleveringskonvention fortsat gælder i alle spørgsmål, der ikke er behandlet i nærværende konvention,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE BESTEMMELSER:

Artikel 1**Generelle bestemmelser**

1. Formålet med denne konvention er at lette anvendelsen af den europæiske udleveringskonvention mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, ved at supplere denne konventions bestemmelser.

2. Stk. 1 berører ikke anvendelsen af mere fordelagtige bestemmelser i gældende bi- eller multilaterale aftaler mellem medlemsstater.

Artikel 2

Forpligtelse til udlevering

Medlemsstaterne forpligter sig til i overensstemmelse med denne konvention at udlevere eftersøgte personer, hvis disse personer giver deres samtykke og den anmodede stat giver tilladelse hertil, efter den forenkede procedure som fastsat i denne konvention.

Artikel 3

Betingelser for udlevering

1. I medfør af artikel 2 udleveres enhver person, med hensyn til hvem der er fremsat en begæring om foreløbig anholdelse og fængsling efter artikel 16 i den europæiske udleveringskonvention, i overensstemmelse med artikel 4-11 og artikel 12, stk. 1, i nærværende konvention.

2. Den i stk. 1 omhandlede udlevering er ikke betinget af, at der foreligger en udleveringsbegæring og dokumenter, som krævet i artikel 12 i den europæiske udleveringskonvention.

Artikel 4

Oplysninger, der skal meddeles

1. I forbindelse med underretning af den anholdte, med henblik på anvendelse af artikel 6 og 7 og i forbindelse med underretning af den kompetente myndighed, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2, anses følgende oplysninger fra den begærende stat for at være tilstrækkelige:

- a) den eftersøgtes identitet
- b) hvilken myndighed der har anmodet om anholdelsen
- c) om der foreligger en arrestordre eller en anden beslutning med samme virkning eller en eksigibel dom
- d) forbrydelsens karakter og retlige beskrivelse
- e) en beskrivelse af, under hvilke omstændigheder forbrydelsen er begået, herunder tidspunktet, stedet og omfanget af den eftersøgtes deltagelse i forbrydelsen
- f) så vidt muligt følgerne af forbrydelsen.

2. Uanset stk. 1 kan der dog begæres supplerende oplysninger, hvis det viser sig, at de i stk. 1 nævnte oplysninger ikke er tilstrækkelige til, at den kompetente myndighed i den anmodede medlemsstat kan give tilladelse til udleveringen.

Artikel 5

Samtykke og tilladelse

1. Den anholdtes samtykke gives i overensstemmelse med artikel 6 og 7.
2. Den kompetente myndighed i den anmodede medlemsstat giver sin tilladelse i overensstemmelse med sine nationale procedurer.

Artikel 6

Underretning af den pågældende

Når en person, der er eftersøgt med henblik på udlevering, anholdes i en anden medlemsstat, skal den kompetente myndighed i overensstemmelse med sin nationale lovgivning oplyse vedkommende om den foreliggende begæring og om muligheden for at give sit samtykke til at blive udleveret til den begærende stat efter den forenklede procedure.

Artikel 7

Indhentelse af samtykke

1. Den anholdtes samtykke og i givet fald hans udtrykkelige afkald på anvendelse af specialitetsreglen gives over for de kompetente retsmyndigheder i den anmodede stat i overensstemmelse med dennes nationale lovgivning.
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger, for at samtykke og i givet fald afkald, som omhandlet i stk. 1, indhentes på en sådan måde, at det fremgår, at den pågældende har givet udtryk herfor frivilligt og med fuldt kendskab til følgerne heraf. Med henblik herpå har den anholdte ret til at lade sig rådgive.
3. Samtykke og i givet fald afkald, som omhandlet i stk. 1, føres til protokols i overensstemmelse med lovgivningen i den anmodede medlemsstat.
4. Samtykke og i givet fald afkald, som omhandlet i stk. 1, kan ikke tilbagekaldes. Medlemsstaterne kan, samtidig med deponeringen af deres ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument, i en erklæring angive, at samtykke og i givet fald afkald kan tilbagekaldes i henhold til deres nationale regler. I så fald medregnes den periode, der forløber mellem meddelelsen om samtykke og meddelelsen om tilbagekaldelse heraf, ikke i fastlæggelsen af de i artikel 16, stk. 4, i den europæiske udleveringskonvention fastsatte frister.

Artikel 8

Meddelelse om samtykke

1. Den anmodede stat meddeler omgående den pågældendes samtykke til den begærende stat. For at give denne stat mulighed for i givet fald at indgive en udleveringsbegæring skal den anmodede stat senest ti dage efter den foreløbige anholdelse eller fængsling meddele den begærende stat, om den pågældende har givet sit samtykke eller ej.
2. Den i stk. 1 omhandlede meddelelse foretages direkte mellem de kompetente myndigheder.

Artikel 9

Afkald på anvendelse af specialitetsreglen

Enhver medlemsstat kan samtidig med deponeringen af sit ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument eller på et hvilket som helst andet tidspunkt erklære, at reglerne i artikel 14 i den europæiske udleveringskonvention ikke finder anvendelse, når den pågældende i medfør af artikel 7 i nærværende konvention

- a) giver sit samtykke til udleveringen; eller
- b) giver sit samtykke til udleveringen og udtrykkelig giver afkald på anvendelse af specialitetsreglen.

Artikel 10

Meddelelse af afgørelsen om udlevering

1. Uanset reglerne i artikel 18, stk. 1, i den europæiske udleveringskonvention meddeles afgørelsen om udlevering efter den forenklede procedure og oplysningerne om denne procedure direkte mellem den kompetente myndighed i den anmodede stat og den myndighed i den begærende stat, som har begæret foreløbig anholdelse og fængsling.
2. Den i stk. 1 omhandlede afgørelse meddeles senest tyve dage efter den dato, hvor den pågældende har givet sit samtykke.

Artikel 11

Frist for udlevering

1. Den pågældende udleveres senest tyve dage efter at afgørelsen om udlevering er blevet meddelt i overensstemmelse med artikel 10, stk. 2.

2. En person, der ved udløbet af fristen i stk. 1 tilbageholdes, skal løslades på den anmodede medlemsstats territorium.

3. Hvis den pågældende på grund af force majeure ikke kan udleveres inden for den i stk. 1 fastsatte frist, skal den berørte myndighed, jf. artikel 10, stk. 1, underrette den anden myndighed herom. De to myndigheder aftaler en ny dato for udleveringen. I så fald finder udleveringen sted tyve dage efter den nye dato. Hvis den pågældende stadig tilbageholdes ved udløbet af denne frist, skal han løslades.

4. Stk. 1, 2 og 3 i denne artikel finder ikke anvendelse, hvis den anmodede stat ønsker at anvende artikel 19 i den europæiske udleveringskonvention.

Artikel 12

Samtykke givet efter udløbet af den i artikel 8 fastsatte frist eller under andre omstændigheder

1. Når den pågældende har givet sit samtykke efter udløbet af den frist på ti dage, der er fastsat i artikel 8,

– skal den anmodede stat, hvis den endnu ikke har modtaget en udleveringsbegæring i medfør af artikel 12 i den europæiske udleveringskonvention, iværksætte den forenkede procedure som fastsat i nærværende konvention;

– kan den anmodede stat, hvis den i mellemtiden har modtaget en udleveringsbegæring i medfør af artikel 12 i den europæiske udleveringskonvention, benytte denne forenkede procedure.

2. Såfremt der ikke er fremsat nogen begæring om foreløbig anholdelse og fængsling, og i fald der er givet samtykke efter modtagelse af en udleveringsbegæring, kan den anmodede stat benytte den forenkede procedure som fastsat i nærværende konvention.

3. Medlemsstaterne erklærer samtidig med deponeringen af deres ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumenter, om de agter at anvende stk. 1, andet led, og stk. 2, og på hvilke betingelser.

Artikel 13

Videreudlevering til en anden medlemsstat

Når den udleverede person ikke nyder godt af specialitetsreglen i overensstemmelse med medlemsstatens erklæring, som omhandlet i artikel 9 i denne konvention, finder artikel 15 i den europæiske udleveringskonvention ikke anvendelse på hans videreudlevering til en anden medlemsstat, medmindre andet fremgår af denne erklæring.

Artikel 14

Transit

I tilfælde af transit i henhold til artikel 21 i den europæiske udleveringskonvention gælder følgende, når der er tale om udlevering efter den forenklede procedure:

a) i hastende tilfælde kan ansøgningen stiles til transitstaten i en hvilken som helst skriftlig form tillige med de oplysninger, der er fastsat i artikel 4. Transitstaten kan anvende samme fremgangsmåde ved meddelelse af sin afgørelse;

b) de i artikel 4 omhandlede oplysninger er tilstrækkelige til at gøre transitstatens kompetente myndighed opmærksom på, at der er tale om udlevering efter den forenklede procedure, og til at transitstaten over for den udleverede person kan træffe de nødvendige foranstaltninger til transitrejsens gennemførelse.

Artikel 15

Kompetente myndigheder

Hver medlemsstat skal ved deponeringen af sit ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument i en erklæring oplyse, hvilke myndigheder der er kompetente i henseende til artikel 4-8, 10 og 14.

Artikel 16

Ikrafttræden

1. Denne konvention skal ratificeres, godkendes eller tiltrædes. Ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union. Generalsekretæren for Rådet underretter alle medlemsstaterne herom.

2. Konventionen træder i kraft halvfems dage efter at den sidste medlemsstat har deponeret sit ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument.

3. Indtil konventionen træder i kraft, kan hver enkelt medlemsstat samtidig med deponeringen af sit ratifikations-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument eller på et hvilket som helt andet tidspunkt erklære, at konventionen finder anvendelse for dens vedkommende i dens forbindelser med de medlemsstater, der har afgivet samme erklæring, halvfems dage efter deponeringen af erklæringen.

4. Enhver erklæring, der fremsættes i medfør af artikel 9, træder i kraft tredive dage efter deponeringen heraf, dog tidligst på datoen for denne konventions ikrafttræden eller dens anvendelse for den pågældende stats vedkommende.

5. Konventionen finder kun anvendelse på begæringer, der er indgivet efter den dato, hvor konventionen træder i kraft eller bringes i anvendelse mellem den anmodede og den begærende stat.

Artikel 17

Tiltrædelse

1. Denne konvention er åben for tiltrædelse af enhver stat, der bliver medlem af Den Europæiske Union.
2. Teksten til konventionen på den tiltrædende stats sprog, som udformet af Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union og godkendt af samtlige medlemsstater, har samme gyldighed som de øvrige autentiske tekster. Generalsekretæren sender en bekræftet genpart heraf til hver medlemsstat.
3. Tiltrædelsesdokumenterne deponeres i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.
4. Konventionen træder i kraft over for enhver stat, der tiltræder den, halvfems dage efter deponeringen af den pågældende stats tiltrædelsesdokument eller på datoen for konventionens ikrafttræden, hvis den endnu ikke er trådt i kraft ved udløbet af perioden på halvfems dage.
5. Hvis konventionen endnu ikke er trådt i kraft, når tiltrædelsesdokumentet deponeres, finder artikel 16, stk. 3, anvendelse på de tiltrædende medlemsstater.

Bilag 2**Uddrag af konvention af 27. september 1996 om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater**

Artikel 1

Almindelige bestemmelser

1. Denne konvention har til formål at supplere bestemmelserne i og lette anvendelsen mellem Den Europæiske Unions medlemsstater af:

– den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering, i det følgende benævnt »den europæiske udleveringskonvention«

– den europæiske konvention af 27. januar 1977 om bekæmpelse af terrorisme, i det følgende benævnt »den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme«

– konventionen af 19. juni 1990 om gennemførelse af Schengen-aftalen af 14. juni 1985 om gradvis ophævelse af kontrollen ved de fælles grænser, for så vidt angår forbindelserne mellem de medlemsstater, der er parter i denne konvention, og

– kapitel 1 i traktaten af 27. juni 1962 om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager mellem Kongeriget Belgien, Storhertugdømmet Luxembourg og Kongeriget Nederlandene som ændret ved protokol af 11. maj 1974, i det følgende benævnt »Benelux-traktaten« for så vidt angår forbindelserne mellem medlemsstaterne i Den Økonomiske Union Benelux.

2. Stk. 1 berører ikke anvendelsen af mere fordelagtige bestemmelser i bilaterale eller multilaterale aftaler mellem medlemsstater eller, som fastsat i artikel 28, stk. 3, i den europæiske udleveringskonvention, arrangementer om udlevering på grundlag af en ensartet lovgivning eller gensidige lovgivninger om fuldbyrdelse på en medlemsstats territorium af arrestordrer udstedt på en anden medlemsstats territorium.

Artikel 2

Forbrydelser, som kan medføre udlevering

1. Udlevering skal tillades for forbrydelser, som efter lovgivningen i den begærende medlemsstat kan medføre en frihedsstraf eller sikkerhedsforanstaltning af en varighed på mindst tolv måneder og efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat en frihedsstraf eller sikkerhedsforanstaltning af en varighed på mindst seks måneder.

2. Udlevering kan ikke afslås med den begrundelse, at lovgivningen i den anmodede medlemsstat ikke indeholder bestemmelser om samme type sikkerhedsforanstaltning som lovgivningen i den begærende medlemsstat.

3. Artikel 2, stk. 2, i den europæiske udleveringskonvention og artikel 2, stk. 2, i Benelux-traktaten finder ligeledes anvendelse, når visse forbrydelser straffes med bødestraf.

Artikel 6

Fiskale forbrydelser

1. For forbrydelser i forbindelse med skatter, afgifter, told og valutahandel skal udlevering også tillades på de betingelser, der er fastsat i denne konvention, den europæiske udleveringskonvention og Benelux-traktaten, hvis forbrydelsen efter den anmodede medlemsstats lovgivning udgør en tilsvarende lovovertrædelse.

2. Udlevering kan ikke afslås med den begrundelse, at den anmodede medlemsstats lovgivning ikke foreskriver opkrævning af samme typer skatter og afgifter eller ikke indeholder samme type regler om skatter, afgifter, told og valutahandel som den begærende medlemsstats lovgivning.

3. Enhver medlemsstat kan samtidig med afgivelsen af den i artikel 18, stk. 2, omhandlede notifikation erklære, at den i forbindelse med fiskale forbrydelser kun tillader udlevering for forhold, der kan tænkes at udgøre en overtrædelse af lovgivningen vedrørende punktafgifter, moms eller told.

Artikel 8

Forældelse

1. Udlevering kan ikke afslås med den begrundelse, at der er indtrådt forældelse med hensyn til tiltale eller fuldbyrdelse af straf i henhold til lovgivningen i den anmodede medlemsstat.

2. Den anmodede medlemsstat kan undlade at anvende stk. 1, når udleveringsbegæringen er begrundet i forbrydelser, for hvilke denne medlemsstat er kompetent i medfør af sin egen straffelov.

Artikel 9

Amnesti

Udlevering tillades ikke for en forbrydelse, der er omfattet af amnesti i den anmodede medlemsstat, hvis denne stat var kompetent til at retsforfølge den pågældende forbrydelse i medfør af sin egen straffelov.

Artikel 13

Central myndighed og fremsendelse af dokumenter pr. telefax

1. Hver medlemsstat udpeger en central myndighed eller, hvis det er påkrævet i henhold til dens forfatning, flere centrale myndigheder, med henblik på fremsendelse og modtagelse af udleveringsbegæring

og de nødvendige dokumenter til støtte herfor, samt enhver anden officiel skrivelse i forbindelse med udleveringsbegæringen, medmindre andet er fastsat i denne konvention.

2. Hver medlemsstat oplyser samtidig med afgivelsen af den i artikel 18, stk. 2, omhandlede notifikation, hvilken myndighed eller hvilke myndigheder, den har udpeget i medfør af stk. 1 i denne artikel. Den meddeler depositaren enhver ændring af denne udpegelse.

3. Udleveringsbegæringen og de i stk. 1 omhandlede dokumenter kan fremsendes pr. telefax. Enhver central myndighed skal råde over en telefax til afsendelse og modtagelse af sådanne dokumenter og sørge for, at den hele tiden fungerer.

4. Når der i henhold til denne artikel anvendes telefax, gøres der brug af en kryptografisk anordning, der tilsluttes telefaxen hos den centrale myndighed for at sikre såvel oprindelse som fortrolighed i forbindelse med fremsendelsen. Medlemsstaterne aftaler indbyrdes, hvorledes denne artikel skal anvendes i praksis.

Tredje tillægsprotokol til den europæiske konvention om udlevering

Strasbourg, den 10. november 2010

Præambel

Europarådets medlemsstater, der undertegner denne protokol,

der finder, at Europarådets mål er at opnå større enhed mellem dets medlemmer;

der ønsker at styrke deres muligheder for hver især og sammen at reagere over for kriminalitet;

der henviser til bestemmelserne i den europæiske konvention om udlevering (ETS Nr. 24), der blev åbnet for undertegnelse i Paris den 13. december 1957 (i det følgende betegnet »konventionen«) samt de to tillægsprotokoller dertil (ETS Nr. 86 og 98), udfærdiget i Strasbourg henholdsvis den 15. oktober 1975 og den 17. marts 1978;

der finder det ønskværdigt at supplere konventionen på en række områder for at forenkle og fremme udleveringsproceduren, hvor personen, der søges udleveret, har givet samtykke dertil;

er blevet enige om følgende:

Artikel 1 – Pligt til at udlevere efter den forenklede procedure

De kontraherende parter forpligter sig til at udlevere personer til hinanden i henhold til den forenklede procedure som bestemt ved nærværende protokol, hvor personerne søges udleveret i henhold til konventionens artikel 1, forudsat at de pågældende har givet samtykke dertil, og at det tiltrædes af den anmodede part.

Artikel 2 – Indledning af proceduren

1. Når personen, der søges udleveret, er genstand for en anmodning om foreløbig anholdelse og fængsling i henhold til konventionens artikel 16, skal der ved udlevering, som anført i artikel 1 i nærværende protokol, ikke fremsendes en anmodning om udlevering med tilhørende dokumentation i henhold til artikel 12 i konventionen. Følgende oplysninger afgivet af den anmodende part skal af den anmodede part anses for at være tilstrækkelige med henblik på anvendelse af artikel 3 til 5 i nærværende protokol og denne parts endelige beslutning om udlevering efter den forenklede procedure:

a) den ønskede persons identitet, herunder den pågældendes nationalitet eller nationaliteter, hvor dette er kendt;

b) den myndighed, der anmoder om anholdelse;

c) om der findes en arrestordre eller et andet dokument med samme juridiske virkning eller en eksigibel dom samt en bekræftelse af, at personen søges udleveret i henhold til konventionens artikel 1;

d) karakteren samt en juridisk beskrivelse af det strafbare forhold, herunder strafammen eller den idømte straf ved den endelige dom, herunder hvorvidt en del af dommen allerede er fuldbyrdet;

e) oplysning om forældelse og afbrydelse heraf;

f) en beskrivelse af de omstændigheder hvorunder det strafbare forhold er begået, herunder tidspunktet, stedet og graden af den udleveringsbegærede persons deltagelse deri;

g) for så vidt det er muligt, følgerne af det strafbare forhold;

h) i tilfælde hvor der begæres udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en endelig dom, hvorvidt dommen er afsagt in absentia.

2. Uanset bestemmelserne i stk. 1, kan der anmodes om supplerende oplysninger, hvis de i det nævnte stk. 1 anførte oplysninger ikke er tilstrækkelige til at gøre det muligt for den anmodede part at træffe afgørelse om udlevering.

3. I tilfælde hvor den anmodede part har modtaget en anmodning om udlevering i henhold til konventionens artikel 12, skal nærværende protokol finde tilsvarende anvendelse.

Artikel 3 – Pligt til at informere personen

Hvor en person, der begæres udleveret, anholdes i overensstemmelse med konventionens artikel 16, skal den kompetente myndighed hos den anmodede part, i henhold til dens egen lovgivning og uden ugrundet ophold, informere personen om den anmodning, der er fremsat vedrørende ham eller hende, samt om muligheden for anvendelse af den forenkledede udleveringsprocedure i henhold til nærværende protokol.

Artikel 4 – Samtykke til udlevering

1. Samtykke fra den person der søges udleveret, og eventuelt dennes udtrykkelige afkald på retten til anvendelse af specialitetsreglen, skal afgives over for den anmodede parts kompetente judicielle myndighed i henhold til den pågældende parts lovgivning.

2. Hver af parterne skal træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at et samtykke og eventuelt afkald, som anført i stk. 1, er tilvejebragt på en sådan måde, at det kan fastslås, at den pågældende har givet samtykke og afkald frivilligt og med fuld bevidsthed om de retlige konsekvenser. Med henblik herpå skal personen, der søges udleveret, have ret til advokatbistand. Om nødvendigt skal den anmodede part sikre, at personen, der søges udleveret, får bistand fra en tolk.

3. Samtykke og eventuelt afkald, som anført i stk. 1, skal protokolleres i henhold til den anmodede parts lovgivning.

4. Med forbehold for stk. 5 kan et samtykke og eventuelt afkald som anført i stk. 1 ikke tilbagekaldes.

5. Enhver stat kan på tidspunktet for undertegnelse eller ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument eller på ethvert senere tidspunkt erklære, at et samtykke og et eventuelt afkald på retten til anvendelse af specialitetsreglen kan tilbagekaldes. Et samtykke kan tilbagekaldes, indtil den anmodede part træffer sin endelige afgørelse om udlevering efter den forenklede procedure. I så fald skal der ikke tages hensyn til perioden mellem meddelelsen om samtykke og om tilbagekaldelsen deraf ved beregningen af de i konventionens artikel 16, stk. 4, anførte tidsrum. Et afkald på retten til anvendelse af specialitetsreglen kan tilbagekaldes, indtil den pågældende person udleveres. Enhver tilbagekaldelse af et samtykke til udlevering eller afkald på anvendelse af specialitetsreglen skal protokolles i henhold til den anmodede parts lovgivning og straks meddeles til den anmodende part.

Artikel 5 – Afkald på anvendelse af specialitetsreglen

Hver stat kan på tidspunktet for undertegnelse eller ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument eller på et senere tidspunkt erklære, at reglerne i konventionens artikel 14 ikke skal finde anvendelse, hvor den person, der udleveres af den pågældende stat, i henhold til artikel 4 i nærværende protokol:

a) giver samtykke til udlevering; eller

b) giver samtykke til udlevering og udtrykkeligt giver afkald på sin ret til anvendelse af specialitetsreglen.

Artikel 6 – Underretninger i tilfælde af foreløbig anholdelse

1. For at den anmodende part, hvor det er nødvendigt, kan fremsende en anmodning om udlevering i henhold til konventionens artikel 12, skal den anmodede part sende underretning til den så hurtigt som muligt og senest ti dage efter den dag, hvor den foreløbige anholdelse er sket, om hvorvidt den person, der ønskes udleveret, har givet sit samtykke til udlevering.

2. I særlige tilfælde, hvor den anmodede part beslutter ikke at anvende den forenklede procedure på trods af samtykke fra personen, der søges udleveret, skal den underrette den anmodende part herom i så tilstrækkelig god tid, at det er muligt for sidstnævnte at fremsætte en begæring om udlevering før udløbet af den frist på 40 dage, der er fastsat i konventionens artikel 16.

Artikel 7 – Meddelelse om afgørelsen

Hvor personen, der søges udleveret, har givet sit samtykke til udlevering, skal den anmodede part underrette den anmodende part om sin afgørelse med hensyn til udlevering efter den forenklede procedure inden tyve dage fra den dag, hvor personen gav samtykke.

Artikel 8 – Kommunikationsmidler

I forbindelse med nærværende protokol kan henvendelser fremsendes elektronisk eller på andre måder, der indebærer skriftlig dokumentation, under forhold der gør det muligt for parterne at fastslå deres ægt-

hed, samt via International Criminal Police Organisation (Interpol). I ethvert tilfælde skal den pågældende part, efter anmodning, til enhver tid fremsende originaler eller bekræftede genparter af dokumenterne.

Artikel 9 – Overgivelse af personen der skal udleveres

Overgivelse skal finde sted så hurtigt som muligt, og helst inden for ti dage efter meddelelsen af afgørelsen om udlevering.

Artikel 10 – Samtykke afgivet efter udløbet af tidsfristen efter artikel 6

Hvor personen, der søges udleveret, først har givet sit samtykke efter udløbet af tidsfristen på ti dage, der er fastsat i nærværende protokols artikel 6, stk. 1, skal den anmodende part anvende den forenkede procedure som bestemt i nærværende protokol, hvis den pågældende part endnu ikke har modtaget en anmodning om udlevering i henhold til konventionens artikel 12.

Artikel 11 – Gennemtransport

I tilfælde af gennemtransport i henhold til betingelserne i konventionens artikel 21, hvor en person skal udleveres til den anmodende part efter den forenkede procedure, skal følgende bestemmelser finde anvendelse:

- a) begæringen om overførsel skal indeholde de oplysninger, der er nødvendige efter artikel 2, stk. 1, i nærværende protokol;
- b) den part, der anmodes om at tillade overførsel, kan anmode om supplerende oplysninger, hvis de oplysninger, der er anført i litra a, ikke er tilstrækkelige til, at den pågældende part kan træffe afgørelse om overførsel.

Artikel 12 – Forholdet til konventionen og andre internationale retsakter

1. De ord og udtryk, der er anvendt i denne protokol, skal fortolkes i overensstemmelse med den betydning, de er tillagt i konventionen. Med hensyn til de parter, der deltager i protokollen, skal konventionens bestemmelser finde tilsvarende anvendelse, for så vidt de er forenelige med bestemmelserne i denne protokol.

2. Bestemmelserne i denne protokol berører ikke anvendelsen af konventionens artikel 28, stk. 2 og 3, vedrørende forholdet mellem konventionen og bilaterale eller multilaterale overenskomster.

Artikel 13 – Mindelige løsninger

Europarådets European Committee on Crime Problems skal holdes løbende informeret om anvendelsen af denne protokol og skal gøre det fornødne for at fremme en mindelig løsning, hvis der måtte opstå vanskeligheder på grund af fortolkningen og anvendelsen af protokollen.

Artikel 14 – Undertegnelse og ikrafttræden

1. Denne protokol skal være åben for undertegnelse for de af Europarådets medlemsstater, der er parter i eller har undertegnet konventionen. Den skal ratificeres, accepteres eller godkendes. En signatar kan ikke ratificere, acceptere eller godkende protokollen, medmindre den tidligere har ratificeret, accepteret eller godkendt konventionen, eller gør dette samtidigt. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

2. Denne protokol træder i kraft den første dag i måneden efter udløbet af en periode på tre måneder efter deponeringen af det tredje ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument.

3. For så vidt angår enhver undertegnende stat, der efterfølgende deponerer sit ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument, skal denne protokol træde i kraft den første dag i måneden efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dag, hvor deponeringen er sket.

Artikel 15 – Tiltrædelse

1. Enhver ikke-medlemsstat, som har tiltrådt konventionen, kan tiltræde denne protokol, efter at den er trådt i kraft.

2. En sådan tiltrædelse skal ske ved deponering af et tiltrædelsesinstrument hos Europarådets generalsekretær.

3. For så vidt angår enhver tiltrædende stat skal protokollen træde i kraft den første dag i måneden efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dag, hvor tiltrædelsesinstrumentet er deponeret.

Artikel 16 – Territorial gyldighed

1. Enhver stat kan på tidspunktet for undertegnelse eller ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument angive, inden for hvilket område eller hvilke områder denne protokol skal finde anvendelse.

2. Enhver stat kan på et senere tidspunkt ved en erklæring stilet til Europarådets generalsekretær udvide anvendelsen af denne protokol til ethvert andet område, der er angivet i erklæringen. For så vidt angår et sådant område træder protokollen i kraft den første dag i måneden efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dag, hvor generalsekretæren har modtaget den pågældende erklæring.

3. Enhver erklæring, der afgives i henhold til ovenstående to stykker, kan for så vidt angår ethvert område, der er anført i en sådan erklæring, tilbagekaldes ved notifikation stilet til Europarådets generalsekretær. Tilbagekaldelsen træder i kraft den første dag i måneden efter udløbet af en periode på seks måneder efter den dag, hvor generalsekretæren har modtaget den pågældende meddelelse.

Artikel 17 – Erklæringer og forbehold

1. Forbehold, som en stat har taget over for enhver bestemmelse i konventionen eller de to tillægsprotokoller dertil, skal også være gældende for denne protokol, medmindre den pågældende stat på tidspunktet

for undertegnelse, eller ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument, erklærer andet. Det samme skal være gældende for enhver erklæring, der fremsættes vedrørende eller i medfør af bestemmelser i konventionen eller de to tillægsprotokoller dertil.

2. Enhver stat kan, på tidspunktet for undertegnelse eller ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument erklære, at den forbeholder sig ret til helt eller delvist ikke at anvende denne protokols artikel 2, stk. 1. Der kan ikke tages andre forbehold.

3. Enhver stat kan, på tidspunktet for undertegnelse eller ved deponeringen af sit ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument, eller på ethvert senere tidspunkt, fremsætte de erklæringer, der er anført i denne protokols artikel 4, stk. 5, og artikel 5.

4. Enhver stat kan helt eller delvist tilbagekalde et forbehold eller en erklæring, den har taget eller fremsat i overensstemmelse med denne protokol ved en erklæring fremsendt til Europarådets generalsekretær, idet denne erklæring skal have virkning fra den dag, hvor den modtages.

5. Enhver part, der har taget et forbehold til denne protokols artikel 2, stk. 1, i overensstemmelse med denne artikels stk. 2, kan ikke forlange, at en anden part anvender den pågældende bestemmelse. Den kan dog, såfremt dens forbehold er delvis eller betinget, kræve at bestemmelsen anvendes i det omfang, den selv har accepteret den.

Artikel 18 – Opsigelse

1. Enhver part kan for så vidt angår parten selv opsigte denne protokol ved notifikation stilet til Europarådets generalsekretær.

2. En sådan opsigelse træder i kraft den første dag i måneden, der følger efter udløbet af en periode på seks måneder efter den dag, hvor Europarådets generalsekretær har modtaget meddelelsen.

3. Opsigelse af konventionen medfører automatisk opsigelse af denne protokol.

Artikel 19 – Notifikationer

Europarådets generalsekretær skal notificere Europarådets medlemsstater og enhver stat, der har tiltrådt denne protokol, om:

a) undertegning;

b) deponering af ratifikations-, accept-, godkendelses- eller tiltrædelsesinstrument;

c) datoen for denne protokols ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 14 og 15;

d) enhver erklæring, der fremsættes efter artikel 4, stk. 5, artikel 5, artikel 16 og artikel 17, stk. 1, samt enhver tilbagekaldelse af en sådan erklæring;

- e) ethvert forbehold, der tages i overensstemmelse med artikel 17, stk. 2, og enhver tilbagekaldelse af et sådant forbehold;
- f) enhver notifikation, der er modtaget i henhold til bestemmelserne i artikel 18, samt datoen for opsigelsens ikrafttræden;
- g) enhver anden handling, erklæring, notifikation eller meddelelse vedrørende denne protokol.

Til bekræftelse heraf har undertegnede, der er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne protokol.

Udfærdiget i Strasbourg den 10. november 2010 på engelsk og fransk, idet begge tekster skal have samme gyldighed, i et enkelt eksemplar, der skal være deponeret i Europarådets arkiver. Europarådets generalsekretær skal fremsende bekræftede genpartier heraf til hver enkelt af Europarådets medlemsstater samt til de ikke-medlemsstater, der har tiltrådt konventionen.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets baggrund

- 2.1. EU-Domstolens domme i de forenede sager C-508/18 og C-82/19 PPU samt i sag C-509/18
- 2.2. FN's konvention om beskyttelse af alle personer mod tvangsforsvinding
- 2.3. UNESCO-konventionen af 14. maj 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt med tilhørende 1. protokol
- 2.4. Internationale aftaler om udlevering
 - 2.4.1. Den europæiske udleveringskonvention med tilhørende protokoller
 - 2.4.2. Rameafgørelsen om den europæiske arrestordre
 - 2.4.2.1. Baggrund
 - 2.4.2.2. Rameafgørelsens indhold
 - 2.4.3. Konventionen om den nordiske arrestordre mv.
 - 2.4.3.1. Baggrund
 - 2.4.3.2. Den nordiske udleveringskonventions indhold

3. Lovforslagets hovedpunkter

- 3.1. Lovens anvendelsesområde
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
- 3.2. Almindelige betingelser for udlevering fra Danmark til udlandet
 - 3.2.1. Den kriminelle lavalder
 - 3.2.1.1. Gældende ret
 - 3.2.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.2. Forbud mod dobbelt strafforfølgning (*ne bis in idem*) mv.
 - 3.2.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2.1.1. Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union
 - 3.2.2.1.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union
 - 3.2.2.1.3. Udlevering til de nordiske lande
 - 3.2.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.3. Handlinger begået helt eller delvist i Danmark
 - 3.2.3.1. Gældende ret
 - 3.2.3.1.1. Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union
 - 3.2.3.1.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union
 - 3.2.3.1.3. Udlevering til de nordiske lande
 - 3.2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
 - 3.2.4. Fare for forfølgelse på grund af afstamning eller politisk opfattelse mv. samt risiko for tortur

- 3.2.4.1. *Gældende ret*
 - 3.2.4.1.1. *Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union*
 - 3.2.4.1.2. *Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*
 - 3.2.4.1.3. *Udlevering til de nordiske lande*
- 3.2.4.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
- 3.2.5. *Vilkår for udlevering af danske statsborgere og personer med fast bopæl her i landet m.v.*
 - 3.2.5.1. *Gældende ret*
 - 3.2.5.1.1. *Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union*
 - 3.2.5.1.2. *Udlevering til medlemsstater i den Europæiske Union*
 - 3.2.5.1.3. *Udlevering til de nordiske lande*
 - 3.2.5.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
- 3.2.6. *Midlertidig udlevering fra Danmark*
 - 3.2.6.1. *Gældende ret*
 - 3.2.6.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
- 3.3. *Udlevering fra Danmark til de nordiske lande*
 - 3.3.1. *Grundlaget for udlevering fra Danmark til de nordiske lande*
 - 3.3.1.1. *Gældende ret*
 - 3.3.1.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.3.2. *Strafforfølgning for andre lovovertrædelser*
 - 3.3.2.1. *Gældende ret*
 - 3.3.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.3.3. *Videreudlevering til Island*
 - 3.3.3.1. *Gældende ret*
 - 3.3.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.3.4. *Videreudlevering i øvrigt*
 - 3.3.4.1. *Gældende ret*
 - 3.3.4.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
- 3.4. *Udlevering fra Danmark til medlemsstater i Den Europæiske Union***
 - 3.4.1. *Grundlaget for udlevering fra Danmark til medlemsstater i Den Europæiske Union*
 - 3.4.1.1. *Gældende ret*
 - 3.4.1.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.4.2. *Forældelse*
 - 3.4.2.1. *Gældende ret*
 - 3.4.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.4.3. *Eksterritorial jurisdiktion*
 - 3.4.3.1. *Gældende ret*
 - 3.4.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.4.4. *Udeblivelsesdomme m.v.*
 - 3.4.4.1. *Gældende ret vedrørende udeblivelsesdomme*

3.4.4.2. *Gældende ret vedrørende den pågældendes rettigheder for så vidt angår udeblivelsesdomme*

3.4.4.3. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.4.5. *Strafforfølgning for andre lovovertrædelser og videreudlevering*

3.4.5.1. *Gældende ret*

3.4.5.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5. Udlevering fra Danmark til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

3.5.1. *Udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning*

3.5.1.1. *Gældende ret*

3.5.1.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.2. *Udlevering af udlændinge til strafforfølgning*

3.5.2.1. *Gældende ret*

3.5.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.3. *Vilkår om anholdelses- eller fængslingsbeslutning ved udlevering til strafforfølgning*

3.5.3.1. *Gældende ret*

3.5.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.4. *Udlevering til straffuldbyrdelse*

3.5.4.1. *Gældende ret*

3.5.4.2. *Baggrund for at undtage danske statsborgere fra udlevering til straffuldbyrdelse*

3.5.4.3. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.5. *Udlevering for flere strafbare forhold*

3.5.5.1. *Gældende ret*

3.5.5.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.6. *Bevismæssigt grundlag*

3.5.6.1. *Gældende ret*

3.5.6.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.7. *Militære lovovertrædelser*

3.5.7.1. *Gældende ret*

3.5.7.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.8. *Politiske forbrydelser*

3.5.8.1. *Gældende ret*

3.5.8.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.9. *Forældelse*

3.5.9.1. *Gældende ret*

3.5.9.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.10. *Eksterritorial jurisdiktion*

3.5.10.1. *Gældende ret*

3.5.10.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

3.5.11. *Udeblivelsesdomme*

3.5.11.1. *Gældende ret*

- 3.5.11.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
- 3.5.12. *Strafforfølgning for andre lovovertrædelser og videreudlevering*
 - 3.5.12.1. *Gældende ret*
 - 3.5.12.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
- 3.6. *Behandlingen af sager om udlevering fra Danmark*
 - 3.6.1. *Krav til indholdet af arrestordrer og udleveringsanmodninger*
 - 3.6.1.1. *Gældende ret*
 - 3.6.1.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.2. *Central myndighed*
 - 3.6.2.1. *Gældende ret*
 - 3.6.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.3. *Politiets undersøgelse*
 - 3.6.3.1. *Gældende ret*
 - 3.6.3.1.1. *Varetægtsfængsling mv. på grundlag af en udleveringsanmodning fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union*
 - 3.6.3.1.2. *Varetægtsfængsling mv. på grundlag af en europæisk arrestordre*
 - 3.6.3.1.3. *Varetægtsfængsling mv. på grundlag af en nordisk arrestordre*
 - 3.6.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.4. *Politiets mulighed for at fotografere personer og optage fingeraftryk*
 - 3.6.4.1. *Gældende ret*
 - 3.6.4.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.5. *Forsvarerbeskikkelse mv.*
 - 3.6.5.1. *Gældende ret*
 - 3.6.5.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.6. *Kompetence til at træffe afgørelse*
 - 3.6.6.1. *Gældende ret*
 - 3.6.6.1.1. *Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union*
 - 3.6.6.1.2. *Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*
 - 3.6.6.1.3. *Udlevering til de nordiske lande*
 - 3.6.6.2. *Justitsministeriets overvejelser*
 - 3.6.6.3. *Den foreslåede ordning*
 - 3.6.7. *Rettens behandling af sager om udlevering fra Danmark*
 - 3.6.7.1. *Gældende ret*
 - 3.6.7.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.8. *Samtykke til udlevering*
 - 3.6.8.1. *Gældende ret*
 - 3.6.8.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.9. *Frist for rettens afgørelse*
 - 3.6.9.1. *Gældende ret*

- 3.6.9.1.1. *Udlevering til medlemsstater i den Europæiske Union*
 - 3.6.9.1.2. *Udlevering til de nordiske lande*
 - 3.6.9.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.10. *Frist for udleveringens gennemførelse*
 - 3.6.10.1. *Gældende ret*
 - 3.6.10.1.1. *Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union*
 - 3.6.10.1.2. *Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*
 - 3.6.10.1.3. *Udlevering til de nordiske lande*
 - 3.6.10.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.11. *Humanitære hensyn*
 - 3.6.11.1. *Gældende ret*
 - 3.6.11.1.1. *Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union*
 - 3.6.11.1.2. *Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union*
 - 3.6.11.1.3. *Udlevering til de nordiske lande*
 - 3.6.11.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.12. *Overgivelse af genstande*
 - 3.6.12.1. *Gældende ret*
 - 3.6.12.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.13. *Specialitetsreglen*
 - 3.6.13.1. *Gældende ret*
 - 3.6.13.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.14. *Udlevering til lande, som har indgået en associeringsaftale med Den Europæiske Union*
 - 3.6.14.1. *Gældende ret*
 - 3.6.14.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.6.15. *Udlevering til lande, som har tiltrådt 3. tillægsprotokol til 1957-konventionen*
 - 3.6.15.1. *Gældende ret*
 - 3.6.15.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7. *Udlevering til Danmark*
 - 3.7.1. *Baggrund*
 - 3.7.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.3. *Udstedelse af europæisk arrestordre til strafforfølgning*
 - 3.7.3.1. *Gældende ret*
 - 3.7.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.4. *Udstedelse af europæisk arrestordre til straffuldbyrdelse*
 - 3.7.4.1. *Gældende ret*
 - 3.7.4.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.5. *Rettens beslutning*
 - 3.7.5.1. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.6. *Anmodningens øjemed*

-
- 3.7.6.1. *Gældende ret*
 - 3.7.6.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.7. *Tilbagekaldelse af europæisk arrestordre*
 - 3.7.7.1. *Gældende ret*
 - 3.7.7.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.8. *Udfærdigelse af nordiske arrestordre og udleveringsanmodninger*
 - 3.7.8.1. *Gældende ret*
 - 3.7.8.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.9. *Anmodning om samtykke til yderligere strafforfølgning*
 - 3.7.9.1. *Gældende ret*
 - 3.7.9.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.7.10. *Midlertidig udlevering til Danmark*
 - 3.7.10.1. *Gældende ret*
 - 3.7.10.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.8. *Efterlyste personer og transit*
 - 3.8.1. *Efterlyste personer*
 - 3.8.1.1. *Gældende ret*
 - 3.8.1.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.8.2. *Transit*
 - 3.8.2.1. *Gældende ret*
 - 3.8.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.9. *Ændringer i øvrig lovgivning*
 - 3.9.1. *Beslutningskompetence i sager om udlevering i henhold til lov om Den Internationale Straffedomstol*
 - 3.9.1.1. *Gældende ret*
 - 3.9.1.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.9.2. *Beslutningskompetence i sager om udlevering i henhold til lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien*
 - 3.9.2.1. *Gældende ret*
 - 3.9.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 3.9.3. *Konsekvensændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union*
 - 3.9.3.1. *Gældende ret*
 - 3.9.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige**
 - 5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.**
 - 6. Administrative konsekvenser for borgerne**
 - 7. Miljømæssige konsekvenser**
 - 8. Forholdet til EU-retten**
 - 9. Hørte myndigheder og organisationer mv.**
 - 10. Sammenfattende skema**

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at gennemføre de ændringer i udleveringsloven, der er nødvendige for Danmarks opfyldelse af Rådet for den Europæiske Unions rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (herefter »rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre«), som den er fortolket af EU-Domstolen ved de domme, der er nævnt nedenfor.

Den 27. maj 2019 afsagde EU-Domstolen dom i de forenede sager C-508/18 og C-82/19 PPU samt i sag C-509/18 vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Det er Justitsministeriets vurdering, at der som følge af dommene er behov for at ændre den danske ordning for udlevering efter rammeafgørelsen. Der henvises til pkt. 2 nedenfor for en nærmere beskrivelse af dommene og betydningen heraf for den gældende ordning.

Rigsadvokaten er efter de gældende regler den kompetente myndighed til at udstede og fuldbyrde europæiske arrestordrer. Det er desuden rigsadvokaten, der træffer afgørelse i sager vedrørende udlevering til lande uden for Norden og Den Europæiske Union. Afgørelse i sager vedrørende udlevering til de nordiske lande træffes i dag af anklagemyndigheden i de pågældende politikredse.

Justitsministeriet foreslår, at den danske ordning for udlevering af lovovertrædere ændres, således at afgørelse om udstedelse af en europæisk arrestordre samt afgørelse om udlevering fra Danmark til udlandet fremover i alle tilfælde træffes af domstolene.

Justitsministeriet foreslår på den baggrund, at kompetencen til at træffe afgørelse i udleveringssager – uanset om der er tale om udlevering til de nordiske lande, til medlemsstater i Den Europæiske Union eller til stater uden for Norden og Den Europæiske Union – overføres til domstolene. Justitsministeriet finder det således mest hensigtsmæssigt, at afgørelseskompetencen samles hos domstolene, frem for at have en ordning, hvorefter afgørelsen om udlevering træffes af forskellige myndigheder alt efter, hvilket land der er tale om udlevering til.

Justitsministeriet finder det i den forbindelse hensigtsmæssigt, at der i udleveringsloven indsættes et kapitel vedrørende anmodning om udlevering til Danmark. Det foreslås på den baggrund, at lovens anvendelsesområde udvides til også at omfatte sager om udlevering til Danmark.

De foreslåede ændringer vedrørende lovens anvendelsesområde og kompetencen til at træffe afgørelse i udleveringssager

har givet Justitsministeriet anledning til mere generelle overvejelser vedrørende lovens opbygning.

Justitsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt at udarbejde en ny udleveringslov, uagtet at der for en betydelig del af loven er tale om en videreførelse af gældende ret. Med lovforslaget foreslås på den baggrund indført en ny systematik i udleveringsloven.

Der bliver med lovforslaget endvidere lagt op til at foretage enkelte indholdsmæssige ændringer af de eksisterende materielle bestemmelser om udlevering fra Danmark, herunder at indføre, at danske statsborgere kan udleveres til straffuldbyrdelse i stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Det foreslås endvidere, at der fremover ikke vil være mulighed for at afslå udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union under henvisning til at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn. I stedet vil udleveringen skulle udsættes indtil disse grunde ikke længere foreligger. Dette svarer til gældende ret i sager om udlevering til de nordiske lande og til medlemsstater i Den Europæiske Union.

Endvidere foreslås der indsat en bestemmelse om, at politiet i alle tilfælde kan fotografere og optage fingeraftryk af personer, der begæres udleveret fra Danmark til udlandet, med henblik på at have tilgængelige oplysninger om den pågældende i tilfælde af undvigelse.

De fleste bestemmelser vedrørende udlevering fra Danmark videreføres indholdsmæssigt uændret med lovforslaget. Dog udvides nogle bestemmelser til at gælde i alle sager om udlevering fra Danmark. Derudover er der fundet behov for at foretage enkelte indholdsmæssige ændringer i reglerne for behandlingen af udleveringssager. Dette skyldes navnlig, at der med lovforslaget lægges op til, at sagerne fremover behandles af domstolene som kompetent juridisk myndighed, mens rollen som central myndighed, der skal bistå domstolene med bl.a. at varetage den officielle korrespondance med andre landes myndigheder, fremover påtænkes varetaget af Rigsadvokaten.

Justitsministeriet foreslår herudover at foretage enkelte præciseringer af sproglig karakter.

Endvidere tager lovforslaget sigte på at muliggøre Danmarks tiltrædelse af FN's konvention om beskyttelse af alle personer mod tvangsforsvinding (herefter tvangsforsvindingskonventionen).

Tvangsforsvindingskonventionen blev vedtaget af FN's generalforsamling ved resolution 61/177 under den 61. samling den 20. december 2006 og trådte i kraft 4 år senere. Danmark undertegnede konventionen den 25. september

2007. Konventionen er i dag undertegnet af 109 lande og ratificeret af 60 lande.

En ratifikation af tvangsforsvindingskonventionen vil nødvendiggøre, at det fastslås i udleveringsloven, at udlevering ikke kan afslås udelukkende på det grundlag, at en tvangsforsvindingsforbrydelse betragtes som en politisk lovovertrædelse, som knyttet til en politisk overtrædelse eller som en overtrædelse inspireret af politiske motiver. Formålet med forslaget er således på dette punkt at opfylde kravet i konventionen. Der henvises i øvrigt til pkt. 2 for en nærmere beskrivelse af baggrunden for konventionen mv.

Øvrige bestemmelser og krav i konventionen, kan opfyldes inden for rammerne af gældende dansk ret. Det vurderes, at en ratifikation af konventionen også for Grønland vil gøre det nødvendigt at ændre i udleveringsloven med virkning for Grønland, således at det kommer til at fremgå, at forbuddet mod udlevering for politiske forbrydelser ikke finder anvendelse for handlinger omfattet af bestemmelsen i konventionens artikel 4, jf. artikel 2.

Med vedtagelsen af lovforslaget giver Folketinget samtidig sit samtykke efter grundlovens § 19, stk. 1, til, at Danmark ratificerer tvangsforsvindingskonventionen.

Endvidere er formålet med lovforslaget at skabe det nødvendige lovgivningsmæssige grundlag for opfyldelse af krav om udlevering i medfør af 2. protokol af 26. marts 1999 til UNESCO-konventionen af 14. maj 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt (herefter konventionens 2. protokol). Med lovforslaget fastslås det i udleveringsloven, at udlevering ikke kan afslås alene med den begrundelse, at der er tale om en politisk lovovertrædelse. Der er tale om en række nærmere angivne overtrædelser rettet mod kulturværdier under forhøjet beskyttelse samt ved omfattende ødelæggelse og tilegnelse af kulturværdier, som er beskyttet af selve konventionen og 2. protokol. Formålet med forslaget er således på dette punkt at opfylde kravet i konventionens 2. protokol om udlevering af personer, der har gjort sig skyldige i visse overtrædelser rettet mod kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt.

Øvrige bestemmelser og krav i konventionens 2. protokol, herunder om bl.a. jurisdiktion (herefter straffemyndighed) og anmodning til UNESCO om forhøjet beskyttelse af kulturværdier i Danmark, kan opfyldes inden for rammerne af gældende dansk ret.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2 for en nærmere beskrivelse af baggrunden for protokollen mv.

Justitsministeriet finder det mest hensigtsmæssigt at ensrette den gældende ordning for behandlingen af udleveringssager,

og det foreslås på den baggrund, at kompetencen til at træffe afgørelse i sager om udlevering i henhold til lov nr. 342 af 16. maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol og lov nr. 1099 af 21. december 1994 om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien også overdrages til domstolene.

2. Lovforslagets baggrund

2.1. EU-Domstolens domme i de forenede sager C-508/18 og C-82/19 PPU samt i sag C-509/18

Den 27. maj 2019 afsagde EU-Domstolen dom i de forenede sager C-508/18 og C-82/19 PPU samt i sag C-509/18 vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Sagerne angår, i hvilket omfang en anklagemyndighed må udpeges til at udstede en europæisk arrestordre, herunder navnlig om en anklagemyndighed – konkret to tyske (sag C-508/18 og C-82/19 PPU) og en litauisk (sag C-509/18) – er tilstrækkelig uafhængig af den udøvende magt til at behandle sådanne sager.

Rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, fastsætter, at den udstedende judicielle myndighed er den judicielle myndighed i det anmodende land, der efter national ret i dette land er kompetent til at udstede en europæisk arrestordre. Tilsvarende er den fuldbyrdende judicielle myndighed i det anmodede land den judicielle myndighed, som efter national ret i dette land er kompetent til at træffe afgørelse om udlevering, jf. artikel 6, stk. 2.

EU-Domstolen har i den forbindelse fastslået en række betingelser for, i hvilket omfang en anklagemyndighed efter rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, kan betragtes som en judicial myndighed og dermed må udpeges til at udstede en europæisk arrestordre, herunder om en anklagemyndighed er tilstrækkelig uafhængig af den udøvende magt til at behandle sådanne sager, jf. nedenfor.

I dommene fastslår EU-Domstolen, at en anklagemyndighed under visse betingelser kan udpeges som kompetent judicial myndighed til at udstede europæiske arrestordrer. Betingelserne er overordnet følgende:

1. Anklagemyndigheden deltager i forvaltningen af strafferetsplejen.
2. Anklagemyndigheden er uafhængig. Det kræver, at der er regler, der kan sikre, at myndigheden i forbindelse med vedtagelsen af en afgørelse om at udstede en europæisk arrestordre ikke udsættes for nogen form for risiko for at blive underlagt navnlig en individuel instruktion fra den udøvende magt.
3. Anklagemyndighedens afgørelse om at udstede en europæisk arrestordre kan indbringes for domstolene.

Omdrejningspunktet i sagerne var navnlig betingelsen om uafhængighed (betingelse 2).

I sagen om den litauiske anklagemyndighed kom EU-Domstolen frem til, at en anklagemyndighed som den litauiske, hvis uafhængighed er sikret ved den litauiske forfatning og lov om (den litauiske) anklagemyndighed, kan udgøre en juridisk myndighed efter rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1.

I sagerne om den tyske anklagemyndighed kom EU-Domstolen derimod frem til, at en anklagemyndighed som de to tyske, der direkte eller indirekte kan modtage instrukser i en konkret sag om udstedelse af en europæisk arrestordre fra den udøvende magt, f.eks. det tyske justitsministerium, ikke er tilstrækkelig uafhængig til at kunne udstede en europæisk arrestordre.

For Danmarks vedkommende er Rigsadvokaten i dag både den kompetente udstedende og fuldbyrdende judicielle myndighed til at behandle sager om udlevering i henhold til rammeafgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 483 af 24. maj 2016 om overførsel af kompetence fra Justitsministeriets departement til anklagemyndigheden i sager om udlevering og fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser m.v., der i § 1 bestemmer, at de beføjelser, der er tillagt justitsministeren i medfør af lov om udlevering af lovovertrædere, udøves af rigsadvokaten.

Det bemærkes i den forbindelse, at det følger af den danske retsplejelovs § 98, stk. 3, at justitsministeren kan give anklagemyndigheden pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager. Dette gælder også for sager omfattet af rammeafgørelsen.

På baggrund af EU-Domstolens domme er det Justitsministeriets vurdering, at en ordning som den danske, hvorefter justitsministeren formelt set har mulighed for at give pålæg til anklagemyndigheden i sager vedrørende en europæisk arrestordre, er i strid med rammeafgørelsen som fortolket af EU-Domstolen i de ovennævnte sager. Dette uagtet, at anklagemyndigheden i praksis fungerer uafhængigt og er underlagt et objektivitetsprincip ved behandlingen af sager efter rammeafgørelsen.

Justitsministeriet meddelte på den baggrund ved brev af 8. juli 2019 Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg, at det er ministeriets vurdering, at de danske regler efter dommene må fortolkes sådan, at justitsministerens kompetence til at give anklagemyndigheden pålæg vedrørende behandlingen af konkrete sager ikke omfatter sager om Rigsadvokatens behandling af europæiske arrestordre. På baggrund af en sådan rammeafgørelseskonform fortolkning er det Justitsministeriets vurdering, at Rigsadvokaten – i perioden indtil nye regler vedtages – vil kunne anses for en

judiciell myndighed i rammeafgørelsens forstand, som fortsat vil kunne udstede europæiske arrestordre.

Justitsministeriet oplyste endvidere Folketinget, at ministeriet i den kommende folketingsamling ville tage initiativ til at bringe den danske lovgivning om behandlingen af udleveringssager permanent i overensstemmelse med rammeafgørelsen som fortolket af EU-Domstolen ved ovennævnte domme.

2.2. FN's konvention om beskyttelse af alle personer mod tvangsforsvinding

For så vidt angår tvangsforsvindingskonventionen bemærkes det, at konventionen blev vedtaget af FN's generalforsamling ved resolution 61/177 under den 61. samling den 20. december 2006 og trådte i kraft 4 år senere. Danmark undertegnede konventionen den 25. september 2007. Konventionen er i dag undertegnet af 109 lande og ratificeret af 60 lande.

Konventionen har til formål at beskytte alle personer mod tvangsforsvinding på baggrund af denne forbrydelses særligt alvorlige karakter, som under visse nærmere omstændigheder kan være en forbrydelse mod menneskeheden, under hensyntagen til alle personers ret til ikke at blive udsat for en tvangsforsvinding, ofrenes ret til retfærdighed og kompensation og ethvert offers ret til at kende sandheden om omstændighederne ved tvangsforsvinding og den forsvundne persons skæbne.

Ved »tvangsforsvinding« forstår efter konventionens artikel 2 anholdelse, tilbageholdelse, bortførelse eller nogen anden form for frihedsberøvelse udført af nogen, der handler på statens vegne eller af personer eller grupper af personer, der agerer med autorisation, støtte eller stiltiende accept fra staten, efterfulgt af en nægtelse af at anerkende frihedsberøvelsen eller af, at den forsvundnes skæbne eller opholdssted skjules, således at denne person er uden retsbeskyttelse.

Konventionens artikel 1 fastslår, at ingen må udsættes for tvangsforsvinding, og at ingen ekstraordinære omstændigheder, uanset om der er tale om krig, trussel om krig, intern politisk ustabilitet eller nogen anden nødsituation, kan retfærdiggøre en tvangsforsvinding.

Tvangsforsvindingskonventionen forpligter efter artikel 4 de deltagende stater til at kriminalisere tvangsforsvindingsforbrydelser. Konventionen indeholder herudover bestemmelser om udlevering i forbindelse med tvangsforsvindingsforbrydelser. Efter konventionens artikel 13, stk. 1, må en tvangsforsvindingsforbrydelse ikke betragtes som en politisk lovovertrædelse, som knyttet til en politisk lovovertrædelse eller som en lovovertrædelse inspireret af politiske

motiver. En anmodning om udlevering må således ikke afslås udelukkende på det grundlag, at den vedrører en politisk lovovertrædelse, en lovovertrædelse som knyttet til en politisk lovovertrædelse eller som en lovovertrædelse inspireret af politiske motiver.

En ratifikation af tvangsforsvindingskonventionen vil nødvendiggøre, at det fastslås i udleveringsloven, at udlevering ikke kan afslås med henvisning til, at en tvangsforsvindingsforbrydelse betragtes som en politisk lovovertrædelse, som knyttet til en politisk lovovertrædelse eller som en lovovertrædelse inspireret af politiske motiver. Formålet med forslaget er således på dette punkt at opfylde kravet i konventionen.

2.3. UNESCO-konventionen af 14. maj 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt med tilhørende 1. protokol

For så vidt angår UNESCO-konventionen af 14. maj 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt med tilhørende 1. protokol (herefter konventionen og dennes 1. protokol), der vedrører fjernelse og udførsel af kulturværdier under væbnet konflikt, bemærkes det, at konventionen blev ratificeret af Danmark i 2003 ved bekendtgørelse nr. 32 af 23. oktober 2003 i Lovtidende C. Konventionen og dennes 1. protokol indeholder en række grundlæggende bestemmelser om respekt for og beskyttelse af kulturværdier og personel, der har til opgave at beskytte kulturværdier, ligesom konventionen indeholder bestemmelser om tildeling af særlig beskyttelse.

En 2. protokol til konventionen blev vedtaget ved UNESCO-konferencen i Haag den 26. marts 1999. Danmark har tiltrådt konventionens 2. protokol den 5. december 2018.

Konventionen omfatter flytbare og ikke-flytbare værdier af stor betydning for alle folkeslags kulturarv som bl.a. mindesmærker, kirkelige eller verdslige, arkitektoniske, kunstneriske, historiske eller arkæologiske steder, kunstværker, manuskripter, bøger og andre genstande af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk interesse, såvel som videnskabelige samlinger og vigtige samlinger af bøger eller arkiver eller af reproduktioner af ovenfor beskrevne genstande.

Konventionens 2. protokol fra 1999 supplerer konventionen og dennes 1. protokol ved bl.a. at indføre et system til forhøjet beskyttelse af kulturværdier gennem udpegning af særlige kulturværdier til UNESCO. Konventionens 2. protokol pålægger bl.a. de deltagende stater at have et nationalt lovgivningsmæssigt grundlag for strafansvar for en række nærmere angivne overtrædelser rettet mod kulturværdier, ligesom protokollen pålægger statsparterne at have et nationalt lovgivningsmæssigt grundlag for udlevering af personer, der har gjort sig skyldige i ødelæggelse af kulturværdier.

Som grundlag for en afklaring af betydningen af en dansk tiltrædelse af konventionens 2. protokol har en tværministeriel arbejdsgruppe med repræsentanter fra Kulturministeriet, Justitsministeriet, Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet undersøgt den juridiske rækkevidde af konventionens 2. protokol i lyset af Danmarks allerede gældende internationale forpligtelser vedrørende beskyttelse af kulturværdier samt gældende dansk ret.

Arbejdsgruppen har i notat af 28. juni 2017 om betydningen af dansk tiltrædelse af UNESCO-konventionens 2. protokol vurderet, at dansk tiltrædelse forudsætter tilvejebringelse af særskilt hjemmel i dansk ret for opfyldelse af krav om bl.a. udlevering.

Med henblik på at gennemføre arbejdsgruppens anbefalinger vedrørende dansk tiltrædelse af UNESCO-konventionens 2. protokol fremsatte den daværende kulturminister den 29. november 2017 forslag til lov om beskyttelsen af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt (L 112). Lovforslaget blev vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 12. april 2018, og den 25. april 2018 blev lov nr. 310 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt stadfæstet.

Det fremgår af § 3 i lov nr. 310 af 25. april 2018 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt, at kulturministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Det bemærkes i den forbindelse, at kulturministeren endnu ikke har fastsat tidspunktet for lovens ikrafttræden.

2.4. Internationale aftaler om udlevering

For Danmarks vedkommende findes der tre multilaterale instrumenter, der omhandler udlevering. Herudover er der indgået et antal bilaterale aftaler.

2.4.1. Den europæiske udleveringskonvention med tilhørende protokoller

De grundlæggende internationale regler om udlevering til lande uden for Norden og Den Europæiske Union findes i den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere (herefter »1957-konventionen«), jf. bekendtgørelse nr. 36 af 28. september 1963, med tilhørende første og anden tillægsprotokol af henholdsvis 15. oktober 1975 og 17. marts 1978, jf. bekendtgørelse nr. 106 og nr. 108 af 11. november 1986, samt tredje og fjerde tillægsprotokol af henholdsvis 10. november 2010 og 20. september 2012, jf. lov nr. 428 af 1. maj 2013.

Det bemærkes i den forbindelse, at 1957-konventionen er gennemført i dansk ret ved udleveringsloven, mens første og

anden tillægsprotokol er ratificeret af Danmark uden lovændringer.

Den første tillægsprotokol til 1957-konventionen blev kundgjort i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 106 af 11. november 1986 af tillægsprotokol af 15. oktober 1975 til den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering.

Protokollen har til formål at supplere konventionen med henblik på at styrke beskyttelsen af menneskeheden og enkeltpersoner. Den øgede beskyttelse består i en supplerings af konventions artikel 3 og 9.

Konventionens artikel 3 omhandler politiske forbrydelser, mens artikel 9 omhandler en af de i konventionen nævnte obligatoriske afslagsgrunde.

Med tillægsprotokollen indskrænkes muligheden for at afslå udlevering under henvisning til, at der er tale om en politisk forbrydelse. Danmark har dog erklæret, at man ikke kan anerkende denne del af tillægsprotokollen, og har således opretholdt kompetencen til at foretage en konkret vurdering i sager om udlevering på baggrund af politiske forbrydelser.

Efter konventionens artikel 9 må udlevering ikke være i strid med forbuddet mod dobbelt strafforfølgning (ne bis in idem). Med tillægsprotokollen suppleres bestemmelsen i konventionens artikel 9, idet protokollens artikel 2 dels udvider definitionen af dobbelt strafforfølgning, dels tillader udlevering under visse omstændigheder.

Den anden tillægsprotokol til 1957-konventionen blev kundgjort i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 108 af 11. november 1986 af anden tillægsprotokol af 17. marts 1978 til den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering.

Protokollen har til formål at lette anvendelsen af 1957-konventionen på flere punkter, herunder ved at inkludere fiskale forbrydelser i den kategori af lovovertrædelser, hvorefter en person kan udleveres. Endvidere uddyber protokollen yderligere bestemmelser om domme *in absentia* og amnesti.

Det bemærkes, at bestemmelserne i protokollen om fiskale forbrydelser ændrer den allerede eksisterende artikel 5 i konventionen, og bestemmelserne om formkrav til anmodningen erstatter artikel 12, stk. 1, i konventionen. Bestemmelserne om domme *in absentia* og om amnesti supplerer derimod de oprindelige artikler.

Den tredje og fjerde tillægsprotokol til 1957-konventionen er gennemført i udleveringsloven ved lov nr. 428 af 1. maj 2013 (Ændring af retsplejeloven, lov om international fuld-

byrdelse af straf m.v. og lov om udlevering af lovovertrædere) (Gennemførelse af Europarådets konvention om hvidvask, efterforskning, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra strafbare handlinger samt finansiering af terrorisme samt gennemførelse af den tredje og fjerde tillægsprotokol til den europæiske konvention om udlevering m.v.).

Den tredje tillægsprotokol til 1957-konventionen er en særskilt regulering af muligheden for udlevering efter en forenklet procedure. Denne forenklete procedure gælder parallelt med den gældende ordning for udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

I stedet for at indsætte særskilte regler om den forenklete procedure i udleveringsloven, er den tredje tillægsprotokol gennemført i dansk ret i form af en henvisning i udleveringsloven til tillægsprotokollens regler, jf. § 21 c i udleveringsloven. Det følger af bestemmelsen, at tillægsprotokollens regler, der samtidig er optaget som bilag 3 til udleveringsloven, skal anvendes ved siden af de øvrige regler i lovens kapitel 2, 3 og 4, når der er tale om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, der ligeledes har gennemført den tredje tillægsprotokol, medmindre andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land er mere vidtgående end reglerne i tillægsprotokollen. Tillægsprotokollens bestemmelser har på denne måde fået samme gyldighed som den egentlige lovtekst.

Den fjerde tillægsprotokol har til formål at modernisere en række af bestemmelserne i 1957-konventionen og at supplere konventionen i visse henseender på baggrund af den udvikling, der er sket i det internationale samarbejde på det strafferetlige område siden dens vedtagelse i 1957 og siden vedtagelsen af de to tillægsprotokoller hertil i henholdsvis 1975 og 1978.

Den tredje og fjerde tillægsprotokol til 1957-konventionen er endnu ikke ratificeret af Danmark. Justitsministeriet afventer en stillingtagen til, hvorvidt de ovennævnte tillægsprotokoller skal have virkning for Grønland.

2.4.2. Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre

2.4.2.1. Baggrund

Baggrunden for rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre var et ønske om på grundlag af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.-16. oktober 1999 at forenkle og effektivisere udleveringsprocedurerne mellem medlemsstaterne med fuld respekt af grundlæggende retsprincipper.

Rammeafgørelsen er udarbejdet med hjemmel i den dagældende artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæ-

iske Union (TEU), hvorefter Rådet på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen med enstemmighed kan vedtage rammeafgørelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Rammeafgørelser er bindende for medlemsstaterne med hensyn til det tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

Formålet med rammeafgørelsen er at gennemføre forenklede regler om udlevering mellem EU-medlemsstaterne, der indebærer, at princippet om gensidig anerkendelse gennemføres på udleveringsområdet. Dette medfører, at når en medlemsstat anmoder om at få en person udleveret til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, skal denne anmodning imødekommes, medmindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som fremgår af rammeafgørelsen. Med henblik på at forenkle de administrative procedurer vedrørende udlevering er de traditionelle anmodninger om udlevering med virkning fra den 1. januar 2004 erstattet af »en europæisk arrestordre«. En europæisk arrestordre indeholder dels en anmodning om anholdelse og varetægtsfængsling med henblik på udlevering, dels en anmodning om udlevering.

Rammeafgørelsen erstatter således alle tidligere instrumenter om udlevering mellem medlemsstaterne, herunder de bestemmelser i afsnit III i konventionen om gennemførelse af Schengen-aftalen, der vedrører udlevering. Det betyder således bl.a., at 1957-konventionen og de tilhørende protokoller samt konventionen om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union (herefter »1995-konventionen«) og konventionen om udlevering mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union (herefter »1996-konventionen«) ikke længere finder anvendelse mellem medlemsstaterne.

Rammeafgørelsen indeholder bestemmelser, der fastlægger, i hvilke tilfælde medlemsstaterne vil være forpligtede til at udlevere en lovovertræder til en anden medlemsstat, og fastlægger herudover, i hvilke tilfælde medlemsstaterne kan eller skal afslå udlevering af en lovovertræder.

For at understrege princippet om gensidig anerkendelse og forskellen mellem udlevering mellem medlemsstaterne og udlevering mellem tredjelande anvender rammeafgørelsen en række nye begreber. I rammeafgørelsen anvendes begrebet »overgivelse« i stedet for »udlevering«, selv om begge begreber omfatter den fysiske overgivelse af en eftersøgt person til det anmodende land. Endvidere anvendes »den udstedende stat« i stedet for »den anmodende stat« og »den fuldbyrdende stat« i stedet for »den anmodede stat«. Da ingen af disse begreber har en anden indholdsmæssig betydning end udleveringslovens begreber, anvendes udleveringslovens begreber i forbindelse med gennemgangen af rammeafgørelsen. Den anmodende medlemsstat er således den medlemsstat, der udsteder en europæisk arrestordre, og den

anmodede medlemsstat er den medlemsstat, der skal gennemføre en europæisk arrestordre.

Rammeafgørelsen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 433 af 10. juni 2003.

Rammeafgørelsen er siden suppleret ved Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA om ændring af en række rammeafgørelser med henblik på styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder og fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den pågældende selv var til stede under retssagen (herefter »rammeafgørelsen om afgørelser afsagt *in absentia*«), der omtales i det følgende.

Folketinget afgav ved folketingsbeslutning af 18. december 2008 om udkast til rammeafgørelse om afgørelser afsagt *in absentia* samtykke i medfør af grundlovens § 19, stk. 1, til vedtagelsen af rammeafgørelsen om afgørelser afsagt *in absentia* (udeblivelsesdomme).

Rammeafgørelsen om afgørelser afsagt *in absentia* er vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 26. februar 2009 og er offentliggjort i EU-tidende nr. L 81/24 af 27. marts 2009. Rammeafgørelsen har til formål at styrke de proceduremæssige rettigheder for personer, der er genstand for en straffesag, og samtidig lette det retlige samarbejde i straffesager samt forbedre den gensidige anerkendelse af retsafgørelser mellem medlemsstaterne.

Rammeafgørelsen om afgørelser afsagt *in absentia* medfører bl.a. en række ændringer af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Ændringerne har til formål at ensarte de grunde, som medlemsstaterne efter rammeafgørelserne kan anvende til at afslå fuldbyrdelsen af en afgørelse, når den person, der er genstand for afgørelsen, er dømt uden selv at have været til stede under retssagen (*in absentia*).

Rammeafgørelsen om afgørelser afsagt *in absentia* blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 271 af 4. april 2011 om ændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union og lov om udlevering af lovovertrædere (Gennemførelse af rammeafgørelsen om gensidig anerkendelse af og tilsyn med afgørelser om pligter og påbud i forbindelse med udsættelse af straffastsættelse eller straffuldbyrdelse m.v. og rammeafgørelsen om afgørelser afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen). Der henvises til pkt. 3.4.4.

Rammeafgørelser er bindende for medlemsstaterne med hensyn til det tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennem-

førelsen. Rammeafgørelser har således karakter af en folkeretligt bindende forpligtelse for medlemsstaterne, der indtræder ved Rådets vedtagelse af rammeafgørelsen. Særligt i forhold til Danmarks stilling bemærkes, at det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender ikke har betydning for Danmarks forpligtelse til at opfylde rammeafgørelserne, idet rammeafgørelserne er vedtaget før Lissabon-traktatens ikrafttræden og er bindende for Danmark på mellemstatsligt grundlag.

2.4.2.2. *Rammeafgørelsens indhold*

Rammeafgørelsen er opdelt i fire kapitler; kapitel 1 (artikel 1- 8) om almindelige principper, kapitel 2 (artikel 9-25) om udleveringsproceduren, kapitel 3 (artikel 26-30) om virkninger af udleveringen og kapitel 4 (artikel 31-35) indeholdende almindelige og afsluttende bestemmelser.

Herudover indeholder præambelen til rammeafgørelsen en række betragtninger, som har betydning for fortolkningen og anvendelsen af rammeafgørelsen. Præambelbetragtningerne tager bl.a. sigte på at sikre overholdelsen af grundlæggende retsprincipper i forbindelse med udlevering af lovovertrædere.

Efter præambelbetragtning nr. 12 kan intet i rammeafgørelsen fortolkes som et forbud mod at afslå at udlevere en person, der er genstand for en europæisk arrestordre, hvis der er objektive grunde til at formode, at den europæiske arrestordre er udstedt med det formål at strafforfølge eller straffe en person på grund af vedkommendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, eller at den pågældendes situation kan blive skadet af en af disse grunde.

Endvidere anføres det, at rammeafgørelsen ikke er til hinder for, at medlemsstaterne anvender deres egne forfatningsmæssige bestemmelser om ret til en retfærdig rettergang, foreningsfrihed, pressefrihed og ytringsfrihed i andre medier.

I præambelbetragtning nr. 13 anføres det, at personer ikke må overføres, udsendes eller udleveres til en stat, hvor der er alvorlig risiko for, at de vil blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

2.4.3. *Konventionen om den nordiske arrestordre mv.*

2.4.3.1. *Baggrund*

Konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (nordisk arrestordre) (herefter »den nordiske

udleveringskonvention«) er ved lov nr. 394 af 30. april 2007 gennemført i udleveringslovens kapitel 2 a og 3 a, der indeholder henholdsvis de materielle betingelser for udlevering til de nordiske lande og bestemmelser om proceduren for udlevering. Efter indhentelse af Folketingets samtykke, jf. lov nr. 394 af 30. april 2007, har Danmark i henhold til kongelig resolution af 3. juli 2007 ratificeret konventionen.

Konventionen, der ikke omfatter Færøerne og Grønland, trådte i medfør af artikel 29, stk. 4, i kraft den 16. oktober 2012.

Med reglerne erstattedes de hidtidige udleveringsordninger mellem de nordiske lande, dvs. den fællesnordiske udleveringslovgivning (for Danmarks vedkommende den nordiske udleveringslov) og rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre (som er gennemført i dansk lov ved udleveringslovens kapitel 2 a og 3 a).

Baggrunden for den nordiske udleveringskonvention er et ønske om at forenkle og effektivisere udleveringsprocedurerne mellem de nordiske lande med fuld respekt af grundlæggende retsprincipper og i overensstemmelse med de internationale forpligtelser bl.a. i forhold til Den Europæiske Union, herunder særligt rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Formålet med den nordiske udleveringskonvention er at gennemføre forenklede regler om udlevering mellem de nordiske lande. Den nye udleveringsordning indebærer, at princippet om gensidig anerkendelse gennemføres på det nordiske udleveringsområde. Dette indebærer, at når et nordisk land anmoder om at få en person udleveret til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, skal denne anmodning imødekommes, medmindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som fremgår af den nordiske udleveringskonvention. Med henblik på at forenkle de administrative procedurer vedrørende udlevering erstattes de traditionelle anmodninger om udlevering med en nordisk arrestordre, som har karakter af en anmodning dels om fængsling med henblik på udlevering, dels om udlevering.

Det bemærkes, at efter artikel 31, stk. 2, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre kan medlemsstaterne indgå bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger efter rammeafgørelsens ikrafttræden, i det omfang de er mere vidtgående end dennes forskrifter og bidrager til yderligere at forenkle eller lette procedurerne for overgivelse af personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre.

Reglerne for udlevering i henhold til den nordiske udleveringskonvention er fastsat i overensstemmelse hermed, og medfører en række udvidelser i pligten til udlevering i forhold til reglerne for udlevering mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union.

I konventionen anvendes begrebet »overgivelse« i stedet for »udlevering«, selv om begge begreber omfatter den fysiske overgivelse af en eftersøgt person til det anmodende land. Endvidere anvendes »det udstedende land« i stedet for »det anmodende land« og »det fuldbyrdende land« i stedet for »det anmodede land«. Da ingen af disse nye begreber har en anden indholdsmæssig betydning end de hidtil anvendte begreber, anvendes de gældende begreber i forbindelse med gennemgangen af konventionen. Det anmodende land er således det land, der udsteder en nordisk arrestordre, og det anmodede land er det land, der skal gennemføre en nordisk arrestordre.

2.4.3.2. Den nordiske udleveringskonventions indhold

Den nordiske udleveringskonvention er opdelt i fem kapitler. Kapitel 1 (artikel 1-7) om almindelige principper, kapitel 2 (artikel 8-21) om udleveringsproceduren, kapitel 3 (artikel 22-25) om virkninger af udleveringen, kapitel 4 (artikel 26-27) om udlevering til/fra Island og kapitel 5 (artikel 28-29) med de afsluttende bestemmelser.

Herudover indeholder præambelen en række betragtninger, som har betydning for fortolkningen og anvendelsen af konventionen. Præambelbetragtningerne tager bl.a. sigte på at sikre overholdelsen af grundlæggende retsprincipper i forbindelse med udlevering af lovovertrædere, herunder de grundlæggende rettigheder, som fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Lovens anvendelsesområde

3.1.1. Gældende ret

Sager om udlevering af personer til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i et andet land behandles efter reglerne i udleveringsloven.

Udleveringsloven indeholder regler om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union (kapitel 2 og 3), regler om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union (kapitel 2 a og 3 a) og regler om udlevering til de nordiske lande (kapitel 2 b og 3 b).

Udleveringsloven indeholder dels regler om, hvilke betingelser der skal være opfyldt, for at udlevering kan ske, jf. lovens kapitel 2-2 b, dels regler om behandling af sager om udlevering, jf. lovens kapitel 3-3 b.

Endvidere indeholder udleveringslovens kapitel 4 en række bestemmelser, der er fælles for udlevering til stater henholdsvis i og uden for Den Europæiske Union og de nordiske lande.

Det følger af § 1, stk. 1, i udleveringsloven, at den, der i udlandet er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, kan udleveres efter reglerne i udleveringsloven.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 249 af 9. juni 1967 og er ikke ændret siden.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2542, at bestemmelsen giver en almindelig bemyndigelse til under iagttagelse af de betingelser, og den fremgangsmåde, der er foreskrevet i loven, at udlevere personer, der i en fremmed stat er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, til den pågældende stat til strafforfølgning eller til fuldbyrdelse af straf eller anden foranstaltning. Det fremgår videre af forarbejderne, at dette ikke i noget tilfælde pålægger de danske myndigheder en pligt til at foretage udlevering. En sådan pligt vil derimod kunne følge af udleveringstraktater, herunder den europæiske udleveringskonvention af 1957.

Udleveringslovens § 1, stk. 2, er indsat ved lov nr. 394 af 30. april 2007 som følge af, at reglerne om udlevering til de nordiske lande blev indsat i udleveringsloven i forbindelse med, at den nordiske udleveringskonvention blev gennemført i dansk ret, jf. pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af bestemmelsen, at udleveringslovens kapitel 2 a om betingelserne for udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union og kapitel 3 a om behandlingen af disse sager ikke finder anvendelse på (EU-medlemsstaterne) Sverige og Finland. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger om den nordiske arrestordre, jf. pkt. 3.4.

3.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Udleveringsloven vedrører i dag alene udlevering fra Danmark, og loven indeholder derfor ingen regler vedrørende betingelserne for anmodning om udlevering til Danmark eller regler for behandlingen af disse sager. Reglerne herfor skal derfor findes i de for anmodningen relevante internationale retsakter.

Justitsministeriet har i forbindelse med udstedelsen af en ny hovedlov, hvor kompetencen til at træffe beslutning om at anmode andre lande om udlevering af personer til Danmark foreslås overført til domstolene, fundet det hensigtsmæssigt,

at der i udleveringsloven indsættes et kapitel vedrørende anmodning om udlevering til Danmark, jf. pkt. 3.7. nedenfor

Det foreslås på den baggrund, at lovens anvendelsesområde udvides i forhold til den gældende ordning til også at omfatte anmodninger om udlevering til Danmark.

Med lovforslaget foreslås kompetencen til at behandle udleveringssager – både for så vidt angår udlevering til eller fra Danmark – overført til domstolene, dog således at anklagemyndigheden bevarer kompetencen til at udstede nordiske arrestordrer samt udfærdige og afsende udleveringsanmodninger til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Den foreslåede bestemmelse i udleveringslovens § 1, stk. 1, vil medføre, at personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, kan udleveres til eller fra Danmark efter reglerne i udleveringsloven.

Det fremgår af udleveringslovens § 1, stk. 2, at udleveringslovens kapitel 2 a og 3 a (udlevering til EU-medlemsstater) ikke gælder for udlevering fra Danmark til Finland og Sverige.

Dette skal ses i sammenhæng med, at udleveringsloven indeholder kapitler om betingelser for udlevering til de nordiske lande (kapitel 2 b) og behandling af sager om udlevering til de nordiske lande (kapitel 3 b), og at reglerne heri enten er mere vidtgående end reglerne om udlevering til stater inden for Den Europæiske Union eller identiske hermed.

Bestemmelsen er i overensstemmelse med artikel 31, stk. 2, i rammeafgårelsen, hvorefter medlemsstaterne kan indgå bilaterale eller multilaterale aftaler mv. efter rammeafgårelsens ikrafttræden, i det omfang de er mere vidtgående end dennes forskrifter og bidrager til yderligere at forenkle eller lette procedurerne for overgivelse af personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre.

Med lovforslaget foreslås der i overensstemmelse med det ovenfor anførte indsat et særligt kapitel om betingelser for udlevering til de nordiske lande (kapitel 3), jf. pkt. 3.3.

Der er ikke hermed tilsigtet nogen ændring i forhold til den gældende retstilstand.

For så vidt angår behandlingen af sager om udlevering til de nordiske lande i henhold til reglerne om den nordiske arrestordre foreslås der indsat et samlet kapitel om behandlingen af sager om udlevering fra Danmark (kapitel 6), jf. pkt. 3.6. Der vil dermed ikke være behov for yderligere præciseringer til lovens anvendelsesområde.

Det bemærkes i den forbindelse, at det foreslåede kapitel 7 i loven vedrørende udlevering til Danmark ligeledes vil finde anvendelse på sager om udlevering til Danmark fra de nordiske lande.

Der henvises i øvrigt til § 1 og bemærkningerne hertil.

3.2. Almindelige betingelser for udlevering fra Danmark til udlandet

3.2.1. Den kriminelle lavalder

3.2.1.1. Gældende ret

Rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre fastsætter i artikel 3 visse obligatoriske grunde til at afslå udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Hvis der foreligger en af disse obligatoriske afslagsgrunde, er medlemsstaterne således forpligtet til at afvise udlevering.

Det fremgår af rammeafgårelsens artikel 3, stk. 3, at udlevering skal afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter den anmodede stats lovgivning.

På baggrund heraf er der i udleveringslovens § 10 c indført en udtrykkelig bestemmelse om, at udlevering til EU-medlemsstater af personer under den kriminelle lavalder ikke kan ske.

Bestemmelsen medfører, at der ikke kan ske udlevering, hvis den pågældende efter dansk ret var under den kriminelle lavalder på gerningstidspunktet, jf. straffelovens § 15.

Den nordiske udleveringskonvention fastsætter i artikel 4 visse obligatoriske grunde (dvs. hvor udlevering *skal* afslås) til at afslå udlevering på grundlag af en nordisk arrestordre.

Efter artikel 4, nr. 3, skal udlevering afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter det anmodede lands lovgivning. Dette svarer til den obligatoriske afslagsgrund i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, der er gennemført i dansk ret ved udleveringslovens § 10 c.

På denne baggrund er der i udleveringsloven § 10 l, indsat en bestemmelse, hvorefter § 10 c finder tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande. Bestemmelsen indebærer således, at udlevering ikke kan finde sted, hvis den pågældende er under den kriminelle lavalder.

Der i udleveringsloven ikke en tilsvarende bestemmelse for så vidt angår udlevering til lande uden for Norden og Den Europæiske Union.

3.2.1.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Justitsministeriet finder, at det bør gælde som en generel betingelse for udlevering fra Danmark til andre lande, at den pågældende på ikke på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15. Derfor foreslås indsat en bestemmelse herom i udleveringslovens kapitel 2 om almindelige betingelser for udlevering, hvorefter betingelsen vil finde anvendelse i alle sager om udlevering.

Der er ikke i øvrigt med den foreslåede bestemmelse i § 2 tilsigtet ændring i den gældende retstilstand.

Der henvises til lovforslagets § 2 og bemærkningerne hertil.

3.2.2. *Forbud mod dobbelt strafforfølgning (ne bis in idem) mv.*

3.2.2.1. *Gældende ret*

§§ 8, 10 d og 10 m i udleveringsloven er udtryk for den væsentlige retssikkerhedsgaranti, at man ikke skal kunne dømmes for det samme forhold to gange (princippet om »ne bis in idem«). Princippet om forbud mod dobbelt strafforfølgning er gennemført i udleveringsloven såvel i forbindelse med udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union som ved udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union samt de nordiske lande.

3.2.2.1.1. *Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union*

Det fremgår af 1957-konventionens artikel 9, at udlevering ikke må tillades, hvis der af de kompetente myndigheder i den stat, over for hvilken anmodning er fremsat, er afsagt endelig dom over den pågældende person for den eller de forbrydelser, for hvilke udlevering er anmodet. Udlevering kan afslås, hvis de kompetente myndigheder i den nævnte stat har besluttet enten ikke at indlede strafforfølgning eller at afslutte en påbegyndt strafforfølgning vedrørende den eller de samme forbrydelser.

Bestemmelsen om »ne bis in idem« i forhold til udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union fremgår af udleveringslovens § 8. Bestemmelsen blev nyaffattet ved lov nr. 428 af 1. maj 2013, så den svarer til de tilsvarende bestemmelser i udleveringslovens §§ 10 d og 10 m (om »ne bis in idem« ved udlevering til henholdsvis medlemssta-

ter i Den Europæiske Union og de nordiske lande), jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 55.

Det følger således af § 8, stk. 1, 1. pkt., i udleveringsloven, at udlevering ikke kan finde sted, når den, der søges udleveret, her i landet, i et nordisk land, eller i en medlemsstat i Den Europæiske Union er dømt eller frifundet for den pågældende strafbare handling.

Ved ovennævnte nyaffattelse blev ordlyden i § 8, stk. 1, 1. og 4. pkt., præciseret, så det klart fremgår, at princippet om »ne bis in idem« også finder anvendelse, hvor den tidligere dom er afsagt i den medlemsstat, der anmoder om udlevering, jf. bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 51.

Udlevering kan ligeledes ikke ske, hvis den pågældende her i landet er benådet for handlingen, jf. § 8, stk. 1, 2. pkt.

Det følger endvidere af § 8, stk. 1, 3. pkt., at udlevering kan afslås, hvis den, der søges udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i et land uden for Norden og Den Europæiske Union.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, at udlevering kan afslås, hvis der er afsagt dom i sagen i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union. I disse tilfælde beror det på en konkret vurdering, om der skal ske udlevering eller ej. Der vil f.eks. kunne ske udlevering, hvis den pågældende tidligere er frifundet for den pågældende handling i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, men grundlaget for dommen er åbenbart mangelfuldt, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 55.

Det følger imidlertid af § 8, stk. 1, 4. pkt., at udlevering – uagtet at den pågældende er dømt for den samme strafbare handling – kun kan afslås efter 1. og 3. pkt., hvis dommen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen i § 8, stk. 1, 4. pkt., jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 56, at udlevering ikke kan afslås efter bestemmelsen under henvisning til, at den pågældende er dømt her i landet, i et nordisk land eller i en medlemsstat i Den Europæiske Union, hvis der på grund af myndighedernes passivitet i domslandet ikke er taget sædvanlige skridt med henblik på fuldbyrdelse af dommen. Hvis domslandets relevante myndigheder således – uden at der er indtrådt forældelse – gennem længere tid intet har foretaget sig med henblik på fuldbyrdelse af dommen, vil udlevering ikke kunne afslås. Dette gælder dog ikke i tilfælde, hvor der på grund af myndighedernes almindelige sagsbehandlingstid i domslandet

endnu ikke er foretaget de relevante skridt mod fuldbyrdelsen af dommen.

Bestemmelsen udelukker ikke udlevering til straffuldbyrdelse i et land, der tidligere har afsagt dom i sagen, i tilfælde, hvor et andet land – i strid med princippet om »ne bis in idem« – efterfølgende har indledt strafforfølgning eller afsagt en straffedom, der endnu ikke er fuldbyrdet, for det samme forhold.

Bestemmelsen medfører ikke en pligt for de danske myndigheder til af egen drift at undersøge, om den pågældende tidligere er blevet endelig dømt i et andet land for de samme handlinger. De nævnte afslagsgrunde bliver således kun relevante, såfremt de danske myndigheder er i besiddelse af de nødvendige oplysninger om en eventuel dom afsagt i udlandet.

De danske myndigheder skal således ikke af egen drift iværksætte en nærmere undersøgelse af, om der er afsagt dom for forholdet i udlandet. Er det oplyst, at den, som en udleveringsanmodning vedrører, muligvis allerede er dømt eller frifundet for det samme forhold i udlandet, men er oplysningerne utilstrækkelige, og kan de nødvendige oplysninger ikke tilvejebringes, skal udleveringsanmodningen normalt imødekommes, hvis lovens betingelser herfor i øvrigt er opfyldt.

Er tiltale mod den pågældende frafaldet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af bestemmelsen om tiltalefrafald er opfyldt, jf. udleveringslovens § 8, stk. 2, 1. pkt.

Det følger endvidere af § 8, stk. 2, 2. pkt., at udlevering kan afslås, hvis påtale er opgivet og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt. Bestemmelsen blev oprindelig indsat i udleveringsloven ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 i forbindelse med, at man indsatte en tilsvarende bestemmelse i § 10 d, stk. 2, vedrørende udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union, for at undgå at adgangen til at udlevere personer til stater uden for Den Europæiske Union blev mere vidtgående end adgangen til at udlevere personer til EU-medlemsstater. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4303, at der således f.eks. vil kunne være grund til at afslå udlevering, hvis politi- og anklagemyndigheden her i landet allerede har foretaget en bevismæssig vurdering af den sag (handling), som anmodningen vedrører, med henblik på eventuel strafforfølgning i Danmark, og der i den forbindelse er meddelt påtaleopgivelse, fordi sigtelsen har vist sig at være grundløs. Det anføres endvidere, at det imidlertid ikke er givet, at en anmodning om udlevering skal afslås, alene fordi der foreligger en påtaleopgivelse. De hensyn, der kan begrunde en sådan afvisningsgrund, gør sig f.eks. ikke gældende, hvis påtaleopgi-

velse er meddelt, fordi handlingen ikke kan strafforfølges i Danmark pga. manglende jurisdiktionskompetence, men i stedet må forfølges i den medlemsstat, der nu anmoder om udlevering.

Det bemærkes, at efter retsplejelovens § 724, stk. 2, kan strafforfølgning, når der er truffet afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, kun fortsættes mod den pågældende efter den overordnede anklagemyndigheds bestemmelse, hvis meddelelse herom er forkyndt for den pågældende inden 2 måneder fra afgørelsens dato, medmindre sigtedes forhold har hindret rettidig forkyndelse eller betingelserne for genoptagelse efter lovens § 975 er til stede. Det bemærkes endvidere, at fristen for omgørelse af en beslutning om påtaleopgivelse alene finder anvendelse i sager, hvor den pågældende har været sigtet. I sager, hvor der har været indledt efterforskning, uden at den pågældende har været sigtet, gælder der ingen frist for omgørelse af en beslutning om at indstille efterforskningen.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 8, stk. 2, 1. pkt., indebærer således, at der i sager, hvor der er meddelt den pågældende påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, ikke vil kunne ske udlevering, hvis fristen på 2 måneder for forkyndelse af den overordnede anklagemyndigheds omgørelse af sagen er overskredet, og betingelserne i retsplejelovens § 975 for genoptagelse ikke er opfyldt. Efter denne bestemmelse kan der ske genoptagelse, når nye beviser af vægt er kommet for dagen, eller når det ifølge den pågældendes efterfølgende tilståelse eller andre beviser, der senere er kommet for dagen, må antages, at den pågældende er skyldig, eller påtaleopgivelse eller tiltalefrafald skyldes falske forklaringer mv.

Efter udleveringslovens § 8, stk. 3, kan udlevering til strafforfølgning desuden afslås, hvis der her i landet er indledt strafforfølgning mod den pågældende for den handling, der søges om udlevering for, og strafforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes at skulle gennemføres her i landet. Bestemmelsen i stk. 3 indebærer, at udlevering med henblik på strafforfølgning kan afslås, hvis strafforfølgning mod den pågældende er påbegyndt – men endnu ikke afsluttet – her i landet for den handling, som udleveringsanmodningen vedrører, og strafforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes mest nærliggende at skulle gennemføres her i landet.

Hvorvidt strafforfølgning bør gennemføres her i landet, beror på en konkret vurdering i den enkelte sag, hvor der – ud over de i bestemmelsen nævnte momenter – f.eks. kan lægges vægt på, hvor fremskreden strafforfølgningen er mod den pågældende her i landet, og hvor lovovertrædelsen navnlig har haft virkning, jf. bestemmelsens forarbejder, Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 56.

3.2.2.1.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

Bestemmelsen i udleveringslovens § 10 d, stk. 1, blev indsat ved lov nr. 433 af 10. juni 2003. Bestemmelsen har bl.a. til formål at gennemføre artikel 3, nr. 2, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Rammeafgørelsens artikel 3, nr. 2, bestemmer, at den judicielle myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat skal afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, hvis det af de oplysninger, den fuldbyrdende judicielle myndighed er i besiddelse af, fremgår, at den eftersøgte person er blevet endeligt dømt for de samme handlinger af en anden medlemsstat, på betingelse af at sanktionen i tilfælde af domfældelse er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter domslandets lovgivning.

Det følger i øvrigt af artikel 50 i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, at ingen i en straffesag på ny skal kunne stilles for en domstol eller dømmes for en lovovertrædelse, for hvilken den pågældende allerede er blevet endeligt frikendt eller domfældt i en af Unionens medlemsstater i overensstemmelse med lovgivningen.

Ved lov nr. 428 af 1. maj 2013 blev ordlyden i 1. og 4. pkt. i udleveringslovens § 10 d, stk. 1, præciseret, så det nu klart fremgår, at princippet om »ne bis in idem« også finder anvendelse, hvor den tidligere dom er afsagt i den medlemsstat, der anmoder om udlevering, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 57.

Det følger således af udleveringslovens § 10 d, stk. 1, 1. pkt., at der ikke må ske udlevering, hvis den, der søges udleveret, er dømt eller frifundet for den pågældende handling her i landet eller i en anden EU-medlemsstat. Bestemmelsen udelukker ikke udlevering til straffuldbyrdelse i en medlemsstat, der tidligere har afsagt dom i sagen, i tilfælde, hvor en anden stat i strid med princippet om »ne bis in idem« efterfølgende har indledt strafforfølgning eller afsagt en straffedom, der endnu ikke er fuldbyrdet, for det samme forhold.

Tilsvarende gælder ifølge stk. 1, 2. pkt., hvis den, der søges udleveret, her i landet er benådet for handlingen. Bestemmelsen er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 3, stk. 1, hvorefter medlemsstaterne endvidere skal afslå at udlevere, hvis den pågældende kan strafforfølges i den anmodede medlemsstat, og der i denne stat er truffet beslutning om benådning (amnesti).

Udlevering kan endvidere afslås efter stk. 1, 3. pkt., hvis den, der søges udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i en stat uden for Den Europæiske Union. Bestemmelsen er valgfri (fakultativ). Det fremgår af bemærkningerne

til bestemmelsen, at der f.eks. vil kunne ske udlevering, hvis den pågældende tidligere er frifundet for den samme handling i en stat uden for Den Europæiske Union, men grundlaget for dommen er åbenbart mangelfuldt, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4302.

Udlevering kan dog kun afslås efter 1. og 3. pkt., hvis dommen er blevet fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i den pågældende stat, jf. stk. 1, 4. pkt. Om fortolkningen af bestemmelsen henvises til pkt. 3.2.2.1.1 ovenfor om den enslydende bestemmelse i lovens § 8, stk. 1, 4. pkt.

Som nævnt i bemærkningerne til § 10 d i lovforslaget til lov nr. 433 af 10. juni 2003, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4319-4320, er det ikke hensigten med bestemmelsen i § 10 d, stk. 1, at de danske udleveringsmyndigheder af egen drift skal iværksætte undersøgelse af, om der er afsagt dom for forholdet i en anden stat. Er det oplyst, at den, som en arrestordre vedrører, allerede er dømt eller frifundet for det samme forhold i en anden stat, men er oplysningerne utilstrækkelige, og kan de nødvendige oplysninger ikke tilvejebringes, således at der kan træffes afgørelse inden for de 10- og 60-dages frister for henholdsvis justitsministerens afgørelse og en eventuel domstolsafgørelse, der fremgår af udleveringslovens § 18 d, skal udleveringsanmodningen normalt imødekommes, hvis lovens betingelser herfor i øvrigt er opfyldt.

Er tiltale mod den pågældende frafaldet her i landet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltalefrafald er opfyldt, jf. § 10 d, stk. 2, 1. pkt. Endvidere kan udlevering afslås, hvis påtale er opgivet, og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt, jf. § 10 d, stk. 2, 2. pkt.

Om reglerne om påtaleopgivelse, jf. retsplejelovens § 721, og fortsættelse af strafforfølgning, når der er truffet afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, retsplejelovens § 724, stk. 2, henvises til pkt. 3.2.2.1.1 ovenfor.

Det er imidlertid ikke givet, at en anmodning om udlevering skal afslås, alene fordi der foreligger en påtaleopgivelse. De hensyn, der kan begrunde en sådan afvisningsgrund, gør sig f.eks. ikke gældende, hvis påtaleopgivelse er meddelt, fordi handlingen ikke kan strafforfølges i Danmark pga. manglende jurisdiktionskompetence, men i stedet må forfølges i den medlemsstat, der nu anmoder om udlevering, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4303.

Efter udleveringslovens § 10 d, stk. 3, kan udlevering med henblik på strafforfølgning afslås, hvis strafforfølgning mod den pågældende er påbegyndt – men endnu ikke afsluttet – her i landet, for den handling, som arrestordren vedrører, og strafforfølgning på grund af handlingens karakter, den på-

gældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes mest nærliggende at skulle gennemføres her i landet. Bestemmelsen er fastsat i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, hvorefter udlevering kan afslås, hvis den person, der er genstand for en europæisk arrestordre, allerede straffølges i den anmodede stat for de samme lovovertrædelser, som ligger til grund for arrestordren.

Om fortolkningen af bestemmelsen henvises til pkt. 3.2.2.1.1 ovenfor om den enslydende bestemmelse i lovens § 8, stk. 3.

3.2.2.1.3. Udlevering til de nordiske lande

Udlevering skal efter den obligatoriske afslagsgrund i den nordiske udleveringskonventions artikel 4, nr. 2, afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, tidligere er blevet endelig dømt i et nordisk land eller en EU-medlemsstat for den handling, som den pågældende nu ønskes udleveret for. Udlevering skal dog kun afslås, hvis straffen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 m, stk. 1, 1. pkt., indsat en bestemmelse, hvorefter udlevering skal afslås, hvis den, der ønskes udleveret, er blevet dømt eller frifundet for den samme handling i Danmark, i et nordisk land eller i en EU-medlemsstat.

Efter den nordiske udleveringskonventions artikel 4, nr. 1, skal det anmodede land afslå at udlevere en person, hvis den pågældende kan straffølges i det anmodede nordiske land, og der i dette land er truffet beslutning om benådning (amnesti). Bestemmelsen svarer til artikel 3, nr. 1, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre.

I overensstemmelse hermed fremgår det af udleveringslovens § 10 m, stk. 1, 2. pkt., at der ikke kan ske udlevering, hvis den, der søges udleveret, her i landet er benådet for handlingen.

Efter den nordiske udleveringskonventions artikel 5, nr. 3, kan udlevering endvidere afslås, hvis den person, der er omfattet af den nordiske arrestordre, tidligere er blevet endelig dømt i et tredjeland (dvs. ethvert land uden for Norden og Den Europæiske Union, jf. konventionens artikel 3, stk. 5) for den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren.

Bestemmelsen er gennemført i udleveringslovens § 10 m, stk. 1, 3. pkt., hvorefter udlevering dermed kan afslås, hvis den, der søges udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i et land uden for Norden og Den Europæiske Union.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen i § 10 m, stk. 1, 3. pkt., at det vil bero på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, om der skal ske udlevering eller ej. Der vil f.eks. kunne ske udlevering, hvis den pågældende tidligere er frifundet for den samme handling i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, men grundlaget for dommen er åbenbart mangelfuldt, jf. herved lovforslaget til lov nr. 394 af 30. april 2007 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af konvention om overgivelse for straffbare forhold mellem de nordiske lande (nordisk arrestordre) m.v.), jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2522.

Hvis den pågældende er dømt for den samme straffbare handling i et andet nordisk land eller en anden EU-medlemsstat end det nordiske land, der anmoder om udlevering, er det en betingelse for at afslå udlevering, at straffen er fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet, jf. udleveringslovens § 10 m, stk. 1, 4. pkt.

Som nævnt i bemærkningerne til § 10 m, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2522, er det ikke hensigten med bestemmelsen i § 10 m, stk. 1, at de danske myndigheder af egen drift skal iværksætte en nærmere undersøgelse af, om der er afsagt dom for forholdet i et andet land. Er det oplyst, at den, som en arrestordre vedrører, muligvis allerede er dømt eller frifundet for det samme forhold i et andet land, men er oplysningerne utilstrækkelige, og kan de nødvendige oplysninger ikke tilvejebringes, således at der kan træffes afgørelse inden for de frister, der fremgår af udleveringslovens § 18 k, jf. nedenfor i pkt. 3.6.9.1.2., skal udleveringsanmodningen normalt imødekommes, hvis lovens betingelser herfor i øvrigt er opfyldt.

Den nordiske udleveringskonvention indeholder i artikel 5, nr. 4, en yderligere afslagsgrund, nemlig i de tilfælde, hvor det anmodede nordiske lands myndigheder allerede har besluttet ikke at indlede straffølgning eller at opgive straffølgning af den lovovertrædelse, der ligger til grund for arrestordren. Bestemmelsen er gennemført i udleveringslovens § 10 m, stk. 2, der henviser til § 10 d, stk. 3.

Om reglerne om påtaleopgivelse, jf. retsplejelovens § 721, og fortsættelse af straffølgning, når der er truffet afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald, retsplejelovens § 724, stk. 2, henvises til pkt. 3.2.2.1.1 ovenfor.

Den nordiske udleveringskonventions artikel 5, nr. 4, svarer til artikel 4, nr. 3, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, der er gennemført i dansk ret ved udleveringslovens § 10 d, stk. 2.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 m, stk. 2, indsat en bestemmelse, hvorefter § 10 d, stk. 2, skal finde tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande.

Udlevering kan efter den nordiske udleveringskonventions artikel 5, nr. 1, endvidere afslås, hvis den person, der er genstand for en nordisk arrestordre, allerede strafforfølges i det anmodede land for de samme lovovertrædelser, som ligger til grund for arrestordren.

Den nordiske udleveringskonventions artikel 5, nr. 1, svarer til artikel 4, nr. 2, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, der er gennemført i dansk ret ved udleveringslovens § 10 d, stk. 3.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 m, stk. 2, indsat en bestemmelse, hvorefter § 10 d, stk. 3, skal finde tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingsstidende 2006-07, tillæg A, side 2507-2508, at situationer omfattet af bestemmelsen – henset til det nære samarbejde mellem de nordiske lande – i øvrigt ofte vil kunne løses ved, at de judicielle myndigheder aftaler, i hvilket land sagen mest hensigtsmæssigt kan gennemføres.

3.2.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Med lovforslaget foreslås §§ 8, 10 d og 10 m videreført, dog med den ændring, at reglerne herom af praktiske hensyn, herunder navnlig af hensyn til lovens overskuelighed, opdeles i to bestemmelser, ligesom bestemmelserne herom ind sættes i udleveringslovens kapitel 2 om almindelige betingelser for udlevering, hvorefter betingelserne vil finde anvendelse i alle sager om udlevering.

Det foreslås på den baggrund, at der i udleveringslovens § 3 ind sættes en bestemmelse, der vedrører spørgsmålet om udlevering, når der er tale om, at den pågældende enten er dømt eller frifundet for den samme strafbare handling eller benådet for handlingen, samt undtagelserne hertil.

Justitsministeriet finder dog anledning til at præcisere, hvordan myndighederne skal forholde sig i forhold til, om der er afsagt dom for samme forhold i udlandet.

De danske myndigheder skal ikke af egen drift iværksætte en nærmere undersøgelse af, om der er afsagt dom for forholdet i udlandet. Er det oplyst, at den, som en udleveringsanmodning vedrører, muligvis allerede er dømt eller frifundet for det samme forhold i udlandet, undersøges dette nærmere. Viser oplysningerne sig herefter at være utilstrækkelige, og kan de nødvendige oplysninger ikke tilvejebringes, skal udleveringsanmodningen normalt imødekommes, hvis lovens betingelser herfor i øvrigt er opfyldt.

For at ensrette betingelserne for udlevering i forhold til forbuddet mod dobbelt strafforfølgning foreslås § 3 i sin helhed formuleret i overensstemmelse med, hvad der allerede gælder for så vidt angår de nordiske lande (§ 10 m, stk. 1) og stater uden for Norden og Den Europæiske Union (§ 8, stk. 1), og der er med lovforslaget således ikke tilsigtet øvrige ændringer i den gældende retstilstand.

Det foreslås endvidere, at der i udleveringslovens § 4 ind sættes en bestemmelse, der vedrører spørgsmålet om udlevering, når der enten er tale om, at tiltale mod den pågældende er frafaldet, eller påtale er opgivet, eller såfremt der her i landet er indledt strafforfølgning mod den pågældende.

Lovforslagets §§ 3 og 4 viderefører i øvrigt de gældende bestemmelser i udleveringslovens §§ 8, 10 d og 10 m, og der er med lovforslaget ikke tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 3 og 4 samt bemærkningerne hertil.

3.2.3. *Handlinger begået helt eller delvist i Danmark*

3.2.3.1 *Gældende ret*

De almindelige betingelser for, hvornår en handling er omfattet af dansk straffemyndighed, fremgår af straffelovens §§ 6-9. Efter bestemmelserne er en handling bl.a. omfattet af dansk straffemyndighed, når handlingen er begået på dansk territorium, når handlingen er begået af en dansk statsborger mv. i et andet land, hvis forholdet også er strafbart i dette land, når handlingen har virkning i Danmark, eller når handlingen er omfattet af mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage strafforfølgning.

3.2.3.1.1. *Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union*

Det fremgår af artikel 7, stk. 1, i 1957-konventionen, at den stat, over for hvilken anmodning om udlevering er fremsat, kan afslå anmodningen, når udleveringen kræves for en forbrydelse, som efter statens lovgivning betragtes som begået helt eller delvis på dens territorium eller på et sted, der lige stilles med dens territorium.

Bestemmelsen er ikke gennemført i udleveringsloven i forhold til udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

3.2.3.1.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

Ifølge artikel 4, stk. 7, litra a, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre har medlemsstaterne mulighed for at afslå udlevering til en anden medlemsstat, hvis den pågældende lovovertrædelse helt eller delvis må anses for at være begået på den anmodede medlemsstats territorium.

Denne afslagsgrund indebærer, at det vil være muligt at afslå udlevering, hvis en anden medlemsstat strafforfølger lovovertrædelser, der helt eller delvist er begået her i landet.

I overensstemmelse hermed følger det af § 10 f, stk. 1, at udlevering ikke må finde sted, hvis den handling, som arrestordren vedrører, er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

3.2.3.1.3. Udlevering til de nordiske lande

Ifølge den nordiske udleveringskonventions artikel 5, nr. 2, kan udlevering til et andet nordisk land afslås, hvis det forhold, der ligger til grund for en nordisk arrestordre, efter det anmodede lands lovgivning betragtes som begået helt eller delvis på dette lands territorium eller på et sted, der ligestilles hermed, og forholdet ikke udgør en lovovertrædelse efter det anmodede lands lovgivning.

Denne afslagsgrund indebærer, at det er muligt for de danske myndigheder at afslå udlevering, hvis et andet nordisk land strafforfølger handlinger, der helt eller delvist er begået her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 n, indsat en bestemmelse, hvorefter § 10 f, stk. 1, vedrørende udlevering til EU-medlemsstater skal finde tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande.

Udlevering skal herefter afslås, hvis den nordiske arrestordre omfatter handlinger helt eller delvist foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

3.2.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 5 foreslås reglerne i §§ 10 f, stk. 1, og 10 n, jf. § 10 f, stk. 1, videreført.

Justitsministeriet finder, at det bør gælde som en generel betingelse, at udlevering ikke kan finde sted, hvis den pågældende handling helt eller delvis er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret. Derfor foreslås

indsat en bestemmelse herom i udleveringslovens kapitel 2 om almindelige betingelser for udlevering, hvorefter betingelsen vil finde anvendelse i alle sager om udlevering.

Det bemærkes, at hvis en anmodning om udlevering omfatter handlinger, der helt eller delvist er begået her i landet, og handlingen er strafbar efter dansk ret, vil udlevering efter en konkret vurdering kunne afslås efter bestemmelsen i lovforslagets § 4, stk. 2. Efter disse bestemmelser kan udlevering afslås, hvis der her i landet er indledt strafforfølgning mod den pågældende for samme handling, som der begæres udlevering for, og strafforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes at skulle gennemføres her i landet. Der henvises til lovforslagets § 4, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til § 5 og bemærkningerne hertil.

3.2.4. Fare for forfølgelse på grund af afstamning eller politisk opfattelse mv. samt risiko for tortur

3.2.4.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 6, stk. 1, § 10 h, stk. 1, og § 10 n, jf. § 10 h, stk. 1, må udlevering ikke finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod den pågældendes liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

Det fremgår desuden af udleveringslovens § 6, stk. 2, § 10 h, stk. 2, og § 10 n, jf. § 10 h, stk. 2, at udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling.

3.2.4.1.1. Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

Bestemmelsen i udleveringslovens § 6, stk. 1, er indsat ved lov nr. 249 af 9. juni 1967 og er ikke ændret siden. Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2547-2548, at forbudet mod udlevering i det væsentlige er på linje med artikel 3, stk. 2, i 1957-konventionen, som fastsat på baggrund af artikel 33, stk. 1, i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, hvorefter ingen stat på nogen som helst måde må udvise eller afvise en flygtning ved grænserne til sådanne områder, hvor hans liv eller frihed ville være truet på grund af hans race, religion, nationalitet, hans tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller hans politiske anskuelser.

Udleveringslovens § 6, stk. 2, der er indsat i udleveringsloven ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.) som en præcisering af gældende ret, svarer til artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter ingen må underkastes tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Det fremgår af forarbejderne til ovennævnte lov, at Justitsministeriet i lyset af, at det i præambelbetragtning nr. 13 i rammeafgørelsen udtrykkeligt er anført, at personer ikke må udleveres til en stat, hvor der er alvorlig risiko for, at de vil blive udsat for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, har fundet det naturligt at indsætte en præciserende bestemmelse, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4297 (pkt. 4.1.1).

3.2.4.1.2 Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

Det følger af præambelbetragtning nr. 12 i rammeafgørelsen, at intet i rammeafgørelsen kan fortolkes som et forbud mod at afslå at overgive en person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, hvor der er objektive grunde til at formode, at anmodningen om udlevering er fremsat med det formål at strafforfølge eller straffe en person på grund af vedkommendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering, eller at den pågældendes situation kan blive skadet af en af disse grunde.

Det følger endvidere af artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelsen, at rammeafgørelsen ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i Traktaten om Den Europæiske Union. Det fremgår af TEU artikel 6, stk. 1, at Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, der har samme juridiske værdi som traktaterne. Det fremgår endvidere af TEU artikel 6, stk. 3, at de grundlæggende rettigheder, som er garanteret ved konventionen, udgør generelle principper i EU-retten.

Med henblik på at beskytte mod forfølgelse er der i udleveringslovens § 10 h, stk. 1, indsat en bestemmelse, der fastslår, at udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod hans eller hendes liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter. Bestemmelsen i § 10 h, stk. 1, svarer til

bestemmelsen i lovens § 6, stk. 1, der finder anvendelse på udlevering til tredjelande.

Ligeledes fastslår § 10 h, stk. 2, at udlevering endvidere ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Bestemmelsen svarer til, hvad der følger af artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Tilsvarende bestemmelser findes i artikel 4 og 19, stk. 2, i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder.

3.2.4.1.3 Udlevering til de nordiske lande

Den nordiske udleveringskonventions præambel indeholder en række betragtninger, som har betydning for fortolkningen og anvendelsen af konventionen. Præambelbetragtningerne tager bl.a. sigte på at sikre overholdelsen af grundlæggende retsprincipper i forbindelse med udlevering af lovovertrædere, herunder de grundlæggende rettigheder, som fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Udleveringslovens § 10 n i kapitel 2 b om betingelser for udlevering til de nordiske lande indeholder en henvisning til § 10 h (vedrørende udlevering til EU-medlemsstater). Bestemmelsen fastslår et forbud mod udlevering, hvis der er fare for, at den pågældende efter udleveringen på grund af sin afstamning, sit tilhørsforhold til en bestemt befolkningsgruppe, sin religiøse eller politiske opfattelse eller i øvrigt på grund af politiske forhold vil blive udsat for forfølgelse, som retter sig mod dennes liv eller frihed eller i øvrigt er af alvorlig karakter.

3.2.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Lovforslagets § 6 viderefører de gældende bestemmelser i udleveringslovens §§ 6, 10 h og 10 n, jf. § 10 h, og der er med lovforslaget ikke tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand.

Justitsministeriet foreslår dog, at der tilføjes en bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 3, om, at udlevering endvidere ikke kan finde sted, hvis det i øvrigt ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser. Der er heller ikke med denne tilføjelse tilsigtet nogen ændring i den gældende retstilstand.

Justitsministeriet finder imidlertid, at det navnlig i sager om udlevering til udlandet er særligt relevant at understrege vigtigheden af overholdelse af Danmarks internationale forpligtelser. I forbindelse med prøvelsen af, om en udleveringsanmodning kan imødekommes, vil det således ikke sjældent være nødvendigt at foretage en konkret vurdering af, om udlevering vil være i overensstemmelse med f.eks. Den Euro-

pæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om retten til en retfærdig rettergang.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der med henblik på at yde vejledning til såvel den, der begæres udleveret, som til de myndigheder, der er involveret i sagsbehandlingen, om, hvilke betingelser der gælder for udleveringen, er særlig grund til at tydeliggøre, at udlevering altid vil skulle ske under respekt for Danmarks internationale forpligtelser. Justitsministeriet vurderer desuden, at en sådan tydeliggørelse i lovgivningen vil udgøre et stærkere retligt grundlag for at begrunde et eventuelt afslag på udlevering over for de pågældende udenlandske myndigheder.

Derfor foreslås det, at det i lovteksten udtrykkeligt understreges, at udlevering ikke kan finde sted, hvis det ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser. Bestemmelsen omfatter bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til retfærdig rettergang, men den er formuleret, så den omfatter Danmarks samlede internationale forpligtelser.

Der henvises til lovforslagets § 6 og bemærkningerne hertil.

3.2.5. Vilkår for udlevering af danske statsborgere og personer med fast bopæl her i landet m.v.

3.2.5.1 Gældende ret

3.2.5.1.1. Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

Udleveringsloven indeholder ikke bestemmelser om vilkår for udlevering af danske statsborgere til stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Det samme gælder 1957-konventionen.

Det er dog fast praksis, at danske myndigheder ved udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning i stater uden for Norden og Den Europæiske Union stiller betingelse om, at de pågældende efter en evt. domfældelse i det anmodende land vil blive overført til Danmark med henblik på afsoning.

3.2.5.1.2. Udlevering til medlemsstater i den Europæiske Union

I rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre sondres med hensyn til medlemsstaternes forpligtelse til at udlevere personer på grundlag af en europæisk arrestordre som udgangspunkt ikke mellem udlevering af egne statsborgere og udlændinge. Rammeafgørelsen indebærer således, at der som udgangspunkt ikke vil kunne opstilles forskellige betingelser for udlevering af danske statsborgere og udlændinge.

Ifølge rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, kan udlevering af bl.a. egne statsborgere imidlertid afslås, hvis den anmodede medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen. Denne bestemmelse har således betydning for udlevering af danske statsborgere til andre EU-medlemsstater, idet danske myndigheder kan afslå udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf, hvis de danske myndigheder forpligter sig til at overtage fuldbyrdelsen af straffen. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med artikel 5, stk. 3, der indebærer, at udlevering af egne statsborgere til strafforfølgning i de andre medlemsstater kan betinges af, at den pågældende tilbageføres med henblik på at fuldbyrde en eventuel straf i den anmodede medlemsstat.

Udleveringslovens § 10 b, stk. 1 og 2, er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, og artikel 5, stk. 3.

Efter § 10 b, stk. 1, kan udlevering af en dansk statsborger eller af personer med fast bopæl her i landet til strafforfølgning, gøres betinget af, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Endvidere kan udlevering af en dansk statsborger eller af personer med fast bopæl her i landet til straffuldbyrdelse efter § 10 b, stk. 2, afslås, hvis Danmark giver tilsagn om, at straffen vil blive fuldbyrdet her i landet.

Det fremgår af bestemmelseernes forarbejder, at det ved gennemførelsen af rammeafgørelsen i dansk ret var Justitsministeriets opfattelse, at der ved udlevering af danske statsborgere til udlandet bør være mulighed for at stille vilkår om, at afsoning af en eventuelt idømt frihedsstraf mv. foregår i Danmark. Under hensyntagen til den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere bl.a. danske statsborgere til andre EU-medlemsstater, som rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre indebærer, fandt Justitsministeriet endvidere, at der bør være adgang til at afslå udlevering af danske statsborgere til straffuldbyrdelse til en medlemsstat, hvis der samtidig gives tilsagn om, at den idømte straf fuldbyrdes her i landet, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4299.

Rammeafgørelsens artikel 4, stk. 6, og 5, stk. 3, giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte de samme begrænsninger i forpligtelsen til at udlevere personer, der opholder sig eller har bopæl i den pågældende medlemsstat, som med hensyn til egne statsborgere. Der kan således indføres bestemmelser i udleveringsloven, hvorefter udlevering til straffuldbyrdelse i en EU-medlemsstat af sådanne personer kan afslås, hvis Danmark forpligter sig til at fuldbyrde den idømte straf her i landet. Endvidere kan udlevering til strafforfølgning i en anden EU-medlemsstat af disse personer ligesom med hensyn til danske statsborgere betinges af, at

den pågældende tilbageføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel straf.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til det ovennævnte lovforslag, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4300, at Justitsministeriet – ligeledes under henvisning til den udvidelse af forpligtelsen til at udlevere til andre EU-medlemsstater, som rammeafgørelsen indebærer – dengang fandt, at muligheden for at afslå udlevering til straffuldbyrdelse, hvis straffen i stedet fuldbyrdes i Danmark, og muligheden for at betinge udlevering til strafforfølgning af, at den pågældende tilbageføres med henblik på, at en eventuel straf fuldbyrdes her i landet, burde udstrækkes til ligeledes at omfatte personer med fast bopæl her i landet. Justitsministeriet lagde herved vægt på, at de hensyn, som efter § 10 b kan betynde, at udlevering af en dansk statsborger afslås eller betinges af tilbageførsel til Danmark, ligeledes kan gøre sig gældende i forhold til personer, der ikke er danske statsborgere, men som igennem længere tid har haft fast bopæl i Danmark, eksempelvis personer, som opfylder de formelle betingelser for at opnå statsborgerskab her i landet.

Justitsministeriet overvejede ligeledes, om bestemmelsen i § 10 b skulle gøres obligatorisk, således at udlevering af danske statsborgere mv. til andre EU-medlemsstater altid skulle afslås mod overtagelse af straffuldbyrdelse eller, for så vidt angår strafforfølgning, skulle betinges af tilbageførelse.

Det er anført i de ovennævnte forarbejder, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4300, at der efter Justitsministeriets opfattelse imidlertid kan tænkes tilfælde, hvor en person har begået en meget alvorlig lovovertrædelse i en anden medlemsstat, og hensynet til denne medlemsstat derfor tilsiger, at den pågældende bør strafforfølges og afsone en eventuel idømt straf i denne medlemsstat. Justitsministeriet fandt på den baggrund, at spørgsmålet om, hvorvidt udlevering af danske statsborgere mv. skal afslås mod overtagelse af straffuldbyrdelse/betinges af tilbageførelse, bør bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Der kan ved denne vurdering bl.a. lægges vægt på grovheden af den begåede kriminalitet og den pågældendes tilknytning til den medlemsstat, hvor lovovertrædelsen er begået. Der vil således f.eks. normalt ikke være grundlag for at betinge udlevering af en dansk statsborger mv. til strafforfølgning af tilbageførelse af den pågældende med henblik på afsoning af en eventuel idømt straf, hvis den pågældende er dømt for meget alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger. Et andet eksempel kunne være, at den pågældende har en nær tilknytning til den medlemsstat, hvor lovovertrædelsen er begået, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4300.

Det følger endvidere af § 10 b, stk. 3, at spørgsmålet om, hvorvidt Danmark kan påtage sig at fuldbyrde en sanktion

som betingelse for udlevering af personer til en anden medlemsstat, jf. § 10 b, stk. 1, eller afslå udlevering mod at overtage fuldbyrdelsen af straffen, jf. § 10 b, stk. 2, vil skulle afgøres efter reglerne lov nr. 1434 af 22. december 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union med senere ændringer. Den efterfølgende fuldbyrdelse af sanktionen skal ligeledes afgøres efter denne lov.

3.2.5.1.3. Udlevering til de nordiske lande

Ved udlevering til de nordiske lande skelnes som udgangspunkt ikke mellem udlevering af egne statsborgere og udlændinge, jf. udleveringslovens § 10 k.

Ifølge den nordiske udleveringskonventions artikel 5, nr. 5, kan udlevering af personer, der opholder sig, er statsborger i eller bosat i det anmodede land dog afslås, hvis det anmodede land forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen. Danmark kan således afslå udlevering af danske statsborgere mv. til andre nordiske lande med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf, hvis de danske myndigheder forpligter sig til at overtage fuldbyrdelsen af straffen. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med konventionens artikel 6, der indebærer, at udlevering af bl.a. egne statsborgere til strafforfølgning i et andet nordisk land kan betinges af, at den pågældende tilbageføres med henblik på at fuldbyrde en eventuel straf i det anmodede land.

Artikel 5, nr. 5, og artikel 6 i den nordiske udleveringskonvention svarer til artikel 4, nr. 6, og artikel 5, nr. 3, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, der er gennemført i dansk ret ved udleveringslovens § 10 b, jf. pkt. 3.2.5.1.2. Det fremgår af udleveringslovens § 10 b, stk. 1, at der ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til strafforfølgning i en anden medlemsstat kan stilles vilkår om, at den pågældende føres tilbage til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af den eventuelt idømte fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning. Efter bestemmelsens stk. 2 kan udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse endvidere afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Bestemmelserne forudsætter i begge tilfælde, at fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning kan finde sted her i landet, selv om sanktionen er idømt i en anden medlemsstat, se pkt. 3.2.5.1.2 ovenfor.

Det fremgår af udleveringslovens § 10 l, stk. 1, at § 10 b finder tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande.

For så vidt angår udlevering til Island og Norge skal spørgsmålet om, hvorvidt en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning kan fuldbyrdes her i landet, ikke afgøres efter loven om fuldbyrdelse af visse afgørelser i Den Europæiske Union, da rammeafgørelsen om overførsel af domfældte ikke finder anvendelse i Island og Norge. Det fremgår derfor af § 10 l, stk. 2, i udleveringsloven, at § 10 b, stk. 3, ikke finder anvendelse ved udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i Island og Norge. Spørgsmålet vil i stedet være reguleret af bl.a. den nordiske straffuldbyrdeslov, jf. lovbekendtgørelse nr. 555 af 25. maj 2011 om samarbejde mellem Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv.

3.2.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der i udleveringsloven fortsat være adgang til at stille vilkår om, at udlevering til strafforfølgning af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, kan betinges af, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Justitsministeriet finder endvidere, at der efter udleveringsloven fortsat bør være adgang til at afslå udlevering til straffuldbyrdelse af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Justitsministeriet finder, at bestemmelserne også skal finde anvendelse i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Derfor foreslås indsat en bestemmelse herom i kapitel 2 om almindelige betingelser for udlevering, hvorefter betingelsen vil finde anvendelse i alle sager om udlevering.

Spørgsmålet om, hvorvidt udlevering af danske statsborgere mv. skal afslås eller betinges af tilbageførelse, bør bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Der kan tænkes tilfælde, hvor en person har begået en meget alvorlig lovovertrædelse i en anden stat, og hensynet til denne stat derfor tilsiger, at den pågældende bør strafforfølges og afsone en eventuel idømt straf i denne stat.

Der kan ved denne vurdering bl.a. lægges vægt på grovheden af den begåede kriminalitet og den pågældendes tilknytning til den stat, hvor lovovertrædelsen er begået. Der vil således f.eks. normalt ikke være grundlag for at betinge udlevering af en dansk statsborger mv. til strafforfølgning af tilbageførelse af den pågældende med henblik på afsoning af en eventuel idømt straf, hvis den pågældende er dømt for meget alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger.

Et andet eksempel kunne være, at den pågældende har en nær tilknytning til den stat, hvor lovovertrædelsen er begået.

Tilsvarende gør sig gældende i forhold til vurderingen af, om der skal meddeles afslag på udlevering, med henblik på at straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Lovforslagets § 7 viderefører udleveringslovens § 10 b, stk. 1 og 2, og § 10 l for så vidt angår henvisningen til § 10 b, stk. 1 og 2. Bestemmelsen vil endvidere fremover som noget nyt også gælde sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Justitsministeriet har ikke fundet det nødvendigt at videreføre § 10 b, stk. 3, i lovtæksten. Det vil dog fortsat gælde, at spørgsmålet om, hvorvidt Danmark kan påtage sig at fuldbyrde en sanktion som betingelse for udlevering til strafforfølgning, jf. lovforslagets § 7, stk. 1, eller afslå udlevering mod at påtage sig at fuldbyrde straffen, jf. lovforslagets § 7, stk. 2, vil skulle afgøres efter reglerne om fuldbyrdelse af domme afsagt i et andet land.

Ved afgørelsen af, om en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning som nævnt i stk. 1 og 2 kan eller må antages at ville kunne fuldbyrdes her i landet og ved den efterfølgende gennemførelse af fuldbyrdelsen, finder lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. med senere ændringer anvendelse for så vidt angår sager om udlevering til et nordisk land.

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union finder anvendelse for så vidt angår sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union, mens lov om international fuldbyrdelse af straf mv. finder anvendelse for så vidt angår sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Det er Direktoratet for Kriminalforsorgen, der behandler sager om fuldbyrdelse af domme, der er afsagt i de nordiske lande, mens Rigsadvokaten behandler sager om fuldbyrdelse af domme afsagt uden for Norden.

Der henvises til lovforslagets § 7 og bemærkningerne hertil.

3.2.6. Midlertidig udlevering fra Danmark

3.2.6.1. Gældende ret

Udleveringsloven indeholder ikke bestemmelser om udsættelse af udlevering med henblik på gennemførelse af strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i Danmark. Loven indeholder heller ikke bestemmelser om midlertidig udlevering i disse tilfælde.

Det fremgår af 1957-konventionens artikel 19, stk. 1, at den anmodende stat efter at have truffet afgørelse vedrørende anmodningen om udlevering kan udsætte udleveringen af den pågældende person med henblik på at gennemføre strafforfølgning eller straffuldbyrdelse. Efter artikel 19, stk. 2, kan den anmodende stat i stedet for at udsætte udleveringen, midlertidigt overføre den pågældende person til den anmodende stat på betingelser, som fastlægges ved gensidig aftale mellem parterne.

Artikel 24 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og artikel 20 i den nordiske udleveringskonvention indeholder tilsvarende bestemmelser.

Det forekommer, at Rigsadvokaten modtager europæiske arrestordre vedrørende udlevering af personer, der afsoner en fængselsstraf i Danmark. Hvis betingelserne for udlevering er opfyldt, har Rigsadvokaten tilladt, at den pågældende udleveres midlertidigt på vilkår af tilbageførsel til Danmark, og at den pågældende er frihedsberøvet under udleveringen.

3.2.6.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Med henblik på at medvirke til at sikre, at straffesager i andre lande ikke forsinkes af, at den pågældende afsoner fængselsstraf i Danmark, foreslås det lovfæstet, at en person midlertidigt kan udleveres fra Danmark med henblik på strafforfølgning i andre lande.

Der skal i den forbindelse fastsættes vilkår om, at pågældende tilbageføres til Danmark, når strafforfølgningen er afsluttet, og at pågældende er frihedsberøvet under udleveringen, jf. lovforslagets § 8, stk. 1.

Hvis den pågældende er dømt til udvisning af Danmark og vil kunne opfylde betingelserne for at blive løsladt under den midlertidige udlevering, skal vilkåret om tilbageførsel betinges af, at der ikke i Danmark forinden er truffet beslutning om løsladelse. Endvidere skal der fastsættes vilkår om, at det anmodende land om nødvendigt medvirker til at forkynde et indrejseforbud for den pågældende, når betingelserne for løsladelse er opfyldt under den midlertidige udlevering, jf. lovforslagets § 8, stk. 2.

Den tid, hvor den pågældende er frihedsberøvet under den midlertidige udlevering, fratrækkes i den straf, som den pågældende er blevet idømt i Danmark. Straffen anses derfor at blive fortsat fuldbyrdet under udleveringen, jf. lovforslagets § 8, stk. 3.

Det forudsættes, at det anmodende land bliver orienteret om, at frihedsberøvelsen under den midlertidige udlevering fra-

trækkes i den danske dom med henblik på, at det pågældende land kan afgøre, om frihedsberøvelsen også skal fratrækkes i den eventuelle fængselsstraf, den pågældende der måtte blive idømt.

Hvis retsgrundlaget for at overføre den pågældende til fortsat straffuldbyrdelse af den danske dom i et andet land er til stede, udsættes udleveringen, indtil der er truffet afgørelse herom. Dette er med henblik på at undgå, at en udvisningsdømt, der opfylder betingelserne for at blive overført til fortsat straffuldbyrdelse i udlandet, bliver tilbageført til Danmark efter en midlertidig udlevering.

Hvis det anmodende land samtidig er det land, personen ville skulle overføres til, kan udleveringen dog gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne herom, uden at der er truffet afgørelse om overførsel forinden. I disse tilfælde vil overførselssagen kunne behandles, mens den pågældende er midlertidigt udleveret.

Det følger af § 13 i cirkulære om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v., at politiet afgør, om der skal fremsættes anmodning om fuldbyrdelse i Finland, Island, Norge eller Sverige af en her i landet idømt frihedsstraf, medmindre fuldbyrdelse er begyndt i statsfængsel, idet eventuel anmodning i disse tilfælde fremsættes af Direktoratet for Kriminalforsorgen eller den, der bemyndiges dertil.

Det er justitsministeren, der træffer beslutning om at anmode en anden medlemsstat i Den Europæiske Union om at overtage fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller andre retsfølger af frihedsberøvende karakter, der er idømt her i landet, når det må antages at kunne lette den domfældtes sociale reintegration efter fuldbyrdelsen, jf. § 60 a, stk. 1 i lovbekendtgørelse nr. 213 af 22. februar 2013 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union.

Det er ligeledes justitsministeren, der træffer afgørelse om samtykke til, at en dømt person kan overføres fra Danmark til afsoning i hjemlandet efter den europæiske konvention af 21. marts 1983 om overførelse af domfældte, jf. § 2, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 740 af 18. juli 2015 om international fuldbyrdelse af straf mv., idet denne kompetence ikke blev overført til rigsadvokaten ved bekendtgørelse nr. 483 af 24. maj 2016 om overførsel af kompetence fra Justitsministeriets departement til anklagemyndigheden i sager om udlevering og fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser m.v.

En person, der skal strafforfølges i Danmark, bør undtagelsesvis midlertidigt kunne udleveres fra Danmark med henblik på strafforfølgning i det anmodende land.

Hvis den, der begæres udleveret, har verserende straffesager her i landet, vil pågældende som udgangspunkt ikke blive udleveret før strafforfølgningsen er afsluttet. Der kan dog tænkes situationer, hvor en midlertidig udlevering ikke vil gribe afgørende ind i strafforfølgningsen her i landet. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis strafforfølgningsen må forventes at blive forsinket på grund af omstændigheder, der ikke kan tilskrives de danske myndigheder. Hvis strafforfølgningsen afventer udlevering af en person, der vurderes væsentlig for strafforfølgningsen, eksempelvis en medtalt, eller hvis et vidne er for syg til at møde i retten i længere tid, kan det overvejes om en midlertidig udlevering af den pågældende kan lade sig gøre.

Der kan aftales konkrete vilkår om den midlertidige udlevering med det anmodende land. Hvis den, der begæres udleveret, er varetægtsfængslet i Danmark på grund af en verserende straffesag, vil der skulle fastsættes vilkår om, at den pågældende tilbageføres til Danmark, når strafforfølgningsen er afsluttet, og at pågældende er frihedsberøvet under udleveringen.

Hvis den pågældende derimod ikke er varetægtsfængslet forud for udleveringen, eller hvis varetægtsfængslingen alene vedrører udleveringssagen, vil der kunne fastsættes vilkår om, at den pågældende sikres mulighed for at kunne returnere til Danmark, når strafforfølgningsen er afsluttet.

Der henvises til lovforslagets § 8 og bemærkningerne hertil.

3.3. Udlevering fra Danmark til de nordiske lande

3.3.1. Grundlaget for udlevering fra Danmark til de nordiske lande

3.3.1.1. Gældende ret

Den nordiske udleveringskonvention indeholder i artikel 2 krav til lovovertrædelsens beskaffenhed, der fastsætter, hvornår udlevering som udgangspunkt kan ske.

Efter den nordiske udleveringskonventions artikel 2, stk. 1, kan en nordisk arrestordre udstedes med henblik på straffuldbyrdelse af en endelig dom i en straffesag, hvis den, som arrestordren vedrører, er idømt frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning i det land, der har udstedt arrestordren.

Der kan endvidere ske udlevering til strafforfølgning, hvis arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der i det land, der har udstedt arrestordren, kan straffes med frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

I overensstemmelse hermed fastslår udleveringslovens § 10 k betingelserne for udlevering af personer (dvs. både danske statsborgere og udlændinge) til andre nordiske lande.

Det følger af bestemmelsen i § 10 k, stk. 1, at der på grundlag af en nordisk arrestordre kan ske udlevering til Finland, Island, Norge eller Sverige (herefter de nordiske lande) til *strafforfølgning* for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i det anmodende land kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Det følger endvidere af § 10 k, stk. 2, at der på grundlag af en nordisk arrestordre kan ske udlevering til *straffuldbyrdelse* i et nordisk land, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Bestemmelserne skelner således ikke mellem egne statsborgere og udlændinge, og der gælder ikke noget strafferammekrav (ud over kravet om frihedsstraf mv.) eller krav om dobbelt strafbarhed.

3.3.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 9 foreslås det, at udleveringslovens § 10 k videreføres uændret.

Den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 1, fastsætter således, at der på grundlag af en nordisk arrestordre kan ske udlevering af personer til strafforfølgning i Finland, Island, Norge eller Sverige for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i det land, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, fastsætter, at der på grundlag af en nordisk arrestordre kan ske udlevering af personer til straffuldbyrdelse af en dom i Finland, Island, Norge eller Sverige, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Endelig følger det af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 3, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1 og 2, kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

Der henvises i øvrigt til § 9 og bemærkningerne hertil.

3.3.2. Strafforfølgning for andre lovovertrædelser

3.3.2.1. Gældende ret

Den nordiske udleveringskonventions artikel 23 indeholder regler om, i hvilket omfang en person, der er blevet udleveret på grundlag af en nordisk arrestordre, i det anmodende land vil kunne strafforfølges, dømmes og tilbageholdes for andre lovovertrædelser begået inden udleveringen end den lovovertrædelse, som den pågældende er udleveret for (den såkaldte specialitetsregel).

Udgangspunktet er, at den udleverede vil kunne drages til ansvar også for sådanne handlinger. Hvis udlevering for den pågældende lovovertrædelse ikke kunne have fundet sted i henhold til konventionens artikel 4 (obligatoriske afslagsgrunde), udlevering ville være blevet afslået efter national ret i henhold til artikel 27 (udlevering til/fra Island for politiske lovovertrædelser), eller udlevering for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået efter artikel 5, nr. 2 eller 4 (de fakultative afslagsgrunde om handlinger begået på det anmodede lands territorium og tiltalefrafald/påtaleopgivelse), og det anmodede land nægter at give samtykke, vil den udleverede dog som udgangspunkt ikke kunne drages til ansvar for sådanne handlinger, jf. dog nedenfor om undtagelserne hertil.

Den nordiske udleveringskonventions artikel 23 – hvor der bl.a. ikke skelnes mellem danske statsborgere og udlændinge – indebærer således i forhold til specialitetsreglen i udleveringslovens § 10 j, jf. § 10 (om udlevering til EU-medlemsstater), en udvidet adgang til udlevering, idet der kun i et mere begrænset omfang som betingelse for udlevering kan stilles vilkår om, at den udleverede ikke må drages til ansvar for andre lovovertrædelser, som er begået før den handling, den pågældende er udleveret for.

På denne baggrund fastslår udleveringslovens § 10 o, stk. 1, at udlevering som udgangspunkt ikke kan betinges af, at den udleverede ikke må drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for.

I overensstemmelse med artikel 23 i den nordiske udleveringskonvention følger det imidlertid af § 10 o, stk. 1, 2. pkt., at udlevering dog alene kan ske på vilkår af, at den udleverede i følgende tilfælde ikke drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen, end den, der er sket udlevering for:

1) hvis udlevering for den pågældende handling ville være blevet afslået efter en af de foreslåede bestemmelser i § 10 c, jf. § 10 l (den kriminelle lavalder), § 10 m, stk. 1, 1. pkt., jf. 4. pkt. (den pågældende her i landet, i et andet nordisk

land eller en EU-medlemsstat er dømt eller frifundet for den samme handling), eller § 10 m, stk. 1, 2. pkt. (benådning), eller

2) hvis udlevering for den pågældende handling kunne have været afslået efter § 10 d, stk. 2, jf. § 10 m, stk. 2 (tiltalefrafald/påtaleopgivelse), eller § 10 f, stk. 1, jf. § 10 n (handlingen er begået helt eller delvist her i landet), og justitsministeren ikke meddeler tilladelse til, at den pågældende kan drages til ansvar for handlingen i medfør af § 20, stk. 3.

Det fremgår imidlertid af § 10 o, stk. 2, at den udleverede – uanset de ovennævnte vilkår – vil kunne drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis:

1) den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade det land, til hvilket den pågældende er udleveret til, har undladt dette i 30 dage efter den endelige løsladelse eller er vendt tilbage til dette land efter at have forladt det, eller

2) den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til det nordiske land, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, eller den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i det nordiske land, hvortil udlevering er sket.

Disse undtagelser svarer i vidt omfang til, hvad der gælder efter udleveringslovens § 10, nr. 1 (om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union), og § 10 j, jf. § 10, nr. 1 (om udlevering til EU-medlemsstater), men får i relation til udlevering til de nordiske lande et væsentligt mere begrænset anvendelsesområde. Ved udlevering til EU-medlemsstater og stater uden for Norden og Den Europæiske Union kan den udleverede således ikke strafforfølges for andre lovovertrædelser end den, der er sket udlevering for, medmindre de nævnte undtagelser finder anvendelse. Ved udlevering til de nordiske lande er udgangspunktet derimod, at den udleverede kan strafforfølges for andre lovovertrædelser end den, der er sket udlevering for, og de oplyste undtagelser bliver kun relevante i de særlige tilfælde, hvor der som udgangspunkt ikke kan ske strafforfølgning for andre lovovertrædelser, f.eks. hvor udlevering for den pågældende handling ville være blevet afslået på grund af den kriminelle lavalder, eller fordi den pågældende her i landet, i et andet nordisk land eller en EU-medlemsstat er dømt eller frifundet for den samme handling, jf. ovenfor.

Om samtykke til strafforfølgning for andre lovovertrædelser begået inden udleveringen end den, for hvilken den pågældende er udleveret, henvises i øvrigt til pkt. 3.6.8 nedenfor.

3.3.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Bestemmelsen i § 10 o, stk. 1 og 2, foreslås med lovforslagets § 10 videreført med redaktionelle ændringer.

Der henvises i øvrigt til § 10 og bemærkningerne hertil.

3.3.3. *Videreudlevering til Island*

3.3.3.1. *Gældende ret*

Den nordiske udleveringskonventions artikel 24 regulerer, i hvilket omfang en person, der er udleveret til et nordisk land i medfør af en nordisk arrestordre, kan udleveres videre til et tredje land (dvs. et andet land end det, hvortil udlevering er sket) for en lovovertrædelse, der er begået inden udleveringen. Hvis det land, der i givet fald skal ske videreudlevering til, også er et nordisk land, kan en sådan videreudlevering ske, medmindre udlevering fra det oprindeligt anmodende land til det nu anmodende land ville være blevet afslået efter national ret i henhold til konventionens artikel 26 eller 27 (om udlevering til/fra Island).

Hvis det land, der i givet fald skal ske videreudlevering til, er en EU-medlemsstat eller et tredjeland (dvs. et land uden for Norden og Den Europæiske Union), kan en sådan videreudlevering ske i henhold til reglerne i det anmodende lands lovgivning, hvis a) den pågældende meddeler samtykke hertil, b) den pågældende, uanset at denne i 45 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil denne er udleveret, har undladt dette, eller den pågældende efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage, eller c) det anmodende land meddeler samtykke hertil. Samtykke kan kun meddeles, hvis udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted efter reglerne i det anmodende lands lovgivning.

Artikel 26 giver mulighed for, at udlevering af danske statsborgere til Island vil kunne afslås, medmindre den eftersøgte i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i Island, eller handlingen eller en tilsvarende handling efter dansk ret kan medføre en højere straf end fængsel i 4 år. Island vil under tilsvarende betingelser kunne afslå udlevering af islandske statsborgere til Danmark.

Artikel 27 giver mulighed for, at udlevering af danske statsborgere til Island vil kunne afslås, hvis der er tale om en politisk lovovertrædelse. Udlevering af udlændinge for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse, vil kunne afslås, medmindre handlingen er strafbar efter dansk ret, eller hvis handlingen er omfattet af artikel 1, 2 eller 3 i den Europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme. Is-

land vil under tilsvarende betingelser kunne afslå udlevering til Danmark for politiske lovovertrædelser.

Artikel 26 og 27 – der er medtaget i konventionen efter islandsk ønske – er fakultative, hvilket indebærer, at de enkelte nordiske lande selv kan afgøre, om de vil benytte de særlige regler vedrørende udlevering af egne statsborgere og udlevering for politiske lovovertrædelser til Island.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov nr. 394 af 30. april 2007 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (nordisk arrestordre) m.v.), jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2511, at Justitsministeriet ved gennemførelsen af den nordiske udleveringskonvention ikke fandt tilstrækkeligt grundlag for, at Danmark burde benytte artikel 26 og 27 i konventionen. Dette henset til, at konventionen alene vedrører udlevering mellem de nordiske lande, og at der i forhold til Finland, Sverige og Norge ikke vil gælde særlige regler om udlevering af egne statsborgere og udlevering for politiske lovovertrædere. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget, at dette gør sig gældende, selv om Island måtte vælge at benytte de pågældende regler, og det sædvanlige princip om gensidighed i udleveringssager (dvs. princippet om, at Danmark kun udleverer personer i samme omfang, som Danmark kan kræve personer udleveret) således i givet fald i begrænset omfang fraviges.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 o, stk. 3, 1. pkt., indsat en bestemmelse, hvorefter udlevering som udgangspunkt ikke kan betinges af, at den udleverede ikke må videreudleveres til et tredje nordisk land for andre strafbare handlinger begået før udleveringen, end den, der er sket udlevering for. Det følger dog af § 10 o, stk. 3, 2. pkt., at udlevering alene kan ske på vilkår af, at den udleverede ikke videreudleveres til Island, hvis udlevering til dette land ville være afskåret efter reglerne i det land, hvortil udlevering er sket (jf. artikel 26 og 27).

3.3.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Med lovforslagets § 11 foreslås bestemmelsen videreført med redaktionelle ændringer.

Der henvises til § 11 og bemærkningerne hertil.

3.3.4. Videreudlevering i øvrigt

3.3.4.1. Gældende ret

Det følger af § 10 o, stk. 4, at udlevering alene kan ske på vilkår af, at den udleverede ikke udleveres videre til en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, medmindre:

1) den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til det nordiske land, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive videreudleveret, eller den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i det nordiske land, hvortil udlevering er sket,

2) den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade det land, hvortil vedkommende er udleveret, har undladt dette i 30 dage efter den endelige løsladelse, eller er vendt tilbage til dette land efter at have forladt det, eller

3) justitsministeren meddeler samtykke hertil, jf. § 20.

Disse undtagelser svarer i vidt omfang til, hvad der gælder efter udleveringslovens § 10, nr. 1, jf. § 10 j (om udlevering til EU-medlemsstater og stater uden for Den Europæiske Union). Ved udlevering til EU-medlemsstater og stater uden for Den Europæiske Union kan den udleverede således ikke videreudleveres til et tredje land (dvs. et andet land end det land, hvortil udlevering er sket) for andre lovovertrædelser end den, der er sket udlevering for, medmindre de nævnte undtagelser finder anvendelse. Ved udlevering til de nordiske lande er udgangspunktet derimod, at den udleverede godt kan videreudleveres til et tredje nordisk land, og de op-listede undtagelser bliver kun relevante i de tilfælde, hvor videreudlevering ønskes til et land uden for Norden.

3.3.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Bestemmelsen foreslås med lovforslagets § 12 videreført med redaktionelle ændringer, dog med den ændring, at det fremover er retten og ikke længere justitsministeren (rigsadvokaten), der kan give det samtykke, der er omhandlet i bestemmelsen.

Der henvises til § 12 og bemærkningerne hertil.

3.4. Udlevering fra Danmark til medlemsstater i Den Europæiske Union

3.4.1. Grundlaget for udlevering fra Danmark til medlemsstater i Den Europæiske Union

3.4.1.1. Gældende ret

Reglerne vedrørende betingelserne for udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union efter den europæiske arrestordre findes i udleveringslovens kapitel 2 a, der bygger på en såkaldt »skal-ordning«.

Efter rammeafgørelsens artikel 2, stk. 1, kan arrestordren udstedes med henblik på *straffuldbyrdelse*, hvis den, som arrestordren vedrører, er idømt fængsel mv. af mindst 4 måneders varighed i den medlemsstat, der har udstedt arrestordren. Der kan ske udlevering til *strafforfølgning*, hvis arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der i den pågældende medlemsstat kan straffes med fængsel i mindst 12 måneder i den medlemsstat, der har udstedt arrestordren.

Der kan endvidere ske udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse uanset kravet om dobbelt strafbarhed, såfremt arrestordren er udstedt for en lovovertrædelse, der er omfattet af de i artikel 2, stk. 2, særligt opregnede handlinger (den såkaldte positivliste), og handlingen i den anmodende medlemsstat kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år.

Udleveringslovens § 10 a indeholder på den baggrund regler om, hvilke lovovertrædelser der som udgangspunkt skal medføre udlevering til en anden EU-medlemsstat. Der skelnes i den forbindelse ikke mellem udlevering af danske statsborgere og udlændinge.

Efter § 10 a, stk. 1, nr. 1-32, kan udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union ske for de handlinger, der nærmere er angivet i bestemmelsen, hvis handlingen kan straffes med fængsel mv. i mindst 3 år i den anmodende medlemsstat. Det er derimod ikke et krav, at handlingen også er strafbar efter dansk ret. Bestemmelsen omfatter f.eks. terrorisme og menneskehandel.

En række af de lovovertrædelser, der er opført på positivlisten, er omfattet af EU-instrumenter, der forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere nærmere opregnede strafbare handlinger. Endvidere har Rådet i en erklæring i tilknytning til rammeafgørelsen tilkendegivet, at der i Rådet er enighed om i overensstemmelse med TEU artikel 31, litra e, at fortsætte arbejdet med den indbyrdes tilnærmelse af definitionerne af de lovovertrædelser, der er omfattet af artikel 2, stk. 2, i rammeafgørelsen, med henblik på at søge at opnå

den samme retlige forståelse blandt medlemsstaterne. Råds-erklæringen indeholder i øvrigt præciserende bemærkninger, som nærmere afgrænser, hvad der skal forstås ved bl.a. sabotage, pengeafpresning, racisme og fremmedhad.

Eftersom de lovovertrædelser, der er omfattet af positivlisten, som udgangspunkt vil være strafbare i alle medlemsstater, er betydningen af rammeafgørelsen på dette punkt navnlig, at den anmodende medlemsstat ikke skal foretage en indgående kontrol af, om lovovertrædelser ligeledes er strafbar i den anmodende medlemsstat. For så vidt angår lovovertrædelser, der ikke er omfattet af positivlisten, vil der derimod skulle gennemføres en kontrol af, om forholdet også er strafbart i det land, som skal gennemføre udleveringen.

Efter § 10 a, stk. 2, kan der ske udlevering af personer med henblik på strafforfølgning til en anden EU-medlemsstat – for handlinger som ikke er omfattet af positivlisten i stk. 1 – hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre fængsel (eller en anden frihedsberøvende foranstaltning) i mindst 1 år, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret. Det er således strafferammen i den anmodende stat og ikke strafferammen efter dansk lov, der er afgørende for, om der kan ske udlevering i medfør af bestemmelsen.

Efter § 10 a, stk. 3, kan der endvidere ske udlevering af personer til *straffuldbyrdelse* i en medlemsstat – for handlinger som ikke er omfattet af stk. 1 – hvis den pågældende er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret. Det er således alene den faktiske idømte straf eller foranstaltning, der som udgangspunkt er afgørende for, om anmodningen om udlevering kan imødekommes.

§ 10 a, stk. 2 og 3, er fastsat i overensstemmelse med rammeafgørelsens artikel 2, stk. 4, og artikel 4, stk. 1, hvorefter der som udgangspunkt kan stilles krav om, at den handling, for hvilken den europæiske arrestordre er udstedt, ligeledes er strafbar i den anmodende medlemsstat. Dette indebærer, at det som udgangspunkt kan stilles som betingelse for udlevering til en anden EU-medlemsstat, at en handling svarende til den handling, for hvilken der søges udlevering, er strafbar efter dansk ret.

Kravet om dobbelt strafbarhed har længe været et grundlæggende princip i dansk strafferet. Ved gennemførelsen af rammeafgørelsen i dansk ret fandt Justitsministeriet derfor, at muligheden for at stille krav om dobbelt strafbarhed bør udnyttes, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4298.

Med hensyn til kravet om dobbelt strafbarhed, som i medfør af § 10 a, stk. 2 og 3, gælder for handlinger, der ikke er omfattet af positivlisten, fremgår det af rammeafgørelsens arti-

kel 2, stk. 4, at dette skal administreres fleksibelt, således at kravet anses for opfyldt, hvis de handlinger, der er beskrevet i arrestordren, helt eller delvist svarer til en lovovertrædelse i den anmodende medlemsstat. Dette indebærer, at det vil være tilstrækkeligt, for at kravet om dobbelt strafbarhed må anses for opfyldt, at sigtelsen, tiltalen eller dommen, uanset den retlige beskrivelse, vedrører en handling, som ligeledes efter dansk ret ville være strafbar, hvis handlingen havde fundet sted her i landet.

Rammeafgørelsen indeholder ikke bestemmelser om, hvordan medlemsstaterne skal forholde sig, hvis der foreligger flere lovovertrædelser.

Det følger imidlertid af § 10 a, stk. 4, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1-3 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

Bestemmelsen svarer til udleveringslovens § 3, stk. 3, vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union og § 10 k, stk. 3, for så vidt angår udlevering til de nordiske lande.

3.4.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 13, foreslås udleveringslovens § 10 a, videreført uændret, og lovforslaget indebærer således ingen ændringer i forhold til gældende ret på dette punkt.

Der henvises i øvrigt til § 13 og bemærkningerne hertil.

3.4.2. Forældelse

3.4.2.1. Gældende ret

Efter rammeafgørelsens artikel 4, stk. 4, er der mulighed for at indføre regler, hvorefter udlevering kan afslås, hvis lovovertrædelser eller adgangen til at fuldbyrde en frihedsstraf er forældet i henhold til lovgivningen i den anmodende medlemsstat, og denne stat har kompetence til at strafforfølge lovovertrædelser (straffemyndighed).

Efter § 10 e kan udlevering således afslås, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straffen er forældet efter reglerne i straffelovens 11. kapitel. Det er dog en betingelse, at den strafbare handling er omfattet af dansk straffemyndighed, jf. straffelovens §§ 6-9.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at det navnlig vil kunne være relevant at afslå udlevering pga. forældel-

se i de tilfælde, hvor lovovertrædelsen er begået her i landet. I disse tilfælde må lovovertrædelsens forbindelse til Danmark indebære, at det som udgangspunkt må anses for rimeligt, at udlevering afslås, hvis lovovertrædelsen er forældet efter dansk ret. Disse hensyn gør sig ikke tilsvarende gældende i tilfælde, hvor lovovertrædelsen ikke er begået her i landet, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4304.

3.4.2.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Med lovforslagets § 14 foreslås bestemmelsen videreført uændret.

Udlevering for en strafbar handling, der er omfattet af dansk straffemyndighed, vil således i medfør af bestemmelsen kunne afslås, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

Der henvises i øvrigt til § 14 og bemærkningerne hertil.

3.4.3. *Eksterritorial jurisdiktion*

3.4.3.1. *Gældende ret*

Ifølge rammeafgørelsens artikel 4, stk. 7, litra b, har medlemsstaterne mulighed for at afslå udlevering til en anden medlemsstat, hvis lovovertrædelsen er begået uden for det anmodende lands territorium, og den anmodede medlemsstats lovgivning ikke giver mulighed for strafforfølgning i en tilsvarende situation.

Bestemmelsen gør det muligt at afslå udlevering i visse tilfælde, hvor den anmodende medlemsstat udøver eksterritorial jurisdiktionskompetence dvs. foretager strafforfølgning af handlinger begået uden for den pågældende medlemsstats eget territorium.

Denne afslagsgrund indebærer, at det vil være muligt at afslå udlevering, hvis en anden medlemsstat strafforfølger en person for en lovovertrædelse, der er begået i et tredjeland, og danske myndigheder ikke i en tilsvarende situation ville kunne strafforfølge den pågældende for lovovertrædelsen.

I overensstemmelse hermed følger det af § 10 f, stk. 2, at udlevering kan afslås, hvis den anmodende stat støtter sin udleveringsanmodning på en handling foretaget i et tredjeland, og Danmark i en tilsvarende situation efter straffelovens regler om jurisdiktion i §§ 6-9 ikke ville have mulighed for at foretage strafforfølgning. Udlevering vil således kunne afslås, hvis den anmodende medlemsstat udøver såkaldt eksterritorial jurisdiktion (dvs. foretager strafforfølgning af handlinger begået uden for den pågældende medlemsstats

eget territorium) på områder, hvor der ikke er tilsvarende dansk eksterritorial jurisdiktion.

Hvis Danmark efter reglerne i straffelovens §§ 6-8 ikke selv ville kunne strafforfølge i en tilsvarende situation, vil udlevering således kunne afslås efter bestemmelsen. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at udlevering således f.eks. vil kunne afslås, hvis en medlemsstat A anmoder Danmark om udlevering af en person, der opholder sig i Danmark, for at strafforfølge den pågældende for en sædelighedsforbrydelse begået i staten B, selv om den pågældende ikke er statsborger eller har bopæl i medlemsstaten A (udøvelse af såkaldt universel jurisdiktion). Udlevering vil ligeledes kunne afslås, hvis medlemsstaten A beder om udlevering af en egen statsborger med henblik på at strafforfølge den pågældende for en handling begået i staten B, og handlingen ikke er strafbar i staten B. Dette skyldes, at det efter straffelovens § 7 er en betingelse for, at Danmark har straffemyndighed for handlinger begået af en dansk statsborger i udlandet, at handlingen også er strafbar efter lovgivningen i det land, hvor handlingen er begået (krav om dobbelt strafbarhed), jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4305.

3.4.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Med lovforslagets § 15 foreslås reglerne herom videreført uændret.

Der henvises i øvrigt til § 15 og bemærkningerne hertil.

3.4.4. *Udeblivelsesdomme mv.*

3.4.4.1. *Gældende ret vedrørende udeblivelsesdomme*

§ 10 g fastsætter de betingelser, som skal være opfyldt for, at Danmark som fuldbyrdesstat kan udlevere en domfældt med henblik på fuldbyrdelse af en dom om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som er afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen (udeblivelsesdomme).

§ 10 g, nr. 1-4, opregner således en række nærmere betingelser, som – hvis de er opfyldt af udstedelsesstaten – vil medføre, at udlevering ikke vil kunne afslås.

Bestemmelsen gennemfører rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, som ændret ved Rådets rammeafgørelse 2009/292 om afgørelser afsagt *in absentia*, der ophævede artikel 5, stk. 1, i rammeafgørelse 2002/584, som lå til grund for den tidligere udformning af § 10 g, jf. lov nr. 271 af 4. april 2011 (Gennemførelse af rammeafgørelsen om gensidig anerkendelse af og tilsyn med afgørelser om pligter og på-

bud i forbindelse med udsættelse af straffastsættelse eller straffuldbyrdelse m.v. og rammeafgørelsen om afgørelser afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen).

Efter § 10 g, stk. 1, nr. 1, kan udlevering ikke finde sted, medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre, at den pågældende enten er blevet indkaldt personligt og dermed er blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, som førte til afgørelsen, eller på anden vis er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, på en sådan måde, at det klart fremgår, at personen var bekendt med den berammede retssag og er blevet underrettet om, at der kunne træffes en afgørelse, selv om vedkommende ikke var til stede under retssagen.

Det er endvidere et krav i medfør af § 10 g, stk. 1, nr. 2, at den pågældende var bekendt med den berammede retssag og havde givet en juridisk rådgiver, der var udpeget enten af den pågældende selv eller af udstedelsesstaten, fuldmagt til at forsvare sig under retssagen og faktisk var repræsenteret af denne rådgiver under retssagen. Om dette punkt fremgår det af præambelbetragtning 10 til rammeafgørelsen om afgørelser afsagt *in absentia*, at det ikke bør have nogen betydning, om den juridiske rådgiver er blevet valgt, udpeget og betalt af den tiltalte selv eller af staten, så længe den tiltalte bevidst har valgt at lade sig repræsentere i stedet for selv at være til stede under retssagen. Det fremgår desuden af præambelbetragtningen, at udpegelsen af den juridiske rådgiver og lignende spørgsmål henhører under national ret.

Det følger ligeledes af § 10 g, stk. 1, nr. 3, at det skal fremgå af den europæiske arrestordre, at den pågældende har fået afgørelsen forkyndt og er blevet udtrykkeligt underrettet om retten til en fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret. Den pågældende skal i den forbindelse efterfølgende enten udtrykkeligt have erklæret, at vedkommende ikke anfægter afgørelsen, eller ikke have anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende tidsfrist. I andre tilfælde følger det af § 10 g, stk. 1, nr. 4, at det skal fremgå af den europæiske arrestordre, at den pågældende vil få afgørelsen forkyndt personligt straks efter overgivelsen til udstedelsesstaten og udtrykkeligt vil blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke og vil blive underrettet om tidsfristen for anmodning om fornyet prøvelse eller anke.

3.4.4.2. Gældende ret vedrørende den pågældendes rettigheder for så vidt angår udeblivelsesdomme

§ 18 b, stk. 4, blev indført ved lov nr. 271 af 4. april 2011, der gennemførte rammeafgørelsen om afgørelser afsagt *in*

absentia i dansk ret. Bestemmelse hænger sammen med de særlige regler for anmodning om udlevering på baggrund af en udeblivelsesdom, som følger af § 10 g, og som er nærmere beskrevet ovenfor.

Bestemmelsen i § 18 b, stk. 4, indebærer, at en person, der begæres udleveret af en anden EU-medlemsstat i sager omfattet af § 10 g, nr. 4, kan bede om at modtage en genpart af den udeblivelsesdom, som ligger til grund for udleveringen, inden udleveringen finder sted.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, jf. Folketings-tidende 2010-11, 1. samling, A, L 103 som fremsat, side 35, at bestemmelsen gennemfører artikel 4 a, stk. 2, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre m.v.

Artikel 4 a i rammeafgørelsen fastsætter bl.a., at hvis den person, som ønskes udleveret, ikke tidligere har modtaget nogen officiel underretning om, at der er iværksat strafforfølgning mod den pågældende, kan vedkommende i forbindelse med underretningen om indholdet af den europæiske arrestordre anmode om at modtage en genpart af dommen, inden overgivelsen finder sted. Det følger endvidere af artikel 4 a, at den anmodende medlemsstat skal fremsende genparten af dommen til den, der søges udleveret, via den anmodende medlemsstat. Dette skal ske straks efter, at den anmodende medlemsstat har fået underretning om den pågældendes ønske om at modtage en genpart af dommen. Anmodningen må hverken forsinke overgivelsesproceduren eller forsinke afgørelsen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre. Fremsendelsen af dommen til den pågældende er kun til orientering og anses ikke for en formel forkyndelse af dommen og igangsætter ikke nogen frister, der finder anvendelse i forbindelse med fornyet prøvelse eller anke.

3.4.4.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås med lovforslagets § 16, stk. 1, at videreføre § 10 g uændret.

Betingelserne i nr. 1-4 i den foreslåede bestemmelse er ikke kumulative. Det er således tilstrækkeligt, at én af betingelserne er opfyldt.

Det foreslås endvidere med lovforslagets § 16, stk. 2, at bestemmelsen i § 18 b, stk. 4, videreføres med redaktionelle ændringer.

Der henvises i øvrigt til § 16 og bemærkningerne hertil.

3.4.5. Strafforfølgning for andre lovovertrædelser og videreudlevering

3.4.5.1. Gældende ret

Udleveringslovens § 10 j indeholder regler om, hvornår en person, der udleveres til en EU-medlemsstat, kan drages til ansvar eller videreudleveres til tredjeland for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, som den pågældende er udleveret for. Bestemmelsen er indsat i udleveringsloven ved lov nr. 433 af 10. juni 2003.

Bestemmelsen i § 10 j, stk. 1, henviser til udleveringslovens § 10, der angiver visse obligatoriske vilkår, som skal fastsættes i forbindelse med udlevering. Det følger bl.a. af § 10, at den udleverede ikke må drages til ansvar eller videreudleveres til tredjeland for andre strafbare handlinger, begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for, medmindre justitsministeren tillader det i medfør af udleveringslovens § 20. Der henvises herved til pkt. 3.5.12.

Der er i § 10 j, stk. 2 og 3, fastsat en række undtagelser hertil.

Efter § 10 j, stk. 2, kan den udleverede således uden justitsministerens tilladelse drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den udleverede skal frihedsberøves, eller hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Efter § 10 j, stk. 3, kan den udleverede endvidere uden justitsministerens tilladelse videreudleveres til en tredje EU-medlemsstat, hvis den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar og blive udleveret videre til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for. Videreudlevering kan også ske uden justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering i et retsmøde i den EU-medlemsstat, hvortil udlevering er sket. Bestemmelsen indebærer, at videreudlevering kan ske uden justitsministerens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til det enten i forbindelse med samtykke til udlevering fra Danmark til den anmodende medlemsstat, jf. udleveringslovens § 18 c, stk. 1, 3. pkt., eller i et retsmøde i den anmodende medlemsstat.

Det fremgår af bestemmelseernes forarbejder, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4322, at der er tale om en videreførelse af den tidligere § 10 a, der blev indsat i udleveringsloven ved lov nr. 417 af 10. juni 1997 om ændring af

lov om udlevering af lovovertrædere (Gennemførelse af EU-udleveringskonventionen).

Det fremgår af ovennævnte forarbejder til § 10 a, som er videreført i § 10, stk. 2, at ordet »frihedsberøves« bl.a. omfatter tilfælde, hvor den udleverede skal varetægtsfængsles som led i strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen. Frihedsberøvelse i bestemmelsens forstand foreligger også, hvor der er spørgsmål om at fuldbyrde afgørelser, hvorved den udleverede er idømt betinget eller ubetinget frihedsstraf. Er der alene spørgsmål om at forfølge handlinger, der kun kan medføre eller har medført bødestraf i den anmodende medlemsstat, følger det af bestemmelsen, at justitsministerens tilladelse ikke er påkrævet.

Efter rammeafgørelsens artikel 13, stk. 4, kan et meddelt samtykke i princippet ikke tilbagekaldes. En medlemsstat kan dog fastsætte, at et samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret. En medlemsstat, som ønsker at benytte sig af denne mulighed, underretter Generalsekretariatet for Rådet herom samtidig med vedtagelsen af rammeafgørelsen.

Danmark erklærede i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen i henhold til artikel 13, stk. 4, at samtykke kan tilbagekaldes i overensstemmelse med reglerne i dansk ret. Dette indebærer, at et samtykke kan tilbagekaldes på et hvilket som helst tidspunkt under sagen, indtil udlevering er sket, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4308.

3.4.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Justitsministeriet finder, at bestemmelsen med lovforslaget bør videreføres med enkelte ændringer. Henset til, at kompetencen til at træffe afgørelser i sager om udlevering til EU-medlemsstater foreslås overført til domstolene, finder Justitsministeriet det således naturligt, at beslutningskompetencen vedrørende de tilladelser, der er omhandlet i bestemmelsen, og som knytter sig til en beslutning om udlevering, også med lovforslaget overføres til domstolene. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets § 41 og bemærkningerne hertil.

Med lovforslagets § 17 foreslås udleveringslovens § 10 j, stk. 2-3, således videreført, dog med de ændringer, der følger af, at beføjelsen til at give de tilladelser, der er omhandlet i bestemmelsen, fremover foreslås udøvet af domstolene.

Herudover foreslås det af praktiske årsager, at der i stedet for at opretholde henvisningen i bestemmelsen til § 10 indsættes en tilsvarende bestemmelse direkte i den foreslåede § 17.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 17 og bemærkningerne hertil.

3.5. Udlevering fra Danmark til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

3.5.1. Udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning

3.5.1.1. Gældende ret

Udleveringslovens § 2, stk. 1, vedrører udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, når udleveringen sker på grundlag af en gensidig overenskomst med det pågældende land om udlevering af egne statsborgere.

Bestemmelsen indebærer, at justitsministeren på grundlag af en sådan overenskomst med det pågældende land om udlevering kan fastsætte, at danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning, hvis den pågældende i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i den stat, hvortil der ønskes udlevering, og såfremt handlingen, der anmodes om udlevering for, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år, jf. § 2, stk. 1, nr. 1. Der kan endvidere ske udlevering, hvis der er indgået en sådan overenskomst om udlevering med det pågældende land, og handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år, jf. § 2, stk. 1, nr. 2.

Gennemførelse af ovennævnte gensidige overenskomster om udlevering af egne statsborgere i dansk ret kræver ikke ændringer af udleveringsloven, og bestemmelsen giver forudsætningsvis regeringen bemyndigelse til at godkende og ratificere sådanne ændringer. Det er imidlertid forudsat, at Justitsministeriet orienterer Folketingets Retsudvalg, inden Danmark indgår en aftale med et land uden for Den Europæiske Union (og Norden) om gensidig udlevering af egne statsborgere til strafforfølgning, jf. herved de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af bl.a. udleveringsloven (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FNs Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme mv.), jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 870).

Er der ikke indgået en gensidig overenskomst om udlevering af egne statsborgere med det pågældende land, følger det af § 2, stk. 2, at justitsministeren kan beslutte, at den pågældende skal udleveres til strafforfølgning, hvis betingelserne i stk. 1 er opfyldt, og særlige hensyn til retshåndhævelsen taler derfor.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at ved vurderingen af, om en dansk statsborger skal udleveres i medfør af § 2, stk. 2, skal der i modsætning til, hvad der gælder for udlevering til andre lande, med hvilke der er indgået en gensidig udleveringsoverenskomst, foretages en konkret vurde-

ring af mulighederne for og det hensigtsmæssige i at gennemføre en straffesag mod den pågældende i Danmark frem for at udlevere den pågældende til strafforfølgning i udlandet, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 870.

3.5.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede § 18 viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 2 med den undtagelse, at kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering foreslås overført fra justitsministeren (rigsadvokaten) til domstolene.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 18 samt bemærkningerne hertil.

3.5.2. Udlevering af udlændinge til strafforfølgning

3.5.2.1. Gældende ret

Udleveringslovens § 2 a vedrører udlevering af udlændinge (ikke danske statsborgere) til stater uden for Norden og Den Europæiske Union og vedrører krav til dobbelt strafbarhed og strafferammen.

Udlevering af en udlænding til stater uden for Norden og Den Europæiske Union kan, jf. § 2 a, 1. pkt., ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Hvis handlingen efter dansk ret kun kan medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er indgået overenskomst herom med den pågældende stat, jf. § 2 a, 2. pkt.

1957-konventionen omfatter ifølge artikel 2, stk. 1, lovovertrædelser, der kan medføre frihedsstraf i en længstetid af mindst ét år. Tidligere havde Danmark i overensstemmelse med konventionen taget forbehold over for denne bestemmelse, således at forpligtelsen til udlevering begrænsedes til lovovertrædelser, der efter dansk ret kunne medføre højere straf end fængsel i 1 år, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2543. Det fremgår ikke af forarbejderne til udleveringsloven, hvorfor Danmark havde taget dette forbehold, men ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 er § 2 a, 2. pkt. (tidligere § 3, stk. 1, 2. pkt.), affattet i overensstemmelse med 1957-konventionens artikel 2, stk. 1, og det danske forbehold over for denne bestemmelse tilbagekaldt.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 885, at der med udtrykket »udlænding« forstås personer, der (udelukkende) har et andet statsborgerskab end dansk, eller som er statsløse. Personer, som både har dansk og udenlandsk statsborger-

skab (dobbel statsborgerskab), omfattes af § 2 om udlevering af danske statsborgere.

3.5.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede bestemmelse i § 19 viderefører udleveringslovens § 2 a for så vidt angår udlevering til strafforfølgning.

Om udlevering til straffuldbyrdelse henvises til lovforslagets § 21.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 19 samt bemærkningerne hertil.

3.5.3. Vilkår om anholdelses- eller fængslingsbeslutning ved udlevering til strafforfølgning

3.5.3.1. Gældende ret

Efter § 3, stk. 1, kan udlevering til strafforfølgning i en anden stat uden for Norden og Den Europæiske Union kun ske, hvis der i den fremmede stat er truffet beslutning om, at den, som søges udleveret, skal anholdes eller fængsles for den pågældende handling.

Bestemmelsen (daværende § 3, stk. 2) er indsat ved lov nr. 249 af 9. juni 1967.

Det følger af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2544, at i de fleste lande, hvortil der i praksis bliver spørgsmål om udlevering, vil en sådan beslutning blive truffet af en domstol i det pågældende land, men at der i udleveringsloven ikke har kunnet opstilles krav herom, idet man må henholde sig til de kompetenceregler med hensyn til anholdelse og fængsling, som gælder i de forskellige lande.

3.5.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede bestemmelse i § 20 viderefører udleveringslovens § 3, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 20 samt bemærkningerne hertil.

3.5.4. Udlevering til straffuldbyrdelse

3.5.4.1. Gældende ret

Udlevering til fuldbyrdelse af en dom kan, medmindre andet er fastsat ved overenskomst med den pågældende stat, kun ske, hvis dommen lyder på fængsel i mindst 4 måneder, eller den dømte i henhold til dommen eller en beslutning, der er truffet med hjemmel i dommen, skal anbringes i anstalt, og opholdet her kan blive af 4 måneders varighed, jf. udleveringslovens § 3, stk. 2.

Bestemmelsen finder ikke anvendelse for danske statsborgere. Det er derfor efter gældende ret ikke muligt at udlevere danske statsborgere med henblik på straffuldbyrdelse til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

3.5.4.2. Baggrund for at undtage danske statsborgere fra udlevering til straffuldbyrdelse

Ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 blev § 2 indført i udleveringsloven, hvorefter det er muligt at udlevere danske statsborgere til strafforfølgning i en medlemsstat i Den Europæiske Union under visse betingelser, ligesom justitsministeren på grundlag af en overenskomst med en anden stat kan fastsætte, at danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning i den pågældende stat under visse betingelser.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der efter Justitsministeriets opfattelse var anledning til at revurdere spørgsmålet om udlevering af danske statsborgere i lyset af terrorangrebene mod USA den 11. september 2001, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 869.

Under hensyn til, at der vil kunne forekomme sager ikke mindst om terrorvirksomhed eller anden grov international kriminalitet, hvor det kan være forbundet med store og eventuelt uoverstigelige vanskeligheder under en straffesag i Danmark at føre bevis for lovovertrædelser begået i udlandet, når vidnerne eller beviserne ikke befinder sig i Danmark, blev det vurderet, at dette talte for, at straffesagen som udgangspunkt gennemføres i det land, hvor lovovertrædelser er begået, eller hvor det i øvrigt af hensyn til bevisførelsen er mest hensigtsmæssigt.

Det indgik endvidere i overvejelserne, at det ikke kan udelukkes, at en opretholdelse af forbuddet mod at udlevere danske statsborgere til strafforfølgning i udlandet vil kunne indebære, at en mistænkt dansk statsborger ikke kan straffes eventuelt for meget alvorlig kriminalitet, fordi det i praksis ikke vil være muligt at gennemføre en straffesag mod den pågældende i Danmark.

Justitsministeriet vurderede på denne baggrund, at den dagældende ordning, hvor danske statsborgere kunne udleveres til de øvrige nordiske lande, burde udvides til i en revideret form at omfatte udlevering også til andre stater, særligt andre EU-medlemsstater, i de tilfælde, hvor hensynet til at beskytte danske statsborgere mod udlevering burde vige for den almindelige interesse i, at lovovertrædelser pådømmes.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne, at der efter Justitsministeriets opfattelse ved udlevering af danske statsborgere til udlandet bør være mulighed for at stille vilkår om, at afsoning af en eventuelt idømt frihedsstraf mv. foregår i Danmark. Justitsministeriet tilkendegav derfor, at man agtede folkeretligt at tage forbehold om, at udlevering af en dansk statsborger både til andre EU-lande og til lande uden for EU (og Norden) kan betinges af, at den pågældende overføres til strafafsoning i Danmark jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 870.

Det var samtidig Justitsministeriets opfattelse, at en adgang til udlevering af danske statsborgere på daværende tidspunkt alene burde omfatte udlevering til strafforfølgning, da der efter Justitsministeriets opfattelse ikke var det samme behov for at kunne udlevere danske statsborgere til fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning idømt i udlandet. Justitsministeriet tilkendegav i den forbindelse, at straffesagen (bevisførelsen) i denne situation er gennemført, og den dømte ikke vil kunne unddrage sig fuldbyrdelsen ved at flygte til Danmark, inden straffen er udstået (afsonet), jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 869.

Det blev videre anført, at Danmark i denne situation kan overtage fuldbyrdelsen fra domslandet og indsætte den pågældende til afsoning i dansk fængsel eller institution, og at dette også vil kunne ske uden pågældendes samtykke under hensyn til, at en dansk statsborger ikke ved at flygte til Danmark kan unddrage sig fuldbyrdelsen af en i udlandet idømt straf.

3.5.4.3. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det er fortsat Justitsministeriets opfattelse, at udlevering af danske statsborgere til stater uden for Norden og Den Europæiske Union i praksis primært vil være relevant i relation til strafforfølgning af de pågældende.

Under den nuværende retstilstand, hvor danske statsborgere ikke kan udleveres til straffuldbyrdelse i stater uden for Norden og Den Europæiske Union, vil de danske myndigheder imidlertid være nødt til at overtage fuldbyrdelsen af straffen for at undgå, at den pågældende unddrager sig fuldbyrdelsen af en i udlandet idømt straf.

Med lovforslagets § 7 foreslås det, at der efter udleveringsloven bør være adgang til at afslå udlevering til straffuldbyrdelse af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Som det fremgår af Justitsministeriets overvejelser til lovforslagets § 7, jf. pkt. 3.2.5.2 ovenfor, bør spørgsmålet om, hvorvidt udlevering af danske statsborgere mv. til straffuldbyrdelse skal afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet, bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Der kan således tænkes tilfælde, hvor en person har begået en meget alvorlig lovovertrædelse i en anden stat, og hensynet til denne stat derfor tilsiger, at den pågældende bør afsone en eventuel idømt straf i denne stat.

Der kan ved denne vurdering bl.a. lægges vægt på grovheden af den begåede kriminalitet og den pågældendes tilknytning til den stat, hvor lovovertrædelsen er begået. Der vil således f.eks. normalt ikke være grundlag for at afslå udlevering af en dansk statsborger mv., hvis den pågældende er dømt for meget alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger. Et andet eksempel kunne være, at den pågældende har en nær tilknytning til den stat, hvor lovovertrædelsen er begået.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at disse betragtninger også gør sig gældende i den situation, hvor en dansk statsborger har unddraget sig straffuldbyrdelse i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union.

Justitsministeriet finder således, at der kan tænkes situationer, hvor det vil være mest hensigtsmæssigt, at også danske statsborgere afsoner en straf idømt i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union i domslandet. Der kan således være tilfælde, hvor en person er dømt for meget alvorlige lovovertrædelser som f.eks. terrorhandlinger eller drab eller andre alvorlige overgreb begået mod civile i forbindelse med krigshandlinger i domslandet, og hensynet til denne stat derfor tilsiger, at den pågældende bør afsone en eventuel idømt straf i denne stat. Ligeledes kan der tænkes tilfælde, hvor en dansk statsborger har opnået en sådan nær tilknytning til domslandet, at det vil være mest naturligt, at den pågældende afsoner sin straf dér.

Justitsministeriet foreslår derfor, at der skabes mulighed for, at ikke kun udlændinge men også danske statsborgere kan udleveres til straffuldbyrdelse i stater uden for Norden og Den Europæiske Union, jf. lovforslagets § 21.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at de almindelige betingelser for udlevering til straffuldbyrdelse i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union vil finde anvendelse. Disse indebærer bl.a., at danske myndigheder i forbindelse med vurderingen af, om udlevering til straffuldbyrdelse kan ske, skal påse, at dette kan ske under overholdelse af

Danmarks internationale menneskeretlige forpligtelser, herunder artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om retten til en retfærdig rettergang, jf. pkt. 3.2.4.1.1 ovenfor.

Med henblik på at ensrette bestemmelser med ensartet indhold foreslås bestemmelsen i § 21 at have tilsvarende ordlyd som den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 a, stk. 3 (lovforslagets § 13, stk. 3). Der vil således endvidere ikke længere være krav om, at straffen i Danmark skal være fængsel i mindst 1 år. Betingelsen om dobbelt strafbarhed og minimumslængden af den idømte straf (4 måneder) vil dog være den samme som efter de gældende regler.

Som nævnt ovenfor vil lovforslagets § 7, stk. 2, finde anvendelse, så der vil være mulighed for at afslå udlevering, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 21 samt bemærkningerne hertil.

3.5.5. Udlevering for flere strafbare forhold

3.5.5.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 3, stk. 3, kan udlevering til strafopfølgning eller straffuldbyrdelse finde sted for flere strafbare forhold, selv om betingelserne i § 2, § 2 a og § 3, stk. 1 og 2, kun er opfyldt med hensyn til ét af forholdene. Det indebærer, at der kan ske udlevering på grundlag af en anmodning om udlevering, som ud over at omfatte et eller flere forhold, der opfylder betingelserne i §§ 2, 2 a og § 3, stk. 1 og 2, også omfatter forhold, der efter dansk ret ikke er strafbare. Der kan efter bestemmelsen desuden ske udlevering, hvis blot ét af de forhold, for hvilke der anmodes udlevering, opfylder kravet om strafferamme og dobbelt strafbarhed, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2545.

3.5.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås den gældende retstilstand videreført uændret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 22 samt bemærkningerne hertil.

3.5.6. Bevismæssigt grundlag

3.5.6.1. Gældende ret

Hvis det på grund af særlige omstændigheder må antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende en handling, for hvilken der søges udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, må udlevering for handlingen ikke finde sted, jf. udleveringslovens § 3, stk. 4.

Denne bestemmelse skal ses i lyset af, at Danmark i forbindelse med ratifikationen af 1957-konventionen, jf. bekendtgørelse nr. 36 af 28. september 1963, har afgivet en erklæring om, at danske myndigheder, når særlige omstændigheder skønnes at gøre det påkrævet, kan anmode det land, der fremsætter en anmodning om udlevering, om at tilvejebringe bevismateriale, der sandsynliggør, at den pågældende er skyldig, og afslå anmodningen, hvis materialet findes utilstrækkeligt.

Danske myndigheder er således efter konventionen forpligtet til som hovedregel uden nærmere bevismæssig prøvelse at lægge den udenlandske dom eller anholdelsesbeslutning til grund ved afgørelse af udleveringsspørgsmålet. Det følger endvidere af bestemmelsens forarbejder (den tidligere § 3, stk. 5), at den omstændighed, at den pågældende nægter sig skyldig, ikke i sig selv vil berettige de danske myndigheder til at stille krav om tilvejebringelse af yderligere bevismateriale. Såfremt den pågældende derimod kan henvise til særlige omstændigheder til støtte for sin påstand, hvorefter foreligger rimelig tvivl om den pågældendes skyld, vil der skulle fremsættes anmodning om tilvejebringelse af yderligere bevismateriale, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2545-2546. Bestemmelsen medfører således ikke, at der som led i undersøgelsen af, om betingelserne for udlevering er opfyldt, jf. udleveringslovens § 12, skal foretages en almindelig prøvelse af skyldspørgsmålet, men alene, at de danske myndigheder, navnlig i forbindelse med afhøring af den pågældende, skal være opmærksomme på, om der foreligger sådanne særlige omstændigheder, at det må anses for betænkeligt uden videre at lægge de afgørelser (dom, anholdelsesbeslutning mv.), der er modtaget sammen med anmodningen om udlevering, til grund, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2546.

I betænkning over forslag til lov om udlevering af lovovertrædere, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg B, spalte 1489, fremgår det bl.a., at den daværende justitsminister over for udvalget har fremhævet, at udlevering efter bestemmelsen afskæres i alle tilfælde, hvor der foreligger begrundet tvivl om rigtigheden af den bevisbedømmelse, der har fundet sted i det land, som har fremsat anmodning om udlevering; det kræves ikke yderligere, at »særlige omstændigheder« skal tale for, at udlevering nægtes.

Den daværende justitsminister har i denne forbindelse påpeget, at henvisningen i den foreslåede formulering til »særlige omstændigheder« er udtryk for på den ene side, at den fremmede afgørelse normalt må lægges til grund, således at der ikke pålægges danske myndigheder pligt til en tilbunds-gående bevisbedømmelse, som de ikke har praktisk mulighed for at foretage, på den anden side, at myndighederne har pligt til nærmere undersøgelse, hvis særlige forhold i sagen kan give anledning til tvivl – således navnlig hvis den, som søges udleveret, selv henviser til bestemte konkrete omstændigheder, som rejser tvivl om rigtigheden af den udenlandske dom eller beslutning om anholdelse eller fængsling.

3.5.6.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede bestemmelse i § 23 viderefører udleveringslovens § 3, stk. 4, og den gældende retstilstand foreslås derfor ikke ændret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 23 samt bemærkningerne hertil.

3.5.7. Militære lovovertrædelser

3.5.7.1. Gældende ret

I henhold til udleveringslovens § 4 kan udlevering for en militær lovovertrædelse ikke finde sted. Bestemmelsen er affattet i overensstemmelse med artikel 4 i 1957-konventionen, hvorefter udlevering for handlinger, der er strafbare efter den militære lovgivning, men som ikke er strafbare efter den almindelige straffelovgivning, er undtaget fra konventionens anvendelsesområde.

Ved ratifikationen af 1957-konventionen har Danmark til artikel 4 afgivet erklæring om, at udlevering for en militær forbrydelse, der desuden indeholder et strafbart forhold efter den almindelige straffelovgivning, skal kunne finde sted på vilkår om, at den pågældende ikke straffes efter den militære lovgivning. Udlevering kan således i medfør af bestemmelsen kun finde sted på det nævnte vilkår, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2546-2547.

3.5.7.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede bestemmelse i § 24 viderefører udleveringslovens § 3, stk. 4, og den gældende retstilstand foreslås derfor ikke ændret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 24 samt bemærkningerne hertil.

3.5.8. Politiske forbrydelser

3.5.8.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 5, stk. 1, kan udlevering for en politisk lovovertrædelse ikke finde sted. Omfatter handlingen derudover en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, såfremt handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter, jf. lovens § 5, stk. 2.

Det fremgår af forarbejderne til udleveringslovens § 5, at vurderingen af, om en lovovertrædelse er politisk, afhænger af en konkret helhedsvurdering, hvorved der navnlig lægges vægt på arten af den eller de interesser, der er krænket ved lovovertrædelsen, og på gerningsmandens motiv, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2547.

I lovens § 5, stk. 3, er der fastsat visse undtagelser fra forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser, hvor efter forbuddet mod at afslå udlevering for politiske lovovertrædelser ikke finder anvendelse, når handlingen er omfattet af de internationale konventioner, som er opregnet i bestemmelsen.

Således finder forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser efter § 5, stk. 3, nr. 1, ikke anvendelse, når handlingen er omfattet af artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme fra 1977. Omfattet heraf er handlinger, der betragtes som grove forbrydelser, der retter sig mod personers liv, fysiske integritet eller frihed, f.eks. kapring af og sabotage mod luftfartøjer, og grove forbrydelser mod diplomater mv., bortførelse, gidseltagning mv. og anvendelse af bomber, granater, raketter mv., der rummer fare for personer.

Bestemmelsen fik sin nuværende formulering ved lov nr. 1160 af 19. december 2003 om ændring af udleveringsloven (Gennemførelse af ændringsprotokollen af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme) med henblik på at gøre det muligt for Danmark at ratificere en ændringsprotokol til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme (terrorismekonventionen). Danmark ratificerede terrorismekonventionen den 27. juni 1978 og ratificerede protokollen den 14. april 2004.

Formålet med den europæiske terrorismekonvention er at begrænse terroristernes mulighed for at undgå strafforfølgning ved at flygte fra gerningslandet. Konventionen begrænser de kontraherende staters mulighed for at afvise anmodninger om udlevering og retshjælp ved at erklære, at der er tale om en politisk forbrydelse. Ændringsprotokollen indebærer navnlig en udvidelse af konventionens anvendelsesområde.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, side 716, at bestemmelsen finder anvendelse ved udlevering til stater, der enten har ratificeret ændringsprotokollen eller konventionen som ændret ved protokollen.

Udtrykket »omfattet af« indebærer både, at den konkrete handling skal kunne henføres til en af de nævnte konventionsbestemmelser, samt at den stat, der anmoder om udlevering, skal have ratificeret den pågældende konvention som ændret ved ændringsprotokollen. Om en overtrædelse er omfattet af artikel 1 eller 2 i terrorismekonventionen som ændret ved ændringsprotokollen, afhænger af en konkret vurdering.

Den berørte person kan efter omstændighederne kræve en beslutning om udlevering for en handling, som myndighederne anser for omfattet af de nævnte bestemmelser, indbragt for domstolene. I så fald kan udlevering først finde sted, når beslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse, jf. udleveringslovens §§ 16 og 17. Det bemærkes, at udlevering fortsat kan afslås med henvisning til andre bestemmelser i udleveringsloven.

Efter § 5, stk. 3, nr. 2, finder forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser endvidere ikke anvendelse, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er omfattet af artikel 6 og 7 og artikel 9, jf. artikel 6 og 7, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme.

Bestemmelsen blev indsat i udleveringsloven ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.) med henblik på, at Danmark kunne ratificere konventionen.

Konventionens regler om udlevering findes i artiklerne 19-21.

Artikel 20 i konventionen fastslår bl.a., at ingen af forbrydelserne i artikel 5-7 og 9 i forbindelse med udlevering eller gensidig retshjælp kan anses for en politisk forbrydelse. En anmodning om udlevering eller retshjælp kan således ikke afslås udelukkende med den begrundelse, at den anmodede stat anser forbrydelsen for politisk. Artikel 20 indeholder dog eksplicit mulighed for, at staterne kan tage forbehold for denne bestemmelse med hensyn til udlevering. Sådanne forbehold er underlagt et særligt kontrolsystem, som indebærer, at anvendelse af et sådant forbehold skal ske fra sag til sag og med en behørigt begrundet afgørelse. Hvis en part ikke udleverer en person under anvendelse af et sådant forbehold, skal den uden undtagelse og uden ugrundet ophold overgive sagen til sine kompetente myndigheder med henblik på strafforfølgning.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 7215, at Justitsministeriet på ovennævnte baggrund ikke har fundet det hensigtsmæssigt at udnytte forbeholdsadgangen for så vidt angår handlinger omfattet af konventionens artikel 6 og 7 og artikel 9, jf. artikel 6 og 7, om hvervning og oplæring til at begå terrorhandlinger. Justitsministeriet fandt det derimod rigtigst at udnytte forbeholdsadgangen for så vidt angår handlinger omfattet af konventionens artikel 5 og artikel 9, jf. artikel 5, om offentlig opfordring til at begå en terrorhandling.

Baggrunden herfor er, at genstanden for denne forbrydelse er gerningsmandens ytringer, og at en vurdering heraf har at gøre med ytringsfrihedens udstrækning. Det fremgår således af de nævnte forarbejder, at Justitsministeriet i den forbindelse ikke fandt det hensigtsmæssigt på forhånd at afskære de danske myndigheder fra i en konkret situation at anse en overtrædelse af konventionens artikel 5 eller artikel 9, jf. artikel 5, for en politisk forbrydelse.

Med ovennævnte lov blev der på den baggrund indsat en ny bestemmelse i udleveringslovens § 5, stk. 4, hvorefter udlevering for en handling omfattet af artikel 5 eller artikel 9, jf. artikel 5, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme i særlige tilfælde kan afslås, hvis det vurderes, at der er tale om en politisk lovovertrædelse, jf. nedenfor.

Efter lovens § 5, stk. 3, nr. 3, finder forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser desuden ikke anvendelse, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er omfattet af artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger. Bestemmelsen gælder udlevering i forhold til alle stater, der har ratificeret FN-konventionen, og blev oprindelig indsat ved lov nr. 280 af 25. april 2001 om ændring af straffeloven, lov om international fuldbyrdelse af straf m.v., lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om udlevering af lovovertrædere samt forskellige andre love (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om styrkelse af beskyttelsen mod falskmøntneri, 1. tillægsprotokol til den europæiske konvention om overførelse af domfældte og FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger samt ændringer som følge af afskaffelsen af hæftestrafpen m.v.) med henblik på, at Danmark kunne ratificere FN-konventionen af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger.

Formålet med FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger er at forbedre det internationale samarbejde om forebyggelse og strafferetlig forfølgning af terrorhandlinger, der finder sted under anvendelse af sprængstoffer eller andre dødbringende anordninger, f.eks. giftige kemikalier, biologiske midler og radioaktivt materiale mv. Ved konventionen forpligter de deltagende stater sig på grundlag af en række fælles definitioner til at betragte terrorangreb under anvendelse af sprængstoffer mv. som strafbare handlinger, som skal kunne straffes under hensyn til deres alvorlige karakter.

Endvidere medfører konventionen gennem regler om strafmyndighed, udlevering og retshjælp mv. udvidede muligheder for at strafforfølge gemingsmænd uden hensyn til, hvor den strafbare handling er begået, og hvor gemingsmanden hører hjemme.

Endvidere følger det af udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 4, at handlinger omfattet af artikel 2, jf. artikel 1, i FN's terrorfinansieringskonvention ikke kan betragtes som politiske lovovertrædelser i forbindelse med en udleveringsanmodning. Terrorfinansieringskonventionen supplerer FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger, jf. ovenfor. Modtager Danmark således en udleveringsanmodning fra en stat, der har ratificeret FN's terrorfinansieringskonvention, vedrørende en handling, der er omfattet af konventionen, kan Danmark ikke afslå anmodningen med henvisning til forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 (anti-terrorpakken).

Det følger af konventionens artikel 14, at en stat er afskåret fra at afslå bl.a. udlevering alene med den begrundelse, at den forbrydelse, anmodningen angår, er en politisk forbrydelse, en forbrydelse, der har forbindelse med en politisk forbrydelse, eller en forbrydelse, der udspringer af politiske motiver.

Modtager Danmark således en udleveringsanmodning fra en stat, der har ratificeret FN's terrorfinansieringskonvention, vedrørende en handling, der er omfattet af konventionen, kan Danmark ikke afslå anmodningen med henvisning til forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser. Bestemmelsen blev oprindeligt indsat i udleveringsloven ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 med henblik på at muliggøre Danmarks ratifikation af konventionen, og den blev senere ændret redaktionelt ved lov nr. 542 af 8. juni 2006.

Efter udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 5, finder forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser herudover ikke anvendelse, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er omfattet af artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme. FN-konventionen om nuklear terrorisme indeholder en forpligtelse for de kontraherende stater til at kriminalisere en række handlinger vedrørende ulovlig besiddelse og brug mv. af radioaktivt materiale med forsæt til at forårsage død eller alvorlig personska- de eller til at forårsage betydelig tings- eller miljøskade.

Bestemmelsen blev indsat i udleveringsloven ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 med henblik på, at Danmark kunne ratificere konventionen.

Efter lovens § 5, stk. 3, nr. 6, finder forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser endvidere ikke anvendelse, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er om-

fattet af artikel 7 i Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer som ændret ved ændringskonvention af 8. juli 2005 til Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer.

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 99 af 10. februar 2009 om ændring af lov om brug m.v. af radioaktive stoffer og lov om udlevering af lovovertrædere (Gennemførelse af ændringskonvention af 8. juli 2005 til Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer) med henblik på at gennemføre ændringskonventionen af 8. juli 2005 til Det Internationale Atomenergiagenturs konvention af 26. oktober 1979 om fysisk beskyttelse af nukleare materialer. Konventionens formål er navnlig at sikre, at der ved transport af nukleare materialer træffes foranstaltninger til fysisk beskyttelse af disse materialer mod ulovlig tilegnelse og brug og herved forhindre tyveri og misbrug af nukleare materialer, der kan anvendes til våben. Konventionen skal således medvirke til på internationalt plan at forbedre sikkerheden på området og forpligter de enkelte lande til at muliggøre visse krav om udlevering mv.

Endelig følger det af udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 7, at forbuddet mod udlevering for politiske lovovertrædelser endvidere ikke finder anvendelse, når handlingen, for hvilken der søges udlevering, er omfattet af artikel 3 eller artikel 3 b, 3 c eller 3 d i konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden som henholdsvis ændret og indsat ved protokollen af 1. november 2005 til konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden eller artikel 2, 2 b eller 2 c i protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen, som henholdsvis ændret og indsat ved protokollen af 1. november 2005 til protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen.

Den ovennævnte undtagelse til forbuddet mod udlevering for en politisk forbrydelse blev indsat i udleveringsloven ved lov nr. 494 af 12. maj 2010 om ændring af lov om anvendelsen af visse af Det Europæiske Fællesskabs retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. og lov om udlevering af lovovertrædere (Forbud mod transport af visse produkter og teknologi med dobbelt anvendelse m.v.) med henblik på at gennemføre to protokoller af 1. november 2005 om ændring af konvention af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden (Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of Maritime Navigation) (SUA-konventionen), og den tilhørende protokol til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen (1988-protokollen).

De nævnte bestemmelser i SUA-konventionen og 1988-protokollen opregner en lang række kriminelle handlinger, herunder med terrorforsæt at anvende skibe eller platforme til at forårsage død eller omfattende ødelæggelse bl.a. på miljøet eller at anvende atomvåben mv. fra eller mod skibe eller platforme. Bestemmelsen i udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 7, indebærer, at en anmodning om udlevering på grundlag af en sådan forbrydelse ikke må afvises alene med den begrundelse, at den angår en politisk forbrydelse mv.

Det må desuden antages at følge af statutterne for de internationale tribunaler til pådømmelse af krigsforbrydelser i henholdsvis det tidligere Jugoslavien og i Rwanda, som er vedtaget af FN's Sikkerhedsråd, at FN's medlemsstater ikke kan afslå udlevering til tribunalerne med henvisning til, at en handling betragtes som en politisk forbrydelse, jf. herved forarbejderne til lov nr. 378 af 6. juni 2002, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 866.

Danmark er endvidere afskåret fra at afslå udlevering til Den Internationale Straffedomstol efter lov nr. 342 af 16. maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol under henvisning til, at handlingen betragtes som en politisk forbrydelse, jf. Folketingstidende 2000-01, tillæg A, side 502-503.

Som nævnt ovenfor følger det herudover af udleveringslovens § 5, stk. 4, at udlevering for en handling omfattet af artikel 5 eller 9, jf. artikel 5, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme i særlige tilfælde kan afslås, hvis det vurderes, at der er tale om en politisk lovovertrædelse.

Bestemmelsen, der blev indsat ved lov nr. 542 af 8. juni 2006, har til formål at tydeliggøre, at der i medfør af Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme ikke består en ubetinget pligt til udlevering for en politisk forbrydelse, når handlingen er omfattet af konventionens artikel 5 eller 9, jf. artikel 5 (om offentlig opfordring til at begå en terrorhandling), sådan som det er tilfældet, hvis handlingen er omfattet af konventionens artikel 6, 7 eller 9, jf. artikel 6 og 7, jf. udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 2.

Bestemmelsen indebærer således, at de danske myndigheder ikke vil være afskåret fra efter en konkret vurdering at anse en overtrædelse af konventionens artikel 5 eller 9, jf. artikel 5, for en politisk lovovertrædelse, ligesom de danske myndigheder i en sådan situation ikke vil være afskåret fra at afslå udlevering med denne begrundelse.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der med formuleringen »i særlige tilfælde« sigtes til, at en offentlig opfordring til at begå en terrorhandling som udgangspunkt må antages ikke at være en politisk forbrydelse, medmindre der foreligger holdepunkter for det modsatte, jf. Folketingstidende 2005-06, tillæg A, side 7233.

3.5.8.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

I forhold til den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 5, stk. 3, foreslås den for det første udvidet med henvisning til artikel 4 i tvangsforsvindingskonventionen.

Danmark undertegnede tvangsforsvindingskonventionen den 25. september 2007, men har ikke ratificeret konventionen.

Efter tvangsforsvindingskonventionens artikel 13, stk. 1, må en tvangsforsvindingsforbrydelse ikke betragtes som en politisk lovovertrædelse, som knyttet til en politisk overtrædelse eller som en overtrædelse inspireret af politiske motiver. En anmodning om udlevering baseret på en tvangsforsvindingsforbrydelse i henhold til konventionens artikel 4 må derfor ikke afslås på ene grundlag, at den vedrører en politisk overtrædelse, en forbrydelse, som er knyttet til en politisk overtrædelse, eller en overtrædelse inspireret af politiske motiver. På den baggrund foreslås det, at bestemmelsen i udleveringslovens § 5, stk. 3, udvides til at omfatte handlinger, der er omfattet af tvangsforsvindingskonventionens artikel 4.

Med hensyn til tvangsforsvindingskonventionens krav om kriminalisering af en tvangsforsvinding bemærkes, at en tvangsforsvindingsforbrydelse vil kunne straffes efter de gældende bestemmelser i straffelovgivningen, herunder bl.a. straffelovens kapitel 16 og 26.

For det andet foreslås det at videreføre bestemmelsen i udleveringslovens § 5, stk. 3, nr. 8, som blev indsat ved lov nr. 310 af 25. april om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt. Bestemmelsen er endnu ikke trådt i kraft.

Bestemmelsen henviser til artikel 15, stk. 1, litra a-c, i 2. protokol af 26. marts 1999 til UNESCO-konventionen af 14. maj 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt (herefter UNESCO-konventionens 2. protokol).

Tiltrædelse af UNESCO-konventionens 2. protokol pålægger de deltagende stater at skabe nationalt lovgivningsmæssigt grundlag for udlevering af personer, der har gjort sig skyldige i overtrædelse af protokollens artikel 15, stk. 1, litra a-c, herunder sikre at udlevering ikke kan afslås alene med den begrundelse, at der er tale om en politisk lovovertrædelse. Der er tale om en række nærmere angivne overtrædelser rettet mod kulturværdier under forhøjet beskyttelse samt ved omfattende ødelæggelse og tilegnelse af kulturværdier, som er beskyttet af selve UNESCO-konventionen og 2. protokol.

Som det bemærkes i pkt. 2.3 ovenfor har en tværministeriel arbejdsgruppe med repræsentanter fra Kulturministeriet, Justitsministeriet, Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet som grundlag for en afklaring af betydningen af en dansk tiltrædelse af UNESCO-konventionens 2. protokol undersøgt den juridiske rækkevidde af konventionens 2. protokol i lyset af Danmarks allerede gældende internationale forpligtelser vedrørende beskyttelse af kulturværdier samt gældende dansk ret.

Det har af den nævnte tværministerielle arbejdsgruppe været vurderet, hvorvidt opfyldelse af konventionens 2. protokols krav om udlevering ved overtrædelser rettet mod kulturværdier (artikel 15) kunne ske inden for rammerne af gældende dansk ret.

Efter artikel 20, stk. 1, i UNESCO-konventionens 2. protokol må ingen af de overtrædelser, der er anført i artikel 15, stk. 1, litra a-c, med henblik på udlevering betragtes som politiske overtrædelser, som overtrædelser knyttet til politiske overtrædelser eller som overtrædelser inspireret af politiske motiver. En anmodning om udlevering baseret på sådanne overtrædelser må derfor ikke afslås på det ene grundlag, at overtrædelserne vedrører en politisk overtrædelse, en overtrædelse i forbindelse med politiske overtrædelser eller en overtrædelse inspireret af politiske motiver.

Hvis Danmark skal leve op til UNESCO-konventionens 2. protokols bestemmelse om, at udlevering ikke kan afslås med henvisning til, at der er tale om en politisk lovovertrædelse, er det arbejdsgruppens vurdering, at der skal foretages en ændring af udleveringsloven, hvor konventionens 2. protokol skal tilføjes oplysningen i udleveringslovens § 5, stk. 3.

Arbejdsgruppen har på den baggrund anbefalet, at der gennemføres en sådan ændring af udleveringsloven med henblik på dansk tiltrædelse af UNESCO-konventionens 2. protokol.

Kulturministeriet tilslutter sig arbejdsgruppens anbefaling om, at bestemmelsen i udleveringslovens § 5, stk. 3, udvides til at omfatte handlinger, der er omfattet af artikel 15, stk. 1, litra a-c, i konventionens 2. protokol.

De nævnte bestemmelser i artikel 15, stk. 1, litra a-c, i UNESCO-konventionens 2. protokol opregner en række strafbare handlinger, herunder at den pågældende forsætligt gør kulturværdier under forhøjet beskyttelse til genstand for angreb, anvender kulturværdier under forhøjet beskyttelse eller deres umiddelbare omgivelser til støtte for militær aktion eller omfattende ødelæggelse eller tilegnelse af kulturværdier beskyttet i henhold til konventionen eller protokollen.

Forslaget indebærer, at udlevering baseret på en overtrædelse af artikel 15, stk. 1, litra a-c, i UNESCO-konventionens 2. protokol ikke vil kunne afslås på det ene grundlag, at overtrædelserne vedrører en politisk overtrædelse, en overtrædelse knyttet til en politisk overtrædelse eller en overtrædelse inspireret af politiske motiver.

Med lovforslaget foreslås udleveringslovens § 5 i øvrigt videreført uændret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 25 samt bemærkningerne hertil.

3.5.9. Forældelse

3.5.9.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 9 kan udlevering til lande uden for Den Europæiske Union ikke ske, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret. Bestemmelsen er i overensstemmelse med artikel 10 i 1957-konventionen, og er en obligatorisk afslagsgrund. Udleveringslovens § 9 finder både anvendelse i forhold til udlevering af danske statsborgere og udlændinge til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union.

Bestemmelsen forpligter således de danske myndigheder til i forbindelse med en afgørelse om udlevering at sikre, at strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ikke er forældet efter straffelovens §§ 93-97 c.

Det fremgår ikke udtrykkeligt af udleveringslovens § 9, at der ved vurderingen af, om der er indtrådt forældelse efter dansk ret, skal lægges vægt på fristafbrydende skridt, som er foretaget i udlandet.

Det følger imidlertid af den hidtidige praksis i udleveringssager, at der ved vurderingen af, om der er indtrådt forældelse efter dansk ret, lægges vægt på fristafbrydende skridt, som er foretaget i udlandet. Der kan i den forbindelse henvises til Østre Landsrets kendelse af 30. juni 2011, refereret i Ugeskrift for Retsvæsen 2011, side 2904ff.

Efter artikel 1 i den fjerde tillægsprotokol til 1957-konventionen affattes konventionens artikel 10, stk. 2, således, at udlevering ikke skal kunne afslås under henvisning til, at det strafbare forhold er forældet efter den anmodede stats lovgivning.

Efter artikel 10, stk. 3, kan de kontraherende stater dog i forbindelse med undertegnelse eller ratifikation mv. af til-

lægsprotokollen tage forbehold til bestemmelsen i stk. 2, hvis en anmodning om udlevering vedrører et strafbart forhold, som efter den pågældende stats lovgivning er underlagt dens egen kompetence, jf. litra a, eller hvis den pågældende stats nationale lovgivning foreskriver, at udlevering ikke kan ske, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter den pågældende stats regler, jf. litra b.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 428 af 1. maj 2013, hvorved bl.a. den tredje og fjerde tillægsprotokol til 1957-konventionen blev gennemført, at det er Justitsministeriets opfattelse, at Danmark i forbindelse med tiltrædelsen af den fjerde tillægsprotokol i medfør af artikel 10, stk. 3, litra b, bør afgive en erklæring i forhold til anvendelsen af artikel 10, stk. 2, som affattet ved den fjerde tillægsprotokols artikel 1. Det fremgår således, at regeringen agter at afgive erklæring om, at man fra dansk side i medfør af 1957-konventionens artikel 10, stk. 3, som affattet ved den fjerde tillægsprotokols artikel 1, forbeholder sig ret til ikke at lade bestemmelsens stk. 2, finde anvendelse, hvis en anmodning om udlevering vedrører et strafbart forhold, som efter dansk ret er underlagt dansk jurisdiktion, eller hvis dansk ret foreskriver, at udlevering ikke kan ske, fordi strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

3.5.9.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Den foreslåede bestemmelse viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 9.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 26 samt bemærkningerne hertil.

3.5.10. *Eksterritorial jurisdiktion*

3.5.10.1. *Gældende ret*

Det fremgår af udleveringslovens § 10 f, stk. 2, at udlevering til en anden EU-medlemsstat kan afslås, hvis den anmodende stat støtter sin udleveringsanmodning på en handling foretaget i et tredjeland, og Danmark i en tilsvarende situation efter straffelovens regler om jurisdiktion i §§ 6-9 ikke ville have mulighed for at foretage strafforfølgning. Udlevering vil således kunne afslås, hvis den anmodende medlemsstat udøver såkaldt eksterritorial jurisdiktion (dvs. foretager strafforfølgning af handlinger begået uden for den pågældende medlemsstats eget territorium) på områder, hvor der ikke er tilsvarende dansk eksterritorial jurisdiktion.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret om eksterritorial jurisdiktion som betingelse for udlevering fra Danmark til

medlemsstater i Den Europæiske Union bortset fra Finland og Sverige henvises til pkt. 3.4.3.1.

Der er i udleveringsloven ikke en tilsvarende bestemmelse for så vidt angår udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Der er heller ikke en tilsvarende bestemmelse for så vidt angår udlevering til de nordiske lande.

3.5.10.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Justitsministeriet finder, at der, når der kan stilles krav om eksterritorial jurisdiktion i relation til sager om udlevering til andre EU-medlemsstater, jf. udleveringslovens § 10 f, stk. 2, også bør kunne stilles et tilsvarende krav i relation til udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Det foreslås således, at der indsættes en bestemmelse herom i udleveringslovens kapitel 5 om betingelser for udlevering mellem Danmark og stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Denne mulighed for afslag på udlevering vil således fremover også gælde i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 27 samt bemærkningerne hertil.

3.5.11. *Udeblivelsesdomme*

3.5.11.1. *Gældende ret*

Udleveringslovens § 10 g fastsætter de betingelser, som skal være opfyldt for, at Danmark som fuldbyrdelsesstat kan udlevere en domfældt med henblik på fuldbyrdelse af en dom om fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, som er afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen (udeblivelsesdomme) til en medlemsstat i Den Europæiske Union.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret om afgørelser afsagt *in absentia* (udeblivelsesdomme) som betingelse for udlevering fra Danmark til medlemsstater i Den Europæiske Union bortset fra Finland og Sverige henvises til pkt. 3.4.3.1.

Der er i udleveringsloven ikke en tilsvarende bestemmelse for så vidt angår udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Der er heller ikke en tilsvarende bestemmelse for så vidt angår udlevering til de nordiske lande.

3.5.11.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Justitsministeriet finder, at hensynet til at styrke retssikkerheden for domfældte, der begæres udleveret til straffuldbyrdelse i udlandet, tilsiger, at der – på lige fod med, hvad der gælder for udlevering af personer til straffuldbyrdelse i andre EU-medlemsstater – bør stilles betingelser for udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union med henblik på straffuldbyrdelse af domme afsagt *in absentia* (udeblivelsesdomme). Det foreslås, at betingelserne svarer til dem, der gælder for udlevering til andre EU-medlemsstater med henblik på straffuldbyrdelse af udeblivelsesdomme.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 28 samt bemærkningerne hertil.

3.5.12. Strafforfølgning for andre lovovertrædelser og videreudlevering

3.5.12.1. Gældende ret

Udleveringslovens § 10 angiver visse obligatoriske vilkår, som skal fastsættes i forbindelse med udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 10 finder tilsvarende anvendelse ved udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union, jf. lovens § 10 j, stk. 1. Ved udlevering til de nordiske lande gælder de samme betingelser som angivet i udleveringslovens § 10, nr. 1, litra b og c, jf. herved § 10 o, stk. 2 og 4. I relation til udlevering til de nordiske lande har betingelserne dog et væsentligt mere begrænset anvendelsesområde, da udgangspunktet efter lovens § 10 o, stk. 1, er, at der kan ske strafforfølgning for andre lovovertrædelser end den, der er sket udlevering for.

Efter udleveringslovens § 10, nr. 1, må udlevering kun ske på vilkår af, at den udleverede ikke drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland for en anden lovovertrædelse begået før udleveringen end den, for hvilken den pågældende er udleveret (specialitetsreglen). Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at den udleverede efter den gældende ordning ikke selv kan give afkald på anvendelse af specialitetsreglen ved udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2550.

Efter udleveringslovens § 10, nr. 1, litra a-c, gælder forbudet mod strafforfølgning, straffuldbyrdelse eller videreudlevering for andre lovovertrædelser begået før udleveringen dog ikke, hvis justitsministeren meddeler tilladelse hertil efter lovens § 20 (litra a), hvis den pågældende, uanset at han i

30 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil han er udleveret, har undladt dette (litra b), eller hvis den pågældende efter at have forladt det pågældende land frivilligt er vendt tilbage (litra c).

De nærmere betingelser for, at justitsministeren kan meddele tilladelse til at fravige specialitetsreglen, jf. § 10, nr. 1, litra a, fremgår af lovens § 20. Efter denne bestemmelse kan justitsministeren efter anmodning tillade, at en person, der er udleveret, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller udleveres videre til tredjeland for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, som den pågældende er udleveret for, jf. § 20, stk. 1. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3.6.1.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 10, nr. 1, litra b, implementerer den ændring af 1957-konventionens artikel 14, stk. 1, litra b, der er foretaget ved den fjerde tillægsprotokols artikel 3, som gennemført i dansk ret ved lov nr. 428 af 1. maj 2013, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 56. I den forbindelse blev udrejsefristen ændret fra 45 dage til den gældende frist på 30 dage.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 50, at fjerde tillægsprotokol til 1957-konventionen således ændrer udrejsefristen i konventionens artikel 14, stk. 1, litra b, fra 45 dage til 30 dage, hvilket gjorde det nødvendigt at ændre den tilsvarende udrejsefrist i udleveringslovens § 10, nr. 1, litra b, til 30 dage. Beslutningen om at forkorte konventionens udrejsefrist fra 45 dage til 30 dage skyldtes, at der blandt medlemsstaterne i Europarådet var enighed om, at der godt 50 år efter vedtagelsen af konventionen ikke længere fandtes en objektiv begrundelse for at fastholde 45-dages fristen, da det er blevet lettere at rejse og forlade de kontraherende stater, hvis den udleverede person ønsker det.

Det fremgår af udleveringslovens § 10, nr. 2, at den udleverede ikke uden justitsministerens tilladelse må underkastes strafforfølgning ved en særdomstol. Bestemmelsen er oprindeligt affattet ved lov nr. 249 af 9. juni 1967.

Ved ratifikationen af 1957-konventionen blev der fra dansk side taget forbehold om, at det skal kunne gøres til et vilkår for udlevering, at den udleverede ikke bliver underkastet strafforfølgning ved en særdomstol. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at hvis særdomstolens nedsættelse og sammensætning samt de regler, der gælder for strafforfølgning ved domstolen ikke frembyder betænkeligheder ud fra straffeprocessuelle synspunkter, er det dog fundet rimeligt, at der i udleveringslovens § 10, nr. 2, er en adgang til at fravige betingelsen, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2550.

Endvidere anføres det i udleveringslovens § 10, nr. 3, at udlevering alene kan ske på vilkår af, at dødsstraf ikke må fuldbyrdes for den pågældende handling. Denne bestemmelse skal ses i lyset af artikel 11 i 1957-konventionen, hvorefter udlevering for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den stat, som har fremsat anmodning om udlevering, kan straffes med døden, kan afslås af en stat, der ikke har hjemmel til at idømme dødsstraf, eller som i almindelighed ikke fuldbyrder dødsstraf, medmindre den stat, der har fremsat udleveringsanmodningen, afgiver en sådan forsikring, som den anden part anser for fyldestgørende, om, at dødsstraffen ikke vil blive fuldbyrdet, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2550.

Det følger i øvrigt af artikel 1 i 6. tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at dødsstraf skal afskaffes, og at ingen må idømmes en sådan straf eller henrettes. Bestemmelsen er i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis blevet tillagt ekstraterritorial virkning. Det betyder, at en konventionsstat vil handle i strid med bestemmelsen, hvis den udleverer en person til et land, hvor den pågældende risikerer at blive idømt og få fuldbyrdet dødsstraf. Dette gælder, hvad enten der er tale om udlevering til strafforfølgning eller til straffuldbyrdelse. En konventionsstat vil dog være fritaget for ansvar efter bestemmelsen, hvis den modtager tilstrækkelige garantier fra den anmodende stat om, at den pågældende ikke vil blive idømt eller få fuldbyrdet dødsstraf.

3.5.12.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås det bl.a. at overføre afgørelseskompetencen i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union fra justitsministeren (rigsadvokaten) til domstolene.

Med lovforslagets § 29, nr. 1, foreslås udleveringslovens § 10, nr. 1, således videreført med den ændring, at kompetencen til at meddele tilladelse til fravigelse af specialitetsreglen fremover alene tilkommer domstolene.

Endvidere foreslås med lovforslagets § 29, nr. 2, indsat en bestemmelse i udleveringsloven, hvorefter den udleverede ikke uden rettens tilladelse må underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 10, nr. 3, om vilkår om, at dødsstraf ikke må fuldbyrdes, forslås videreført uændret med lovforslagets § 29, nr. 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 29 og bemærkningerne hertil.

3.6. Behandlingen af sager om udlevering fra Danmark

3.6.1. Krav til indholdet af arrestordre og udleveringsanmodninger

3.6.1.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 11, stk. 1, kan udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union kun ske på grundlag af en anmodning, der indeholder oplysninger om tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser. Der skal samtidig med anmodningen fremsendes en udskrift af den beslutning om anholdelse eller fængsling eller af den dom, der danner grundlag for anmodningen, jf. stk. 2. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at anmodning herudover bør indeholde oplysning om den pågældendes nationalitet og opholdssted her i landet samt sådanne oplysninger, som i øvrigt er nødvendige til bestemmelsen af den pågældendes identitet. Det er dog fundet unødvendigt at optage en udtrykkelig bestemmelse herom i udleveringsloven, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2551.

Det følger endvidere af udleveringslovens § 18 a, stk. 1, at en europæisk arrestordre, for at kunne danne grundlag for anholdelse og udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union, skal indeholde oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

Bestemmelsen gennemfører artikel 8 i rammeafgåelsen om den europæiske arrestordre vedrørende arrestordrens indhold og form. Den europæiske arrestordre udgør en anmodning om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering.

Ifølge rammeafgåelsen skal arrestordren indeholde de samme oplysninger, som fremgår af udleveringslovens § 11. Der vil derimod ikke kunne stilles krav om, at selve beslutningen om anholdelse, fængsling eller den dom, der danner grundlag for arrestordren, fremsendes samtidig med denne. I stedet vil en repræsentant for den anmodende judicielle myndighed skulle bekræfte de oplysninger, der fremgår af arrestordren, og den europæiske arrestordre vil indeholde de samme oplysninger, som normalt fremgår direkte af beslutningen om anholdelse eller fængsling eller af dommen.

Det fremgår endvidere af udleveringslovens § 18 a, stk. 2, at en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til strafforfølgning, endvidere skal indeholde oplysning om, hvilken straf den pågældende handling efter lovgivningen i den medlemsstat, hvortil udlevering ønskes, kan medføre.

Herudover skal en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til straffuldbyrdelse, tillige indeholde oplysning om den idømte straf eller anden retsfølge, jf. udleveringslovens § 18 a, stk. 3.

Udleveringsloven fastsætter bl.a. en række krav til indholdet af en nordisk arrestordre. Den nordiske arrestordre udgør – ligesom den europæiske arrestordre – en anmodning om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering.

Det følger således af udleveringslovens § 18 g, stk. 1, at en nordisk arrestordre, for at kunne danne grundlag for anholdelse og udlevering til en medlemsstat i Den Europæiske Union, skal indeholde oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

Bestemmelsen gennemfører artikel 7 i den nordiske udleveringskonvention vedrørende den nordiske arrestordres indhold og form.

Ifølge den nordiske udleveringskonvention skal arrestordren indeholde de samme oplysninger, som fremgår af udleveringslovens § 11 om indholdet af anmodning om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, og § 18 a om indholdet af den europæiske arrestordre. Ligesom med hensyn til den europæiske arrestordre er der dog ikke krav om, at selve beslutningen om anholdelse, fængsling eller den dom, der danner grundlag for arrestordren, fremsendes samtidig med denne.

Det fremgår endvidere af udleveringslovens § 18 g, stk. 2, at en nordisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til strafforfølgning, endvidere skal indeholde oplysning om, hvilken straf den pågældende handling efter lovgivningen i den medlemsstat, hvortil udlevering ønskes, kan medføre.

Herudover skal en nordisk arrestordre, der er udstedt med henblik på udlevering til straffuldbyrdelse, tillige indeholde oplysning om den idømte straf eller anden retsfølge, jf. udleveringslovens § 18 g, stk. 3.

Det anmodende nordiske land kan i stedet for fremsendelse af en nordisk arrestordre vælge at indberette den eftersøgte til Schengen-informationssystemet. En sådan indberetning skal ifølge den nordiske udleveringskonvention (artikel 8, stk. 3) have samme retsvirkninger som en nordisk arrestordre – dvs. i første række en efterlysning og en anmodning om anholdelse og fængsling. Dette svarer til, hvad der gælder efter den europæiske arrestordre.

Det følger af artikel 1, stk. 2, i den nordiske udleveringskonvention, at en europæisk arrestordre udfærdiget af Danmark, Finland eller Sverige skal betragtes som en nordisk arrestordre efter denne konvention. Hensigten hermed er at begrænse den administrative behandling af sagerne således, at det ikke vil være nødvendigt at udstede såvel en nordisk arrestordre som en europæisk arrestordre, hvis det anmodende land ikke har kendskab til, hvor den, der ønskes udleveret, befinder sig. Denne bestemmelse er gennemført i udleveringslovens § 18 g, stk. 4.

Danmark, Finland og Sverige vil således skulle benytte den nordiske arrestordre i de situationer, hvor det anmodende land er bekendt med, at den, som ønskes udleveret, opholder sig i et andet nordisk land. Derimod vil Danmark, Finland eller Sverige kunne benytte den europæiske arrestordre i de situationer, hvor det anmodende land ikke er bekendt med, hvor den, der ønskes udleveret, befinder sig, og hvor det anmodende land f.eks. efterlyser den pågældende gennem Schengen-informationssystemet. I disse tilfælde vil den europæiske arrestordre – hvis det viser sig, at den eftersøgte opholder sig i et af de øvrige nordiske lande – skulle betragtes som en nordisk arrestordre og dermed behandles efter den nordiske udleveringskonvention.

3.6.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med henblik på at fastsætte ens krav vedrørende indholdet af en nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning er der med de foreslåede § 30, stk. 1-3, fastsat bestemmelser identiske med de regler, der gælder for de nordiske lande og Den Europæiske Union.

Den europæiske arrestordre og den nordiske arrestordre vil opfylde betingelserne, hvis de pågældende formularer er udfyldt korrekt.

For så vidt angår udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union skal oplysningerne fremgå af det skriftlige materiale, den anmodende stat fremsender. Det følger af artikel 12 i 1957-konventionen om udlevering, at der med anmodningen skal følge udskrift af den beslutning om anholdelse eller fængsling eller af den dom, der danner grundlag for anmodningen.

De foreslåede bestemmelser i § 30, stk. 1-3, viderefører gældende ret, og der er ikke tilsigtet en ændring af den gældende retstilstand.

Den 28. juni 2006 er der indgået en aftale mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge. Aftalen indebæ-

rer, at der i et vist omfang vil gælde regler svarende til reglerne i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre i forholdet mellem EU-medlemsstaterne på den ene side og Island og Norge på den anden side. Aftalen trådte i kraft den 1. november 2019.

Da reglerne i den nordiske udleveringskonvention imidlertid er mere vidtgående end denne aftale, vil aftalen ikke få nogen praktisk betydning i forholdet mellem Danmark og Island og Norge, da sager om udlevering mellem disse lande i så fald skal behandles efter den nordiske udleveringskonvention.

Med henblik på at præcisere dette i lovteksten i lighed med den nuværende præcisering om, at en europæisk arrestordre udstedt af Finland eller Sverige betragtes som en nordisk arrestordre, foreslås bestemmelsen udvidet, så det tillige fremgår, at en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge betragtes som en nordisk arrestordre.

Med lovforslagets § 30, stk. 4, foreslås udleveringslovens § 18 g, stk. 4, på den baggrund videreført med denne ændring.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 30 og bemærkningerne hertil.

3.6.2. Central myndighed

3.6.2.1. Gældende ret

Det følger af artikel 7, stk. 1, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, at hver medlemsstat kan udpege en central myndighed eller, hvis det er foreskrevet i dens retssystem, flere centrale myndigheder til at bistå de kompetente judicielle myndigheder.

Det følger endvidere af rammeafgårelsens artikel 7, stk. 2, at en medlemsstat, hvis det bliver nødvendigt på grund af dens retssystem, kan overdrage den administrative fremsendelse og modtagelse af europæiske arrestordre samt al anden officiel korrespondance i den forbindelse til sin eller sine centrale myndigheder.

Det følger af artikel 15, stk. 2, i rammeafgårelsen, at hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, som den udstedende myndighed har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om udlevering, anmoder den straks om at få de nødvendige supplerende oplysninger, og kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelsen af disse oplysninger under hensyn til at overholde de i

rammeafgårelsen fastsatte tidsfrister. Det bemærkes endvidere, at der særligt vil være tale om oplysninger, der har betydning for vurderingen af spørgsmål om rammeafgårelsens artikel 3 (obligatoriske afslagsgrunde), artikel 4 (fakultative afslagsgrunde) og artikel 5 (særlige garantier) samt artikel 8 (arrestordrens indhold og form).

Udleveringsloven indeholder ikke bestemmelser herom.

3.6.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som konsekvens af overførslen af kompetence til domstolene til at udstede europæiske arrestordre og træffe afgørelser i sager om udlevering til bl.a. medlemsstater i Den Europæiske Union, foreslås det, at der indsættes en ny bestemmelse som lovforslagets § 31, hvorefter justitsministeren udpeger en central myndighed, som modtager europæiske arrestordre og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

I dag fremsendes europæiske arrestordre og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union til Rigsadvokaten, enten direkte fra det anmodende lands myndigheder eller via Rigspolitiet.

Rigsadvokaten foretager herefter en indledende vurdering af sagen og overvejer, om udlevering allerede på det foreliggende grundlag bør afslås.

Hvis udlevering ikke afslås på det foreliggende grundlag, fremsender Rigsadvokaten en høring til den politikreds, hvor pågældende opholder sig, bilagt arrestordren eller udleveringsanmodningen.

Med henblik på at fortsætte den nuværende ordning, hvor Rigsadvokaten allerede fungerer som en central myndighed i behandlingen af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union og til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, er det hensigten, at justitsministeren udpeger Rigsadvokaten som den centrale myndighed, hvilket vil blive meddelt Generalsekretariatet for Rådet som foreskrevet i artikel 7, stk. 2, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre.

Hvis det efterfølgende måtte vise sig hensigtsmæssigt, at en anden myndighed bliver udpeget som central myndighed i stedet for Rigsadvokaten, vil justitsministeren kunne ændre udpegelsen uden en lovændring.

For så vidt angår de nordiske lande bliver den nordiske arrestordre efter anholdelse i Danmark i dag sendt direkte fra

anklagemyndigheden i det pågældende nordiske land til politikredsen.

Der er ikke tilsigtet en ændring af denne retstilstand. Rigsadvokaten vil derfor ikke fungere som central myndighed i sager om udlevering til de nordiske lande (herunder Finland og Sverige, der også er medlemsstater i Den Europæiske Union).

Med henblik på, at sager om udlevering bliver tilstrækkeligt oplyst på et tidligt tidspunkt, foreslås det endvidere bestemt, at den centrale myndighed kan indhente supplerende oplysninger hos den udstedende myndighed i det anmodende land.

Domstolene vil tillige få adgang til at anmode om supplerende oplysninger i forbindelse med behandlingen af en anmodning fra en anden stat om udlevering, jf. lovforslagets § 35, stk. 4.

Såfremt kompetencen til at anmode om supplerende oplysninger fra den anmodende medlemsstat alene blev lagt hos domstolene, ville der være risiko for, at sagerne først blev tilstrækkeligt oplyst efter indbringelsen for retten, hvilket ville forsinke sagen og eventuelt forlænge den periode, hvor den pågældende skal være varetægtsfængslet, inden retten kan træffe afgørelse.

Anklagemyndigheden vil i sager vedrørende den nordiske arrestordre tillige have adgang til at anmode om supplerende oplysninger fra det anmodende nordiske land i overensstemmelse med gældende praksis.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 31 og bemærkningerne hertil.

3.6.3. *Politiets undersøgelse*

3.6.3.1. *Gældende ret*

En anmodning fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union om udlevering sendes efter udleveringslovens § 12 til politiet på det sted, hvor den, som søges udleveret, har ophold, medmindre justitsministeren allerede på grundlag af anmodningen og de oplysninger, der følger med denne, finder at burde afslå udlevering. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at Justitsministeriet uden videre skal afslå anmodningen, hvis det umiddelbart af udleveringsanmodningen fremgår, at betingelserne for udlevering ikke er opfyldt, f.eks. fordi lovovertrædelsen ikke efter dansk ret kan medføre fængsel i et år. Det samme gælder, hvis Justitsministeriet allerede på det foreliggende grundlag måtte finde, at anmod-

ningen af andre grunde ikke bør imødekommes, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2551.

I andre tilfælde sendes anmodningen til politiet, der herefter uden ophold iværksætter den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. Politiets undersøgelse foretages i overensstemmelse med retsplejelovens regler om strafferetsplejen. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at henvisningen i bestemmelsen til retsplejelovens regler også omfatter reglerne for erstatning for uberettiget frihedsberøvelse, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2551.

For så vidt angår udlevering til andre EU-medlemsstater følger det af udleveringslovens § 18 b, stk. 1, at medmindre justitsministeren allerede på grundlag af oplysningerne i den europæiske arrestordre finder at burde afslå udlevering, sendes den europæiske arrestordre til politiet på det sted, hvor den, som søges udleveret, har ophold. Herefter iværksætter politiet uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. For denne undersøgelse gælder bestemmelserne i retsplejelovens 4. bog med de fornødne lempelser.

Det følger af udleveringslovens § 18 h, at en nordisk arrestordre sendes til politidirektøren på det sted, hvor den, som søges udleveret, opholder sig. Politiet iværksætter derefter uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. For denne undersøgelse gælder bestemmelserne i retsplejelovens 4. bog med de fornødne lempelser.

3.6.3.1.1. *Varetægtsfængsling mv. på grundlag af en udleveringsanmodning fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union*

De retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt, kan anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, jf. udleveringslovens § 13. I forbindelse med udleveringssager vil det navnlig være bestemmelserne om anholdelse og varetægtsfængsling, som anvendes med henblik på at sikre den pågældendes fortsatte tilstedeværelse under udleveringssagens behandling. Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2551-2552, at grundlaget for udlevering allerede på dette stadium af udleveringssagen vil blive gjort til genstand for en vis foreløbig domstolsprøvelse, idet f.eks. fængsling ikke kan anvendes, hvis retten på det foreliggende grundlag finder, at betingelserne for udlevering ikke er til stede. Det fremgår dog, at en fuldstændig prøvelse først forudsættes at kunne kræves efter afslutningen af den

politimæssige undersøgelse (og Justitsministeriets afgørelse om udlevering). Det bemærkes samtidig, at dette ikke indebærer en fravigelse af, at den udenlandske dom eller beslutning om anholdelse eller fængsling bør lægges til grund uden nærmere prøvelse af skyldsspørgsmålet, medmindre det på grund af særlige omstændigheder må antages, at dommen eller beslutningen savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, jf. lovens § 3, stk. 4.

3.6.3.1.2. Varetægtsfængsling mv. på grundlag af en europæisk arrestordre

Efter artikel 12 i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre skal den judicielle myndighed i den anmodede stat i overensstemmelse med national ret afgøre, om den anholdte fortsat skal være frihedsberøvet i forbindelse med undersøgelsen af, om en europæisk arrestordre skal imødekommes. Den anholdte kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades midlertidigt i overensstemmelse med national ret, dog under forudsætning af, at den kompetente myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den pågældende ikke unddrager sig den eventuelle udlevering.

Det følger af rammeafgårelsen, at den person, der er omfattet af en europæisk arrestordre, skal kunne anholdes og varetægtsfængsles for ethvert forhold, der kan medføre udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Varetægtsfængsling skal endvidere efter rammeafgårelsen kunne finde sted på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om handlingen ikke er strafbar i Danmark, hvis der er tale om en handling, der er omfattet af positivlisten, jf. rammeafgårelsens artikel 2, stk. 2.

På denne baggrund er der i udleveringslovens § 18 b, stk. 2, 1. pkt., indsat en bestemmelse, der præciserer adgangen til at anholde og varetægtsfængsle personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre.

Efter § 18 b, stk. 2, 1. pkt., kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, anvendes med henblik på at fremme politiets undersøgelse af sagen og sikre udleveringen, såfremt den europæiske arrestordre er udstedt for en lovovertrædelse, der kan medføre udlevering efter reglerne i udleveringslovens kapitel 2 a. Bestemmelsen indebærer, at den person, som den europæiske arrestordre vedrører, kan anholdes og varetægtsfængsles for ethvert forhold, som kan medføre udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Adgangen til at anholde og varetægtsfængsle personer, der er omfattet af en europæisk arrestordre er dermed videre, end adgangen til at anholde og varetægtsfængsle personer i medfør af udleveringslovens § 13.

Det fremgår således af bestemmelsens forarbejder, at såfremt arrestordren vedrører en handling, som kan medføre

udlevering i medfør af udleveringslovens § 10 a om udlevering til EU-medlemsstater, vil varetægtsfængsling ikke kunne nægtes under henvisning til, at der i medfør af straffesammekravet i retsplejelovens § 762 ikke ville kunne ske varetægtsfængsling i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet. Tilsvarende vil der kunne ske varetægtsfængsling i sager, der vedrører en handling, der ikke er strafbar her i landet, hvis der er tale om en handling, der i medfør af udleveringslovens § 10 a, stk. 1, vil kunne medføre udlevering, og de øvrige betingelser i retsplejelovens § 762 er opfyldt, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4323.

I øvrigt finder retsplejelovens regler om varetægtsfængsling tilsvarende anvendelse. Der vil således f.eks. ikke skulle ske varetægtsfængsling, hvis retten finder, at varetægtsfængslingens øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, og den pågældende samtykker i disse foranstaltninger, jf. retsplejelovens § 765.

Herudover følger det af udleveringslovens § 18 b, stk. 2, 2. pkt., at de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, kan anvendes i samme omfang, som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet. Det vil sige, at der gælder et krav om dobbelt strafbarhed.

3.6.3.1.3. Varetægtsfængsling mv. på grundlag af en nordisk arrestordre

Efter den nordiske udleveringskonventions artikel 10, stk. 1, skal den judicielle myndighed i det anmodede nordiske land i overensstemmelse med national ret afgøre, om den anholdte fortsat skal være frihedsberøvet i forbindelse med undersøgelsen af, om en nordisk arrestordre skal imødekommes. Den anholdte kan på et hvilket som helst tidspunkt løslades midlertidigt i overensstemmelse med national ret, dog under forudsætning af, at den kompetente myndighed træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den pågældende ikke unddrager sig den eventuelle udlevering.

Derudover vil de nordiske landes nationale retsmidler om anholdelse og varetægtsfængsling finde anvendelse i forbindelse med fuldbyrdelsen af den nordiske arrestordre, jf. artikel 10, stk. 2. Endvidere vil andre retsmidler som f.eks. ransagning og beslaglæggelse mv. kunne anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art i de enkelte lande.

Det følger endvidere af den nordiske udleveringskonvention, at den person, der er omfattet af en nordisk arrestordre, skal kunne anholdes og varetægtsfængsles for ethvert forhold, der kan medføre udlevering på grundlag af en nordisk

arrestordre. Hvis arrestordren vedrører en handling, som kan medføre udlevering i medfør af den nordiske udleveringskonvention, vil varetægtsfængsling således ikke kunne nægtes under henvisning til, at strafferammekravet i retsplejelovens § 762 ikke er opfyldt, herunder fordi forholdet ikke er strafbart i Danmark, jf. konventionens artikel 2, stk. 3.

Den nordiske udleveringskonventions artikel 10 svarer til, hvad der gælder for udlevering i henhold til en europæisk arrestordre, jf. udleveringslovens § 18 b, stk. 2, der gennemfører artikel 12 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 18 h, stk. 2, indsat en bestemmelse, der svarer til udleveringslovens § 18 b, stk. 2.

Det fremgår i den forbindelse af de almindelige bemærkninger, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2514, at retsplejelovens regler om varetægtsfængsling i øvrigt finder tilsvarende anvendelse. Der vil således f.eks. ikke skulle ske varetægtsfængsling, hvis retten finder, at varetægtsfængslingens øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger, og den pågældende samtykker i disse foranstaltninger, jf. retsplejelovens § 765.

3.6.3.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Med henblik på at samle bestemmelser med identisk indhold, foreslås § 32, stk. 1, indsat i kapitlet om behandling af sager om udlevering fra Danmark. Den foreslåede bestemmelse viderefører gældende ret, og der er ikke tilsigtet en ændring af den gældende retstilstand, jf. dog nedenfor.

Der er i den foreslåede bestemmelse foretaget nogle præciseringer i forhold til de gældende bestemmelser.

Det foreslås således, at den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre og udleveringsanmodningen sendes til anklagemyndigheden i den politikreds på det sted, hvor den, som begæres udleveret, bor eller opholder sig. Som nævnt er det Rigsadvokaten, der forudsættes fra udlandet at modtage europæiske arrestordrer og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union og derefter sende sagen til den lokale anklagemyndighed (medmindre fremsendelse undlades i medfør af det foreslåede stk. 4, jf. herom nedenfor).

Endvidere foreslås det for så vidt angår politiets undersøgelse, at retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar, kapitel 67 om almindelige bestemmelser om efterforskning og kapitel 68 om afhøringer og særlige efterforskningsskridt

finder tilsvarende anvendelse, jf. dog lovforslagets § 34 om forsvarerbeskikkelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 32, stk. 2, viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 13, hvoraf fremgår, at til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt, anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, med den tilføjelse, at der henvises til § 33 om politiets mulighed for at fotografere og optage fingeraftryk.

Bestemmelsen finder anvendelse i alle sager om udlevering fra Danmark til udlandet.

Lovforslagets § 32, stk. 3, viderefører den lempeligere adgang til anholdelse og varetægtsfængsling, der gælder for sager vedrørende den europæiske og nordiske arrestordre, jf. udleveringslovens § 18 b, stk. 2, og § 18 h, stk. 2. Bestemmelsen er en fravigelse af retsplejelovens regler om anholdelse og varetægtsfængsling.

Lovforslagets § 32, stk. 4, udgør en ændring i forhold til udleveringslovens § 12, 1. pkt., 1. led, og § 18 b, 1. pkt., 1. led, som omhandler justitsministerens (rigsadvokatens) adgang til at afslå udlevering allerede på grundlag af oplysningerne i anmodningen eller den europæiske arrestordre.

Under hensyn til, at kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering, herunder at udlevering skal afslås, fremover overføres til domstolene, vil rigsadvokaten ikke fremover kunne træffe afgørelse om, at udlevering afslås.

Såfremt anklagemyndigheden allerede på grundlag af oplysningerne i den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre eller udleveringsanmodningen finder, at udlevering bør afslås, skal spørgsmålet om udlevering indbringes for retten på det foreliggende grundlag, og således uden at politiet anmodes om at iværksætte nærmere undersøgelse. Hvis retten er uenig i anklagemyndighedens vurdering, kan den beslutte, at politiet skal iværksætte en nærmere undersøgelse forud for, at retten træffer afgørelse om udlevering.

I sager vedrørende europæiske arrestordrer og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union er det Rigsadvokaten, der udarbejder en indstilling om afslag på udlevering og derefter anmoder anklagemyndigheden i den pågældende politikreds om at indbringe sagen for retten til afgørelse.

I sager vedrørende den nordiske arrestordre udarbejder anklagemyndigheden i den pågældende politikreds en indstilling om afslag på udlevering og indbringer sagen for retten.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 32 og bemærkningerne hertil.

3.6.4. *Politiets mulighed for at fotografere personer og optage fingeraftryk*

3.6.4.1. *Gældende ret*

Personfotografering og optagelse af fingeraftryk er reguleret i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, som giver politiet mulighed for at foretage legemsindgreb mod sigtede og andre som led i efterforskningen. Det følger af udleveringslovens § 13 (lovforslagets § 32, stk. 2), at retsplejelovens kapitel 72 finder tilsvarende anvendelse i sager vedrørende udlevering.

Det fremgår af retsplejelovens § 792 b, stk. 1, at optagelse af fingeraftryk og personfotografi med henblik på senere identifikation kan foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller for en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2.

I henhold til rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre kan der ske udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse uanset kravet om dobbelt strafbarhed, såfremt arrestorden er udstedt for en lovovertrædelse, der er omfattet af de i artikel 2, stk. 2, særligt opregnede handlinger (positivlisten), og handlingen i den anmodende medlemsstat kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst 3 år.

På positivlisten er bl.a. anført deltagelse i en kriminel organisation, hvilket ikke er en selvstændig strafbar lovovertrædelse i Danmark. Det vil efter gældende ret ikke være muligt at optage foto og fingeraftryk i dette tilfælde, da kriterierne i retsplejelovens § 792 b ikke er opfyldt.

Derudover kan udlevering til strafforfølgning ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den pågældende stat kan medføre fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Heller ikke i disse tilfælde vil der med sikkerhed i alle situationer være hjemmel til at optage foto og fingeraftryk, da det ikke er sikkert, at strafferammekravet i retsplejelovens § 792 b er opfyldt.

Ved lov nr. 1541 af 18. december 2018 blev § 776 a indsat i retsplejeloven, hvorefter kriminalforsorgen kan fotografere og optage fingeraftryk af varetægtsarrestanter med henblik på senere identifikation.

Det følger af § 2 i bekendtgørelse nr. 109 af 30. januar 2019 om fotografering og optagelse af fingeraftryk af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (fotobekendtgørelsen), at kriminalforsorgsområdet skal sikre, at den indsatte fotograferes i forbindelse med indsættelsen, således at der findes et vellignende fotografi i Klientsystemet af den pågældende.

I alle tilfælde, hvor en person, der begæres udleveret, bliver varetægtsfængslet, vil den pågældende derfor blive fotograferet i forbindelse med indsættelsen i arresten.

3.6.4.2. *Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Som anført i pkt. 3.6.4.1 ovenfor vil der kunne opstå situationer, hvor Danmark er forpligtet til at udlevere en person, men hvor betingelserne for at fotografere og optage fingeraftryk af den pågældende med henblik på at sikre sig identifikationsmidler, hvis den pågældende måtte undvige, ikke er opfyldt.

Selv om der er hjemmel til at fotografere og optage fingeraftryk af personer, der bliver varetægtsfængslet, finder Justitsministeriet, at der bør skabes hjemmel for politiet til at fotografere og optage fingeraftryk med henblik på senere identifikation allerede i forbindelse med, at en person bliver anholdt med henblik på udlevering.

Det skyldes for det første, at der vil kunne forekomme tilfælde, hvor en person, der begæres udleveret, ikke bliver varetægtsfængslet, f.eks. fordi mindre indgribende midler end varetægtsfængsling i det konkrete tilfælde vurderes at være tilstrækkelige. For det andet vil der kunne forekomme tilfælde, hvor en person undviger forud for indsættelsen i arresthus, f.eks. i forbindelse med transport til eller fra retten.

Med lovforslagets § 33, stk. 1, foreslås således, at politiet kan fotografere og optage fingeraftryk af personer, der begæres udleveret, med henblik på senere identifikation.

Det foreslås endvidere i § 33, stk. 2, at justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af fotografering og optagelse af fingeraftryk efter stk. 1, herunder om opbevaring og destruktion.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 33 og bemærkningerne hertil.

3.6.5. Forsvarerbeskikkelse mv.

3.6.5.1. Gældende ret

For så vidt angår sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union fastsætter udleveringslovens § 14, stk. 1, at der i forbindelse med politiets undersøgelse skal beskikkes en forsvarer for den, som søges udleveret, medmindre den pågældende selv vælger en forsvarer. I øvrigt gælder reglerne i retsplejelovens kapitel 66 om beskikkelse og valg af forsvarer.

Det følger endvidere af § 14, stk. 2, at udgifter til beskikket forsvarer og andre sagsomkostninger afholdes af det offentlige, medmindre retten under særlige omstændigheder bestemmer, at de skal betales af den, som søges udleveret.

Efter artikel 11 i rammeafgåelsen om den europæiske arrestordre skal en eftersøgt person, der anholdes, informeres om, at der foreligger en europæisk arrestordre, om indholdet af denne samt om muligheden for at meddele samtykke til udleveringen. Den anholdte skal endvidere have ret til at lade sig bistå af en advokat og en tolk i overensstemmelse med lovgivningen i det anmodede land.

I overensstemmelse hermed følger det af udleveringslovens § 18 b, stk. 3, der henviser til lovens § 14, at der, når der iværksættes politiundersøgelse i en udleveringssag, som udgangspunkt skal beskikkes forsvarer for den, som søges udleveret. Henvisningen til § 14 indebærer desuden, at reglerne i retsplejelovens kapitel 66 om beskikkelse og valg af forsvarer finder tilsvarende anvendelse, ligesom udgifterne hertil og andre sagsomkostninger afholdes af det offentlige, medmindre retten under særlige omstændigheder bestemmer, at udgifterne skal afholdes af den, der søges udleveret.

Udleveringsloven indeholder ikke specifikke regler om tolkebistand, men det følger af almindelige forvaltningsretlige principper, at der altid vil blive anvendt tolk, hvis den person, der søges udleveret, ikke forstår eller taler dansk. Der kan i øvrigt henvises til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9155 af 18. marts 2010 til politi og anklagemyndighed, der vedrører anholdtes rettigheder, herunder bl.a. anholdtes adgang til at modtage tolkebistand.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til lovforslaget til lov nr. 433 af 10. juni 2003, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4310, at Justitsministeriet dengang fandt, at det administrativt burde præciseres, at politiet i forbindelse med iværksættelsen af undersøgelsen om, hvorvidt udlevering bør finde sted, skal orientere den eftersøgte i overensstemmelse med reglerne i rammeafgåelsen, herunder om muligheden for at meddele samtykke til udleveringen. Dette er sket i de administrative retningslinjer om behandlingen af

udleveringssager, som Justitsministeriet har udstedt inden lovens ikrafttræden, jf. herved Justitsministeriets vejledning nr. 9498 af 19. december 2003, Vejledning om behandlingen af anmodninger om udlevering af lovovertrædere på grundlag af en europæisk arrestordre, side 20.

Efter den nordiske udleveringskonventions artikel 9 skal en eftersøgt person, der anholdes, informeres om, at der foreligger en nordisk arrestordre, om indholdet af denne samt om muligheden for at meddele samtykke til udleveringen. Den anholdte skal endvidere have ret til at lade sig bistå af en advokat og en tolk i overensstemmelse med lovgivningen i det anmodede land.

På denne baggrund er der i udleveringslovens § 18 h, stk. 3, fastsat en bestemmelse om, at udleveringslovens § 14 og § 18 b, stk. 3, om forsvarerbeskikkelse skal finde tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande.

3.6.5.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede bestemmelse i § 34, stk. 1, viderefører udleveringslovens § 14, stk. 1, med den ændring, at henvisningen til retsplejelovens § 66 er udeladt, idet kapitlet i forvejen er nævnt i lovforslagets § 32, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i § 34, stk. 2, viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 14, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til § 34 og bemærkningerne hertil samt pkt. 3.6.9.1.1.

3.6.6. Kompetence til at træffe afgørelse

3.6.6.1. Gældende ret

3.6.6.1.1. Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

Når politiets undersøgelse efter udleveringslovens § 12 er afsluttet, forelægges spørgsmålet om udlevering for justitsministeren, der træffer afgørelse i sagen, jf. lovens § 15, stk. 1. Hvis justitsministeren træffer afgørelse om udlevering, skal den pågældende samtidig med meddelelsen om afgørelsen om udlevering have oplysning om adgangen til domstolsprøvelse og om fristen for at fremsætte anmodning herom, jf. § 15, stk. 2.

Justitsministerens kompetence er ved lov nr. 377 af 27. april 2016 overført til rigsadvokaten. Ved lovændringen blev der således indsat en bemyndigelsesbestemmelse i udleveringslovens § 21 d, hvorefter afgørelseskompetencen mv. i bl.a.

udleveringssager, kan overføres fra Justitsministeriets departement til anklagemyndigheden.

Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 483 af 24. maj 2016 om overførsel af kompetence fra Justitsministeriets departement til anklagemyndigheden i sager om udlevering og fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser m.v., der i § 1 bestemmer, at de beføjelser, der er tillagt justitsministeren i medfør af lov om udlevering af lovovertrædere, udøves af rigsadvokaten.

Adgangen til domstolsprøvelse er fastsat i udleveringslovens § 16. Efter denne bestemmelses stk. 1 kan den, der skal udleveres, forlange, at spørgsmålet om udleveringsbeslutningens lovlighed indbringes for retten.

Efter bestemmelsens stk. 2, skal en anmodning om domstolsprøvelse fremsættes inden tre dage efter, at beslutningen om udlevering er meddelt den pågældende. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at beslutningen indbringes for retten, selv om anmodningen om domstolsprøvelse først er fremsat efter fristens udløb.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at denne beføjelse er henlagt til justitsministeren af praktiske grunde, navnlig med henblik på tilfælde, hvor anmodning om domstolsprøvelse først fremsættes umiddelbart før udleveringens iværksættelse, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2552-2553.

Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der kan kæres til landsretten inden for en frist på tre dage, jf. stk. 3.

Hvis en beslutning om udlevering indbringes for retten, kan der ikke ske udlevering, før beslutningen er fundet lovlig ved retskendelse, jf. § 17, stk. 1, 2. pkt.

3.6.6.1.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

Det fremgår af artikel 6, stk. 1, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, at den udstedende judicielle myndighed er den judicielle myndighed i den udstedende medlemsstat, der i henhold til denne medlemsstats lovgivning er kompetent til at udstede en europæisk arrestordre.

I medfør af rammeafgårelsens artikel 6, stk. 2, er den fuldbyrdende judicielle myndighed den judicielle myndighed i den fuldbyrdende medlemsstat, der i henhold til denne medlemsstats lovgivning er kompetent til at fuldbyrde en europæisk arrestordre.

Hver medlemsstat underretter Generalsekretariatet for Rådet om, hvilken judiciel myndighed der er kompetent efter dens nationale lovgivning, jf. rammeafgårelsens artikel 6, stk. 3.

Definitionen af en judiciel myndighed foretages på grundlag af national ret, og rammeafgårelsen indeholder ikke nærmere regler om, hvilke myndigheder medlemsstaterne skal udpege som kompetente myndigheder. Det er dog en betingelse, at myndighederne efter national ret i det anmodende og anmodede land er judicielle myndigheder.

Det følger af udleveringslovens § 18 b, stk. 5, 1. pkt., at efter afslutningen af politiets undersøgelse i medfør af bestemmelsens stk. 1 forelægges spørgsmålet om udlevering justitsministeren til afgørelse. Det er således efter bestemmelsen Justitsministeriet, der er kompetent myndighed til at træffe afgørelse i sager om udlevering i henhold til den europæiske arrestordre.

Justitsministerens kompetence er overført til rigsadvokaten ved lov nr. 377 af 27. april 2016, der er udmøntet i bekendtgørelse nr. 483 af 24. maj 2016 om overførsel af kompetence fra Justitsministeriets departement til anklagemyndigheden i sager om udlevering og fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser m.v. Se nærmere herom i pkt. 3.6.6.1.1 ovenfor.

Efter udleveringslovens § 18 b, stk. 5, 2. pkt., finder bestemmelserne i § 15, stk. 2, og § 16 tilsvarende anvendelse i sager om udlevering i medfør af en europæisk arrestordre. Dette indebærer, at der samtidig med underretning til en person om beslutningen om, at den pågældende skal udleveres, skal oplyses om adgangen til domstolsprøvelse og om fristen herfor, jf. § 15, stk. 2. Den pågældende kan herefter forlange, at politiet indbringer spørgsmålet om beslutningens lovlighed for retten på det sted, hvor vedkommende opholder sig, jf. § 16. Sådan anmodning skal som udgangspunkt fremsættes inden 3 dage efter, at beslutningen om udlevering er meddelt den pågældende.

Rettens afgørelse træffes ved kendelse, der inden for en frist på tre dage kan kæres til landsretten. Indbringes beslutningen for retten, kan udlevering ikke ske, før beslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse, jf. udleveringslovens § 17, stk. 1, 2. pkt., og § 18 e, stk. 1, 2. pkt.

3.6.6.1.3. Udlevering til de nordiske lande

Den nordiske udleveringskonvention indeholder bl.a. særlige regler om behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en nordisk arrestordre. Efter artikel 13, stk. 1, træffer den judicielle myndighed i det anmodende land afgørelse om udlevering inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i konventionen. Denne bestemmelse gælder både i

de tilfælde, hvor den pågældende modsætter sig udlevering, og hvor den pågældende har meddelt samtykke til udlevering.

Efter konventionens artikel 3, stk. 1 og 2, udpeger hvert land de nationale udstedende og fuldbyrdende judicielle myndigheder. I henhold til artikel 3, stk. 3, kan hvert land udpege en central myndighed til at bistå de judicielle myndigheder. Definitionen af en judicial myndighed foretages på grundlag af national ret, og den nordiske udleveringskonvention indeholder ikke nærmere regler om, hvilke myndigheder de nordiske lande skal udpege som kompetente myndigheder.

Det er i dag politidirektørerne, som er udpeget til at være kompetent judicial myndighed i relation til at træffe afgørelse om udlevering på baggrund af en nordisk arrestordre, jf. udleveringslovens § 18 h, stk. 4, 1. pkt.

I henhold til de gældende regler afgøres spørgsmålet om udlevering dog af justitsministeren (rigsadvokaten) i de tilfælde, hvor der ud over en nordisk arrestordre tillige foreligger en europæisk arrestordre eller en anmodning om udlevering fremsat af en stat uden for Den Europæiske Union (konkurrerende anmodninger), som følge af, at kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering i henhold til en europæisk arrestordre eller en anmodning fremsat af en stat uden for Den Europæiske Union er placeret hos justitsministeren.

3.6.6.2. Justitsministeriets overvejelser

I forbindelse med gennemførelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre blev spørgsmålet om, hvilken myndighed der skulle udpeges som udstedende og fuldbyrdende judicial myndighed i dansk ret, overvejet.

Det fremgår i den forbindelse af bemærkningerne i lovforslaget til lov nr. 433 af 10. juni 2003, at for Danmarks vedkommende anses domstolene og anklagemyndigheden, dvs. Justitsministeriet, Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politimestrene, for judicielle myndigheder. På den baggrund fandt Justitsministeriet ikke, at rammeafgørelsen efter sin ordlyd nødvendiggjorde ændringer af de gældende regler i udleveringsloven, hvorefter afgørelseskompetencen lå hos justitsministeren. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslaget til lov nr. 433 af 10. juni 2003, jf. Folketings-tidende, 2002-03, tillæg A, side 4309.

Som anført ovenfor i pkt. 2.1 afsagde EU-Domstolen den 27. maj 2019 dom i de forenede sager C-508/18 og C-82/19 PPU samt i sag C-509/18 vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Sagerne angår, i hvilket omfang en anklagemyndighed må udpeges til at udstede en europæisk arrestordre, herunder navnlig, om en anklagemyndighed er tilstrækkelig

uafhængig af den udøvende magt til at behandle sådanne sager. I dommene fastslår EU-Domstolen, at det bl.a. er en betingelse for, at en anklagemyndighed kan udstede europæiske arrestordre, at der er regler, der kan sikre, at anklagemyndigheden i forbindelse med vedtagelsen af en afgørelse herom ikke udsættes for nogen form for risiko for at blive underlagt navnlig en individuel instruktion fra den udøvende magt.

På baggrund af EU-Domstolens domme er det som nævnt ovenfor i pkt. 2.1 Justitsministeriets vurdering, at en ordning som den danske, hvorefter justitsministeren formelt set har mulighed for at give pålæg til anklagemyndigheden i sager vedrørende en europæisk arrestordre, er i strid med rammeafgørelsen som fortolket af EU-Domstolen i de ovennævnte sager. Dette uagtet, at anklagemyndigheden i praksis fungerer uafhængigt og er underlagt et objektivitetsprincip ved behandlingen af sager efter rammeafgørelsen. Kompetencen til at udstede en europæisk arrestordre med henblik på udlevering til Danmark foreslås derfor overført til domstolene, jf. pkt. 3.7.

EU-Domstolens domme af 27. maj 2019 handler om de krav, der gælder for »den udstedende judicial myndighed«, jf. rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1. Det er imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse nærliggende at antage, at det samme krav om uafhængighed også gælder for »den fuldbyrdende judicial myndighed«, jf. rammeafgørelsens artikel 6, stk. 2. Det er således det samme begreb, der anvendes i de to stykker i artikel 6, og hensynene bag kravet om, at en judicial myndighed, der udsteder en europæisk arrestordre, skal være uafhængig, gør sig også gældende for den judicial myndighed, der skal tage stilling til, om en europæisk arrestordre skal fuldbyrdes.

Justitsministeriet finder derfor, at også kompetencen til at træffe afgørelse i sager vedrørende udlevering til andre lande på baggrund af en europæisk arrestordre bør overføres til domstolene.

Med henblik på at sikre ensartethed af reglerne for behandlingen af udleveringssager foreslås det, at beslutningskompetencen i sager om udlevering af personer til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse til de nordiske lande og til stater uden for Norden og Den Europæiske Union ligeledes overføres fra anklagemyndigheden til domstolene.

3.6.6.3. Den foreslåede ordning

Med henblik på at tilvejebringe det lovgivningsmæssige grundlag for, at kompetencen til at træffe afgørelse i sager om udlevering overføres til domstolene, foreslås der med lovforslagets § 35, stk. 1, indsat en bestemmelse i udleveringsloven, hvorefter afgørelse om udlevering og om even-

tuelle vilkår herfor træffes af retten efter anklagemyndighedens anmodning.

Bestemmelsen medfører, at det fremover vil være domstolene, der skal træffe afgørelse og ikke Rigsadvokaten i spørgsmål om udlevering.

Med udtrykket »på anklagemyndighedens anmodning« understreges det, at det vil være anklagemyndigheden i den pågældende politikreds, som indbringer spørgsmål om udlevering for retten.

På baggrund af politiets undersøgelse skal anklagemyndigheden i dag fremsende en indstilling om udleveringsspørgsmålet til Rigsadvokaten i sager om udlevering til stater uden for Norden. Denne ordning forudsættes fortsat uændret.

I stedet for, at Rigsadvokaten træffer en afgørelse om udlevering, vil Rigsadvokaten fremover udarbejde en indstilling til afgørelse, hvorefter sagen sendes retur til anklagemyndigheden i den pågældende politikreds, som indbringer sagen for retten med anmodning om berømmelse af retsmøde.

I sager vedrørende den nordiske arrestordre udarbejder anklagemyndigheden i den pågældende politikreds en indstilling om afgørelse og indbringer sagen for retten med anmodning om berømmelse af retsmøde.

Retten træffer endvidere afgørelse om eventuelle vilkår for udleveringen, og indstillingen skal derfor også, når det er relevant, indeholde et afsnit herom. Det vil dreje sig om de obligatoriske vilkår i lovforslagets §§ 8, 10-12, 17 og 29 samt det fakultative vilkår i lovforslagets § 7, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 35 og bemærkningerne hertil.

3.6.7. Rettens behandling af sager om udlevering fra Danmark

3.6.7.1. Gældende ret

Udleveringslovens § 16, stk. 1, fastsætter, at den, der efter justitsministerens beslutning skal udleveres til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, kan forlange, at politiet indbringer spørgsmålet om beslutningens lovlighed for retten på det sted, hvor den pågældende opholder sig. Af bestemmelsens stk. 3 fremgår, at rettens afgørelse træffes ved kendelse. Kære til landsretten kan kun ske inden for en frist på 3 dage. Bestemmelsen i retsplejelovens § 910 finder tilsvarende anvendelse.

For så vidt angår sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union henviser udleveringslovens § 18 b, stk. 5, 2 pkt., til § 16.

For så vidt angår sager om udlevering til de nordiske lande fastsætter udleveringslovens § 18 i, stk. 2, at den, der efter politidirektørens beslutning skal udleveres, kan forlange, at politiet indbringer spørgsmålet om beslutningens lovlighed for retten på det sted, hvor den pågældende opholder sig. Bestemmelsens stk. 3 fastsætter, at § 16, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

3.6.7.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at en sag om udlevering fra Danmark behandles ved retten i den kreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig. Kan intet af disse værneting anvendes, fordi den pågældende hverken har bopæl eller ophold i Danmark, kan sagen behandles, hvor den pågældende er blevet pågrebet, jf. lovforslaget § 35, stk. 2.

For at imødegå situationer, hvor den pågældende udebliver fra retsmødet om udlevering, foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter sagen kan behandles i pågældendes fravær, hvis retten ikke finder pågældendes tilstedeværelse nødvendig, når pågældende har været lovligt indkaldt, og det af indkaldelsen fremgår, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan medføre, at retten træffer afgørelse.

Pågældendes tilstedeværelse vil ikke være nødvendig, hvis pågældende har samtykket i, at sagen behandles uden dennes tilstedeværelse.

Pågældendes tilstedeværelse vil eksempelvis heller ikke som udgangspunkt være nødvendig, hvis pågældende er blevet afhørt af politiet om udleveringen eller har nægtet at udtale sig herom til politiet, og afhøringsrapporten indgår i rettens behandling af sagen.

Det er Justitsministeriets vurdering, at hensynet til, at den pågældende får mulighed for at blive hørt forud for en afgørelse om udlevering, med denne ordning er opfyldt.

Den pågældende skal under retsmødet være repræsenteret af en forsvarer, og der vil være kære adgang for så vidt angår rettens afgørelse.

Der foreslås endvidere indsat en bestemmelse, hvorefter retten uden afholdelse af retsmøde kan behandle sager, hvor anklagemyndigheden indstiller, at udlevering afslås, eller hvor den, der begæres udleveret, har meddelt samtykke til udlevering, jf. § 36. Det foreslås endvidere, at tilsvarende

skal gælde behandling af anmodninger om tilladelse til yderligere strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. § 41.

Hvis sagen indbringes for retten med indstilling om afslag på udlevering uden politiets nærmere undersøgelse, jf. lovforslagets § 32, stk. 4, skal der ikke beskikkes en forsvarer for den pågældende. Såfremt der allerede er beskikket en forsvarer for den pågældende i forbindelse med politiets nærmere undersøgelse, jf. lovforslagets § 34, orienteres forsvareren ved kopi af indstillingen om, at sagen er indbragt for retten.

Der vil ikke være grundlag for at afholde et retsmøde om sagen, hvis anklagemyndigheden indstiller, at udlevering afslås, medmindre retten undtagelsesvis beslutter, at et retsmøde er nødvendigt for sagens behandling, jf. lovforslagets § 35, stk. 4. Det vil være nødvendigt at afholde et retsmøde, hvis retten i stedet for at følge anklagemyndighedens indstilling om at afslå udlevering træffer afgørelse om, at den pågældende skal udleveres. Det forudsættes, at retten forinden der træffes afgørelse, anmoder politiet om at iværksætte en nærmere undersøgelse.

Et evt. samtykke fra den pågældende til at blive udleveret, til trods for anklagemyndighedens indstilling om at udlevering afslås, vil ikke i sig selv begrunde afholdelse af et retsmøde, idet betingelserne for udlevering skal være opfyldt. Der kan derfor ikke ske udlevering, hvis der består en obligatorisk afslagsgrund, jf. lovforslagets §§ 2-3, §§ 5-6 og §§ 23-26, selvom den pågældende samtykker i udlevering.

Tilsvarende vil der ikke være behov for at afholde et retsmøde med henblik på sagens behandling, hvis den, der begæres udleveret har meddelt samtykke til udlevering, jf. lovforslagets § 36. Det følger af bestemmelsen, at den der begæres udleveret i et retsmøde kan meddele samtykke til udlevering. I det tilfælde at en person er blevet fremstillet for retten med anmodning om varetægtsfængsling på baggrund af en arrestordre eller udleveringsanmodning og under retsmødet meddeler sit samtykke til udlevering, vil der evt. stadig skulle afsættes tid til at indhente nærmere oplysninger, inden der kan træffes afgørelse om udlevering, hvorfor retten i nogle tilfælde ikke kan afsige kendelse vedrørende udlevering under grundlovsforhøret.

Ifølge den foreslåede bestemmelse i § 35, stk. 4, 2. pkt., kan retten tilsvarende uden afholdelse af retsmøde behandle anmodninger om tilladelse til yderligere strafforfølgning eller straffuldbyrdelse, jf. lovforslagets § 41.

Den beskikkede forsvarer, jf. lovforslagets § 41, stk. 1, 3. pkt., jf. § 34, forudsættes at få tilsendt en kopi af anmodningen og vil have mulighed for at komme med sine bemærkninger skriftligt over for retten.

Med lovforslagets § 35, stk. 5, indsættes en bestemmelse, hvorefter retten kan anmode om at modtage de nødvendige supplerende oplysninger inden for en af retten fastsat frist, hvis retten finder, at de foreliggende oplysninger ikke er tilstrækkelige til at kunne træffe afgørelse om udlevering.

Det følger således af artikel 15, stk. 2, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, at hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, som den udstedende myndighed har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om udlevering, anmoder den straks om at få de nødvendige supplerende oplysninger, og kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelsen af disse oplysninger under hensyn til at overholde de i rammeafgørelsen fastsatte tidsfrister. I henhold til rammeafgørelsens artikel 15 vil der særligt vil være tale om oplysninger, der har betydning for vurderingen af spørgsmål om rammeafgørelsens artikel 3 (obligatoriske afslagsgrunde), artikel 4 (fakultative afslagsgrunde) og artikel 5 (særlige garantier) samt artikel 8 (arrestordrens indhold og form). Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 31 og bemærkningerne hertil.

Det forudsættes, at retten anmoder anklagemyndigheden om at fremskaffe de supplerende oplysninger. I sager om udlevering til lande uden for Norden vil det være den centrale myndighed (Rigsadvokaten), som forestår korrespondancen med den anmodende stat, mens det for så vidt angår de nordiske lande vil være anklagemyndigheden i den pågældende politikreds.

Rettens beslutning om, hvorvidt der skal indhentes supplerende oplysninger kan kæres, jf. retsplejelovens § 968, stk. 1.

I lovforslagets § 35, stk. 6, bestemmes det, at rettens afgørelse om udlevering træffes ved kendelse. Det foreslås endvidere, at kære til landsretten kan ske inden for en frist på tre dage, og at retsplejelovens § 910 finder tilsvarende anvendelse, dog således at fristen i stk. 2, 2. pkt., er 3 dage. Dette gælder både for kære fra den, der skal udvises, og kære fra anklagemyndigheden.

Henvisningen til retsplejelovens § 910 indebærer, at landsretten kan tillade en kære, der er iværksat efter fristens udløb, hvis den part, der kærer, sandsynliggør, at den pågældende først efter udløb af kærefristen er blevet bekendt med den omstændighed, som kæren støttes på, eller at overskridelse af fristen i øvrigt skyldes grunde, som ikke kan tilregnes den pågældende.

Kæren skal iværksættes inden 3 dage efter, at den, der kærer, er blevet bekendt med kæregrunden, eller efter, at de omstændigheder, som har medført overskridelsen af fristen, ikke længere er til stede.

Udlevering kan ikke ske, før rettens beslutning herom er endelig, jf. lovforslagets § 38, stk. 1. Bestemmelserne i retsplejelovens § 972 finder anvendelse for kæren. Mundtlig forhandling vil således kun undtagelsesvis kunne finde sted.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 35 og bemærkningerne hertil.

3.6.8. Samtykke til udlevering

3.6.8.1. Gældende ret

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre indeholder i artikel 13 regler om, at den person, der ønskes udleveret, kan meddele samtykke til udleveringen. Uanset om der er meddelt samtykke til udlevering, skal der imidlertid som hidtil træffes afgørelse om udleveringen, idet den judicielle myndighed skal tage stilling til, om betingelserne for udlevering er opfyldt. En europæisk arrestordre behandles derfor som udgangspunkt efter de samme regler, uanset om der er meddelt samtykke til udlevering.

I de tilfælde, hvor der meddeles samtykke til udlevering, gælder der imidlertid særlige frister for, hvornår afgørelsen skal træffes, og hvornår udleveringen skal gennemføres. Der henvises herom til pkt. 3.6.9 og 3.6.10 nedenfor.

Den pågældende kan endvidere meddele samtykke til eventuel strafforfølgning for andre lovovertrædelser samt videreudlevering, jf. rammeafgørelsens artikel 27 og 28.

Som anført i pkt. 3.4.5 kan et samtykke efter rammeafgørelsens artikel 13 til udlevering i princippet ikke tilbagekaldes. Medlemsstaterne kan dog fastsætte, at et samtykke kan tilbagekaldes i henhold til national ret. Danmark har i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen meddelt Generalsekretariatet for Rådet, at et samtykke i henhold til dansk ret fortsat vil kunne tilbagekaldes. Dette indebærer, at et samtykke kan tilbagekaldes på et hvilket som helst tidspunkt, indtil udlevering er sket.

Det følger på den baggrund af udleveringslovens § 18 c, at den, der på grundlag af en europæisk arrestordre begæres udleveret, i et retsmøde dels kan meddele samtykke til selve udleveringen, dels kan meddele samtykke til at blive draget til ansvar og videreudleveret for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for. Som anført ovenfor kan samtykket tilbagekaldes på et hvilket som helst tidspunkt, indtil udlevering er sket.

Den nordiske udleveringskonvention indeholder i artikel 11 regler om, at den person, der ønskes udleveret, kan meddele samtykke til udleveringen.

Uanset om der er meddelt samtykke til udlevering, skal der imidlertid som hidtil træffes afgørelse om udleveringen, idet den judicielle myndighed skal tage stilling til, om betingelserne for udlevering er opfyldt. En nordisk arrestordre behandles derfor som udgangspunkt efter de samme regler, uanset om der er meddelt samtykke til udlevering. I de tilfælde, hvor der meddeles samtykke til udlevering, gælder der imidlertid særlige frister for, hvornår afgørelsen skal træffes, jf. pkt. 3.6.9 nedenfor.

Efter den nordiske udleveringskonventions artikel 23 og 24 kan den pågældende endvidere meddele samtykke til eventuel strafforfølgning for andre lovovertrædelser samt videreudlevering.

Der er på den baggrund indsat bestemmelser i udleveringslovens § 18 j, 1. og 2. pkt., der fastslår, at den pågældende i et retsmøde kan samtykke dels til selve udleveringen, dels til strafforfølgning og videreudlevering for andre lovovertrædelser begået før den lovovertrædelse, for hvilken den pågældende skal udleveres.

I henhold til § 18 j, 2. pkt., skal retten vejlede den pågældende om virkningerne af samtykket.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, jf. Folketings-tidende 2006-07, tillæg A, side 2514, at i henhold til den nordiske udleveringskonventions artikel 11, stk. 4, kan et meddelt samtykke til udlevering, herunder et samtykke til strafforfølgning for andre lovovertrædelser begået før den lovovertrædelse, for hvilken den pågældende skal udleveres, tilbagekaldes i henhold til national ret i det anmodede land. I henhold til dansk ret vil et samtykke kunne tilbagekaldes på et hvilket som helst tidspunkt, indtil udlevering er sket.

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

3.6.8.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 36 foreslås bestemmelserne i §§ 18 c og 18 j videreført uændret.

Justitsministeriet finder, at det bør fastsættes generelt, at den, der begæres udleveret, i et retsmøde kan meddele samtykke til udlevering og til at blive draget til ansvar og videreudleveret til et tredje land for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for, uanset hvilket land der anmoder den pågældende udleveret.

Bestemmelsen foreslås derfor fremover også at gælde sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Betingelserne for udlevering skal tillige være opfyldt. Der kan derfor ikke ske udlevering, hvis der består en obligatorisk afslagsgrund, jf. lovforslagets §§ 2-3, §§ 5-6 og §§ 23-26, selvom den pågældende samtykker i udlevering.

Idet afgørelsen om udlevering ikke kan træffes på baggrund af et samtykke men på baggrund af, at udleveringsbetingelserne er opfyldt, vil den pågældendes eventuelle efterfølgende tilbagekaldelse af et samtykke til udlevering ikke medføre, at sagen skal genoptages. Hvis den pågældende derimod tilbagekalder et samtykke til strafforfølgning og videreudlevering for andre lovovertrædelser begået før den lovovertrædelse, for hvilken den pågældende skal udleveres inden udleveringen fra Danmark, skal den anmodende stat orienteres herom.

Der henvises i øvrigt til § 36 og bemærkningerne hertil.

3.6.9. Frist for rettens afgørelse

3.6.9.1. Gældende ret

3.6.9.1.1. Udlevering til medlemsstater i den Europæiske Union

Det fremgår af artikel 17 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, at en europæisk arrestordre skal behandles og fuldbyrdes som en hastesag.

Rammeafgørelsen indeholder endvidere visse frister for sagsbehandlingen i sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Efter bestemmelsen i artikel 17 bør den endelige afgørelse om udlevering træffes senest 10 dage efter, at den anholdte har meddelt samtykke til udleveringen. I andre tilfælde bør afgørelsen træffes senest 60 dage efter anholdelsen af den pågældende. Denne frist kan dog i særlige tilfælde forlænges med 30 dage.

De nævnte tidsfrister er ikke obligatoriske. Imidlertid vil en hurtig sagsbehandling i disse udleveringssager bl.a. medvirke til at sikre, at den, som ønskes udleveret, ikke sidder unødigt længe fængslet, mens sagen behandles her i landet. Der bør allerede af den årsag hurtigst muligt træffes afgørelse om, hvorvidt den pågældende kan udleveres, eller om udlevering må afslås.

Hertil kommer, at Danmark efter rammeafgørelsen er forpligtet til så vidt muligt at overholde de fastsatte vejledende

frister og ved overskridelse underrette både den anmodende medlemsstat og Eurojust herom.

Det fremgår af lovforslaget til lov nr. 433 af 10. juni 2003, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4312, at Justitsministeriet i forbindelse med gennemførelsen af rammeafgørelsen i dansk ret overvejede, hvorledes en effektiv overholdelse af rammeafgørelsens frister for sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre sikres bedst muligt.

Justitsministeriet drøftede på møder med repræsentanter fra Dommerforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Statsadvokatforeningen, Politimesterforeningen, Københavns Politi, Advokatrådet og Landsforeningen af beskikede advokater fristerne i rammeafgørelsen. Under drøftelserne blev der bl.a. opnået enighed om nedenstående målsætninger for sagsbehandlingen af den europæiske arrestordre, ligesom der var bred tilslutning til at fastsætte de vejledende frister i loven.

Ifølge disse målsætninger skal Justitsministeriet (Rigsadvokaten) så vidt muligt træffe afgørelse om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre inden 10 dage efter, at den, som arrestordren vedrører, er blevet anholdt eller har kunnet anholdes. Træffer Justitsministeriet afgørelse om, at den pågældende skal udleveres, og indbringes sagen derefter for domstolene, bør der så vidt muligt træffes endelig retsafgørelse i sagen inden 50 dage efter Justitsministeriets afgørelse, således at den samlede sagsbehandlingstid ikke overstiger 60 dage.

Kan der undtagelsesvis ikke træffes afgørelse i sagen inden 60 dage efter anholdelsen, skal den myndighed, der har anmodet om, at den pågældende udleveres, straks underrettes herom. I så fald kan 60-dages fristen forlænges med 30 dage.

Det fremgår endvidere af ovennævnte forarbejder, at sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre – med henblik på overholdelse af disse målsætninger – bør fremsendes af anklagemyndigheden til retten med anmodning om særlig hurtig berømmelse.

I de nævnte forarbejder fremhæves rettens mulighed for at afvise en valgt forsvarer eller at nægte at beskikke en bestemt advokat som forsvarer. Der henvises i den forbindelse til retsplejelovens regler om afvisning af en valgt forsvarer samt nægtelse og tilbagekaldelse af beskikkelse som forsvarer af hensyn til sagens fremme. Disse regler fremgår i dag af retsplejelovens § 730, stk. 3, § 735, stk. 3, og § 736.

Det antages, at der efter omstændighederne er mulighed for at afvise en valgt forsvarer eller at nægte at beskikke en bestemt forsvarer, hvis den pågældende forsvarer på grund af

andre opgaver ikke vil kunne deltage i udleveringssagens behandling i et omfang, der gør det muligt at overholde de nævnte frister for behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. På samme måde har retten mulighed for at tilbagekalde en beskikkelse af en forsvarer i tilfælde, hvor det på grund af forsvarerens forhold ikke vil være muligt at overholde fristerne for behandlingen af sager om udlevering.

Udleveringslovens § 18 d fastsætter særlige tidsfrister for behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre. Det følger af § 18 d, stk. 1, at justitsministerens afgørelse efter § 18 b, stk. 4, træffes snarest og så vidt muligt inden 10 dage efter, at den, der begæres udleveret, er anholdt her i landet eller har meddelt samtykke til udleveringen. Det følger endvidere af § 18 d, stk. 2, at hvis udleveringsbeslutningen indbringes for retten, skal rettens endelige afgørelse så vidt muligt afsiges inden 60 dage efter anholdelsen af den pågældende her i landet.

De nævnte frister er alene vejledende, og en overskridelse af en tidsfrist i en konkret sag har således ikke umiddelbare konsekvenser for hverken behandlingen af udleveringsanmodningen eller spørgsmålet om varetægtsfængsling.

3.6.9.1.2. Udlevering til de nordiske lande

Det fremgår af den nordiske udleveringskonventions artikel 14, at en nordisk arrestordre skal behandles og fuldbyrdes som en hastesag.

Konventionen indeholder endvidere visse frister for sagsbehandlingen i sager om udlevering på grundlag af en nordisk arrestordre. Den endelige afgørelse om udlevering bør træffes senest 3 dage efter, at den anholdte har meddelt samtykke til udleveringen, jf. artikel 14, stk. 2. I andre tilfælde bør afgørelsen træffes senest 30 dage efter anholdelsen af den pågældende, jf. artikel 14, stk. 3.

Hvis der ikke kan træffes afgørelse inden for de frister, der er fastsat i artikel 14, stk. 2 og 3 – f.eks. hvis en afgørelse skal prøves i flere retsinstanser – skal den anmodede judicielle myndighed straks underrette den anmodende judicielle myndighed herom. I så fald skal der træffes afgørelse snarest muligt, jf. artikel 14, stk. 4. Det anmodede land skal sikre, at den pågældende forbliver i det land, indtil der er truffet en endelig afgørelse.

Som det fremgår ovenfor, er fristerne i den nordiske udleveringskonventions artikel 14 væsentlig kortere end i den europæiske arrestordre (på henholdsvis 10 og 60 dage). Dette skal bl.a. ses i lyset af, at der inden for Norden er et tættere samarbejde mellem de judicielle myndigheder, og at retssystemerne er meget ens. De fastsatte tidsfrister er – som i

rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre – alene vejledende og nødvendiggør således ikke i sig selv lovgivning, men efter konventionen er Danmark forpligtet til så vidt muligt at overholde de fastsatte vejledende frister.

I overensstemmelse med den nordiske udleveringskonvention er der i udleveringslovens § 18 k, stk. 1, indsat en bestemmelse, der fastslår, at afgørelsen om udlevering på grundlag af en nordisk arrestordre så vidt muligt skal træffes inden 3 dage efter, at den, som arrestordren vedrører, er blevet anholdt eller har kunnet anholdes.

Træffer politidirektøren (eller justitsministeren (rigsadvokaten), jf. § 18 h, stk. 4, 2. pkt.) afgørelse om, at den pågældende skal udleveres, og indbringes sagen derefter for domstolene, skal der så vidt muligt træffes endelig retsafgørelse i sagen inden 27 dage efter politidirektørens/justitsministerens (rigsadvokatens) afgørelse, således at den samlede sagsbehandlingstid ikke overstiger 30 dage, jf. § 18 k, stk. 2.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger, jf. Folketings-tidende 2006-07, tillæg A, side 2515, at der dog vil kunne opstå situationer, hvor afgørelsen ikke vil kunne træffes inden for de ovennævnte frister. Dette vil navnlig kunne være tilfældet, hvis en afgørelse skal prøves i flere retsinstanser. I så fald skal proceduren i konventionens artikel 14, stk. 4, følges. Det fremgår endvidere af de nævnte bemærkninger, at sager om udlevering på grundlag af en nordisk arrestordre i øvrigt fremsendes af anklagemyndigheden til retten med anmodning om særlig hurtig berømmelse.

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

3.6.9.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

De foreslåede § 37, stk. 1, 1. led, og stk. 2, nr. 1, viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 18 k med ændringer som følge af, at afgørelser om udlevering fremover i alle tilfælde træffes af domstolene.

De foreslåede § 37, stk. 1, 2. led, og stk. 2, nr. 2, viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 18 d med ændringer som følge af, at afgørelser om udlevering fremover i alle tilfælde træffes af domstolene.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 37, stk. 1, 2. led, er 10-dages fristen indskrænket til kun at gælde i det tilfælde, hvor den pågældende meddeler samtykke til udlevering. Således vil den foreslåede bestemmelse være i overensstemmelse med artikel 17 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

For så vidt angår sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union vil en hurtig sagsbehandling også i disse udleveringssager bl.a. medvirke til at sikre, at den, som ønskes udleveret, ikke sidder unødigt længe fængslet, mens sagen behandles her i landet.

Lovforslagets § 37, stk. 1, 1. led, der foreskriver, at rettens afgørelse efter § 35 skal afsiges snarest muligt, vil fremover også omfatte sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der er for udlevering til disse stater ikke fastsat en tilsvarende præcis frist som for udlevering til de nordiske lande og EU-medlemsstater, da der må forventes at kunne være behov for at indhente flere supplerende oplysninger til brug for sagens afgørelse end efter den forenkede procedure efter rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre eller den nordiske udleveringskonvention, hvor alle oplysninger forudsættes at fremgå af selve arrestordren.

Der henvises til § 37 og bemærkningerne hertil.

3.6.10. Frist for udleveringens gennemførelse

3.6.10.1. Gældende ret

3.6.10.1.1. Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

Indbringes en beslutning om udlevering ikke for retten, skal udleveringen gennemføres snarest muligt, jf. udleveringslovens § 17, stk. 2. Medmindre den pågældende har givet afkald på domstolsprøvelse, kan der dog ikke ske udlevering før udløbet af den frist på 3 dage, der efter § 16, stk. 2, gælder for at indbringe justitsministerens (rigsadvokatens) afgørelse om udlevering for retten, jf. § 17, stk. 1, 1. pkt.

For at sikre, at en udlevering gennemføres, kan den pågældende i medfør af udleveringslovens § 17, stk. 3, anholdes og varetægtsfængsles efter reglerne i retsplejeloven. En varetægtsfængsling skal dog ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden 30 dage efter, at beslutningen om udlevering har kunnet gennemføres. Dette vil være tilfældet, hvis den pågældende har givet afkald på domstolsprøvelse, hvis fristen på 3 dage for anmodning om domstolsprøvelse er udløbet, eller der er afsagt endelig retskendelse om udlevering. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge fristen for varetægtsfængsling.

3.6.10.1.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

Det fremgår af artikel 23 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, at en person, når der er truffet afgørelse om, at den pågældende skal udleveres i henhold til en europæisk arrestordre, skal udleveres til den anmodende medlemsstat snarest muligt på en dato, der aftales mellem de berørte myndigheder. Efter rammeafgørelsen skal udleveringen som udgangspunkt gennemføres senest 10 dage efter, at der er truffet endelig afgørelse herom. Er den pågældende varetægtsfængslet, og er der ikke sket udlevering inden udløbet af denne frist, skal den pågældende løslades.

Efter rammeafgørelsen kan 10-dages fristen for at gennemføre en endelig udleveringsbeslutning i visse tilfælde udsættes. Hvis det således af grunde, som ikke kan tilskrives en af medlemsstaterne, viser sig umuligt at gennemføre udleveringen inden for fristen, skal den anmodede medlemsstats kompetente myndighed straks kontakte myndigheden i den anmodende medlemsstat med henblik på at aftale en ny dato for udleveringen. I så fald skal udlevering finde sted senest 10 dage efter den aftalte nye dato. I disse tilfælde er der ikke pligt til ophæve en eventuel fængsling af den pågældende.

På den baggrund følger det af udleveringslovens § 18 e, stk. 1, at udlevering ikke kan ske før udløbet af fristen på 3 dage for anmodning om domstolsprøvelse, jf. lovens § 16, jf. § 18 b, stk. 4, 2. pkt. Det gælder dog ikke, hvis den pågældende giver afkald på at indbringe beslutningen om udlevering for retten. Hvis beslutningen om udlevering indbringes for retten, kan udlevering ikke ske, før beslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse.

Efter udleveringslovens § 18 e, stk. 2, skal en udlevering gennemføres snarest muligt og senest 10 dage efter de i stk. 1 nævnte tidspunkter. Som nævnt ovenfor skal der ske underretning af de relevante myndigheder i den anmodende medlemsstat, hvis denne frist ikke kan overholdes. Der skal herefter aftales en ny dato for udleveringen.

Udlevering kan endvidere udsættes midlertidigt af humanitære årsager, f.eks. hvis der er bestemte grunde til at antage, at udlevering vil bringe den pågældendes liv eller helbred i fare. Udleveringen skal gennemføres, når disse humanitære grunde ikke længere foreligger. Der henvises herom til pkt. 3.6.11.1.2.

Endvidere følger det af udleveringslovens § 18 e, stk. 3, 1. pkt., at de retsmidler, der er nævnt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, kan anvendes for at sikre udleveringens gennemførelse. En fængsling, som er sket i medfør af bestemmelsens 1. pkt., skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden ud-

løbet af 10-dages fristen i stk. 2, jf. § 18 e, stk. 3, 2.-3. pkt. Fristen kan dog forlænges af retten i særlige tilfælde.

3.6.10.1.3. Udlevering til de nordiske lande

Det fremgår af den nordiske udleveringskonventions artikel 19, stk. 1, at en person, når der er truffet afgørelse om, at den pågældende skal udleveres i henhold til en nordisk arrestordre, skal udleveres til det anmodende land snarest muligt på en dato, der aftales mellem de berørte myndigheder. Efter den nordiske udleveringskonvention skal udleveringen som udgangspunkt gennemføres senest 5 dage efter, at der er truffet endelig afgørelse herom, jf. artikel 19, stk. 2. Er den pågældende varetægtsfængslet, og er der ikke sket udlevering inden udløbet af denne frist, skal den pågældende løslades, jf. artikel 19, stk. 6.

Efter den nordiske udleveringskonvention kan 5-dages fristen for at gennemføre en endelig udleveringsbeslutning i visse tilfælde udsættes. Hvis det således på grund af særlige omstændigheder viser sig umuligt at gennemføre udleveringen inden for fristen, skal det anmodede lands kompetente myndighed straks kontakte myndigheden i det anmodende land med henblik på at aftale en ny dato for udleveringen. I så fald skal udlevering finde sted senest 5 dage efter udløbet af den oprindelige 5-dages frist, jf. artikel 19, stk. 3.

Hvis det af grunde, som ikke kan tilskrives nogen af landene, herefter viser sig umuligt at gennemføre udleveringen inden denne frist, skal det anmodede lands kompetente myndighed straks kontakte myndigheden i det anmodende land med henblik på at aftale en ny dato for udleveringen, jf. artikel 19, stk. 4. Udlevering skal i sådanne situationer finde sted hurtigst muligt. I disse tilfælde er der ikke pligt til opheve en eventuel fængsling af den pågældende.

Artikel 19 svarer i vidt omfang til artikel 23 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, hvor fristen for at gennemføre en udlevering dog som udgangspunkt er 10 dage.

På den baggrund er der indsat en bestemmelse i udleveringslovens § 18 l, stk. 3, 2. pkt., hvorefter en eventuel fængsling skal ophæves, hvis udleveringen ikke er gennemført senest 5 dage efter, at der er truffet endelig afgørelse om udlevering. Hvis den pågældende ikke har givet afkald på at indbringe politidirektørens/justitsministerens (rigsadvokatens) afgørelse for retten, skal 5-dages fristen først regnes fra udløbet af fristen på 3 dage for at indbringe politidirektørens/justitsministerens (rigsadvokatens) afgørelse for retten, jf. udleveringslovens § 18 i, stk. 3 og 4. Det samme gælder med hensyn til fristen på 3 dage for kære af en retskendelse om udlevering. 5-dages fristen skal således først regnes fra det tidspunkt, hvor udleveringsbeslutningen er fundet lovlig ved endelig retskendelse. Efter § 18 l, stk. 3, 3. pkt., kan retten dog udsætte fristen for udlevering i særlige tilfælde, bl.a. med

den virkning, at en eventuel varetægtsfængsling efter omstændighederne vil kunne forlænges.

Bestemmelsen svarer i vidt omfang til bestemmelsen i udleveringslovens § 18 e (om behandling af sager om udlevering til EU-medlemsstater), hvor fristen til at gennemføre udleveringen dog som udgangspunkt er 10 dage.

3.6.10.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med den foreslåede bestemmelse i § 38 videreføres de gældende bestemmelse i udleveringslovens §§ 17, 18 e og 18 l med nogle ændringer bl.a. som følge af, at afgørelser om udlevering fremover i alle tilfælde træffes af domstolene.

Det foreslås således, at fristerne, inden for hvilke udlevering så vidt mulig skal gennemføres, i alle tilfælde regnes fra det tidspunkt, hvor rettens beslutning om udlevering er endelig. Dette vil være, når kærefristen er udløbet eller, hvis kære sker, når kæresagen er afsluttet.

Endvidere foreslås det som noget nyt, at udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union så vidt muligt skal være gennemført inden 30 dage efter det nævnte tidspunkt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 38 og bemærkningerne hertil.

3.6.11. Humanitære hensyn

3.6.11.1. Gældende ret

3.6.11.1.1. Udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union

Danmark har i forbindelse med ratifikationen af 1957-konventionen taget et forbehold om, at udlevering kan afslås, såfremt udlevering, navnlig under hensyn til vedkommendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold, må antages at ville medføre uforholdsmæssigt alvorlige følger for den pågældende. Dette er kommet til udtryk i udleveringslovens § 7, hvorefter udlevering skal afslås, hvis en udlevering vil være uforenelig med humanitære hensyn, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2548.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at når bestemmelsen ud over den pågældendes alder og helbredstilstand særligt fremhæver »andre personlige forhold«, sigtes hermed navnlig til vedkommendes sociale situation. Det vil således kunne være af betydning, om den pågældende har

familie her i landet, hvor længe han har opholdt sig her, og om han har egen virksomhed eller fast arbejde her.

Af betænkning over forslag til lov om udlevering af lovovertrædere, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg B, spalte 1490, fremgår det, at det i forbindelse med udvalgsbehandlingen blev diskuteret, om bestemmelsen gav tilstrækkelig sikkerhed mod udlevering, hvor den, der søges udleveret, må forventes at blive udsat for straffe, der efter dansk opfattelse er barbariske, eller som står i åbenbart misforhold til lovovertrædelsen. Justitsministeren fremhævede i den forbindelse over for udvalget, at § 7 ikke er begrænset til tilfælde, hvor udleveringens uforenelighed med humanitære hensyn beror på personlige forhold, jf. ordet »navnlig« i bestemmelsen.

3.6.11.1.2. Udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union

Efter artikel 23, stk. 4, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre vil udlevering undtagelsesvis kunne udsættes midlertidigt af tungtvejende humanitære grunde, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at udlevering klart ville bringe den eftersøgte liv eller helbred i fare.

Den europæiske arrestordre skal fuldbyrdes, så snart disse grunde ikke længere foreligger. Den anmodede medlemsstats myndighed skal straks underrette den udstedende medlemsstats myndighed om udsættelsen og skal i den forbindelse så vidt muligt aftale en ny dato for udleveringen.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 i indsat en bestemmelse, hvorefter udlevering skal udsættes, hvis det i særlige tilfælde – navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold – må antages, at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn.

Derimod er det ikke muligt at afslå udlevering i henhold til en europæisk arrestordre med henvisning til, at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn. Det fremgår således af bestemmelsens forarbejder, at udsættelsen af udleveringen skal udstrækkes indtil de særlige forhold, der gør udlevering uforenelig med humanitære hensyn, ikke længere er til stede, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4321.

3.6.11.1.3. Udlevering til de nordiske lande

Udlevering kan ifølge den nordiske udleveringskonventions artikel 19, stk. 5, udsættes midlertidigt af tungtvejende humanitære årsager – f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at udlevering klart vil bringe den pågældendes liv el-

ler helbred i fare. Udleveringen skal gennemføres, så snart disse humanitære grunde ikke længere foreligger.

Det fremgår således af udleveringslovens § 10 n, at udleveringslovens § 10 i skal finde tilsvarende anvendelse i sager om udlevering til de nordiske lande.

3.6.11.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede bestemmelse i § 39, stk. 1, er affattet i overensstemmelse med artikel 23, stk. 4, 1. og 2. pkt., i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, samt artikel 19, stk. 5, 1. og 2. pkt., i den nordiske udleveringskonvention.

Med lovforslaget vil bestemmelsen samtidig blive placeret i kapitel 6 om behandlingen af sager om udlevering fra Danmark og vil dermed også gælde for sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Der vil som følge heraf fremover ikke være mulighed for at afslå udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union under henvisning til at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn. I stedet vil udleveringen skulle udsættes.

Lovforslagets § 39, stk. 1, udgør ikke en videreførelse af udleveringslovens § 7.

Af hensyn til retshåndhævelsen finder Justitsministeriet således, at de hensyn til den pågældende, der kan begrunde et afslag på udlevering, er omfattet af lovforslagets § 6 om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser, og at der ikke derudover er grundlag for at fastsætte yderligere afslagsgrunde af humanitære årsager.

Der kan i den forbindelse desuden henvises til lovforslagets § 7, hvorefter der ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til strafforfølgning kan stilles vilkår om, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, ligesom udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Hvis der uden for de tilfælde, der er omfattet af lovforslagets § 6, på tidspunktet for udleveringens gennemførelse måtte foreligge tungtvejende humanitære grunde, som må antages at være af midlertidig karakter, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at udleveringen klart ville bringe den eftersøgte liv eller helbred i fare, skal udleveringen i stedet udsættes, indtil disse grunde ikke længere er til stede, jf. lovforslagets § 39.

Justitsministeriet finder endvidere anledning til at indføre et stk. 2 til lovforslagets § 39, der fastsætter, at retten kan beslutte, at udlevering udsættes midlertidigt, hvis den, der begæres udleveret, skal strafforfølges her i landet, eller hvis pågældende skal afsone straf her i landet.

Hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, men den person, der begæres udleveret tillige skal strafforfølges i Danmark, vil udleveringen som udgangspunkt skulle udsættes, medmindre det findes hensigtsmæssigt at udlevere den pågældende midlertidigt.

Hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, men den person, der begæres udleveret afsoner fængselsstraf i Danmark, kan udleveringen udsættes, hvis det ikke findes hensigtsmæssigt at udlevere den pågældende midlertidigt.

Udgangspunktet i sager, hvor den pågældende afsoner fængselsstraf i Danmark, vil være, at vedkommende udleveres midlertidigt. I de tilfælde, hvor den pågældende er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet eller lignende, og der vurderes at være særlig risiko for, at den pågældende i forbindelse med den midlertidige udlevering vil undvige, vil det dog bero på en konkret vurdering om en udlevering i stedet skal afvente, at den pågældende løslades.

Hvis retsgrundlaget for at overføre den pågældende til fortsat straffuldbyrdelse af den danske dom i et andet land er til stede, vil udleveringen dog skulle udsættes, jf. § 39, stk. 2, indtil der er truffet afgørelse herom. Dette er med henblik på at undgå, at en udvisningsdømt, der opfylder betingelserne for at blive overført til fortsat straffuldbyrdelse i udlandet, bliver tilbageført til Danmark efter en midlertidig udlevering.

Hvis det anmodende land samtidig er det land, personen vil skulle overføres til, vil udleveringen dog kunne gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne herom, uden at der er truffet afgørelse om overførsel forinden. I disse tilfælde vil overførselssagen kunne behandles, mens den pågældende er midlertidigt udleveret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 39 og bemærkningerne hertil.

3.6.12. Overgivelse af genstande

3.6.12.1. Gældende ret

Det følger af udleveringslovens § 18, at justitsministeren i forbindelse med en beslutning om udlevering kan bestemme, at genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen, med forbehold af tredjemands eventuelle ret-

tigheder skal overgives til den myndighed, som har anmodet om udleveringen.

Artikel 29 i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre indeholder regler om overgivelse af genstande i forbindelse med udlevering. Bestemmelsen fastslår, at den anmodede stat i overensstemmelse med national ret skal beslaglægge og overlevere genstande, der er påkrævet som bevismateriale, eller som den eftersøgte har erhvervet som resultat af lovovertrædelsen.

Det følger af udleveringslovens § 18 f, at genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen, med forbehold for tredjemands eventuelle rettigheder skal overgives til den myndighed, som har anmodet om udlevering, hvis denne myndighed anmoder herom, og genstanden i denne medlemsstat skal tjene som bevis i sagen eller hidrører fra den lovovertrædelse, som sagen vedrører.

Den nordiske udleveringskonventions artikel 25 indeholder regler om overgivelse af genstande i forbindelse med udlevering. Bestemmelsen fastslår, at det anmodede land i overensstemmelse med national ret skal beslaglægge og overlevere genstande, der er påkrævet som bevismateriale, eller som den eftersøgte har erhvervet som resultat af lovovertrædelsen, jf. artikel 25, stk. 1. De nævnte genstande skal udleveres, selv om den nordiske arrestordre ikke kan fuldbyrdes på grund af den eftersøgte død eller undvigelse, jf. artikel 25, stk. 2.

Hvis de genstande, som er nævnt i konventionens artikel 25, stk. 1, beslaglægges eller konfiskeres på det anmodede lands område, kan dette land i forbindelse med verserende strafforfølgning midlertidigt tilbageholde eller udlevere dem til det udstedende land på betingelse af, at de senere tilbageleveres, jf. artikel 25, stk. 3.

Enhver rettighed, som det anmodede land eller tredjemand måtte have til de i stk. 1 nævnte genstande, bevarer. Hvis der findes sådanne rettigheder, skal det anmodende land straks efter strafforfølgningen vederlagsfrit tilbagelevere genstandene til det anmodede land, jf. konventionens artikel 25, stk. 4.

Den nordiske udleveringskonventions artikel 25 svarer til artikel 29 i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, der er gennemført i dansk ret ved udleveringslovens § 18 f.

På den baggrund er det i udleveringslovens § 18 l, stk. 4, fastsat, at § 18 f skal finde tilsvarende anvendelse ved behandling af sager om udlevering til de nordiske lande. Bestemmelsen indebærer, at Danmark i de tilfælde, der nævnes

i bestemmelsen, har pligt til at overgive genstande i forbindelse med en udlevering.

3.6.12.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som følge af forslaget om at overdrage afgørelseskompetencen i udleveringssager til domstolene, finder Justitsministeriet det hensigtsmæssigt, at kompetencen til at træffe afgørelse om overgivelse af beslaglagte genstande også placeres hos domstolene.

Den foreslåede bestemmelse i § 40 viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens §§ 18, 18 f og 18 l, stk. 4, med den ændring, at der i sager om udlevering til starter uden for Norden og Den Europæiske Union fremover vil gælde samme regler som i sager om udlevering til nordiske lande og medlemsstater i Den Europæiske Union. Det vil således ikke længere være justitsministeren (rigsadvokaten), der skal træffe afgørelse om overgivelse, men derimod domstolene.

Endvidere bliver reglen om overgivelse af de pågældende genstande obligatorisk, og overgivelsen bliver betinget af, at den anmodende stat har anmodet om overgivelse af de pågældende genstande, og at genstandene skal tjene som bevis eller hidrører fra lovovertrædelsen.

Udlevering af genstande forudsætter, at der er truffet beslutning om udlevering af den pågældende person. Genstandene skal derimod udleveres uanset, at en udleveringsbeslutning ikke kan fuldbyrdes, fordi den pågældende efterfølgende er afgået ved døden eller er flygtet.

En genstand, som skal overgives til en anden stat i medfør af den foreslåede bestemmelse, kan midlertidigt tilbageholdes eller overgives på betingelse af, at genstanden senere tilbageleveres. Tredjemands eventuelle rettighed over genstande, der skal overgives til en anden medlemsstat, bevares.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 40 og bemærkningerne hertil.

3.6.13. Specialitetsreglen

3.6.13.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 20, stk. 1, kan justitsministeren efter anmodning tillade, at en person, der er udleveret efter reglerne i udleveringsloven, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller udleveres videre til tredjeland for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, som den pågældende er udleveret for.

Justitsministeren kan kun give tilladelse, hvis der efter udleveringsloven kunne være sket udlevering for den pågældende handling, jf. § 20, stk. 2.

Hvis den pågældende er udleveret til et nordisk land, kan tilladelse til, at vedkommende drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 10 o, stk. 1, nr. 2, dog meddeles, selv om udlevering for den pågældende handling ikke kunne have fundet sted, jf. § 20, stk. 3.

En anmodning fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union om tilladelse til at fravige specialitetsreglen skal indeholde de oplysninger, der omtales i udleveringslovens § 11, stk. 1, jf. nærmere ovenfor i pkt. 3.6.1.1 samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene, jf. § 20, stk. 4, 1. pkt.

Ligeledes skal en anmodning fra en medlemsstat i Den Europæiske Union, bortset fra Finland og Sverige, indeholde de oplysninger, der omtales i udleveringslovens § 18 a, stk. 1-3, samt oplysning om, hvorvidt den pågældende forlanger lovligheden af en eventuel tilladelse prøvet ved domstolene, jf. § 20, stk. 4, 2. pkt.

Det samme gør sig gældende for så vidt angår anmodninger fra et nordisk land, der skal indeholde de oplysninger, der omtales i udleveringslovens § 18 g, stk. 1-3, foruden oplysninger om, hvorvidt den pågældende ønsker spørgsmålet indbragt for retten, jf. § 20, stk. 4, 3. pkt.

Hvis den pågældende har forlangt domstolsprøvelse, kan tilladelse først meddeles, når dens lovlighed er fastslået ved endelig retskendelse. Politiet indbringer spørgsmålet for retten på det sted, hvor den udleverede havde ophold før udleveringen, jf. § 20, stk. 5.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 20 er indført ved lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere.

Bestemmelsens stk. 1 og 2 samt stk. 5 er uændrede i forhold til den oprindelige bestemmelse.

Udleveringslovens § 20, stk. 3, blev nyaffattet ved lov nr. 394 af 30. april 2007 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (nordisk arrestordre) m.v.).

Nyaffattelsen af stk. 3 skulle ses i sammenhæng med den samtidige ændring af udleveringslovens § 10 o, stk. 1, nr. 1, hvorved det bestemtes, at justitsministerens tilladelse er nødvendig, hvis den person, der er udleveret til et andet nordisk land, ønskes draget til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, når udlevering for den pågældende handling kunne have været afslået efter lovens § 10 d, stk. 2, jf. § 10 m, stk. 2 (tiltalefrafald/påtaleopgivelse), eller § 10 f, stk. 1, jf. § 10 n (handlingen begået helt eller delvist her i landet).

Med nyaffattelsen blev det fastslået, at en sådan tilladelse kan meddeles, selv om udlevering for den pågældende handling ikke kunne have fundet sted. Om tilladelse bør gives, vil bero på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, hvor det bl.a. må indgå, hvilken af de afslagsgrunde, som nævnes i den foreslåede § 10 o, stk. 1, nr. 2, der kunne være anvendt. Hvis udlevering f.eks. kunne have været afslået efter § 10 m, stk. 2, jf. § 10 d, stk. 2, fordi der er meddelt påtaleopgivelse for det pågældende forhold, vil det bl.a. afhænge af, på hvilken baggrund påtaleopgivelsen er meddelt, om der bør gives tilladelse. Der vil således f.eks. kunne være grund til at nægte tilladelse, hvis anklagemyndigheden her i landet allerede har foretaget en bevismæssig vurdering af den handling, som den pågældende ønskes draget til ansvar for, med henblik på eventuel strafforfølgning i Danmark, og der i den forbindelse er meddelt påtaleopgivelse, fordi sigtelsen har vist sig at være grundløs. Hvis påtaleopgivelse derimod f.eks. er meddelt, fordi handlingen ikke kan strafforfølges i Danmark på grund af manglende jurisdiktionskompetence, men i stedet må forfølges i det nordiske land, der nu anmoder om at måtte drage den pågældende til ansvar for handlingen, vil der normalt ikke være grundlag for at afslå tilladelse, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2530.

Udleveringslovens § 20, stk. 4, blev i forbindelse med gennemførelsen af den europæiske arrestordre første gang nyaffattet ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.) som konsekvens af den samtidige ændring af udleveringslovens § 18 a, der indeholder særlige krav til, hvilke oplysninger der skal være indeholdt i en europæisk arrestordre, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4325.

Udleveringslovens § 20, stk. 4, blev i forbindelse med gennemførelsen af den nordiske arrestordre for anden gang nyaffattet ved lov nr. 394 af 30. april 2007 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (nordisk arrestordre) m.v.).

Denne ændring skulle ses i sammenhæng med den samtidige ændring af § 10 o, stk. 4, nr. 3, hvorefter justitsministeren (rigsadvokaten) kan give tilladelse til, at en person, der er udleveret til et nordisk land, kan videreudleveres til en medlemsstat i Den Europæiske Union (bortset fra Finland og Sverige) eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union. En sådan tilladelse vil kun kunne meddeles, såfremt udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted efter udleveringsloven, jf. udleveringslovens § 20, stk. 2, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2530.

3.6.13.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Efter den foreslåede bestemmelse i § 41, stk. 1, 1. pkt., er det retten – og ikke justitsministeren (rigsadvokaten) – der efter anmodning kan tillade, at en person, der er udleveret, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller udleveres videre til tredjeland for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, som den pågældende er udleveret for.

Endvidere foreslås det i stk. 1, 2. og 3. pkt., at det er anklagemyndigheden, der indbringer spørgsmålet for den ret, som har afsagt kendelse om udlevering i første instans, og at lovforslagets § 34 om forsvarerbeskikkelse finder tilsvarende anvendelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 41, stk. 1, viderefører således udleveringslovens § 20, stk. 1, med de ændringer, der følger af overførslen af kompetencen til at træffe afgørelse til domstolene.

Retten kan behandle anmodningen uden afholdelse af retsmøde, jf. lovforslagets § 35, stk. 3. Forsvareren forudsættes at få tilsendt en kopi af anmodningen og vil have mulighed for at komme med sine bemærkninger skriftligt over for retten.

Den foreslåede bestemmelse i § 41, stk. 2, viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 20, stk. 2, idet angivelsen af, at udleveringslovens § 10 (lovforslagets § 29) finder tilsvarende anvendelse, er udeladt som overflødig. Efter bestemmelsen kan tilladelse til fravigelse af specialitetsprincippet kun meddeles, såfremt udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted efter bestemmelserne i den foreslåede lov.

Udleveringslovens § 20, stk. 3, bestemmer, at hvis den pågældende er udleveret til et nordisk land, kan tilladelse til, at vedkommende drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. udleveringslovens § 10 o, stk. 1, nr. 2, dog meddeles,

selv om udlevering for den pågældende handling ikke kunne have fundet sted.

Lovforslagets § 41, stk. 3, viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 20, stk. 3. Det bemærkes, at udleveringslovens § 10 o, stk. 1, nr. 2, videreføres ved lovforslagets § 10, stk. 1, nr. 2.

Med lovforslagets § 42 videreføres den gældende bestemmelse i § 20, stk. 4, med redaktionelle ændringer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets §§ 41 og 42 og bemærkningerne hertil.

3.6.14. Udlevering til lande, som har indgået en associeringsaftale med Den Europæiske Union

3.6.14.1. Gældende ret

Udleveringslovens § 21 b regulerer udlevering til lande, der har indgået en associeringsaftale om gennemførelse, anvendelse og udvikling af Schengenreglerne med Den Europæiske Union og Det Europæiske Fællesskab. I disse sager gælder reglerne i konvention af 10. marts 1995 udarbejdet på grundlag af artikel K. 3 i traktaten om Den Europæiske Union om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og artikel 1, 2, 6, 8, 9 og 13 i konvention af 27. september 1996 udarbejdet på grundlag af artikel K. 3 i traktaten om Den Europæiske Union om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, medmindre andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land er mere vidtgående end reglerne i disse konventioner.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 394 af 30. april 2007 og gennemførte de lovændringer, der var nødvendige for, at Danmark kunne tiltræde aftalen mellem Den Europæiske Union, Det Europæiske Fællesskab og Det Schweiziske Forbund om Det Schweiziske Forbunds associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengenreglerne, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2531.

Bestemmelsen indebærer, at der ved udlevering til Schweiz (og andre lande, der i fremtiden måtte indgå en lignende aftale) ved siden af reglerne i udleveringslovens kapitel 2 og 3 (om udlevering til stater uden for Den Europæiske Union) vil gælde reglerne i 1995-konventionen og artikel 1, 2, 6, 8, 9 og 13 i 1996-konventionen. De nævnte regler i 1995-konventionen og 1996-konventionen finder alene anvendelse i det omfang andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land ikke er mere vidtgående, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2531.

De erklæringer, som Danmark i forbindelse med sin tidligere ratifikation af de to konventioner har afgivet, vil ligeledes finde anvendelse i forhold til Schweiz. Herefter gennemgås 1995-konventionens artikler i lovens forarbejde, jf. nedenfor, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2531-2533.

Efter 1995-konventionens artikel 1, stk. 2, berører konventionen ikke anvendelsen af mere fordelagtige bestemmelser i gældende aftaler mellem medlemsstater.

I artikel 2-3 forpligtes medlemsstaterne til indbyrdes at udlevere eftersøgte personer efter den forenkledede procedure i konventionen, såfremt den berørte person og den anmodede stat meddeler samtykke hertil. Kravet om den anmodede stats tilladelse foruden den eftersøgte persons samtykke skal ses som en garanti for, at de materielle betingelser for udlevering er opfyldt, og den anmodede stat skal således foretage en selvstændig vurdering af spørgsmålet om udlevering. Den anmodede stat kan afslå udlevering, hvis omstændighederne giver grundlag for at antage, at udleveringsbetingelserne ikke er opfyldt, eller såfremt andre grunde i øvrigt taler for at følge fremgangsmåden efter 1957-konventionen.

1995-konventionens artikel 4 angiver, hvilke oplysninger der som udgangspunkt skal anses for tilstrækkelige til, at den anmodede stat og personen, der begæres udleveret, kan tage stilling til spørgsmålet om anvendelse af den forenkledede udleveringsprocedure. Oplysningerne svarer til de oplysninger, der fremgår af Interpols efterlysninger, eller som efter artikel 95 i Schengen-konventionen indberettes til Schengen-informationssystemet.

Formålet med konventionens artikel 4 er at sikre en hurtig udlevering og at forhindre, at personer, der er villige til at lade sig udlevere, må tilbageholdes i en længere periode, mens en formel udleveringsanmodning udfærdiges, fremsendes, oversættes og behandles, uanset at der ikke på forhånd er tvivl om, at betingelserne for udlevering er opfyldt. Er der på baggrund af de forelagte oplysninger ikke tilstrækkeligt grundlag for at afgøre, om de nationale betingelser for udlevering er opfyldt, giver artikel 4 mulighed for undtagelsesvis at indhente yderligere oplysninger.

I konventionens artikel 5 angives, hvordan samtykke og tilladelse til udlevering efter den forenkledede procedure gives. Den anmodede stats tilladelse gives i overensstemmelse med de nationale procedurer herfor. For den anholdte persons samtykke gælder særlige regler i artikel 6-7.

Konventionens artikel 6 pålægger den medlemsstat, hvor anholdelsen med henblik på udlevering har fundet sted, at oplyse den anholdte om den foreliggende anmodning og om muligheden for at give samtykke til udlevering efter den forenkledede procedure. Oplysningerne skal gives i forbindelse med anholdelsen eller umiddelbart herefter.

Den anholdtes samtykke – og eventuelt tillige udtrykkeligt afkald på anvendelse af specialitetsreglen, jf. konventionens artikel 9 – skal efter artikel 7, stk. 1, gives over for de kompetente retsmyndigheder i den anmodede stat i overensstemmelse med dennes nationale lovgivning. Det skal i den forbindelse sikres, at samtykket indhentes på en sådan måde, at det fremgår, at den pågældende har givet udtryk herfor frivilligt og med fuldt kendskab til følgerne heraf. Med henblik herpå har den berørte person ret til at lade sig rådgive, jf. artikel 7, stk. 2 og 3.

Efter konventionens artikel 7, stk. 4, kan samtykke og afkald på anvendelse af specialitetsreglen som udgangspunkt ikke tilbagekaldes. Artikel 7, stk. 4, åbner imidlertid mulighed for at tage forbehold, således at samtykke til udlevering og afkald på anvendelse af specialitetsreglen kan tilbagekaldes efter nationale regler. Danmark har i forbindelse med ratifikationen af konventionen afgivet en erklæring herom.

Efter 1995-konventionens artikel 8 skal den anmodede stat omgående meddele den berørte persons samtykke til den anmodende stat. Senest 10 dage efter anholdelsen skal den anmodende stat i øvrigt underrettes om, hvorvidt den pågældende har meddelt samtykke. Den korte tidsfrist skal ses som led i bestræbelserne på at forkorte sagsbehandlingstiden mest muligt. Fristen har i øvrigt sammenhæng med konventionens artikel 10 og 11, hvorefter der fra anholdelsestidspunktet til det tidspunkt, hvor personen er overgivet i den anmodende stats varetægt, som udgangspunkt ikke må forløbe mere end 50 dage. I tilfælde, hvor der ikke inden for 10-dages fristen er meddelt samtykke, indebærer bestemmelsen tillige, at den anmodende stat får lejlighed til at fremsende en formel udleveringsanmodning i medfør af 1957-konventionens artikel 12 uden at overskride den maksimale frist for frihedsberøvelse på 40 dage efter 1957-konventionens artikel 16, stk. 4.

Efter 1995-konventionens artikel 9 kan en medlemsstat erklære, at specialitetsreglen i 1957-konventionens artikel 14 ikke finder anvendelse i forbindelse med den forenkledede udleveringsprocedure. Der består efter bestemmelsen følgende muligheder:

- Der afgives ingen erklæring i medfør af artikel 9.
- Der afgives erklæring om, at 1957-konventionens artikel 14 ikke finder anvendelse ved den forenkledede udleveringsprocedure (artikel 9, litra a).
- Der afgives erklæring om, at 1957-konventionens artikel 14 ikke finder anvendelse, såfremt den berørte person i forbindelse med samtykke til udlevering samtidig udtrykkeligt giver afkald på anvendelse af specialitetsreglen (artikel 9, litra b).

Danmark har i forbindelse med ratifikationen af konventionen afgivet erklæring om anvendelse af artikel 9, litra b.

Efter 1995-konventionens artikel 10 skal afgørelsen om udlevering og alle oplysninger om den forenkledede procedure meddeles direkte mellem de berørte myndigheder. Fremsendelse af dokumenter ad diplomatisk vej bliver således unødvendig. Endvidere skal afgørelsen om udlevering meddeles senest 20 dage efter den dato, hvor den pågældende har givet sit samtykke. Hvis den anmodede stat afslår udlevering efter den forenkledede procedure, indebærer denne regel, at den anmodende stat i kraft af samspillet mellem de to frister i konventionens artikel 8 og 10 stadig har en frist på mindst 10 dage inden for 40-dages fristen i 1957-konventionens artikel 16, stk. 4, til at indgive en formel udleveringsanmodning.

Ifølge 1995-konventionens artikel 11 skal udleveringen finde sted senest 20 dage efter meddelelsen af afgørelsen om udlevering. I modsat fald skal den pågældende løslades. I tilfælde af force majeure kan fristen imidlertid overskrides. Hvis den pågældende myndighed underretter den kompetente myndighed i den anden stat inden for 20-dages fristen, kan de to myndigheder aftale en ny dato for udleveringen. Har udlevering ikke fundet sted inden 20 dage fra denne dato, skal den pågældende løslades.

Det er forudsat, at reglen om force majeure har karakter af en undtagelsesbestemmelse. Der skal således være tale om en situation, som ikke har kunnet forudses og afværges, f.eks. et trafikuheld, en strejke, der forhindrer anvendelse af det planlagte transportmiddel uden mulighed for at benytte andre transportmidler, eller alvorlig sygdom hos den berørte person, som nødvendiggør øjeblikkelig hospitalsindlæggelse.

I øvrigt forudsættes den nye dato for udlevering at skulle ligge så tæt som muligt på den dato, hvor den oprindelige frist for udlevering udløber.

Efter bestemmelsens stk. 4 finder artikel 11 ikke anvendelse, såfremt den anmodede stat ønsker at benytte artikel 19 i 1957-konventionen. Denne bestemmelse giver mulighed for at udsætte eller betinge overførelsen af den berørte person af, at der forinden eller senere gives den anmodede stat adgang til at iværksætte strafforfølgning eller straffuldbydelse mod den berørte person i anledning af andre forhold end det, der sker udlevering for.

Meddeles samtykke til udlevering senere end 10 dage efter anholdelsen, men inden modtagelse af en formel udleveringsanmodning efter 1957-konventionens artikel 12, skal den forenkledede procedure også finde anvendelse, jf. 1995-konventionens artikel 12. Gives samtykket efter modtagelse af den formelle udleveringsanmodning, kan den forenkledede procedure finde anvendelse. Det samme gælder i tilfælde, hvor udleveringssagen udelukkende er indledt på grundlag af en formel udleveringsanmodning.

Efter 1995-konventionens artikel 13 indebærer et samtykke til udlevering og afkald på anvendelse af specialitetsreglen i forhold til den anmodende stat som udgangspunkt tillige afkald på anvendelse af specialitetsreglen i 1957-konventionens artikel 14 i forhold til en tredje medlemsstat. Den pågældende vil således kunne videreudleveres til en sådan stat uden forudgående tilladelse af myndighederne i den anmodende stat.

Artikel 14 i 1995-konventionen indeholder regler om den dokumentation, der skal fremsendes i forbindelse med ansøgning om transitilladelse, dvs. tilladelse til, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden, føres gennem det danske rige.

Endelig rummer artikel 15-17 i konventionen forskellige bestemmelser om angivelse af kompetente myndigheder, ikrafttræden mv.

I 1996-konventionens artikel 1 fastlægges formålet med konventionen. Det fremgår heraf, at konventionen har til formål at supplere bestemmelserne i og lette anvendelsen mellem Den Europæiske Unions medlemsstater af 1957-konventionen, den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme, Schengen-konventionen og kapitel 1 i Benelux-traktaten. Efter stk. 2 berører stk. 1 ikke anvendelsen af mere fordelagtige aftaler mv. mellem medlemsstater.

I artikel 2 i konventionen er det bl.a. fastsat, at udlevering skal tillades for forbrydelser, som efter lovgivningen i den anmodende medlemsstat kan medføre frihedsstraf i mindst 1 år og efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat frihedsstraf i mindst 6 måneder.

Udlevering kan ikke afslås med den begrundelse, at lovgivningen i den anmodede medlemsstat ikke indeholder bestemmelser om samme type sikkerhedsforanstaltning som lovgivningen i den anmodende medlemsstat. Med udtrykket »sikkerhedsforanstaltning« sigtes til enhver beslutning om frihedsberøvelse, som er truffet af en kriminaldomstol i forbindelse med eller i stedet for straffedom, jf. 1957-konventionens artikel 25.

1996-konventionens artikel 6 omhandler udlevering for fiske forbrydelser (dvs. skatte- og afgiftsforbrydelser mv.). Bestemmelsen svarer til artikel 2 i den anden tillægsprotokol til 1957-konventionen.

Efter artikel 8 i 1996-konventionen kan udlevering ikke afslås med den begrundelse, at der er indtrådt forældelse med hensyn til tiltale eller fuldbyrdelse af straf i henhold til lovgivningen i den anmodede medlemsstat. Den anmodede medlemsstat kan dog efter artikel 8, stk. 2, undlade at anvende denne bestemmelse, når udleveringsansøgningen er

begrundet i forbrydelser, for hvilke denne medlemsstat er kompetent i medfør af sin egen straffelov. Heri ligger, at udlevering kan afslås med henvisning til forældelse, hvis den anmodede medlemsstat selv ville have haft kompetence til at behandle sagen, hvis den ikke havde været forældet.

Artikel 9 i konventionen indeholder en bestemmelse om afslag på udlevering i tilfælde af amnesti.

1996-konventionens artikel 13 indeholder bestemmelser om angivelse af den centrale myndighed, der skal forestå behandlingen af anmodninger om udlevering efter konventionen, og om anvendelse af telefax mv. ved fremsendelse af dokumenter. Det fremgår herefter af forarbejderne, at det vil være justitsministeren (rigsadvokaten), der træffer afgørelse om udlevering til Schweiz.

3.6.14.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede § 43 viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 b.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 43 og bemærkningerne hertil.

3.6.15. Udlevering til lande, som har tiltrådt 3. tillægsprotokol til 1957-konventionen

3.6.15.1. Gældende ret

Udleveringslovens § 21 c foreskriver, at ved udlevering til lande, som har tiltrådt den tredje tillægsprotokol til den europæiske konvention om udlevering, gælder reglerne i tillægsprotokollen, som er nærmere beskrevet i udleveringslovens bilag, medmindre andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land er mere vidtgående end reglerne i tillægsprotokollen.

Bestemmelsen er indsat ved lov nr. 428 af 1. maj 2013 med henblik på at muliggøre dansk ratifikation af den 3. tillægsprotokol til Den Europæiske Udleveringskonvention, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 58.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at reglerne i den tredje tillægsprotokol vil gælde ved siden af reglerne i udleveringslovens kapitel 2, 3 og 4 ved udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, som har tiltrådt tillægsprotokollen. Herudover vil reglerne i den tredje tillægsprotokol – ligesom reglerne i udleveringskonventionen – finde direkte anvendelse i forhold til anmodninger fra Danmark til andre stater, som har ratificeret tillægsprotokol-

len, om udlevering efter tillægsprotokollens forenklede procedure.

Reglerne i den tredje tillægsprotokol finder alene anvendelse i det omfang, andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land ikke er mere vidtgående. Den tredje tillægsprotokol blev samtidig medtaget som bilag 3 til udleveringsloven. Tillægsprotokollens bestemmelser fik på denne måde samme gyldighed som den egentlige lovtæst.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at de erklæringer, som Danmark i forbindelse med ratifikationen af den tredje tillægsprotokol vil afgive, vil finde anvendelse i forhold til de øvrige lande, som tiltræder tillægsprotokollen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.1.1 for en nærmere beskrivelse af 3. tillægsprotokol.

3.6.15.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede § 44 viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 c.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 44 og bemærkningerne hertil.

3.7. Udlevering til Danmark

3.7.1. Baggrund

Spørgsmålet om anmodning om udlevering af en person til Danmark er ikke reguleret særskilt i dansk ret. Udleveringsloven regulerer således ikke spørgsmålet om, under hvilke betingelser en person kan udleveres til Danmark med henblik på strafforfølgning eller straffuldbyrdelse. Endvidere er procedurerne for udlevering til Danmark, herunder formkravene til anmodningen om udlevering, ikke reguleret i udleveringsloven.

Betingelserne og procedurerne for udlevering til Danmark vil således afhænge af det internationale retsgrundlag, som regulerer udleveringsspørgsmål mellem Danmark og det pågældende land, samt gennemførelseslovgivningen i det land, hvorfra udlevering søges.

En anmodning om udlevering kan fremsættes over for en stat uden for Norden og Den Europæiske Union i henhold til 1957-konventionen på grundlag af en forbrydelse med en strafferamme på mindst 1 års fængsel, hvis der er tale om udlevering til strafforfølgning, eller til straffuldbyrdelse på grundlag af en endelig dom på 4 måneders fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, jf. konventionens ar-

tikel 1, stk. 1. Konventionens artikel 12 fastsætter en række krav til anmodningens form og indhold.

En anmodning om udlevering kan fremsættes over for en EU-medlemsstat på grundlag af en europæisk arrestordre udstedt af danske myndigheder. Anmodningen skal leve op til betingelserne i bl.a. artikel 2 i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, hvorefter en europæisk arrestordre kan udstedes med henblik på strafforfølgning af forbrydelser, der kan straffes med fængsel i 1 år eller mere, eller med henblik på fuldbyrdelse af en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed. En europæisk arrestordre skal i henhold til rammeafgårelsens artikel 8, stk. 1, indeholde en række nærmere angivne oplysninger i overensstemmelse med den formular, som er medtaget i bilaget til rammeafgårelsen. Herudover fremgår det af EU-Domstolens praksis, at proportionalitetsprincippet skal tages i betragtning af udstedelseslandet, før der udstedes en arrestordre.

Betingelserne og procedurerne for udlevering fra et andet nordisk land til Danmark er fastsat i den nordiske udleveringskonvention.

Derudover kan der være særlige bestemmelser om udlevering i andre konventioner, f.eks. FN's konvention imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.

3.7.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Formålet med lovforslaget er som anført i lovforslagets pkt. 1 først og fremmest at gennemføre de ændringer i udleveringsloven, der er nødvendige for Danmarks opfyldelse af rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, som den er fortolket af EU-Domstolen ved domme afsagt den 27. maj 2019. Der henvises til lovforslagets pkt. 2 ovenfor for en nærmere beskrivelse af dommene og betydningen heraf for den gældende ordning.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der som følge af dommene er behov for at ændre den danske ordning for, hvem der er kompetent judiciel myndighed til at træffe afgørelse om udlevering efter rammeafgårelsen, herunder i forbindelse med udstedelse af europæiske arrestordre med henblik på udlevering til Danmark.

Rigsadvokaten er efter de gældende regler den kompetente myndighed til at udstede og fuldbyrde europæiske arrestordre. Det er desuden Rigsadvokaten, der i dag anmoder om udlevering til Danmark og træffer afgørelse i sager vedrørende udlevering til lande uden for Norden og Den Europæiske Union. Derudover udsteder anklagemyndigheden i de pågældende politikredse i dag nordiske arrestordre og træf-

fer afgørelse i sager vedrørende udlevering til de nordiske lande.

Det er Justitsministeriets vurdering, at kompetencen til at udstede europæiske arrestordre bør overføres fra anklagemyndigheden til domstolene. For en nærmere gennemgang af Justitsministeriets overvejelser herom henvises til pkt. 2 og pkt. 3.6.6.2 ovenfor.

Justitsministeriet finder på denne baggrund, at der i udleveringsloven bør indsættes et nyt kapitel vedrørende udlevering til Danmark, der indeholder regler for behandling af disse sager.

3.7.3. Udstedelse af europæisk arrestordre til strafforfølgning

3.7.3.1. Gældende ret

Det kan i forbindelse med efterforskning eller behandling af en dansk straffesag vise sig, at en mistænkt, sigtet eller tiltalt befinder sig i udlandet og ikke ønsker at komme frivilligt til Danmark. Der kan derfor være behov for at efterlyse den pågældende internationalt med henblik på at få den pågældende frihedsberøvet og udleveret til Danmark.

Med henblik på at få en retlig afgørelse, der begrundes en frihedsberøvelse af den pågældende i udlandet, kan anklagemyndigheden anmode retten om, at afsige en kendelse om, at betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt.

Fængslingsanmodningen behandles efter retsplejelovens almindelige regler i et retsmøde, hvor sigtede ikke er til stede, jf. retsplejelovens § 764, særligt stk. 2 modsætningsvis. Det fremgår således af retsplejelovens § 764, stk. 2, 1. pkt., at en sigtet, der er til stede her i landet, som udgangspunkt skal afhøres i retten om sigtelsen og have lejlighed til at udtale sig, inden afgørelsen træffes. Modsatningsvis behandles sagen uden sigtedes tilstedeværelse, når sigtede ikke er til stede her i landet. Det bemærkes, at sigtede skal fremstilles i retten inden 24 timer efter, at sigtede er indbragt her til landet, jf. retsplejelovens § 764, stk. 2, 2. pkt.

Før retten træffer afgørelse om varetægtsfængsling, skal sigtedes forsvarer have lejlighed til at udtale sig, jf. retsplejelovens § 764, stk. 3. Har sigtede ikke selv valgt en forsvarer, eller er den valgte forsvarer ikke til stede i retsmødet, skal der beskikkes en forsvarer for sigtede, jf. retsplejelovens kapitel 66.

Afgørelsen om varetægtsfængsling træffes efter retsplejelovens almindelige regler. For at retten kan varetægtsfængsle sigtede, skal betingelserne i retsplejelovens § 762 således

være opfyldt. Der fastsættes ingen frist for varetægtsfængslingen, jf. retsplejelovens § 767, stk. 1, 1. pkt., men sigtede skal som nævnt fremstilles i retten inden 24 timer efter, at sigtede er indbragt her til landet.

I dag er det Rigsadvokaten, som udsteder en europæisk arrestordre, efter at retten har afsagt kendelse om varetægtsfængsling *in absentia* (dvs. uden at sigtede er til stede).

3.7.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse som lovforslagets § 45, hvor det fastslås, at ønskes en person efterlyst internationalt med henblik på frihedsberøvelse og udlevering til strafforfølgning i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om at udstede en europæisk arrestordre.

Forslaget vedrørende anklagemyndighedens anmodning om varetægtsfængsling viderefører den praksis, der eksisterer i dag i sager, hvor den sigtede eller tiltalte ønskes udleveret til Danmark.

Som følge af EU-Domstolens domme vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen er der behov for at ændre den danske ordning for udstedelse af europæiske arrestordre. Der henvises til pkt. 2 og pkt. 3.6.6.2 ovenfor for en nærmere beskrivelse af dommene og betydningen heraf for den gældende ordning.

Det foreslås derfor, at anklagemyndigheden endvidere anmoder retten om at udstede en europæisk arrestordre. Fremover vil det således være retten, der – når betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt, og retten afsiger kendelse herom – udsteder en europæisk arrestordre.

Retten skal påse, at betingelserne for at udstede arrestorden er opfyldt.

En europæisk arrestordre kan udstedes for forhold, der kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tolv måneder, jf. artikel 2, stk. 1, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Retten skal endvidere påse, at arrestorden indeholder de oplysninger, der fremgår af rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, dvs. oplysninger om den eftersøgte identitet og nationalitet, angivelse af, om der foreligger en arrestordre eller en anden eksigibel afgørelse med samme retskraft, lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse, en beskrivelse af, under hvil-

ke omstændigheder lovovertrædelsen er begået, herunder tidspunkt, sted og omfang af den eftersørgtes deltagelse heri, den strafferamme, der er fastsat for den pågældende lovovertrædelse, og evt. andre følger af lovovertrædelsen.

Bestemmelsen gælder, uanset hvor sigtede formodes at befinde sig. Anklagemyndigheden skal således anmode om udstedelse af en europæisk arrestordre – og retten skal i givet fald imødekomme anmodningen, når betingelserne er opfyldt – uanset om sigtede formodes at befinde sig i en medlemsstat i EU eller i en stat uden for EU.

Der henvises i øvrigt til § 45 og bemærkningerne hertil.

3.7.4. Udstedelse af europæisk arrestordre til straffuldbyr-delse

3.7.4.1. Gældende ret

Rigsadvokaten kan udfærdige en arrestordre uden særskilt fængslingskendelse, hvis der er tale om en endelig, eksigibel dom.

Dette kræver, at pågældende enten var til stede ved dommens afsigelse eller efterfølgende har fået dommen forkyndt, samt at pågældende unddrager sig strafforfølgning i sagen, enten ved at flygte fra varetægtsfængsling eller afsoning.

Er pågældende udeblevet fra indkaldelse til afsoning, skal der foreligge dokumentation for, at pågældende er blevet behørigt indkaldt.

3.7.4.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der foreslås indsat en bestemmelse, hvorefter anklagemyndigheden anmoder retten om at udstede en europæisk arrestordre, når en person ønskes efterlyst internationalt og udleveret til straffuldbyr-delse i Danmark og retten kan behandle sagerne uden afholdelse af retsmøde.

Den frihedsberøvelse, som den pågældende risikerer i udlandet, sker på baggrund af en dom, som den pågældende unddrager sig fuldbyrdelsen af. Den tid, den pågældende måtte være frihedsberøvet i udlandet, vil endvidere blive fratrukket i den straf, som den pågældende er blevet idømt, når denne i givet fald efter udlevering til Danmark skal afsones.

Der vil ikke skulle beskikkes en advokat for den pågældende i forbindelse med, at retten træffer afgørelse om udstedelse

af en europæisk arrestordre, hvis der er tale om udlevering med henblik på straffuldbyr-delse.

Retten skal påse, at betingelserne for at udstede arrestordren er opfyldt.

En europæisk arrestordre kan udstedes for straffe af en varighed på mindst fire måneder, jf. artikel 2 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Retten skal endvidere påse, at arrestordren indeholder de oplysninger, der fremgår af rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, dvs. oplysninger om den eftersørgtes identitet og nationalitet, angivelse af, om der foreligger en eksigibel dom, lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse, en beskrivelse af, under hvilke omstændigheder lovovertrædelsen er begået, herunder tidspunkt, sted og omfang af den eftersørgtes deltagelse heri, den idømte straf, og evt. andre følger af lovovertrædelsen.

Bestemmelsen gælder, uanset hvor domfældte formodes at befinde sig. Anklagemyndigheden skal således anmode om udstedelse af en europæisk arrestordre – og retten skal i givet fald imødekomme anmodningen, når betingelserne er opfyldt – uanset om domfældte formodes at befinde sig i en medlemsstat i EU eller i en stat uden for EU.

Der henvises i øvrigt til § 46 og bemærkningerne hertil.

3.7.5 Rettens beslutning

3.7.5.1. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre træffes ved kendelse, som kan kæres til landsretten i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, stk. 1 og 2, jf. lovforslagets § 47, stk. 1.

Fristen for at kære vil således være 14 dage. Kæren vil ikke have opsættende virkning.

Det foreslås, at beslutninger efter lovforslagets § 47, stk. 1, kan omgøres, når nye oplysninger foreligger, jf. bestemmelsens stk. 2.

Retten vil derfor kunne beslutte, at den europæiske arrestordre skal tilbagekaldes, hvis grundlaget for at udstede den ikke længere er til stede.

Dette gælder også i tilfælde af, at en kendelse om varetægtsfængsling *in absentia*, der ligger til grund for udstedelsen af

en europæisk arrestordre, ophæves, herunder når det sker efter kære fra sigtedes forsvarer, og det gælder, uanset om selve kendelsen om at udstede en europæisk arrestordre ikke måtte være kæret.

Har retten omvendt afslået en anmodning om at udstede en europæisk arrestordre, kan retten på grundlag af en ny anmodning fra anklagemyndigheden, som indeholder nye oplysninger, i givet fald beslutte at udstede en europæisk arrestordre.

Retten kan til enhver tid i embeds medfør eller ifølge anmodning berigtige skrivefejl i arrestordren, jf. retsplejelovens § 221. Retten kan eksempelvis foretage ændringer i den europæiske arrestordre, hvis den pågældendes navn er blevet anført forkert.

Der henvises i øvrigt til § 47 og bemærkningerne hertil.

3.7.6 Anmodningens øjemed

3.7.6.1. Gældende ret

Hvis der er behov for at få efterlyst en gerningsmand, og sagens konkrete omstændigheder tilsiger, at man ikke kan vente på at få en kendelse om fængsling *in absentia* og om at udstede en arrestordre, kan Rigsadvokaten efter gældende praksis godkende, at pågældende efterlyses internationalt. Det samme gælder, hvis en domfældt er undvejet fra fængsling eller afsoning.

Rigsadvokaten vurderer på baggrund af politikredsens oplysninger om sagen og den pågældende, om betingelserne for varetægtsfængsling *in absentia* må antages at være opfyldt, og om den pågældende må formodes at være flygtet fra Danmark. Tilsvarende gælder med hensyn til vurderingen af, om en domfældt, der er undvejet, må antages at være flygtet fra Danmark.

Hvis Rigsadvokaten godkender, at efterlysningen kan foretages straks og uden fængslingskendelse, bliver Rigspolitiet anmodet om at oprette efterlysningen i Schengen-informationssystemet.

3.7.6.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der kan forekomme tilfælde, hvor der er behov for straks at udstede en international efterlysning, og hvor der er risiko for, at en mistænkt forsvinder, hvis den sædvanlige fremgangsmåde med en fængslingskendelse skulle afventes.

Derfor foreslås der indsat en ny bestemmelse i § 48, som fastslår, at såfremt anmodningens øjemed ville forspildes, dersom retskendelse skulle afventes, kan rigsadvokaten træffe beslutning om, at den pågældende efterlyses internationalt. I så fald skal anmodning efter § 45 eller § 46 snarest muligt og senest inden 48 timer fra efterlysningens iværksættelse indgives til retten.

Det vil være undtagelsesvist, at denne procedure anvendes, f.eks. i forbindelse med en igangværende børnebortførelse eller en gerningsmand på flugt fra en alvorlig forbrydelse.

Anklagemyndigheden skal snarest muligt anmode retten om en fængslingskendelse *in absentia* og om udstedelse af en europæisk arrestordre, jf. lovforslagets § 45, eller – hvis der er tale om undvigelse fra en idømt straf – om udstedelse af en europæisk arrestordre, jf. lovforslagets § 46. Anmodningen skal senest indgives til retten inden 48 timer fra efterlysningens iværksættelse. Såfremt retten ikke imødekommer anmodningen om at udstede en europæisk arrestordre, skal efterlysningen straks tilbagekaldes.

Selve efterlysningen bliver iværksat ved at foretage en indberetning i Schengen-informationssystemet. Betydningen af en indberetning i Schengen-informationssystemet er, at den pågældende person vil blive anholdt. For at få den pågældende udleveret, vil der stadig skulle sendes en europæisk arrestordre til den medlemsstat, der har anholdt den pågældende.

Der henvises i øvrigt til § 48 og bemærkningerne hertil.

3.7.7. Tilbagekaldelse af europæisk arrestordre

3.7.7.1. Gældende ret

Rigsadvokaten kan tilbagekalde en europæisk arrestordre.

3.7.7.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås, at en udstedt europæisk arrestordre kan tilbagekaldes af anklagemyndigheden. Formålet hermed er at sikre, at en udstedt arrestordre hurtigt og formløst kan tilbagekaldes, hvis grundlaget for dens udstedelse ikke længere er til stede, f.eks. hvis sagens person frivilligt vender tilbage, eller det viser sig, at den pågældende er i landet og ikke er ved udrejse.

En europæisk arrestordre kan tillige tilbagekaldes af retten, jf. lovforslagets § 47, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til § 49 og bemærkningerne hertil.

3.7.8. Udfærdigelse af nordiske arrestordre og udleveringsanmodninger

3.7.8.1. Gældende ret

En nordisk arrestordre udfærdiges af anklagemyndigheden i den pågældende politikreds, mens anmodninger til stater uden for Norden og Den Europæiske Union udfærdiges af anklagemyndigheden i den pågældende politikreds og fremsendes af Rigsadvokaten.

3.7.8.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at have en ens praksis for udstedelse af arrestordre og udleveringsanmodninger foreslås det, at anklagemyndigheden i alle sager, hvor en person ønskes efterlyst internationalt, anmoder retten om at udstede en europæisk arrestordre, såfremt betingelserne for udstedelse foreligger. Såfremt der måtte være behov for at få udstedt en anmodning til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, udfærdiger anklagemyndigheden i den pågældende politikreds denne, hvorefter den fremsendes til den pågældende stat af den centrale myndighed (Rigsadvokaten).

Hvis der er behov for udstedelse af en nordisk arrestordre, f.eks. hvor betingelserne for at udstede en europæisk arrestordre ikke er opfyldt, udstedes den nordiske arrestordre af anklagemyndigheden i den pågældende politikreds. Der skal foreligge en kendelse om fængsling in absentia eller en endelig, eksigibel dom, før en nordisk arrestordre kan udstedes. Der vil ikke være behov for at udstede en nordisk arrestordre til Finland og Sverige, hvis der er udstedt en europæisk arrestordre.

Der henvises i øvrigt til § 50 og bemærkningerne hertil.

3.7.9. Anmodning om samtykke til yderligere strafforfølgning

3.7.9.1. Gældende ret

Det følger af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre artikel 27, stk. 3, litra g, jf. artikel 2, at en person, der er overgivet, ikke kan strafforfølges, idømmes straf eller på anden måde tilbageholdes for andre inden overgivelsen begåede lovovertrædelser end den, for hvilken den pågældende er overgivet, medmindre den anmodede judicielle myndighed, der har overgivet den pågældende, giver sit samtykke i henhold til stk. 4.

Af rammeafgørelsens artikel 27, stk. 4, følger, at anmodningen om samtykke skal indgives til den anmodede judicielle myndighed med de i artikel 8, stk. 1, omhandlede oplysninger (lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse m.v.) og ledsaget af en oversættelse til det eller de officielle sprog i den anmodede medlemsstat.

I dag er det Rigsadvokaten, der anmoder om samtykke fra stater uden for Norden, til at Danmark kan strafforfølge en person, der er blevet udleveret til Danmark for andre lovovertrædelser begået inden udleveringen end den, for hvilken den pågældende er udleveret.

Det er anklagemyndigheden i den pågældende politikreds, der har kompetence til at anmode om samtykke fra de nordiske lande til, at Danmark kan strafforfølge en person, der er blevet udleveret til Danmark for andre lovovertrædelser begået inden udleveringen end den, for hvilken den pågældende er udleveret.

Det er i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre ikke forudsat, at en anmodning om samtykke fra det udleverende land til, at Danmark kan strafforfølge en person, der er blevet udleveret til Danmark for andre lovovertrædelser begået inden udleveringen end den, for hvilken den pågældende er udleveret, skal fremsættes af en judiciel myndighed.

3.7.9.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Justitsministeriet finder, at den nuværende ordning bør videreføres, hvorfor det foreslås, at indsætte en bestemmelse om, at en anmodning om samtykke fra det udleverende land til, at Danmark kan strafforfølge en person, der er blevet udleveret til Danmark, for andre lovovertrædelser begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, udstedes af rigsadvokaten.

Det foreslås i stk. 2, at en sådan anmodning til et andet nordisk land dog udstedes af anklagemyndigheden i den pågældende politikreds.

Der henvises i øvrigt til § 51 og bemærkningerne hertil.

3.7.10. Midlertidig udlevering til Danmark

3.7.10.1. Gældende ret

Rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre indeholder visse bestemmelser om midlertidig udlevering til andre medlemsstater i Den Europæiske Union med henblik på strafforfølgning, jf. artikel 18 og artikel 24, stk. 2.

Det fremgår af rammeafgørelsens artikel 18, at en medlemsstat kan meddele samtykke til, at en person udleveres midlertidigt med henblik på strafforfølgning. Betingelserne for den midlertidige overførelse aftales mellem den anmodende og den anmodede medlemsstat. Den midlertidigt overførte person skal kunne vende tilbage til den anmodede medlemsstat for at overvære de retsmøder, der vedrører den pågældende.

Efter rammeafgørelsens artikel 24, stk. 1, kan en medlemsstat udsætte udleveringen af en person til en anden medlemsstat, for at der i førstnævnte land kan gennemføres strafforfølgning mod den pågældende inden udleveringen. Efter bestemmelsens stk. 2, kan medlemsstaten i stedet for at udsætte udleveringen efter stk. 1 træffe beslutning om midlertidig udlevering af den pågældende. Betingelserne for den midlertidige udlevering aftales mellem de berørte medlemsstaters relevante myndigheder. Aftalen, der skal være skriftlig, er bindende for alle myndigheder i den anmodende medlemsstat.

De nævnte bestemmelser i rammeafgørelsen forudsætter således, at den anmodende medlemsstat efterfølgende kan tilbageføre den midlertidigt udleverede person.

1957-konventionen indeholder ligeledes i artikel 19, stk. 2, en bestemmelse om midlertidig udlevering med henblik på strafforfølgning. Bestemmelsen indebærer, at en person, om hvem der er truffet beslutning om udlevering, men som er idømt fængselsstraf i den anmodede stat og derfor ikke umiddelbart kan udleveres, midlertidigt kan udleveres med henblik på strafforfølgning i den anmodede stat på betingelser, som fastlægges ved gensidig aftale mellem parterne.

Denne bestemmelse forudsætter ligeledes, at den, der er udleveret midlertidigt, senere kan returneres.

Endelig følger det af den nordiske udleveringskonventions artikel 20, stk. 1, at et nordisk land kan udsætte udleveringen af en person til et andet nordisk land med henblik på, at der i førstnævnte land kan gennemføres strafforfølgning eller straffuldbyrdelse mod den pågældende inden udleveringen. Efter bestemmelsens stk. 2 kan det nordiske land – i stedet for at udsætte udleveringen efter stk. 1 – træffe beslutning om midlertidig udlevering af den pågældende. Den nordiske udleveringskonventions artikel 20 svarer til artikel 24 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Betingelserne for den midlertidige udlevering aftales mellem de berørte landes relevante myndigheder. De nævnte bestemmelser forudsætter, at det anmodende land efterfølgende kan tilbageføre den midlertidigt udleverede person.

Det fremgår således af udleveringslovens § 21 a, stk. 1, 1. pkt., at en person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som midlertidigt er udleveret til Danmark med henblik på strafforfølgning her i landet, skal tilbageføres til den fremmede stat, hvorfra den pågældende er udleveret, når strafforfølgningen her i landet er afsluttet. Den pågældende skal som udgangspunkt være frihedsberøvet under opholdet, jf. stk. 1, 2. pkt.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4326, at bestemmelsen alene angår personer, der overføres til strafforfølgning i en straffesag her i landet. Ved midlertidig overførelse af personer til Danmark med henblik på afhøring som vidne i en straffesag eller deltagelse i konfrontation finder i stedet bestemmelsen i retsplejelovens § 191 anvendelse.

Det er forudsat i ovennævnte bemærkninger, at anklagemyndigheden i forbindelse med stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt en person skal søges midlertidigt udleveret med henblik på strafforfølgning i en dansk straffesag, lader indgå, om det vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden at lade den pågældende tilbageføre til udlandet efter sagens afslutning. Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den pågældende i den fremmede stat er idømt dødsstraf.

Det er endvidere uden betydning for tilbageførelsen til den fremmede stat, at den pågældende tilbagekalder et eventuelt samtykke til den midlertidige udlevering til Danmark.

At frihedsberøvelsen efter bestemmelsens stk. 1, 2. pkt., knytter sig til »udleveringen« indebærer, at frihedsberøvelsen omfatter transporten til anbringelsesstedet i Danmark, opholdet i Danmark og transporten tilbage til den fremmede stats myndigheder.

Efter udleveringslovens § 21 a, stk. 2, 1. pkt., træffes afgørelse om frihedsberøvelse af retten efter anmodning fra politiet.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at retten efter denne bestemmelse alene skal tage stilling til spørgsmålet om frihedsberøvelse.

Bestemmelsen udelukker i øvrigt ikke, at retten i vurderingen af spørgsmålet om frihedsberøvelse lader indgå en overvejelse af, hvorvidt tilbageførelse af den pågældende til udlandet må antages at være åbenbart uforeneligt med landets retsorden. Som anført ovenfor forudsættes anklagemyndigheden imidlertid allerede ved afgørelsen af, om anmodning om midlertidig udlevering skal fremsættes, at have taget stilling til dette spørgsmål.

I øvrigt finder de almindelige regler i retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar tilsvarende anvendelse.

Efter udleveringslovens § 21 a, stk. 2, 2. pkt., fastsætter retten en frist for frihedsberøvelsen. Det er forudsat i bemærkningerne til bestemmelsen, at fristen fastsættes i overensstemmelse med den aftale om tidspunktet for tilbageførelse, der er indgået med den fremmede stat.

Efter samme bestemmelse kan retten forlænge fristen for frihedsberøvelse.

Der sigtes hermed til tilfælde, hvor strafforfølgningen mod den pågældende endnu ikke er afsluttet, eller hvor den pågældende på grund af ekstraordinære omstændigheder f.eks. behandlingskrævende sygdom ikke kan tilbageføres inden udløbet en eventuel aftalt frist for tilbageførelsen. Det påhviler i så fald anklagemyndigheden at indgå de nødvendige aftaler med de udenlandske myndigheder om forlængelse af det aftalte tidsrum for udleveringen.

Efter udleveringslovens § 21 a, stk. 2, 3. pkt., træffes rettens afgørelse ved kendelse. Dette indebærer bl.a., at den almindelige adgang til at kære afgørelser, jf. retsplejelovens § 968, finder tilsvarende anvendelse.

Udleveringslovens § 21 a, stk. 3, regulerer den midlertidigt udleverede persons retsstilling under frihedsberøvelsen her i landet. Bestemmelsen indebærer, at den pågældende under frihedsberøvelsen alene er undergivet de begrænsninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet.

Denne regel svarer indholdsmæssigt til bestemmelsen i retsplejelovens § 770, stk. 1, om varetægtsarrestanter.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at bestemmelsen imidlertid afviger fra andre af retsplejelovens regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. Over for en person, der er frihedsberøvet i medfør af § 21 a, stk. 1, vil der således ikke kunne træffes afgørelse om isolation, jf. retsplejelovens § 770 a, indgreb i besøgsadgangen, jf. retsplejelovens § 771, eller indgreb i retten til brevveksling, jf. retsplejelovens § 772, medmindre de almindelige betingelser for iværksættelse af disse indgreb er opfyldt.

Efter udleveringslovens § 21 a, stk. 3, 2. pkt., kan anbringelse ske i arresthus, jf. retsplejelovens § 770, stk. 2. Det indebærer, at den overførte person ligesom varetægtsarrestanter kan anbringes i arresthus, hvis opholdet i Danmark ikke bliver ganske kortvarigt. Er opholdet derimod af ganske kort varighed, vil den pågældende kunne frihedsberøves ved politiet, f.eks. ved anbringelse på politistation. Det fremgår af

bestemmelsens forarbejder, at der med henvisningen til retsplejelovens § 770, stk. 2, 2. pkt., vil være mulighed for at anbringe den midlertidigt udleverede person f.eks. på et sygehus, hvis et sådant behov skulle opstå.

3.7.10.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Den foreslåede § 52 viderefører i det væsentligste den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 a, dog med den ændring i bestemmelsens stk. 2, at en afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten på anmodning af anklagemyndigheden, hvor det i dag fremgår, at retten efter anmodning fra politiet træffer en sådan afgørelse. Dette ændrer ikke på den gældende retstilstand, idet det allerede i dag er anklagemyndigheden, der anmoder retten om at træffe afgørelse efter bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til § 52 og bemærkningerne hertil.

3.8. Efterlyste personer og transit

3.8.1. Efterlyste personer

3.8.1.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 19, stk. 1, kan der efter omstændighederne foretages foreløbig anholdelse, varetægtsfængsling, legemsindgreb, ransagning og beslaglæggelse, såfremt den berørte person er efterlyst af myndighederne i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union som sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, der må antages at kunne begrunde udlevering efter udleveringsloven.

De nævnte foranstaltninger skal imidlertid som udgangspunkt ophæves, såfremt anmodning om udlevering ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen, jf. § 19, stk. 2.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 19 er indført ved lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den angår et spørgsmål af forholdsvis stor praktisk betydning, idet en formel udleveringsanmodning som oftest først fremkommer efter, at den, som søges udleveret, er fængslet her i landet på grundlag af en efterlysning fra vedkommende fremmede politimyndighed. Fængsling i sådanne tilfælde var hidtil sket med hjemmel i en analogi af retsplejelovens fængslingsregler, jf. Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg A, spalte 2553.

Den oprindelige bestemmelse i udleveringslovens § 19 vedrørte personer efterlyst af myndighederne i en fremmed stat, og bestemmelsen er således senere blevet ændret ved lov nr. 433 af 10. juni 2003 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.) og lov nr. 394 af 30. april 2007 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere og forskellige andre love og om ophævelse af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande (nordisk arrestordre) m.v.).

Med disse lovændringer gennemførte man henholdsvis rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og den nordiske udleveringskonvention, som begge omfatter en anmodning om anholdelse, varetægtsfængsling og udlevering, hvorfor udleveringslovens § 19 ikke er relevant i sager om udlevering til andre EU-medlemsstater eller andre nordiske lande. Det er således med disse ændringer blevet præciseret, at § 19 alene finder anvendelse i forhold til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4325, og Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2529.

Desuden er henvisningerne i udleveringslovens § 19 til bestemmelserne i retsplejeloven siden loven fra 1967 blevet ajourført ved lov nr. 291 af 24. april 1996 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere, lov om international fuldbyrdelse af straf m.v., lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. og retsplejeloven (International strafferet) og ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's Sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme m.v.).

3.8.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Justitsministeriet finder, at der også i disse sager kan være anledning til, at politiet fotograferer og optager fingeraftryk af de personer, der anholdes i forbindelse med en international efterlysning med henblik på senere identifikation.

Den foreslåede bestemmelse i § 53 viderefører med redaktionelle ændringer den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 19 med den ændring, at der endvidere henvises til, at lovforslagets § 33 finder tilsvarende anvendelse, hvorefter

politiet har ret til at fotografere og optage fingeraftryk af samtlige personer med henblik på senere identifikation.

Der henvises i øvrigt til § 53 og bemærkningerne hertil.

3.8.2. Transit

3.8.2.1. Gældende ret

Efter udleveringslovens § 21, stk. 1, kan justitsministeren tillade, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden, føres gennem riget (transit).

Hvis udleveringen sker til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, kan sådan tilladelse, jf. udleveringslovens § 21, stk. 1, kun gives, hvis bestemmelserne i lovens § 2 (udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning) og § 2 a (udlevering af udlændinge) eller §§ 4-6 (militær lovovertrædelse, politisk lovovertrædelse, forbud mod udlevering ved risiko for forfølgelse eller fare for tortur mv.) ikke ville være til hinder for, at der skete udlevering her fra landet for den pågældende handling.

Sker udleveringen til en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller et andet nordisk land, kan tilladelse til transit dog meddeles, såfremt der er modtaget oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er udstedt en europæisk arrestordre eller en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge, jf. udleveringslovens § 21, stk. 2, 1. pkt.

Hvis udleveringen til en anden medlemsstat eller et andet nordisk land sker fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, skal der ud over de i 1. pkt. nævnte oplysninger endvidere gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering, jf. udleveringslovens § 21, stk. 2, 2. pkt.

Sker udleveringen fra et nordisk land til et andet nordisk land, kan den pågældende føres gennem riget uden tilladelse, jf. udleveringslovens § 21, stk. 3.

Det fremgår endelig af udleveringslovens § 21, stk. 4, at lovens § 13 finder tilsvarende anvendelse. Efter § 13 kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransgning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, anvendes i samme omfang som i sager

vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen.

Bestemmelsen i udleveringslovens § 21 blev indført ved lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere. Bestemmelsen omhandler transit, dvs. hvornår en person, der udleveres fra en stat til en anden, må føres gennem Danmark.

Der er sket konsekvensrettelser i stk. 1 ved lov nr. 433 af 10. juni 2003. Ændringen af bestemmelsen var en konsekvens af udleveringslovens § 2 a om udlevering af personer til stater uden for Den Europæiske Union, der blev indsat i udleveringsloven ved lov nr. 378 af 6. juni 2002.

Endvidere blev der foretaget en mindre redaktionel ændring af stk. 1 ved lov nr. 428 af 1. maj 2013.

Bestemmelsens stk. 2 blev indsat i udleveringsloven ved lov nr. 433 af 10. juni 2003. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den indebærer, at en anmodning om transit gennem Danmark af personer, der skal udleveres, som udgangspunkt skal tillades, hvis der er modtaget de i bestemmelsen nævnte oplysninger. Bestemmelsen finder anvendelse både på udlevering til en EU-medlemsstat fra en anden medlemsstat og fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Er der tale om transit fra et land uden for Norden og Den Europæiske Union, skal der i stedet for oplysning om, hvorvidt der er udstedt en europæisk arrestordre, gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 4325-4326.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at bestemmelsen er i overensstemmelse med artikel 25 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Det fremgår af denne artikel, at medlemsstaterne, hvis der i forbindelse med anmodningen om transit er modtaget de nævnte oplysninger, kun kan afslå transit til en anden medlemsstat, hvis den der skal udleveres er statsborger eller har fast bopæl i transitlandet, og udlevering sker med henblik på straffuldbyrdelse. Tilladelse til transit af egne statsborgere og af personer med fast bopæl i transitlandet kan gøres betinget af, at den pågældende tilbageføres til transitlandet med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel straf.

Ved lov nr. 394 af 30. april 2007 blev stk. 2 nyaffattet, idet man indføjede, hvilke oplysninger der skal være modtaget for, at tilladelse til transit kan meddeles, hvis udleveringen sker til et andet nordisk land. Det drejer sig for det første om oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser svarende til, hvad der kræ-

ves, når udleveringen sker til en anden medlemsstat i Den Europæiske Union.

Herudover følger det af forarbejderne, at der skal være modtaget oplysning om, hvorvidt der er udstedt en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Island og Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge, jf. nærmere nedenfor. Hvis udleveringen til et andet nordisk land sker fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, skal der endvidere gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering, jf. stk. 2, 2. pkt. Dette svarer til, hvad der gælder, når udleveringen sker til en anden EU-medlemsstat, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2530.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at bestemmelsen ikke regulerer de tilfælde, hvor udlevering til det nordiske land sker fra et andet nordisk land, hvilket er omfattet af udleveringslovens § 21, stk. 3.

Endvidere fremgår det af forarbejderne til lovens § 21, stk. 2, at en anmodning om transit, hvis udleveringen sker til et andet nordisk land – som det også er tilfældet, når udleveringen sker til en EU-medlemsstat – som udgangspunkt skal imødekommes, hvis der er modtaget de oplysninger, der er nævnt i bestemmelsen. Det bemærkes i den forbindelse, at bestemmelsen er udformet, så den tager højde for gennemførelsen af aftalen mellem Den Europæiske Union og Island og Norge om procedurerne for udlevering mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge. Indtil denne aftale er endelig gennemført, vil der ved udlevering fra Island eller Norge til en EU-medlemsstat (bortset fra Finland og Sverige, jf. § 21, stk. 3) i stedet for oplysning om en udstedt arrestordre, jf. stk. 2, 1. pkt., skulle foreligge oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering, jf. stk. 2, 2. pkt.

Endelig fremgår det af forarbejderne, at nyaffattelsen af udleveringslovens § 21, stk. 2, ikke i øvrigt tilsigtede ændringer i den måde, bestemmelsen skal administreres på. Således vil tilladelse til transit af danske statsborgere og af personer med fast bopæl her i landet fortsat kunne gøres betinget af, at den pågældende tilbageføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel straf, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2531.

For så vidt angår udleveringslovens § 21, stk. 3, blev bestemmelsen i sin nuværende form affattet ved lov nr. 394 af 30. april 2007. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at den blev indført med henblik på at gennemføre den nordiske udleveringskonventions artikel 21, hvorefter transit kan ske uden tilladelse, når udleveringen sker fra et nordisk land til et andet nordisk land, jf. Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 2531.

Endelig blev udleveringslovens § 21, stk. 4, indsat ved lov nr. 428 af 1. maj 2013 med det formål, at der i udleveringsloven blev tilvejebragt udtrykkelig lovhjemmel til at anvende retsplejelovens relevante tvangsindgreb i forhold til personer, som i forbindelse med udlevering fra en fremmed stat til en anden føres gennem dansk territorium, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 58.

Om baggrunden for bestemmelsen fremgår det af forarbejderne, at gennemtransport efter udleveringslovens § 21 som oftest sker i forbindelse med en mellemlanding i en dansk lufthavn i forbindelse med lufttransport fra det land, der er anmodet om udlevering, til det land, hvortil udlevering sker.

Myndighedsudøvelsen i den forbindelse på dansk territorium sker under ledelse og ansvar af danske (politi)myndigheder, og dansk politi vil derfor forud for gennemtransporten være underrettet om tid og sted herfor og om tilstedeværelsen af de eskorterende udenlandske myndighedspersoner.

Gennemtransporten vil som det helt klare udgangspunkt foregå uproblematisk, men det kan ikke udelukkes, at der i særlige tilfælde vil kunne opstå situationer, hvor en videregående myndighedsudøvelse vil være påkrævet for at sikre gennemtransporten. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis den person, der føres gennem dansk territorium, forsøger at flygte, mens den pågældende endnu befinder sig i Danmark, og en øjeblikkelig, helt kortvarig (fysisk) magtanvendelse ikke er tilstrækkelig til at hindre den pågældende i at undvige. Som et andet eksempel kan nævnes den situation, at gennemrejsen forsinkes, fordi der opstår mekaniske problemer med flyet, og hvor der således opstår behov for at sikre den pågældendes tilstedeværelse i længere tid end oprindeligt forudsat i forbindelse med anmodningen om tilladelse til gennemrejse, mens problemerne søges afhjulpel, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 52.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, at de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, i udleveringssager kan anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, jf. udleveringslovens § 13.

I udleveringslovens § 21 blev indsat et nyt stk. 4, der indebar, at det udtrykkeligt blev fastslået, at retsplejelovens relevante tvangsindgreb også vil kunne anvendes i forhold til personer, som i forbindelse med udlevering fra en fremmed stat til en anden føres gennem dansk territorium, jf. udleveringslovens § 21, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 53.

Det følger af henvisningen til udleveringslovens § 13, at de retsmidler, der vil kunne komme på tale, er dem, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt. Det vil i praksis navnlig være bestemmelserne om anholdelse og varetægtsfængsling, som vil være relevante, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 58.

Endelig bemærkes det, at ændringen ikke tilsigtede en begrænsning i forhold til situationer, der ikke er omfattet af udleveringslovens § 21, af den hjemmel, der som nævnt er forudsat i dansk ret med hensyn til anvendelse af de omhandlede retsmidler, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 127 som fremsat, side 53.

3.8.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslagets § 54 videreføres i det væsentligste den gældende bestemmelse i § 21.

Dog foreslås det i stk. 1, at rigsadvokaten – og således ikke justitsministeren – kan tillade, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden fremmed stat, føres gennem riget, såfremt bestemmelserne i §§ 6, 18, 19, 24 eller 25 ikke ville være til hinder for, at der skete udlevering her fra landet for den pågældende handling.

Det bemærkes således, at kompetencen til at træffe beslutninger efter den foreslåede § 54, stk. 1, overdrages fra justitsministeren til rigsadvokaten.

I de øvrige dele af den foreslåede § 54 foretages der alene redaktionelle ændringer som konsekvens af den foreslåede nye systematik i udleveringsloven. Bestemmelserne, der henvises til, viderefører i det væsentligste de tilsvarende bestemmelser i den gældende udleveringslov.

Der henvises i øvrigt til § 54 og bemærkningerne hertil.

3.9. Ændringer i øvrig lovgivning

3.9.1. Beslutningskompetence i sager om udlevering i henhold til lov om Den Internationale Straffedomstol

3.9.1.1. Gældende ret

Lov nr. 342 af 16. maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol gennemfører statuten for Den Internationale Straffedomstol i dansk ret.

Efter § 2, stk. 1, i lov nr. 342 af 16. maj 2001 om Den Internationale Straffedomstol er justitsministeren bemyndiget til at træffe afgørelse om udlevering af personer, som Den Internationale Straffedomstol har afsagt anholdelses- og udleveringsbeslutning over.

Justitsministeren træffer endvidere efter anmodning fra Den Internationale Straffedomstol beslutning om udlevering af personer, mod hvem domstolen har indledt strafforfølgning, jf. § 2, stk. 2.

Ifølge lovens § 2, stk. 3, finder udleveringslovens kapitel 3 og 4 anvendelse i sager om udlevering til Den Internationale Straffedomstol med de fornødne lempelser.

3.9.1.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Justitsministeriet finder, at beslutningskompetencen i konkrete sager om udlevering af personer mod hvem Den Internationale Straffedomstol har indledt strafforfølgning bør overføres til de danske domstole i overensstemmelse med kompetencefordelingen i den nye udleveringslov. Det foreslås derfor, at ordlyden i § 2, stk. 1, i lov om Den Internationale Straffedomstol ændres som konsekvens heraf.

Justitsministeriet finder ligeledes, at beslutningskompetencen i konkrete sager om udlevering af personer til fuldbyrdelse af domme fra Den Internationale Straffedomstol bør overføres til de danske domstole i overensstemmelse med kompetencefordelingen i den nye udleveringslov. Det foreslås derfor, at ordlyden i lovens § 2, stk. 2, ændres som konsekvens heraf.

Baggrunden for overførsel af kompetencen fra justitsministeren til de danske domstole er, at det synes mest hensigtsmæssigt at samle beslutningskompetencen i alle typer af udleveringssager hos én myndighed, således at der sikres en ensartet sagsbehandling.

Endelig finder Justitsministeriet, at henvisningen til udleveringslovens kapitel 3 og 4 i lov om Den Internationale Straffedomstol bør konsekvensrettes i overensstemmelse med kapitelinddelingen i den nye udleveringslov.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet en ændring af den gældende retstilstand ud over kompetenceoverførslen.

Der henvises i øvrigt til § 58 og bemærkningerne hertil.

3.9.2. Beslutningskompetence i sager om udlevering i henhold til lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien

3.9.2.1. Gældende ret

Efter § 2, stk. 1, i lov nr. 1099 af 21. december 1994 om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien er justitsministeren bemyndiget til at træffe afgørelse om udlevering af personer, som tribunalet har afsagt anholdelses- og udleveringsbeslutning over. Udleveringen beror således på justitsministerens afgørelse, men det vil være den altovervejende hovedregel, at tribunalets afgørelse efterkommes.

Efter § 2, stk. 2, er justitsministeren bemyndiget til at træffe afgørelse om udlevering til fuldbyrdelse af tribunalets domme.

I henhold til § 2, stk. 3, finder udleveringslovens kapitel 3 og 4 anvendelse i sager om udlevering til tribunalet med de fornødne lempelser.

3.9.2.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Justitsministeriet finder, at beslutningskompetencen i konkrete sager om udlevering af personer mod hvem det internationale tribunal til påbedømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien har indledt strafforfølgning bør overføres til de danske domstole i overensstemmelse med kompetencefordelingen i den nye udleveringslov. Det foreslås derfor, at ordlyden i § 2, stk. 1, i lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien ændres som konsekvens heraf.

Justitsministeriet finder ligeledes, at beslutningskompetencen i konkrete sager om udlevering af personer til fuldbyrdelse af domme fra det internationale tribunal til påbedømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien bør overføres til de danske domstole i overensstemmelse med kompetencefordelingen i den nye udleveringslov. Det foreslås derfor, at ordlyden i lovens § 2, stk. 2, ændres som konsekvens heraf.

Baggrunden for overførsel af kompetence fra justitsministeren til de danske domstole er, at det synes mest hensigtsmæssigt at samle beslutningskompetencen i alle typer af udleveringssager hos én myndighed, således at der sikres en ensartet sagsbehandling.

Endelig finder Justitsministeriet, at henvisningen til udleveringslovens kapitel 3 og 4 i lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien bør konsekvensrettes i overensstemmelse med kapitelinddelingen i den nye udleveringslov.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet en ændring af den gældende retstilstand ud over kompetenceoverførslen. Der henvises i øvrigt til § 59 og bemærkningerne hertil.

3.9.3. Konsekvensændring af lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union

3.9.3.1. Gældende ret

Det følger af § 29 x, stk. 1, nr. 8, i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, at anerkendelse og fuldbyrdelse af en afgørelse om foranstaltninger som alternativ til varetægtsfængsling kan afslås, hvis den pågældende person i tilfælde af overtrædelse af foranstaltningerne ikke vil kunne udleveres efter reglerne i kapitel 2 a i lov om udlevering af lovovertrædere.

3.9.3.2. Justitsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Der er behov for, at henvisningen til udleveringslovens kapitel 2 a i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union konsekvensændres i overensstemmelse med kapitelinddelingen i den nye udleveringslov.

Der henvises i øvrigt til § 60 og bemærkningerne hertil.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre merudgifter for domstolene på mellem 1,7 og 1,9 mio. kr. årligt fra 2020 og frem som følge af et stigende antal sager. Det vurderes, at lovforslagets økonomiske konsekvenser er af et sådant omfang, at de kan afholdes inden for domstolenes eksisterende ramme.

Der forventes ikke at være implementeringskonsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Formålet med lovforslaget er navnlig at gennemføre de ændringer i dansk lovgivning, der er nødvendige for Danmarks opfyldelse af Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, som den er fortolket af EU-Domstolen. For en nærmere beskrivelse af EU-Domstolens fortolkning af rammeafgørelsen henvises til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det har medført, at der foreslås indført en ny udleveringslov, der i det væsentligste er en videreførelse af den gældende udleveringslov. Den gældende udleveringslov gennemfører foruden rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre også Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 om ændring af en række rammeafgørelser samt styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder og fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den pågældende selv var til stede under retssagen. Den foreslåede nye hovedlov gennemfører således også disse rammeafgørelser. Der henvises nærmere til pkt. 2.4.2.1 om rammeafgørelserne.

Efter artikel 51, stk. 1, i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (Charteret) finder Charteret også anvendelse på medlemsstaterne, dog kun når de gennemfører EU-retten. Ved danske myndigheders og domstoles anvendelse af lovbestemmelser, der gennemfører rammeafgørelserne, skal Charteret dermed respekteres, herunder navnlig Charterets artikel 2 (retten til livet), artikel 4 (forbud mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf), artikel 19, stk. 2 (forbud mod udsendelse, udvisning og udlevering til en stat, hvor der er en alvorlig risiko for at blive idømt dødsstraf eller udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende straf eller behandling), artikel 47 (adgang til retsmidler og til en upartisk domstol) og artikel 50 (ret til ikke at blive retsfulgt eller straffet to gange for samme lovovertrædelse).

Lovforslaget overfører kompetencen fra anklagemyndigheden til domstolene til at behandle sager omfattet af ovennævnte rammeafgørelser. Justitsministeriet vil i forbindelse med, at sagerne overføres til domstolene, i fornødent om-

fang og i overensstemmelse med rammeafgørelserne orientere Rådets Generalsekretariat om, hvilke myndigheder i Danmark der fremover vil være kompetente til at træffe afgørelser mv. i sager omfattet af rammeafgørelserne.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 26. september 2019 til den 24. oktober 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Den Danske Dommerforening,

Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Rigspolitiet, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Fængselsforbundet, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Det Kriminalpræventive Råd, Foreningen af Fængselsinspektører m.fl., Kriminalforsorgsforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben for Kriminalforsorgen, Amnesty International, Danske Advokater, Landsforeningen KRIM, Justitia, Rigsombudsmanden for Færøerne og Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre merudgifter for domstolene på mellem 1,7 og 1,9 mio. kr. årligt fra 2020 og frem som følge af et stigende antal sager. Det vurderes, at lovforslagets økonomiske konsekvenser er af et sådant omfang, at de kan afholdes inden for domstolenes eksisterende ramme.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Med lovforslaget gennemføres de ændringer i dansk lovgivning, der er nødvendige for Danmarks opfyldelse af Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, og Rådets rammeafgørelse 2009/299/RIA af 26. februar 2009 om ændring af en række rammeafgørelser samt styrkelse af personers proceduremæssige rettigheder og fremme af anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med afgørelser afsagt, uden at den pågældende selv var til stede under retssagen.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Udleveringsloven vedrører i dag alene udlevering fra Danmark, og loven indeholder derfor ingen regler vedrørende betingelserne for anmodning om udlevering til Danmark eller regler for behandlingen af disse sager. Reglerne herfor skal derfor findes i de internationale retsakter, der er relevante for anmodningen, herunder Rådet for den Europæiske Unions rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurene for overgivelse mellem medlemsstaterne (herefter »rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre«).

Det foreslåede *stk. 1* fastslår, at personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling i Danmark eller i udlandet, kan udleveres til eller fra Danmark efter denne lov.

Med *stk. 1* udvides lovens anvendelsesområde således i forhold til den gældende ordning til også at omfatte anmodninger om udlevering til Danmark.

Det bemærkes i øvrigt, at forslaget har sammenhæng med det foreslåede kapitel 7 vedrørende anmodning om udlevering til Danmark.

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 1, *stk. 2*, at lovens kapitel 2 a og 3 a vedrørende udlevering til en EU-medlemsstat ikke omfatter udlevering fra Danmark til Finland og Sverige (selv om disse lande også er EU-medlemsstater).

Det foreslås i *stk. 2*, at lovens kapitel 4 vedrørende udlevering mellem Danmark og en EU-medlemsstat ikke omfatter udlevering mellem Danmark, Finland og Sverige.

Med forslaget videreføres den gældende retstilstand, hvor adgangen til udlevering til de nordiske lande på visse områder er mere vidtgående end adgangen til udlevering til (andre) stater inden for Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 c, at udlevering ikke kan finde sted, hvis den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15.

Det fremgår af artikel 3, *stk. 3*, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, at udlevering skal afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter den anmodede stats lovgivning. På baggrund heraf er der i udleveringslovens § 10 c indført en udtrykkelig bestemmelse om, at udlevering til EU-medlemsstater af personer under den kriminelle lavalder ikke kan ske.

Den nordiske udleveringskonvention fastsætter i artikel 4 visse obligatoriske grunde til at afslå udlevering på grundlag af en nordisk arrestordre.

Efter artikel 4, nr. 3, skal udlevering afslås, hvis den person, der er omfattet af arrestordren, er under den kriminelle lavalder efter det anmodede lands lovgivning.

På denne baggrund er der i udleveringsloven § 10 l, *stk. 1*, indsat en bestemmelse, hvorefter § 10 c finder tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande.

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Den foreslåede § 2 fastsætter, at udlevering ikke kan finde sted, hvis den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15.

Det bemærkes, at bestemmelsen viderefører udleveringslovens § 10 c og § 10 l, *stk. 1*, og at bestemmelsen endvidere fremover også vil gælde sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

Udleveringslovens §§ 8, 10 d og 10 m er udtryk for det grundlæggende princip om forbuddet mod dobbelt strafforfølgning.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.2.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Den foreslåede § 3, *stk. 1*, fastsætter, at udlevering ikke kan finde sted, når den, der begæres udleveret, her i landet, i et nordisk land eller i en medlemsstat i Den Europæiske Union, er dømt eller frifundet for den samme strafbare handling.

Bestemmelsen er en videreførelse af udleveringslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., og § 10 m, stk. 1, 1. pkt., men er en udvidelse i forhold til § 10 d, stk. 1, 1. pkt., som ikke nævner »et nordisk land«. Norden er derimod omfattet af § 10 d, stk. 1, 3. pkt., i forbindelse med muligheden for fakultativt at bestemme, at udlevering kan afslås, hvis den der søges udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i en stat uden for Den Europæiske Union.

Det vil dermed fremover ikke længere være muligt at udlevere til en medlemsstat i Den Europæiske Union, hvis den pågældende er dømt i et nordisk land for den samme strafbare handling.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at tilsvarende gælder, hvis den, der begæres udleveret, her i landet er benådet for handlingen.

Udlevering kan dermed ikke finde sted, når den, der begæres udleveret, her i landet er benådet for handlingen.

Bestemmelsen er en videreførelse af udleveringslovens § 8, stk. 1., 2. pkt., § 10 d, stk. 1, 2. pkt., og § 10 m, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at udlevering endvidere kan afslås, hvis den, der begæres udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i et land uden for Norden og Den Europæiske Union.

Bestemmelsen er en videreførelse af udleveringslovens § 8, stk. 1., 3. pkt., og § 10 m, stk. 1, 3. pkt. Det er endvidere en videreførelse af § 10 d, stk. 1, 3. pkt., med den ændring, at udlevering kan afslås i de tilfælde, hvor den, der begæres udleveret, er dømt eller frifundet for handlingen i et tredjeland (dvs. ethvert land uden for Norden og Den Europæiske Union).

I disse tilfælde beror det på en konkret vurdering, om der skal ske udlevering eller ej. Der vil f.eks. kunne ske udlevering, hvis den pågældende tidligere er frifundet for den pågældende handling i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, men grundlaget for dommen er åbenbart mangelfuldt.

Det foreslåede *stk. 4* fastsætter, at afslag på udlevering efter stk. 1 og 3 er betinget af, at dommen er blevet fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet.

Bestemmelsen er en videreførelse af udleveringslovens § 8, stk. 1., 4. pkt., § 10 d, stk. 1, 4. pkt., og § 10 m, stk. 1, 4. pkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Udleveringslovens §§ 8, 10 d og 10 m er udtryk for det grundlæggende princip om forbuddet mod dobbelt strafforfølgning.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.2.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at er tiltale mod den pågældende frafaldet her i landet, kan udlevering kun finde sted, hvis retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen om tiltalefrafald er opfyldt. Udlevering kan endvidere afslås, hvis påtale er opgivet og betingelserne for at omgøre beslutningen om påtaleopgivelse ikke er opfyldt.

Bestemmelsen viderefører udleveringslovens § 8, stk. 2, § 10 d, stk. 2, og § 10 m, stk. 2, og der er med lovforslaget således ikke tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at udlevering til strafforfølgning kan afslås, hvis der her i landet er indledt strafforfølgning mod den pågældende for den handling, for hvilken der begæres udlevering, og strafforfølgning på grund af handlingens karakter, den pågældendes tilknytning til Danmark og omstændighederne i øvrigt findes at skulle gennemføres her i landet.

Bestemmelsen viderefører udleveringslovens § 8, stk. 3, § 10 d, stk. 3, og § 10 m, stk. 2, og der er med lovforslaget således ikke tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Det følger af udleveringslovens § 10 f, at udlevering til en anden EU-medlemsstat ikke kan finde sted, hvis den pågældende handling helt eller delvis er foretaget her i landet og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

Ifølge den nordiske udleveringskonventions artikel 5, nr. 2, kan udlevering til et andet nordisk land afslås, hvis det forhold, der ligger til grund for en nordisk arrestordre, efter det anmodede lands lovgivning betragtes som begået helt eller delvis på dette lands territorium eller på et sted, der ligestilles hermed, og forholdet ikke udgør en lovovertrædelse efter det anmodede lands lovgivning.

Denne afslagsgrund indebærer, at det er muligt for de danske myndigheder at afslå udlevering, hvis et andet nordisk land strafforfølger handlinger, der helt eller delvist er begået her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 n indsat en bestemmelse, hvorefter § 10 f, stk. 1, skal finde tilsvarende anvendelse ved udlevering til de nordiske lande.

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Den foreslåede § 5 fastsætter, at udlevering ikke kan finde sted, hvis den pågældende handling helt eller delvis er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

Det bemærkes, at bestemmelsen viderefører udleveringslovens § 10 f, stk. 1, og § 10 n, og at bestemmelsen endvidere fremover også vil gælde sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

Udleveringslovens § 6, stk. 1, fastsætter et generelt forbud mod udlevering, hvis der er fare for forfølgelse på grund af den pågældendes afstamning eller politiske opfattelse mv.

Ligeledes fastslår § 6, stk. 2, at udlevering ikke må finde sted, hvis der er fare for, at den pågældende efter udlevering vil blive udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Udleveringslovens § 10 h, stk. 1 og 2, har samme ordlyd, mens § 10 n henviser til bl.a. § 10 h.

Den foreslåede bestemmelse i § 6 viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens §§ 6 og 10 h samt § 10 n for så vidt angår henvisningen til § 10 h. Med lovforslaget vil bestemmelsen blive placeret i kapitel 2 om almindelige betingelser for udlevering og vil således gælde i alle udleveringssager.

Justitsministeriet foreslår, at der tilføjes en bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 3, om, at udlevering endvidere ikke kan finde sted, hvis det i øvrigt ville stride mod Danmarks internationale forpligtelser.

Bestemmelsen omfatter bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om ret til retfærdig rettergang, men den er formuleret, så den omfatter Danmarks samlede internationale forpligtelser.

Der er med lovforslaget ikke tilsigtet ændringer i den gældende retstilstand på dette punkt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

Efter udleveringslovens § 10 b, stk. 1, og § 10 l, stk. 1, kan udlevering af en dansk statsborger eller af en person med fast bopæl her i landet til strafforfølgning i en medlemsstat i Den Europæiske Union eller i Norden gøres betinget af, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Endvidere kan udlevering af en dansk statsborger eller af en person med fast bopæl her i landet til straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union eller i Norden efter § 10 b, stk. 2, og § 10 l, stk. 1, afslås, hvis Danmark giver tilsagn om, at straffen vil blive fuldbyrdet her i landet.

Udleveringsloven indeholder ikke tilsvarende regler vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.2.5.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til strafforfølgning i udlandet kan der stilles vilkår om, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Spørgsmålet om, hvorvidt udlevering af danske statsborgere mv. skal afslås eller betinges af tilbageførelse, bør bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Der kan tænkes tilfælde, hvor en person har begået en meget alvorlig lovovertrædelse i en anden stat, og hensynet til denne stat derfor tilsiger, at den pågældende bør strafforfølges og afsone en eventuel idømt straf i denne stat.

Der kan ved denne vurdering bl.a. lægges vægt på grovheden af den begåede kriminalitet og den pågældendes tilknytning til den stat, hvor lovovertrædelsen er begået. Der vil således f.eks. normalt ikke være grundlag for at betinge udlevering af en dansk statsborger mv. til strafforfølgning af tilbageførelse af den pågældende med henblik på afsoning af en eventuel idømt straf, hvis den pågældende er dømt for meget alvorlige lovovertrædelser, herunder terrorhandlinger. Et andet eksempel kunne være, at den pågældende har en nær tilknytning til den stat, hvor lovovertrædelsen er begået.

Tilsvarende gør sig gældende i forhold til vurderingen af, om der skal meddeles afslag på udlevering, med henblik på at straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Det bemærkes i øvrigt, at ved afgørelsen af, om en fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning som nævnt i stk. 1 og 2 kan eller må antages at ville kunne fuldbyrdes her i landet og ved den efterfølgende gennemførelse af fuldbyrdelsen, finder lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf mv. med senere ændringer anvendelse for så vidt angår sager om udlevering til et nordisk land.

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union finder anvendelse for så vidt angår sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union, mens lov om international fuldbyrdelse af straf mv. finder anvendelse for så vidt angår sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Det er Direktoratet for Kriminalforsorgen, der behandler sager om fuldbyrdelse af domme, der er afsagt i de nordiske lande, mens Rigsadvokaten behandler sager om fuldbyrdelse af domme afsagt uden for Norden.

Det bemærkes, at bestemmelserne viderefører udleveringslovens § 10 b, stk. 1 og 2, og § 10 l, stk. 1, og at bestemmelserne endvidere fremover også vil gælde sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

Efter artikel 24, stk. 1, i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, kan en medlemsstat udsætte udleveringen af en person til en anden medlemsstat, for at der i det anmodede land kan gennemføres strafforfølgning mod den pågældende inden udleveringen. Efter bestemmelsens stk. 2 kan medlemsstaten i stedet for at udsætte udleveringen efter stk. 1 træffe beslutning om midlertidig udlevering af den pågæl-

dende. Betingelserne for den midlertidige udlevering aftales mellem de berørte medlemsstaters relevante myndigheder. Aftalen, der skal være skriftlig, er bindende for alle myndigheder i den anmodende medlemsstat.

De nævnte bestemmelser i rammeafgårelsen forudsætter således, at den anmodende medlemsstat efterfølgende tilbagefører den midlertidigt udleverede person til det anmodede land.

Det følger af den nordiske udleveringskonventions artikel 20, stk. 1, at et nordisk land kan udsætte udleveringen af en person til et andet nordisk land med henblik på, at der i dette land kan gennemføres strafforfølgning eller straffuldbyrdelse mod den pågældende inden udleveringen. Efter stk. 2 kan det nordiske land – i stedet for at udsætte udleveringen efter stk. 1 – træffe beslutning om midlertidig udlevering af den pågældende. Den nordiske udleveringskonventions artikel 20 svarer til artikel 24 i rammeafgårelsen

Betingelserne for den midlertidige udlevering aftales mellem de berørte landes relevante myndigheder. De nævnte bestemmelser forudsætter, at det anmodende land efterfølgende tilbagefører den midlertidigt udleverede person.

Det forekommer, at Rigsadvokaten modtager europæiske arrestordre vedrørende udlevering af personer, der afsoner en fængselsstraf i Danmark. Hvis betingelserne for udlevering er opfyldt, har Rigsadvokaten tilladt, at de pågældende udleveres midlertidigt på vilkår af, at de tilbageføres til Danmark, og at den pågældende er frihedsberøvet under udleveringen.

Det foreslås at lovfæste denne ordning.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at en person, der afsoner fængselsstraf i Danmark, hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, kan midlertidigt udleveres fra Danmark med henblik på strafforfølgning i det anmodende land på vilkår af, 1) at pågældende tilbageføres til Danmark, når strafforfølgningen er afsluttet, og 2) at pågældende er frihedsberøvet under udleveringen.

Bestemmelsen tænkes anvendt i videst muligt omfang, men der vil dog kunne forekomme situationer, hvor udleveringen i stedet vil skulle udsættes indtil pågældende er løsladt. Det kan f.eks. være i de tilfælde, hvor den pågældende er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet eller lignende, og der vurderes at være særlig risiko for, at den pågældende i forbindelse med den midlertidige udlevering vil undvige. Der vil i givet fald skulle foretages en konkret afvejning af hensynet til retshåndhævelsen over for risikoen for undvigelse.

Hvis retsgrundlaget for at overføre den pågældende til fortsat straffuldbyrdelse af den danske dom i et andet land er til stede, vil udleveringen skulle udsættes, jf. § 39, stk. 2, indtil der er truffet afgørelse herom. Dette er med henblik på at undgå, at en udvisningsdømt, der opfylder betingelserne for at blive overført til fortsat straffuldbyrdelse i udlandet, bliver tilbageført til Danmark efter en midlertidig udlevering.

Hvis det anmodende land samtidig er det land, personen vil skulle overføres til, vil udleveringen dog kunne gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne herom, uden at der er truffet afgørelse om overførsel forinden. I disse tilfælde vil overførselssagen kunne behandles, mens den pågældende er midlertidigt udleveret.

Det bemærkes, at det følger af § 13 i cirkulære om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v., at politiet afgør, om der skal fremsættes anmodning om fuldbyrdelse i Finland, Island, Norge eller Sverige af en her i landet idømt frihedsstraf, medmindre fuldbyrdelse er begyndt i statsfængsel, idet eventuel anmodning i disse tilfælde fremsættes af Direktoratet for Kriminalforsorgen eller den, der bemyndiges dertil.

Det er justitsministeren, der træffer beslutning om at anmode en anden medlemsstat i Den Europæiske Union om at overtage fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller andre retsfølger af frihedsberøvende karakter, der er idømt her i landet, når det må antages at kunne lette den domfældtes sociale reintegration efter fuldbyrdelsen, jf. § 60 a, stk. 1, i lovbekendtgørelse nr. 213 af 22. februar 2013 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union.

Det er ligeledes justitsministeren, der træffer afgørelse om samtykke til, at en dømt person kan overføres fra Danmark til afsoning i hjemlandet efter den europæiske konvention af 21. marts 1983 om overførelse af domfældte, jf. § 2, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 740 af 18. juli 2015 om international fuldbyrdelse af straf mv., idet denne kompetence ikke blev overført til rigsadvokaten ved bekendtgørelse nr. 483 af 24. maj 2016 om overførsel af kompetence fra Justitsministeriets departement til anklagemyndigheden i sager om udlevering og fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser m.v.

Hvis den eftersøgte på tidspunktet for de danske myndigheders modtagelse af den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre eller udleveringsanmodningen afsoner en fængselsstraf, der forventes at medføre, at pågældende ikke vil blive løsladt, inden der træffes afgørelse om udlevering, retter anklagemyndigheden henvendelse til det anmodende land. Det anmodende land orienteres om, at den pågældende afsoner en fængselsstraf, og anmodes om at oplyse, om man er interesseret i en evt. midlertidig udlevering. Det anmodende land oplyses samtidig om betingelserne for en midlertidig udlevering.

Afgørelse om midlertidig udlevering forudsættes i videst muligt omfang at blive truffet samtidig med afgørelsen om udlevering. Selve den midlertidige udlevering kan dog kun gennemføres, hvis det anmodende land skriftligt har accepteret betingelserne for den midlertidige udlevering.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at hvis den pågældende er dømt til udvisning af Danmark og vil kunne opfylde betingelserne for at blive løsladt under den midlertidige udlevering, betinges vilkåret om tilbageførsel, jf. stk. 1, nr. 1, af, at der ikke i Danmark forinden er truffet beslutning om løsladelse. Endvidere fastsættes vilkår om, at det anmodende land om nødvendigt medvirker til at forkynde et indrejseforbud for den pågældende.

Da den midlertidige udlevering ikke kan sidestilles med udrejse eller udsendelse, jf. udlændingelovens § 32, stk. 1, forudsættes det at forkyndelse af et indrejseforbud iværksættes, mens den pågældende er midlertidig udleveret, på samme tidspunkt som hvis pågældende var forblevet i Danmark.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at frihedsberøvelsen i det anmodende land fratrækkes i den straf, som den pågældende er blevet idømt i Danmark.

Straffen anses derfor at blive fortsat fuldbyrdet under udleveringen.

Det anmodende land skal orienteres om, at frihedsberøvelsen under den midlertidige udlevering fratrækkes i den danske dom med henblik på, at det pågældende land kan afgøre, om frihedsberøvelsen også skal fratrækkes i den eventuelle fængselsstraf, den pågældende der måtte blive idømt.

Det foreslåede *stk. 4* fastsætter, at en person, der skal strafforfølges i Danmark, hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, undtagelsesvis kan midlertidigt udleveres fra Danmark med henblik på strafforfølgning i det anmodende land.

Hvis den, der begæres udleveret, har verserende straffesager her i landet, vil pågældende som udgangspunkt ikke blive udleveret før strafforfølgningen er afsluttet. Der kan dog tænkes situationer, hvor en midlertidig udlevering ikke vil gribe afgørende ind i strafforfølgningen her i landet. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis strafforfølgningen må forventes at blive forsinket på grund af omstændigheder, der ikke kan tilskrives de danske myndigheder. Hvis strafforfølgningen afventer udlevering af en person, der vurderes væsentlig for strafforfølgningen, eksempelvis en medtalt, eller hvis et vidne er for syg til at møde i retten i længere tid, kan det overvejes om en midlertidig udlevering af den pågældende kan lade sig gøre.

Der kan aftales konkrete vilkår om den midlertidige udlevering med det anmodende land. Hvis den, der begæres udleveret, er varetægtsfængslet i Danmark på grund af en verserende straffesag, vil der skulle fastsættes vilkår om, at den pågældende tilbageføres til Danmark, når strafforfølgningen er afsluttet, og at pågældende er frihedsberøvet under udleveringen.

Hvis den pågældende derimod ikke er varetægtsfængslet forud for udleveringen, eller hvis varetægtsfængslingen alene vedrører udleveringssagen, vil der kunne fastsættes vilkår om, at den pågældende sikres mulighed for at kunne returnere til Danmark, når strafforfølgningen er afsluttet.

Til § 9

Den nordiske udleveringskonvention indeholder i artikel 2 krav til lovovertrædelsens beskaffenhed, der fastsætter, hvornår udlevering som udgangspunkt skal ske.

I overensstemmelse hermed fastsætter udleveringslovens § 10 k betingelserne for udlevering af personer til andre nordiske lande. Bestemmelsen skelner ikke mellem egne statsborgere og udlændinge, og der gælder alene et krav om frihedsstraf mv. i det anmodende land.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.3.1.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter således, at udlevering til strafforfølgning i Finland, Island, Norge eller Sverige for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i det land, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, kan ske på grundlag af en nordisk arrestordre.

Der vil dermed ikke være krav om, at lovovertrædelsen tillige skal være strafbar i Danmark, ligesom der ikke vil være krav til, hvor lang en straf der vil kunne idømmes.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at udlevering til straffuldbyrdelse i Finland, Island, Norge eller Sverige kan ske på grundlag af en nordisk arrestordre, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

Der vil dermed ikke være krav om, at lovovertrædelsen tillige skal være strafbar i Danmark, ligesom der ikke vil være krav til, hvor lang en straf den pågældende er blevet idømt.

Endelig følger det af det foreslåede *stk. 3*, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare

forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1 og 2 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

Der vil dermed kunne udleveres til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for strafbare forhold, der i det anmodende land alene kan straffes med bøde, hvis der i øvrigt er bare et forhold, der kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning.

Det bemærkes, at den foreslåede § 9 viderefører udleveringslovens § 10 k.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

Den nordiske udleveringskonventions artikel 23 indeholder regler om, i hvilket omfang en person, der er blevet udleveret på grundlag af en nordisk arrestordre, i det anmodende land vil kunne strafforfølges, dømmes og tilbageholdes for andre lovovertrædelser begået inden udleveringen end den lovovertrædelse, som den pågældende er udleveret for (den såkaldte specialitetsregel).

På denne baggrund fastsætter udleveringslovens § 10 o, stk. 1 og 2, det nærmere omfang af specialitetsreglen i sager om udlevering til de nordiske lande.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.3.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at udlevering sker på vilkår af, at den udleverede ikke må drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, hvis 1) udlevering ikke kunne have fundet sted for den pågældende lovovertrædelse i henhold til § 2, § 3, stk. 1, jf. stk. 4, eller § 3, stk. 2, eller 2) udlevering for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået efter § 4, stk. 1, eller § 5, og retten ikke meddeler tilladelse til, at den pågældende kan drages til ansvar for lovovertrædelsen, jf. § 41, stk. 3.

Det anmodende land vil dermed ikke kunne drage den pågældende til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, hvis udlevering ikke kunne have fundet sted for den pågældende lovovertrædelse, fordi den pågældende på gerningstidspunktet var under den kriminelle lavalder, jf. straffelovens § 15.

Tilsvarende gælder hvis den pågældende her i landet, i et nordisk land eller i en medlemsstat i Den Europæiske Union, er dømt eller frifundet for den samme handling, og dom-

men er blevet fuldbyrdet, er ved at blive fuldbyrdet eller ikke længere kan fuldbyrdes efter lovgivningen i domslandet.

Det anmodende land vil heller ikke kunne drage den pågældende til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, hvis udlevering ikke kunne have fundet sted for den pågældende lovovertrædelse, fordi den pågældende her i landet er benådet for handlingen.

Ligeledes vil det anmodende land ikke uden rettens tilladelse kunne drage den pågældende til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, hvis udlevering for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået, fordi tiltale mod den pågældende er frafaldet eller påtale er opgivet her i landet, og retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen ikke er opfyldt.

Hvis den pågældende handling helt eller delvis er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret, vil det anmodende land heller ikke kunne drage den pågældende til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, hvis udlevering for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået, og retten ikke meddeler tilladelse til, at den pågældende kan drages til ansvar for lovovertrædelsen.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at den udleverede dog uanset *stk. 1* kan drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis 1) den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til det nordiske land, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 36, eller den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i det nordiske land, hvortil udlevering er sket, eller 2) den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade det land, hvortil vedkommende er udleveret, har undladt dette i 30 dage efter den endelige løsladelse eller er vendt tilbage til dette land efter at have forladt det.

Den pågældende vil dermed kunne drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, uanset den pågældendes alder på gerningstidspunktet og risikoen for dobbelt strafforfølgning, så længe pågældende har meddelt samtykke i et retsmøde i det anmodende land.

Tilsvarende gælder, hvis pågældende undlader at forlade det anmodende land i de første 30 dage efter sin endelige løsladelse, eller hvis vedkommende efter at have forladt det anmodende land vender tilbage.

Det bemærkes, at bestemmelsen med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 10 o, stk. 1 og 2, dog med den ændring, at det fremover er retten og ikke længere justitsministeren (rigsadvokaten), der kan give det samtykke, der er omhandlet i bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

Den nordiske udleveringskonventions artikel 24, stk. 1, regulerer, at en person, der er overgivet til et andet nordisk land til strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en straffedom eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, kan overgives videre til et andet nordisk land end det fuldbyrdende land i henhold til en nordisk arrestordre, der er udstedt for en lovovertrædelse, der er begået inden overgivelsen, medmindre overgivelse fra det oprindelige udstedende land til det nu udstedende land ville være blevet afslået efter national ret i henhold til artikel 26 eller artikel 27.

På den baggrund er der i udleveringslovens § 10 o, stk. 3, 1. pkt., indsat en bestemmelse herom. Det følger af § 10 o, stk. 3, 2. pkt., at udlevering alene kan ske på vilkår af, at den udleverede ikke videreudleveres til Island, hvis udlevering til dette land ville være afskåret efter reglerne i det land, hvortil udlevering er sket (jf. artikel 26 og 27).

Den foreslåede § 11 fastsætter, at udlevering sker på vilkår af, at den udleverede ikke må videreudleveres til Island for andre strafbare handlinger begået før udleveringen, end den, der er sket udlevering for, hvis udlevering hertil ville være blevet afslået efter reglerne i det nordiske land, hvortil udlevering er sket.

Det anmodende land kan dermed ikke videreudlevere eftersøgte til Island, hvis pågældende er statsborger i Finland, Norge eller Sverige og hjemlandets nationale lovgivning udelukker udlevering af egne statsborgere til Island, medmindre den eftersøgte i de sidste 2 år forud for den strafbare handling har haft bopæl i Island, eller hvis handlingen eller en tilsvarende handling efter det anmodende lands lovgivning kan medføre en højere straf end fængsel i 4 år.

Det anmodende land kan heller ikke videreudlevere eftersøgte til Island, hvis pågældende er statsborger i Finland, Norge eller Sverige, og hjemlandets nationale lovgivning udelukker udlevering af egne statsborgere til Island for en handling, der udgør en politisk lovovertrædelse.

Tilsvarende er det anmodende land afskåret fra at videreudlevere en udlænding til Island, hvis det anmodende lands nationale lovgivning udelukker udlevering for en handling, der

udgør en politisk lovovertrædelse, medmindre en tilsvarende handling er strafbar i det anmodende land, eller handlingen er omfattet af artikel 1, 2 eller 3 i den Europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme.

Det bemærkes, at den foreslåede § 11 med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 10 o, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

Den nordiske udleveringskonventions artikel 24, stk. 2, regulerer, i hvilket omfang en person, der er overgivet til et andet nordisk land i henhold til en nordisk arrestordre, kan overgives videre eller videreudleveres til et EU-land eller videreudleveres til et tredjeland i henhold til reglerne i det udstedende lands lovgivning, for en lovovertrædelse, der er begået inden overgivelsen.

Det er i udleveringslovens § 10 o, stk. 4, nærmere fastsat under hvilke omstændigheder den pågældende kan videreudleveres til en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for.

Den foreslåede § 12 fastsætter, at udlevering sker på vilkår af, at den udleverede ikke videreudleveres til en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for andre strafbare handlinger begået før udleveringen, end den, der er sket udlevering for, medmindre

- 1) den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til det nordiske land, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive videreudleveret til en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for sådanne handlinger, jf. § 36, eller den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i det nordiske land, hvortil udlevering er sket,
- 2) den pågældende efter at have haft mulighed for at forlade det land, hvortil vedkommende er udleveret, har undladt dette i 30 dage efter den endelige løsladelse eller er vendt tilbage til dette land efter at have forladt det, eller
- 3) retten tillader det efter § 41.

Det anmodende nordiske land vil dermed kunne videreudlevere den pågældende til en stat uden for Norden, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil, enten her i landet i forbindelse med udleveringssagen eller i det anmodende land, efter den pågældende er blevet udleveret.

Det anmodende nordiske land vil derudover kunne videreudlevere den pågældende til en stat uden for Norden, hvis den pågældende efter udleveringen til det anmodende land, har undladt at forlade landet i 30 dage efter den endelige løsladelse eller er vendt tilbage til dette land efter at have forladt det.

Endelig vil det anmodende nordiske land kunne videreudlevere den pågældende til en stat uden for Norden, hvis retten giver tilladelse hertil, jf. § 41.

Det bemærkes, at den foreslåede § 12 med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 10 o, stk. 4, dog med den ændring, at det fremover er retten og ikke længere justitsministeren (rigsadvokaten), der kan give det samtykke, der er omhandlet i bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 a, stk. 1, nr. 1-32, i hvilke tilfælde Danmark er forpligtet til at udlevere til strafforfølgning eller straffuldbyrddelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.1.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrddelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for en lovovertrædelse, der efter lovgivningen i den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, selv om en tilsvarende handling ikke er strafbar efter dansk ret, for følgende handlinger:

- 1) Deltagelse i en kriminel organisation.
- 2) Terrorisme.
- 3) Menneskehandel.
- 4) Seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.
- 5) Ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.
- 6) Ulovlig handel med våben, ammunition og eksplosive stoffer.
- 7) Bestikkelse.
- 8) Svig, herunder svig, der skader De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser.
- 9) Hvidvaskning af udbyttet fra strafbart forhold.
- 10) Falskmøntneri, herunder forfalskning af euroen.
- 11) Internetkriminalitet.
- 12) Miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og ulovlig handel med truede plantearter og træsorter.

- 13) Menneskesmugling.
- 14) Forsætligt manddrab og grov legemsbeskadigelse.
- 15) Ulovlig handel med menneskevæv og -organer.
- 16) Bortførelse, frihedsberøvelse og gidseltagning.
- 17) Racisme og fremmedhad.
- 18) Organiseret eller væbnet tyveri.
- 19) Ulovlig handel med kulturgoder, herunder antikviteter og kunstgenstande.
- 20) Bedrageri.
- 21) Afkrævning af beskyttelsespenge og pengeafpresning.
- 22) Efterligninger og fremstillinger af piratudgaver af produkter.
- 23) Forfalskning af officielle dokumenter og ulovlig handel med falske dokumenter.
- 24) Forfalskning af betalingsmidler.
- 25) Ulovlig handel med hormonpræparater og andre vækstfremmende stoffer.
- 26) Ulovlig handel med nukleare og radioaktive materialer.
- 27) Handel med stjålne motorkøretøjer.
- 28) Voldtægt.
- 29) Forsætlig brandstiftelse.
- 30) Strafbare handlinger omfattet af Den Internationale Straffedomstols straffemyndighed.
- 31) Skibs- eller flykapring.
- 32) Sabotage.

Der er tale om en positivliste, hvor betingelserne for udlevering vil være opfyldt, når det af den europæiske arrestordre fremgår, at det anmodende land ønsker udlevering for en eller flere lovovertrædelser, der er omfattet af listen, hvis den nævnte lovovertrædelse samtidig kan straffes med fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning i mindst 3 år i det anmodende land.

At lovovertrædelsen er straffri her i landet er uden betydning.

Bestemmelsen finder anvendelse både i tilfælde, hvor det anmodende land ønsker udlevering til strafforfølgning, og hvor det anmodende land ønsker udlevering til straffuldbyrdelse.

Det bemærkes, at stk. 1 viderefører udleveringslovens § 10 a, stk. 1, nr. 1-32.

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 a, stk. 2, i hvilke tilfælde der i øvrigt kan ske udlevering til strafforfølgning på grundlag af en europæisk arrestordre.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at udlevering til strafforfølgning i en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den strafbare handling i den på-

gældende stat kan medføre fængsel i mindst 1 år, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Er der tale om lovovertrædelser, som ikke er omfattet af positivlisten i stk. 1, vil betingelserne for udlevering være opfyldt, når det af den europæiske arrestordre fremgår, at det anmodende land ønsker udlevering for en eller flere lovovertrædelser, der i det anmodende land kan medføre fængsel i mindst 1 år, hvis den handling, lovovertrædelsen vedrører, også er strafbar efter dansk lovgivning.

Det bemærkes, at det foreslåede stk. 2 viderefører udleveringslovens § 10 a, stk. 2.

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 a, stk. 3, i hvilke tilfælde der kan ske udlevering til straffuldbyrdelse på grundlag af en europæisk arrestordre.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at udlevering til straffuldbyrdelse i en medlemsstat i Den Europæiske Union for handlinger, der ikke er omfattet af stk. 1, kan ske på grundlag af en europæisk arrestordre, hvis den pågældende ved dommen er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Det er således alene den faktisk idømte straf eller foranstaltning, der er afgørende for, om anmodningen om udlevering kan imødekommes.

Det bemærkes, at det foreslåede stk. 3 viderefører udleveringslovens § 10 a, stk. 3.

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 a, stk. 4, hvad der gælder i sager om udlevering for flere strafbare forhold.

Det foreslåede *stk. 4* fastsætter, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i stk. 1-3 kun er opfyldt med hensyn til et af forholdene.

Det bemærkes, at det foreslåede stk. 4 viderefører udleveringslovens § 10 a, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 14

Efter artikel 4, stk. 4, i rammeafgørelsen er der mulighed for at indføre regler, hvorefter udlevering kan afslås, hvis lov-

overtrædelsen eller adgangen til at fuldbyrde en frihedsstraf er forældet i henhold til lovgivningen i den anmodede medlemsstat, og denne stat har kompetence til at strafforfølge lovovertrædelsen (straffemyndighed).

Spørgsmålet om forældelse er for så vidt angår udlevering til EU-medlemsstater reguleret i udleveringslovens § 10 e.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Den foreslåede § 14 fastsætter, at udlevering for en strafbar handling, der er omfattet af dansk straffemyndighed, kan afslås, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

Bestemmelserne om forældelse af strafansvar findes i straffelovens §§ 93, 93 a og 93 b.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 14 viderefører udleveringslovens § 10 e.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Udleveringslovens § 10 f, stk. 2, vedrører spørgsmålet om udlevering ved ekstraterritorial jurisdiktion.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 15 fastsætter, at udlevering kan afslås, hvis den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den medlemsstat, der har anmodet om udlevering, og en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed.

Hvis Danmark efter reglerne i straffelovens §§ 6-8 ikke selv ville kunne strafforfølge i en tilsvarende situation, vil udlevering kunne afslås efter den foreslåede bestemmelse. Udlevering vil således f.eks. kunne afslås, hvis en medlemsstat A anmoder Danmark om udlevering af en person, der opholder sig i Danmark, for at strafforfølge den pågældende for en sædelighedsforbrydelse begået i staten B, selv om den pågældende ikke er statsborger eller har bopæl i medlemsstaten A (udøvelse af såkaldt universel jurisdiktion). Udlevering vil ligeledes kunne afslås, hvis medlemsstaten A beder om udlevering af en egen statsborger med henblik på at strafforfølge den pågældende for en handling begået i staten

B, og handlingen ikke er strafbar i staten B. Dette skyldes, at det efter straffelovens § 7 er en betingelse for, at Danmark har straffemyndighed for handlinger begået af en dansk statsborger i udlandet, at handlingen også er strafbar efter lovgivningen i det land, hvor handlingen er begået (krav om dobbelt strafbarhed).

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 15 viderefører udleveringslovens § 10 f, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 16

Udleveringslovens § 10 g vedrører udlevering for afgørelser afsagt *in absentia* (udeblivelsesdomme). Bestemmelsen gennemfører rammeafgørelsens artikel 4a, stk. 1.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede *stk. 1* fastsætter, at udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en dom afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen, hvorved den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, ikke kan finde sted, medmindre det fremgår af den europæiske arrestordre, at den pågældende i overensstemmelse med reglerne i udstedelsesstaten og i rette tid

- 1) er blevet indkaldt personligt og dermed er blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, som førte til afgørelsen, eller på anden vis er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, på en sådan måde, at det klart fremgår, at personen var bekendt med den berammede retssag og er blevet underrettet om, at der kunne træffes en afgørelse, selv om vedkommende ikke var til stede under retssagen,
- 2) var bekendt med den berammede retssag og havde givet en juridisk rådgiver, der var udpeget enten af den pågældende selv eller af udstedelsesstaten, fuldmagt til at forsvare sig under retssagen og faktisk var repræsenteret af denne rådgiver under retssagen,
- 3) har fået afgørelsen forkyndt og er blevet udtrykkeligt underrettet om retten til en fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og den pågældende efterfølgende udtrykkeligt har erklæret, at vedkommende ikke anfægter afgørelsen, eller den pågældende ikke har anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende tidsfrist, eller
- 4) vil få afgørelsen forkyndt personligt straks efter overgivelsen til udstedelsesstaten og udtrykkeligt vil blive un-

derrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke som nævnt i nr. 3 og vil blive underrettet om tidsfristen for anmodning om fornyet prøvelse eller anke.

Betingelserne i nr. 1-4 i den foreslåede bestemmelse er ikke kumulative. Det er således tilstrækkeligt, at én af betingelserne er opfyldt.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*, viderefører udleveringslovens § 10 g.

Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 18 b, stk. 4, fastsætter, at den, der i sager omfattet af lovens § 10 g, nr. 4 på grundlag af en europæisk arrestordre begæres udleveret med henblik på fuldbyrdelse af en dom som nævnt i lovens § 10 g, kan, når den pågældende underrettes om indholdet af arrestordren, anmode om at få udleveret en genpart af dommen, inden udleveringen gennemføres.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at den, der begæres udleveret med henblik på fuldbyrdelse af en dom som nævnt i *stk. 1*, kan, når den pågældende underrettes om indholdet af arrestordren, anmode om at få udleveret en kopi af dommen, inden udleveringen gennemføres.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 18 b, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 17

Udleveringslovens § 10 j vedrører den såkaldte specialitetsregel, og bestemmelsen fastsætter bl.a. en række nærmere vilkår for, hvornår den pågældende person, der er udleveret, kan drages til ansvar for andre handlinger end den, der har begrundet udleveringen. Bestemmelsen fastsætter endvidere nærmere betingelser for, hvornår der kan ske videreudlevering af den pågældende.

Bestemmelsen i § 10 j, stk. 1, fastsætter herudover, at udleveringslovens § 10 (vedrørende betingelser for udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union) tilsvarende finder anvendelse.

Det følger bl.a. heraf, at den udleverede ikke uden justitsministerens tilladelse må underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.

Udleveringslovens § 10 henviser endvidere til lovens § 20, hvorefter det er justitsministeren, der kan meddele tilladelse til, at en person, der er udleveret, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller udleveres videre til et tredjeland for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.4.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at udlevering sker på følgende vilkår:

- 1) Den udleverede må ikke drages til ansvar eller videreudleveres til et tredje land for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for, medmindre
 - a) retten tillader det efter § 41,
 - b) den udleverede, uanset at den pågældende i 30 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil udleveringen er sket, har undladt dette, eller
 - c) den pågældende efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage.
- 2) Den udleverede må ikke uden rettens tilladelse underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at den udleverede uden rettens tilladelse dog kan drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, hvis strafforfølgningen eller straffuldbyrdelsen ikke indebærer, at den udleverede skal frihedsberøves. Den udleverede kan endvidere drages til ansvar uden rettens tilladelse, hvis den pågældende har meddelt samtykke hertil i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at den udleverede uden rettens tilladelse kan videreudleveres til en tredje medlemsstat, hvis den pågældende i forbindelse med samtykke til udlevering til den medlemsstat, hvortil udlevering er sket, har meddelt samtykke til at blive draget til ansvar og blive videreudleveret til en tredje medlemsstat for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 36, 2. pkt. Videreudlevering kan også ske uden rettens tilladelse, hvis den udleverede har meddelt samtykke til videreudlevering i et retsmøde i den medlemsstat, hvortil udlevering er sket.

Det bemærkes, at den foreslåede § 17 viderefører udleveringslovens § 10 j, stk. 1, med den undtagelse, at kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering foreslås overført fra justitsministeren (rigsadvokaten) til domstolene.

De foreslåede *stk. 2* og *3* viderefører udleveringslovens § 10 j, stk. 2 og 3, med de ændringer der følger af, at beføjelsen til at give de tilladelser, der er omhandlet i bestemmelsen, fremover foreslås udøvet af domstolene.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 18

Udleveringslovens § 2, stk. 1, vedrører udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, når udleveringen sker på grundlag af en gensidig overenskomst med det pågældende land om udlevering af egne statsborgere. Det er justitsministeren (rigsadvokaten), der har kompetence til at træffe beslutning om udlevering.

Er der ikke indgået en gensidig overenskomst om udlevering af egne statsborgere med det pågældende land, følger det af § 2, stk. 2, at justitsministeren kan beslutte, at den pågældende skal udleveres til strafforfølgning, hvis betingelserne i stk. 1, er opfyldt, og særlige hensyn til retshåndhævelsen taler derfor.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.5.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at der på grundlag af en overenskomst med en stat uden for Norden og Den Europæiske Union kan ske udlevering af danske statsborgere til strafforfølgning i den pågældende stat,

- 1) hvis den pågældende i de sidste 2 år forud for den straffbare handling har haft bopæl i den stat, hvortil udlevering ønskes, og en handling, der svarer til den lovovertrædelse, for hvilken der begæres udlevering, efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år, eller
- 2) hvis handlingen efter dansk ret kan medføre højere straf end fængsel i 4 år.

Med den foreslåede bestemmelse får domstolene kompetence til at træffe afgørelse om udlevering af danske statsborgere til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Det vil efter den foreslåede bestemmelse være muligt at udlevere danske statsborgere til strafforfølgning i stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Udlevering til straf fuldbyrdelse vil ikke kunne ske efter den foreslåede bestemmelse. Der henvises i stedet til lovforslagets § 21.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at gælder der i forhold til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union ikke en af de i stk. 1 nævnte overenskomster, kan der ske udlevering af en dansk statsborger til strafforfølgning, hvis betingelserne i stk. 1 i øvrigt er opfyldt, og særlige hensyn til retshåndhævelsen taler derfor.

I modsætning til, hvad der gælder for udlevering til andre lande, med hvilke der er indgået en gensidig udleveringsoverenskomst, skal der foretages en konkret vurdering af mulighederne for og det hensigtsmæssige i at gennemføre en straffesag mod den pågældende i Danmark frem for at udlevere den pågældende til strafforfølgning i udlandet.

Under hensyn til, at der vil kunne forekomme sager herunder om terrorvirksomhed eller anden grov kriminalitet, hvor det kan være forbundet med store og eventuelt uoverstigelige vanskeligheder under en straffesag i Danmark at føre bevis for lovovertrædelser begået i udlandet, når vidnerne eller beviserne ikke befinder sig i Danmark, taler dette for, at straffesagen som udgangspunkt gennemføres i det land, hvor lovovertrædelsen er begået, eller hvor det i øvrigt af hensyn til bevisførelsen er mest hensigtsmæssigt.

Det bemærkes, at den foreslåede § 18 med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 2 med den undtagelse, at kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering foreslås overført fra justitsministeren (rigsadvokaten) til domstolene.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 19

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 2 a, at udlevering af en udlænding til bl.a. strafforfølgning i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union kan ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Kan handlingen efter dansk ret medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er overenskomst herom med den pågældende stat.

Den foreslåede § 19 fastsætter, at udlevering af udlændinge til strafforfølgning i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union kan ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år. Kan handlingen efter dansk ret medføre kortere fængselsstraf, kan udlevering dog ske, hvis der er overenskomst herom med den pågældende stat.

Med udtrykket »udlænding« forstås personer, der (udelukkende) har et andet statsborgerskab end dansk, eller som er statsløse. Personer, som både har dansk og udenlandsk statsborgerskab (dobbelt statsborgerskab), omfattes af den foreslåede § 18 om udlevering af danske statsborgere.

Om udlevering til straffuldbyrdelse henvises til lovforslagets § 21.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 19 viderefører udleveringslovens § 2 a for så vidt angår udlevering til strafforfølgning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 20

Udleveringslovens § 3, stk. 1, fastsætter en betingelse om, at der i tilfælde, hvor en person begæres udleveret af en stat uden for Norden og Den Europæiske Union med henblik på strafforfølgning, kun kan ske udlevering, hvis der i den anmodende stat er truffet en beslutning om frihedsberøvelse af den pågældende.

Den foreslåede § 20 fastsætter, at udlevering til strafforfølgning kun kan ske, hvis der i den fremmede stat er truffet beslutning om, at den, som begæres udleveret, skal anholdes eller fængsles for den pågældende handling.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 20 viderefører udleveringslovens § 3, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 21

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 2 a, at udlevering af en udlænding til fuldbyrdelse af en dom i en stat uden for Den Europæiske Union og Norden kan ske, hvis handlingen efter dansk ret kan straffes med fængsel i mindst 1 år.

Endvidere følger det af udleveringslovens § 3, stk. 2, at udlevering til fuldbyrdelse af en dom, medmindre andet er fastsat ved overenskomst med den pågældende stat, kun kan ske: 1) hvis dommen lyder på fængsel i mindst 4 måneder, eller 2) hvis den dømte i henhold til dommen eller en beslutning, der er truffet med hjemmel i dommen, skal anbringes i anstalt og opholdet her kan blive af 4 måneders varighed.

Den foreslåede § 21 fastsætter, at udlevering til straffuldbyrdelse, medmindre andet er fastsat ved overenskomst med den pågældende stat, kun kan ske, hvis den pågældende er idømt fængsel eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af mindst 4 måneders varighed, og en tilsvarende handling er strafbar efter dansk ret.

Forslaget indebærer, at persongruppen, der er omfattet, udvides til også at angå danske statsborgere. Udlevering til

straffuldbyrdelse af en dansk statsborger (herunder en person med både dansk og udenlandsk statsborgerskab) til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union vil herefter ikke længere være udelukket.

Det følger imidlertid af lovforslagets § 7, at udlevering til straffuldbyrdelse af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Bestemmelsen i § 21 vil have tilsvarende ordlyd som den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 10 a, stk. 3 (lovforslagets § 13, stk. 3). Der vil således ikke længere være krav om, at straffen i Danmark skal være fængsel i mindst 1 år. Betingelsen om, at en tilsvarende handling skal være strafbar efter dansk ret, og at længden af straffen eller den frihedsberøvende foranstaltning skal være mindst 4 måneder, vil dog være den samme som efter de gældende regler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 22

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 3, stk. 3, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i §§ 2 og 2 a og § 3, stk. 1 og 2, kun er opfyldt med hensyn til ét af forholdene.

Det foreslås i § 22, at udlevering til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse for flere strafbare forhold kan finde sted, selv om betingelserne i §§ 18-21 kun er opfyldt med hensyn til ét af forholdene.

Kravet til straffens længde, der stilles i § 18, stk. 1, nr. 2, § 19 og § 21, samt betingelsen i § 20 om, at der er truffet beslutning om, at den, som begæres udleveret, skal anholdes eller fængsles for den pågældende handling, skal dermed kun være opfyldt med hensyn til ét af de forhold, der begæres udlevering for.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse viderefører udleveringslovens § 3, stk. 3, idet de foreslåede §§ 18-21 svarer til de gældende §§ 2 og 2 a og § 3, stk. 1 og 2. Dog foreslås §§ 19 og 21 ændret i forhold til den gældende § 2 a, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets §§ 19 og 21.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 23

Udleveringslovens § 3, stk. 4, stiller krav til det bevismæssige grundlag, der danner baggrund for udleveringsanmodningen.

Den foreslåede § 23 fastsætter, at må det på grund af særlige omstændigheder antages, at sigtelsen eller dommen vedrørende en handling, for hvilken der begæres udlevering, savner tilstrækkeligt bevismæssigt grundlag, må udlevering for handlingen ikke finde sted.

Den omstændighed, at den, som begæres udleveret, over for danske myndigheder nægter sig skyldig, vil isoleret betragtet ikke berettige danske myndigheder til at stille krav om tilvejebringelse af (yderligere) bevismateriale. Hvis den pågældende derimod til støtte for sin påstand kan henvise til særlige omstændigheder, hvorefter der foreligger rimelig tvivl om den pågældendes skyld, vil der kunne fremsættes begæring om tilvejebringelse af bevismateriale til sandsynliggørelse af skylden, og hvis dette materiale ikke tilvejebringes, eller hvis det findes utilstrækkeligt, vil begæringen om udlevering kunne afslås.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 23 viderefører udleveringslovens § 3, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 24

Udleveringslovens § 4 omhandler spørgsmålet om udlevering for en militær lovovertrædelse.

Den foreslåede § 24 fastsætter, at udlevering for en militær lovovertrædelse ikke kan finde sted.

Der kan således ikke ske udlevering for handlinger, der er strafbare efter den militære lovgivning. Der henvises til den militære straffelovs kapitel 2.

Udlevering for en militær forbrydelse, der tillige indeholder et efter den borgerlige lovgivning strafbart forhold, skal kun kunne finde sted på vilkår, at den pågældende ikke straffes efter den militære straffelovgivning.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse viderefører udleveringslovens § 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 25

Udleveringslovens § 5 vedrører udlevering for politiske forbrydelser samt undtagelser hertil i lyset af Danmarks internationale forpligtelser.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.5.8.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at udlevering for en politisk lovovertrædelse ikke kan finde sted.

Om en lovovertrædelse er politisk, vil bero på en konkret helhedsvurdering, hvorved der navnlig lægges vægt på arten af den eller de interesser, der er krænket ved overtrædelsen, samt på gerningsmandens motiv.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at omfatter handlingen herudover en lovovertrædelse, som ikke er af politisk karakter, kan udlevering ske for denne lovovertrædelse, hvis handlingen overvejende er af ikke-politisk karakter.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at stk. 1 og 2 ikke finder anvendelse, når handlingen er omfattet af

- 1) artikel 1 eller 2 i den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme som ændret ved ændringsprotokol af 15. maj 2003 til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme,
- 2) artikel 6 og 7 og artikel 9, jf. artikel 6 og 7, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme,
- 3) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af terrorbombninger,
- 4) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme,
- 5) artikel 2, jf. artikel 1, i FN-konventionen til bekæmpelse af nuklear terrorisme,
- 6) artikel 7 i Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer som ændret ved ændringskonvention af 8. juli 2005 til Det Internationale Atomenergiagenturs konvention om fysisk beskyttelse af nukleare materialer,
- 7) artikel 3 eller artikel 3 b, 3 c eller 3 d i konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden som henholdsvis ændret og indsat ved protokollen af 1. november 2005 til konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden eller artikel 2 eller artikel 2 b eller 2 c i protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen, som henholdsvis ændret og indsat ved protokollen af 1. november 2005 til protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod

- sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen,
- 8) artikel 4, jf. artikel 2, i FN-konventionen om beskyttelse af alle personer mod tvangsforsvinding eller
 - 9) artikel 15, stk. 1, litra a-c, i 2. protokol af 26. marts 1999 til UNESCO-konventionen af 14. maj 1954 om beskyttelse af kulturværdier i tilfælde af væbnet konflikt.

Med det foreslåede *stk. 3, nr. 8*, udvides den gældende undtagelsesbestemmelse i udleveringslovens § 5, stk. 3, til at omfatte handlinger omfattet af artikel 4 i tvangsforsvindingskonventionen, som omhandler tvangsforsvindingsforbrydelser.

Med det foreslåede *stk. 3, nr. 9*, udvides den gældende undtagelsesbestemmelse i udleveringslovens § 5, stk. 3, til at omfatte handlinger omfattet af artikel 15, stk. 1, litra a-c, i UNESCO-konventionens 2. protokol.

Forslagene indebærer, at udlevering baseret på en overtrædelse af artikel 4 i tvangsforsvindingskonventionen eller artikel 15, stk. 1, litra a-c, i UNESCO-konventionens 2. protokol ikke vil kunne afslås med den begrundelse, at overtrædelsen vedrører en politisk lovovertrædelse, en lovovertrædelse relateret til en politisk lovovertrædelse eller en lovovertrædelse inspireret af politiske motiver.

Det foreslåede *stk. 4* fastsætter, at i særlige tilfælde kan udlevering for en handling omfattet af artikel 5 eller artikel 9, jf. artikel 5, i Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme afslås, hvis det vurderes, at der er tale om en politisk lovovertrædelse.

Udlevering kan således afslås for offentlig opfordring til at begå en terrorhandling eller medvirken hertil, hvis det vurderes, at der er tale om en politisk lovovertrædelse.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse med redaktionelle ændringer og to tilføjelser viderefører udleveringslovens § 5.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 26

Udleveringslovens § 9 omhandler forældelse af strafansvaret.

Den foreslåede § 26 fastsætter, at udlevering for en strafbar handling, der er omfattet af dansk straffemyndighed, ikke kan ske, hvis strafansvaret eller adgangen til at fuldbyrde

straf for den pågældende handling ville være forældet efter dansk ret.

Bestemmelserne om forældelse af strafansvar findes i straffelovens §§ 93, 93 a og 93 b.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 9.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 27

Udleveringslovens § 10 f, stk. 2, vedrører spørgsmålet om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union ved eksterritorial jurisdiktion.

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.5.10.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 27 fastsætter, at udlevering kan afslås, hvis den pågældende handling er foretaget uden for territoriet for den stat, der har anmodet om udlevering, og en tilsvarende handling foretaget uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed.

Hvis Danmark efter reglerne i straffelovens §§ 6-8 ikke selv ville kunne strafforfølge i en tilsvarende situation, vil udlevering kunne afslås efter den foreslåede bestemmelse. Udlevering vil således f.eks. kunne afslås, hvis en medlemsstat A anmoder Danmark om udlevering af en person, der opholder sig i Danmark, for at strafforfølge den pågældende for en sædelighedsforbrydelse begået i staten B, selv om den pågældende ikke er statsborger eller har bopæl i medlemsstaten A (udøvelse af såkaldt universel jurisdiktion). Udlevering vil ligeledes kunne afslås, hvis medlemsstaten A beder om udlevering af en egen statsborger med henblik på at strafforfølge den pågældende for en handling begået i staten B, og handlingen ikke er strafbar i staten B. Dette skyldes, at det efter straffelovens § 7 er en betingelse for, at Danmark har straffemyndighed for handlinger begået af en dansk statsborger i udlandet, at handlingen også er strafbar efter lovgivningen i det land, hvor handlingen er begået (krav om dobbelt strafbarhed).

Denne mulighed for afslag på udlevering vil således fremover også gælde i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 28

Udleveringslovens § 10 g vedrører udlevering for afgørelser afsagt *in absentia* (udeblivelsesdomme).

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.5.11.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 28 fastsætter, at udlevering med henblik på fuldbyrdelse af en dom afsagt, uden at den pågældende har været til stede under retssagen, hvorved den pågældende er idømt fængsel eller anden frihedsberøvende foranstaltning, ikke kan finde sted, medmindre det fremgår af udleveringsanmodningen, at den pågældende i overensstemmelse med reglerne i udstedelsesstaten og i rette tid

- 1) er blevet indkaldt personligt og dermed er blevet underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, som førte til afgørelsen, eller på anden vis er blevet officielt underrettet om det fastsatte tidspunkt og sted for den retssag, der førte til afgørelsen, på en sådan måde, at det klart fremgår, at personen var bekendt med den berammede retssag og er blevet underrettet om, at der kunne træffes en afgørelse, selv om vedkommende ikke var til stede under retssagen,
- 2) var bekendt med den berammede retssag og havde givet en juridisk rådgiver, der var udpeget enten af den pågældende selv eller af udstedelsesstaten, fuldmagt til at forsvare sig under retssagen og faktisk var repræsenteret af denne rådgiver under retssagen,
- 3) har fået afgørelsen forkyndt og er blevet udtrykkeligt underrettet om retten til en fornyet prøvelse eller anke, hvor personen har ret til at deltage, og som giver mulighed for, at sagens realiteter, herunder nye beviser, bliver taget op igen, og som kan føre til, at den oprindelige afgørelse bliver ændret, og den pågældende efterfølgende udtrykkeligt har erklæret, at vedkommende ikke anfægter afgørelsen, eller den pågældende ikke har anmodet om fornyet prøvelse eller anke inden for den gældende tidsfrist, eller
- 4) vil få afgørelsen forkyndt personligt straks efter overgivelsen til udstedelsesstaten og udtrykkeligt vil blive underrettet om retten til fornyet prøvelse eller anke som nævnt i nr. 3 og vil blive underrettet om tidsfristen for anmodning om fornyet prøvelse eller anke.

Betingelserne i nr. 1-4 i den foreslåede bestemmelse er ikke kumulative. Det er således tilstrækkeligt, at én af betingelserne er opfyldt.

Denne mulighed for afslag på udlevering vil således fremme også gælde i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 29

Udleveringslovens § 10 omhandler specialitetsreglen, hvorefter den udleverede som udgangspunkt ikke må drages til ansvar for andre handlinger end den eller dem, der har begrundet udleveringen.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.5.12.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede § 29 fastsætter, at udlevering sker på følgende vilkår:

- 1) Den udleverede må ikke drages til ansvar eller viderudleveres til et tredje land for nogen anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for, medmindre
 - a) retten tillader det efter § 41,
 - b) den pågældende, uanset at den pågældende i 30 dage uhindret har kunnet forlade det land, hvortil den pågældende er udleveret, har undladt dette, eller
 - c) den pågældende efter at have forladt landet frivilligt er vendt tilbage.
- 2) Den udleverede må ikke uden rettens tilladelse underkastes strafforfølgning ved en særdomstol.
- 3) Dødsstraf må ikke fuldbyrdes for den pågældende handling.

Efter den foreslåede ordning vil det således alene være domstolene, der kan meddele tilladelse til at fravige udleveringslovens regler om specialitet og om særdomstole.

Det bemærkes, at den foreslåede § 29 viderefører udleveringslovens § 10 med den undtagelse, at kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering foreslås overført fra justitsministeren (rigsadvokaten) til domstolene.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.5.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 30

Udleveringslovens § 11 indeholder krav til udleveringsanmodninger.

Udleveringslovens § 18 a indeholder krav til den europæiske arrestordres indhold, mens udleveringslovens § 18 g, stk. 1-3, fastsætter tilsvarende krav til den nordiske arrestordres indhold.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.1.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at en nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning, for at kunne danne grundlag for anholdelse og udlevering, skal indeholde oplysning om den eftersøgte's identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at en nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning, der er udstedt med henblik på udlevering til strafforfølgning, endvidere skal indeholde oplysning om, hvilken straf den pågældende handling efter lovgivningen i den stat, hvortil udlevering ønskes, kan medføre.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at en nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning, der er udstedt med henblik på udlevering til straffuldbyrdelse, endvidere skal indeholde oplysning om den idømte straf eller anden retsfølge.

Der er som bilag til rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre optaget en formular, som benævnes »europæisk arrestordre«. Hvis formularen er udfyldt korrekt, vil arrestordren opfylde betingelserne i stk. 1-3.

Der er tilsvarende som bilag til den nordiske udleveringskonvention optaget en formular, som benævnes »nordisk arrestordre«. Hvis formularen er udfyldt korrekt, vil arrestordren opfylde betingelserne i stk. 1-3.

For så vidt angår udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union skal oplysningerne fremgå af det skriftlige materiale, den anmodende stat fremsender. Det følger af artikel 12 i 1957-konventionen om udlevering, at der med anmodningen skal følge udskrift af den beslutning om anholdelse eller fængsling eller af den dom, der danner grundlag for anmodningen.

Det bemærkes, at de foreslåede bestemmelser i § 30, stk. 1-3, viderefører gældende ret, og der er ikke tilsigtet en ændring af den gældende retstilstand.

Det følger af artikel 1, stk. 2, i den nordiske udleveringskonvention, at en europæisk arrestordre udfærdiget af Danmark, Finland eller Sverige skal betragtes som en nordisk arrestordre efter denne konvention. Hensigten hermed er at begrænse den administrative behandling af sagerne således, at det ikke vil være nødvendigt at udstede såvel en nordisk arrestordre som en europæisk arrestordre, hvis det anmodende land ikke har kendskab til, hvor den, der ønskes udleveret, befinder sig.

Den 28. juni 2006 er der indgået en aftale mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge. Aftalen indebærer, at der i et vist omfang vil gælde regler svarende til reglerne i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre i forholdet mellem EU-medlemsstaterne på den ene side og Island og Norge på den anden side. Aftalen trådte i kraft den 1. november 2019.

Da reglerne i den nordiske udleveringskonvention imidlertid er mere vidtgående end denne aftale, vil aftalen ikke få nogen praktisk betydning i forholdet mellem Danmark og Island og Norge, da sager om udlevering mellem disse lande i så fald skal behandles efter den nordiske udleveringskonvention.

Med henblik på at præcisere dette i lovteksten i lighed med den nuværende præcisering om, at en europæisk arrestordre udstedt af Finland eller Sverige betragtes som en nordisk arrestordre, foreslås bestemmelsen udvidet, så det tillige fremgår, at en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge betragtes som en nordisk arrestordre.

Det foreslåede *stk. 4* fastsætter, at en europæisk arrestordre udstedt af Finland eller Sverige og en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge udstedt af Island eller Norge betragtes som en nordisk arrestordre.

Med lovforslagets *stk. 4* videreføres udleveringslovens § 18 g, stk. 4, med den ovenfor anførte ændring.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 31

Det følger af rammeafgørelsens artikel 7, stk. 1, at hver medlemsstat kan udpege en central myndighed eller, hvis det er foreskrevet i dens retssystem, flere centrale myndigheder til at bistå de kompetente judicielle myndigheder.

Det følger endvidere af artikel 7, stk. 2, at en medlemsstat, hvis det bliver nødvendigt på grund af dens retssystem, kan overdrage den administrative fremsendelse og modtagelse af europæiske arrestordre samt al anden officiel korrespondance i den forbindelse til sin eller sine centrale myndigheder.

I dag fremsendes europæiske arrestordre og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union til Rigsadvokaten, enten direkte fra det fremmede land eller via Rigspolitiet.

Rigsadvokaten foretager herefter en indledende vurdering af sagen og overvejer, om udlevering allerede på det foreliggende grundlag bør afslås.

Hvis udlevering ikke afslås på det foreliggende grundlag, fremsender Rigsadvokaten en høring til den politikreds, hvor pågældende opholder sig, vedlagt arrestordren eller udleveringsanmodningen.

Den foreslåede § 31 fastsætter, at justitsministeren udpeger en central myndighed, som modtager europæiske arrestordre og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Den centrale myndighed indhenter om fornødent supplerende oplysninger hos den udstedende myndighed i det anmodende land.

Med henblik på at fortsætte den nuværende ordning, hvor Rigsadvokaten allerede fungerer som en central myndighed i behandlingen af sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union og til stater uden for Norden og Den Europæiske Union, er det hensigten, at justitsministeren udpeger Rigsadvokaten som den centrale myndighed, hvilket vil blive meddelt Generalsekretariatet for Rådet som foreskrevet i rammeafgørelsens artikel 7, stk. 2.

Hvis det efterfølgende måtte vise sig hensigtsmæssigt, at en anden myndighed bliver udpeget som central myndighed i stedet for Rigsadvokaten, vil justitsministeren kunne foretage udpegelsen uden en lovændring.

For så vidt angår de nordiske lande bliver den nordiske arrestordre efter anholdelse i Danmark i dag sendt direkte fra anklagemyndigheden i det pågældende nordiske land til politikredsen.

Der er ikke tilsigtet en ændring af denne retstilstand. Rigsadvokaten vil derfor ikke fungere som central myndighed i sager om udlevering til de nordiske lande (herunder Finland og Sverige, der også er EU-medlemsstater).

Det følger af artikel 15, stk. 2, i rammeafgørelsen, at hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, som den udstedende myndighed har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om udlevering, anmoder den straks om at få de nødvendige supplerende oplysninger, og den kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelsen af disse oplysninger under hensyn til at overholde de i rammeafgørelsen fastsatte tidsfrister. Det bemærkes endvidere, at der i henhold til artikel 15 særligt vil være tale om oplysninger, der har betydning for vurderingen af spørgsmål om rammeafgørelsens artikel 3 (obligatoriske afslagsgrunde), artikel 4 (fakultative afslagsgrunde) og artikel 5 (særlige garantier) samt artikel 8 (arrestordrens indhold og form).

Under hensyn til, at den centrale myndighed kan bistå de kompetente judicielle myndigheder jf. rammeafgørelsens artikel 7, stk. 1, samt at europæiske arrestordre skal behandles og fuldbyrdes som hastesager, jf. rammeafgørelsens artikel 17, stk. 1, foreslås det i 2. pkt., at den centrale myndighed kan indhente supplerende oplysninger hos den udstedende myndighed i det anmodende land.

Domstolene vil tillige få adgang til at anmode om supplerende oplysninger, jf. lovforslagets § 35, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 32

Det følger af de gældende bestemmelser i udleveringslovens § 12, 1. pkt., 2. led, § 18 b, 1. pkt., 2. led, og § 18 h, 1. pkt., at en nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning sendes til anklagemyndigheden i den politikreds, hvor den, som begæres udleveret, har ophold.

Politiet iværksætter derefter uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt. For denne undersøgelse gælder bestemmelserne i retsplejelovens 4. bog med de fornødne lempelser.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Den foreslåede *stk. 1* fastsætter, at en nordisk arrestordre, en europæisk arrestordre og en udleveringsanmodning sendes til anklagemyndigheden i den politikreds, hvor den, som begæres udleveret, bor eller opholder sig. Politiet iværksætter

derefter uden ophold den undersøgelse, der er nødvendig for at afgøre, om betingelserne for udlevering er opfyldt, jf. dog stk. 4. For denne undersøgelse finder retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar, kapitel 67 om almindelige bestemmelser om efterforskning og kapitel 68 om afhøringer og særlige efterforskningsskridt tilsvarende anvendelse, jf. dog § 34.

Med henblik på at samle bestemmelser med identisk indhold, foreslås § 32, *stk. 1*, indsat i kapitlet om behandling af sager om udlevering fra Danmark. Den foreslåede bestemmelse viderefører gældende ret, og der er ikke tilset en ændring af den gældende retstilstand, jf. dog nedenfor.

Der er i den foreslåede bestemmelse foretaget nogle præciseringer i forhold til de gældende bestemmelser.

Det foreslås således, at den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre og udleveringsanmodningen sendes til anklagemyndigheden i den politikreds, hvor den, som begæres udleveret, bor eller opholder sig. Som nævnt i § 31 er det Rigsadvokaten, der forudsættes fra udlandet at modtage europæiske arrestordre og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union og derefter sende sagen til politiet (medmindre fremsendelse til politiet undlades i medfør af det foreslåede stk. 4, jf. herom nedenfor).

Endvidere foreslås det for så vidt angår politiets undersøgelse, at retsplejelovens kapitel 66 om sigtede og hans forsvar, kapitel 67 om almindelige bestemmelser om efterforskning og kapitel 68 om afhøringer og særlige efterforskningsskridt finder tilsvarende anvendelse, jf. dog lovforslagets § 34 om forsvarerbeskikkelse.

Den foreslåede *stk. 2* fastsætter, at til fremme af undersøgelsen og for at sikre udleveringen kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningsskridt, anvendes i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet, jf. dog stk. 3 og § 33.

Lovforslagets § 33 omhandler, at politiet vil få mulighed for at fotografere og optage fingeraftryk af samtlige personer, der begæres udleveret, med henblik på senere identifikation, uden at retsplejelovens mistanke- og strafferammekrav er opfyldt. Bestemmelsen finder anvendelse i alle sager om udlevering fra Danmark til udlandet.

Den foreslåede *stk. 3* fastsætter, at ved udlevering til de nordiske lande eller medlemsstater i Den Europæiske Union

kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling, dog anvendes, i det omfang den nordiske eller europæiske arrestordre er udstedt for en lovovertrædelse, der efter reglerne i kapitel 3 eller 4 kan medføre udlevering.

Det foreslåede stk. 3 viderefører den lempeligere adgang til anholdelse og varetægtsfængsling, der gælder for sager vedrørende den europæiske og nordiske arrestordre, jf. udleveringslovens §§ 18 b, stk. 2, og 18 h, stk. 2.

Såfremt arrestordren vedrører en handling, som kan medføre udlevering i medfør af lovforslagets § 13 om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union, vil varetægtsfængsling ikke kunne nægtes under henvisning til, at der i medfør af strafferammekravet i retsplejelovens § 762 ikke ville kunne ske varetægtsfængsling i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet. Tilsvarende vil der kunne ske varetægtsfængsling i sager, der vedrører en handling, der ikke er strafbar her i landet, hvis der er tale om en handling, der i medfør af lovforslagets § 13, stk. 1, vil kunne medføre udlevering, og de øvrige betingelser i retsplejelovens § 762 er opfyldt.

Tilsvarende vil politiet kunne anholde en person, der begæres udleveret, såfremt anholdelse må anses for påkrævet for at sikre pågældendes foreløbige tilstedeværelse, uanset den pågældende ikke med rimelig grund mistænkes for et strafbart forhold, der er undergivet offentlig påtale.

Det følger endvidere af den nordiske udleveringskonvention, at den person, der er omfattet af en nordisk arrestordre, skal kunne anholdes og varetægtsfængsles for ethvert forhold, der kan medføre udlevering på grundlag af en nordisk arrestordre. Hvis arrestordren vedrører en handling, som kan medføre udlevering i medfør af den nordiske udleveringskonvention, vil varetægtsfængsling således ikke kunne nægtes under henvisning til, at strafferammekravet i retsplejelovens § 762 ikke er opfyldt, herunder fordi forholdet ikke er strafbart i Danmark.

Varetægtsfængsling skal således efter den nordiske udleveringskonvention kunne finde sted på grundlag af en nordisk arrestordre, selv om handlingen ikke er strafbar i Danmark, jf. konventionens artikel 2, stk. 3.

Det foreslåede *stk. 4* fastsætter, at sagen indbringes for retten uden politiets nærmere undersøgelse, jf. § 35, hvis anklagemyndigheden allerede på grundlag af oplysningerne i den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre eller udleveringsanmodningen finder, at udlevering bør afslås.

Det foreslåede stk. 4 er en ændring i forhold til udleveringslovens § 12, 1. pkt., 1. led, og § 18 b, 1. pkt., 1. led, som

omhandler justitsministerens (rigsadvokatens) adgang til at afslå udlevering allerede på grundlag af oplysningerne i anmodningen eller den europæiske arrestordre.

Under hensyn til, at kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering, herunder at udlevering skal afslås, fremover overføres til domstolene, vil Rigsadvokaten ikke fremover kunne træffe afgørelse om, at udlevering afslås.

Hvis anklagemyndigheden allerede på grundlag af oplysningerne i den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre eller udleveringsanmodningen finder, at udlevering bør afslås, skal spørgsmålet om udlevering indbringes for retten på det foreliggende grundlag, og således uden at politiet anmodes om at iværksætte nærmere undersøgelse. Hvis retten er uenig i anklagemyndighedens vurdering, kan den beslutte, at politiet skal iværksætte en nærmere undersøgelse forud for, at retten træffer afgørelse om udlevering.

I sager vedrørende europæiske arrestordre og udleveringsanmodninger fra stater uden for Norden og Den Europæiske Union er det Rigsadvokaten, der udarbejder en indstilling om afslag på udlevering og derefter anmoder anklagemyndigheden i den pågældende politikreds om at indbringe sagen for retten til afgørelse.

I sager vedrørende den nordiske arrestordre udarbejder anklagemyndigheden i den pågældende politikreds en indstilling om afslag på udlevering og indbringer sagen for retten.

Der vil ikke skulle beskikkes en forsvarer for den, der begæres udleveret, når sagen indbringes for retten med indstilling om, at udlevering afslås uden politiets nærmere undersøgelse.

Behandlingen af sager, hvor anklagemyndigheden indstiller, at udlevering afslås, kan behandles uden afholdelse af retsmøde, jf. lovforslagets § 35, stk. 3.

Hvis forudsætningerne for at behandle udleveringssagen bortfalder, eksempelvis hvis den, der begæres udleveret, forlader Danmark, sluttet sagen af anklagemyndigheden. Retten og forsvareren orienteres herom om nødvendigt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 33

Fotografering og optagelse af fingeraftryk er reguleret i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, som giver politiet mulighed for at foretage legemsindgreb mod sigtede og andre som led i efterforskningen. Det følger af lovforslagets §

32, stk. 2, at retsplejelovens kapitel 72 finder tilsvarende anvendelse i sager vedrørende udlevering.

Det fremgår af retsplejelovens § 792 b, stk. 1, at optagelse af fingeraftryk og personfotografi med henblik på senere identifikation kan foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, eller for en overtrædelse af straffelovens § 235, stk. 2.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at politiet kan fotografere og optage fingeraftryk af personer, der begæres udleveret, med henblik på senere identifikation.

Politiet vil dermed få mulighed for at fotografere og optage fingeraftryk af alle personer, der begæres udleveret med henblik på senere identifikation, uden at retsplejelovens mistanke- og strafferammekrav er opfyldt.

Et foto, der er optaget efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, kan kun offentliggøres efter retsplejelovens § 818, hvis strafferammekravet i § 818, stk. 2, er opfyldt.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af fotografering og optagelse af fingeraftryk efter stk. 1. Der kan endvidere fastsættes regler om opbevaring og destruktion.

Det er hensigten, at fotos og fingeraftryk, der optages på grundlag af § 33, stk. 1, så vidt muligt skal opbevares i politiets registre, hvor fotos og fingeraftryk, der er optaget på grundlag af de gældende regler i retsplejeloven, opbevares på nuværende tidspunkt.

Fingeraftryk optaget i medfør stk. 1 vil dermed blive tilgængelige for de kompetente retshåndhævende myndigheder i medlemsstaterne i Den Europæiske Union i forbindelse med elektroniske søgninger, jf. retsplejelovens § 116 a.

Behandling, herunder opbevaring, videregivelse, sletning mv., af fotos og fingeraftryk, der er optaget i henhold til lovforslagets § 33, stk. 1, vil som udgangspunkt kunne ske i henhold til de regler og den administrative praksis mv., der fastsættes for tilsvarende materiale, der er optaget efter retsplejelovens bestemmelser om fotos og fingeraftryk.

Ved fastsættelsen af nærmere regler for opbevaring, videregivelse, sletning m.v. af fotos og fingeraftryk, der er optaget i henhold til lovforslagets § 33, stk. 1, vil der derfor blive taget udgangspunkt i de regler, der i øvrigt fastsættes for tilsvarende materiale, der er optaget efter retsplejelovens bestemmelser.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 34

Udleveringslovens § 14, stk. 1, omhandler beskikkelse af forsvarer.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.5.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at når der iværksættes undersøgelse efter § 32, stk. 1, skal der beskikkes en forsvarer for den, som begæres udleveret, medmindre den pågældende selv vælger en forsvarer.

Hvis den, der begæres udleveret er blevet anholdt og fremstillet i grundlovsforhør inden politiet har iværksat en undersøgelse i medfør af lovforslagets § 32, stk. 1, vil der skulle beskikkes en forsvarer for den pågældende i forbindelse med grundlovsforhøret, jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra a.

Det foreslåede *stk. 1* viderefører udleveringslovens § 14, stk. 1, med den ændring, at henvisningen til retsplejelovens § 66 er udeladt, idet kapitlet i forvejen er nævnt i lovforslagets § 32, stk. 1.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at udgifter til beskikket forsvarer og andre sagsomkostninger afholdes af det offentlige. Foreligger der særlige omstændigheder, kan retten dog bestemme, at sagsomkostningerne helt eller delvis skal betales af den, som begæres udleveret.

Det foreslåede *stk. 2* viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 14, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 35

I dag er det Rigsadvokaten, der træffer afgørelse i sager om udlevering til stater uden for Norden, mens afgørelse om udlevering til de nordiske lande træffes af anklagemyndigheden i den pågældende politikreds. Den pågældende kan i alle tilfælde forlange, at politiet indbringer spørgsmålet om beslutningens lovlighed for retten.

Som nævnt i bl.a. pkt. 3.6.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger foreslås kompetencen til at træffe afgørelse om udlevering fremover overført til domstolene. Det vil indebæ-

re, at det alene er domstolene, der kan træffe afgørelse om, hvorvidt udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre kan ske. Det følger således af artikel 15, stk. 1 i rammeafgørelsen, at det er den judicielle myndighed i den anmodende stat, der træffer afgørelse om udlevering af den pågældende inden for de frister og på de betingelser, der er fastsat i rammeafgørelsen. Denne bestemmelse gælder både i de tilfælde, hvor den pågældende modsætter sig udlevering, og i de tilfælde, hvor den pågældende har meddelt samtykke til udleveringen.

Det følger endvidere af artikel 3, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, i rammeafgørelsen, at det er den fuldbyrdende judicielle myndighed, der afslår at fuldbyrde en europæisk arrestordre. Det indebærer således, at det også er domstolene, der kan træffe afgørelse om, hvorvidt udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre skal afslås.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at afgørelse om udlevering og om eventuelle vilkår herfor træffes af retten efter anklagemyndighedens anmodning.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* vil medføre, at det fremover vil være domstolene, der skal træffe afgørelse og ikke Rigsadvokaten i spørgsmål om udlevering.

Med udtrykket »efter anklagemyndighedens anmodning« fastslås det, at det er anklagemyndigheden i den pågældende politikreds, som skal indbringe spørgsmålet om udlevering for retten.

På baggrund af politiets undersøgelse skal anklagemyndigheden i dag fremsende en indstilling om udleveringsspørgsmålet til Rigsadvokaten i sager om udlevering til stater uden for Norden. Denne ordning forudsættes fortsat uændret.

I stedet for at Rigsadvokaten træffer en afgørelse om udlevering, vil Rigsadvokaten fremover udarbejde en indstilling til afgørelse, hvorefter sagen sendes retur til politikredsen, som indbringer sagen for retten med anmodning om berømmelse af retsmøde.

I sager vedrørende den nordiske arrestordre udarbejder anklagemyndigheden i den pågældende politikreds en indstilling om afgørelse og indbringer sagen for retten med anmodning om berømmelse af retsmøde.

Retten træffer også afgørelse om eventuelle vilkår for udleveringen, og indstillingen skal også, når det er relevant, indeholde en indstilling herom. Det vil dreje sig om de obligatoriske vilkår i lovforslagets §§ 8, 10-12, 17 og 29 samt det fakultative vilkår i lovforslagets § 7, stk. 1.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at sagen behandles ved retten i den kreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig. Kan intet af disse værneting anvendes, kan sagen behandles, hvor den pågældende er pågrebet.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at sagen behandles i pågældendes fravær, hvis retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig, når pågældende har været lovlige indkaldt, og det af indkaldelsen fremgår, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan medføre, at retten træffer afgørelse.

Pågældendes tilstedeværelse vil ikke være nødvendig, hvis pågældende har samtykket i, at sagen behandles uden dennes tilstedeværelse.

Pågældendes tilstedeværelse vil eksempelvis heller ikke som udgangspunkt være nødvendig, hvis pågældende er blevet afhørt af politiet om udleveringen eller har nægtet at udtale sig herom til politiet, og afhøringsrapporten indgår i rettens behandling af sagen.

Den pågældende skal under retsmødet være repræsenteret af en forsvarer, og der vil være kæreadgang for så vidt angår rettens afgørelse, jf. bestemmelsens *stk. 6*.

Det foreslåede *stk. 4, 1. pkt.*, fastsætter, at retten uden afholdelse af retsmøde kan behandle sager, hvor anklagemyndigheden indstiller, at udlevering afslås, eller hvor den, der begæres udleveret, har meddelt samtykke til udlevering, jf. § 36.

Hvis sagen indbringes for retten med indstilling om afslag på udlevering uden politiets nærmere undersøgelse, jf. lovforslagets § 32, *stk. 4*, skal der ikke beskikkes en forsvarer for den pågældende. Såfremt der allerede er beskikket en forsvarer for den pågældende i forbindelse med politiets nærmere undersøgelse, jf. lovforslagets § 34, orienteres forsvareren ved kopi af indstillingen om, at sagen er indbragt for retten.

Der vil ikke være grundlag for at afholde et retsmøde om sagen, hvis anklagemyndigheden indstiller, at udlevering afslås, medmindre retten undtagelsesvis beslutter, at et retsmøde er nødvendigt for sagens behandling. Det vil være nødvendigt at afholde et retsmøde, hvis retten i stedet for at følge anklagemyndighedens indstilling om at afslå udlevering træffer afgørelse om, at den pågældende skal udleveres. Det forudsættes, at retten forinden der træffes afgørelse, anmoder politiet om at iværksætte en nærmere undersøgelse.

Et evt. samtykke fra den pågældende til at blive udleveret, til trods for anklagemyndighedens indstilling om at udlevering afslås, vil ikke i sig selv begrunde afholdelse af et retsmøde, idet betingelserne for udlevering skal være opfyldt.

Der kan derfor ikke ske udlevering, hvis der består en obligatorisk afslagsgrund jf. lovforslagets §§ 2, 3, 5, 6 og 23-26, selvom den pågældende samtykker til udlevering.

Det følger af lovforslagets § 36, at den, der begæres udleveret, i et retsmøde kan meddele samtykke til udlevering. I det tilfælde, at en person er blevet fremstillet for retten med anmodning om varetægtsfængsling på baggrund af en arrestordre eller udleveringsanmodning og under retsmødet meddeler samtykke til udlevering, vil der som udgangspunkt stadig skulle afsættes tid til at indhente nærmere oplysninger, inden der kan træffes afgørelse om udlevering, hvorfor retten sjældent vil kunne afsige kendelse vedrørende udlevering under grundlovsforhøret.

Tilsvarende vil der ikke være behov for at afholde et retsmøde med henblik på sagens behandling, hvis den, der begæres udleveret har meddelt samtykke til udlevering, jf. § 36.

Det foreslåede *stk. 4, 2. pkt.*, fastsætter, at tilsvarende gælder behandling af anmodninger om tilladelse til yderligere strafefølgning eller straffuldbyrdelse, jf. § 41.

Den beskikkede forsvarer, jf. lovforslagets § 41, *stk. 1, 3. pkt.*, jf. § 34, forudsættes at få tilsendt en kopi af anmodningen og vil have mulighed for at fremsætte sine bemærkninger skriftligt over for retten.

Det foreslåede *stk. 5* fastsætter, at hvis retten finder, at de foreliggende oplysninger ikke er tilstrækkelige til at kunne træffe afgørelse om udlevering, kan retten anmode om at modtage de nødvendige supplerende oplysninger inden for en frist, der fastsættes af retten.

Dette foreslås, idet det følger af artikel 15, *stk. 2*, i rammeafgørelsen, at hvis den fuldbyrdende judicielle myndighed finder, at de oplysninger, som den udstedende myndighed har fremsendt, ikke er tilstrækkelige til, at den kan træffe afgørelse om udlevering, anmoder den straks om at få de nødvendige supplerende oplysninger, og kan fastsætte en tidsfrist for fremsendelsen af disse oplysninger under hensyn til at overholde de i rammeafgørelsen fastsatte tidsfrister. Det bemærkes endvidere, at der i henhold til artikel 15 særligt vil være tale om oplysninger, der har betydning for vurderingen af spørgsmål om rammeafgørelsens artikel 3 (obligatoriske afslagsgrunde), artikel 4 (fakultative afslagsgrunde) og artikel 5 (særlige garantier) samt artikel 8 (arrestordrens indhold og form). Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 31 og bemærkningerne hertil.

Det forudsættes, at retten anmoder anklagemyndigheden om at fremskaffe de supplerende oplysninger. I sager om udlevering til lande uden for Norden vil det være den centrale myndighed (Rigsadvokaten), som forestår korrespondancen

med den anmodende stat, mens det for så vidt angår de nordiske lande vil være anklagemyndigheden i den pågældende politikreds.

Det bemærkes, at det foreslåede stk. 5 med redaktionelle ændringer viderefører de gældende bestemmelser i udleveringslovens § 16, stk. 3, § 18 b, stk. 5, 2. pkt., jf. § 16, stk. 3, og § 18 i, stk. 3, 2. pkt., jf. § 16, stk. 3.

Det foreslåede *stk. 6* fastsætter, at rettens afgørelse, jf. stk. 1 træffes ved kendelse. Kære til landsretten kan ske inden for en frist på 3 dage. Retsplejelovens § 910 finder tilsvarende anvendelse, dog således, at fristen i stk. 2, 2. pkt., er 3 dage.

Dette gælder både for kære fra den, der skal udvises, og kære fra anklagemyndigheden.

Henvisningen til retsplejelovens § 910 indebærer, at landsretten kan tillade en kære, der er iværksat efter fristens udløb, hvis den part, der kærer, sandsynliggør, at den pågældende først efter udløb af fristen er blevet bekendt med den omstændighed, som kæren støttes på, eller at overskridelse af fristen i øvrigt skyldes grunde, som ikke kan tilregnes den pågældende. Kæren skal iværksættes inden 3 dage efter, at den, der kærer, er blevet bekendt med kæregrunden, eller efter, at de omstændigheder, som har medført overskridelsen af fristen, ikke længere er til stede.

Udlevering kan ikke ske, før rettens beslutning herom er endelig, jf. lovforslagets § 38, stk. 1. Bestemmelserne i retsplejelovens § 972 finder anvendelse for kæren. Mundtlig forhandling vil således kun undtagelsesvis kunne finde sted.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.7 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 36

Udleveringslovens § 18 c, og § 18 j fastsætter mulighed for, at den, der på grundlag af en europæisk arrestordre eller en nordisk arrestordre begæres udleveret, i et retsmøde kan meddele samtykke til udleveringen og til at blive draget til ansvar og videreudleveret for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for.

Samtykket kan tilbagekaldes på et hvilket som helst tidspunkt, indtil udlevering er sket.

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.8.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Den foreslåede § 36 fastsætter, at den, der begæres udleveret, i et retsmøde kan meddele samtykke til udlevering. Den pågældende kan endvidere i et retsmøde meddele samtykke til at blive draget til ansvar og videreudleveret til et tredje nordisk land, en medlemsstat i Den Europæiske Union eller en stat uden for Norden og Den Europæiske Union for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der sker udlevering for. Retten vejleder den pågældende om følgerne af samtykke efter denne bestemmelse.

Betingelserne for udlevering skal tillige være opfyldt. Der kan derfor ikke ske udlevering, hvis der består en obligatorisk afslagsgrund, jf. lovforslagets §§ 2, 3, 5, 6 og 23-26, selvom den pågældende samtykker til udlevering.

Den pågældendes eventuelle efterfølgende tilbagekaldelse af et samtykke til udlevering vil ikke medføre, at sagen skal genoptages. Hvis den pågældende derimod tilbagekalder et samtykke til strafforfølgning og videreudlevering for andre lovovertrædelser begået før den lovovertrædelse, for hvilken den pågældende skal udleveres inden udleveringen fra Danmark, skal den anmodende stat orienteres herom.

Det bemærkes, at den foreslåede § 36 viderefører udleveringslovens § 18 c og § 18 j. Bestemmelsen vil endvidere fremover som noget nyt også gælde sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 37

Udleveringslovens § 18 d og § 18 k fastsætter særlige tidsfrister for behandlingen af sager om udlevering på grundlag af en europæisk eller en nordisk arrestordre.

Udleveringsloven indeholder ikke en tilsvarende regel vedrørende udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.9.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at rettens afgørelse efter § 35 skal afsiges snarest muligt og så vidt muligt inden 3 dage efter, at den, der begæres udleveret, har meddelt samtykke til udleveringen i sager om udlevering til et nordisk land, og inden 10 dage efter, at den, der begæres udleveret, har med-

delt samtykke til udleveringen i sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at i andre tilfælde skal rettens afgørelse så vidt muligt afsiges inden følgende frister:

- 1) 30 dage efter anholdelsen af den pågældende her i landet i sager om udlevering til et nordisk land.
- 2) 60 dage efter anholdelsen af den pågældende her i landet i sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union.

Hvis der ikke kan træffes afgørelse inden for fristen, skal den anmodede judicielle myndighed straks underrette den anmodende judicielle myndighed herom. I så fald skal der træffes afgørelse snarest muligt. Det anmodede land skal sikre, at den pågældende forbliver i det land, indtil der er truffet en endelig afgørelse.

De fastsatte tidsfrister er vejledende og nødvendiggør således ikke i sig selv lovgivning, men efter den nordiske udleveringskonvention og rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre er Danmark forpligtet til så vidt muligt at overholde de fastsatte vejledende frister. Ved overskridelse af fristen i *stk. 2, nr. 2*, underretter anklagemyndigheden både den anmodende medlemsstat og Eurojust herom.

Det bemærkes, at de foreslåede § 37, *stk. 1*, og *stk. 2*, med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 18 d og § 18 k og med en ændring som følge af, at afgørelser om udlevering fremover i alle tilfælde træffes af domstolene.

Lovforslagets § 37, *stk. 1, 1. led*, der foreskriver, at rettens afgørelse efter § 35 skal afsiges snarest muligt, vil fremover også omfatte sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

En hurtig sagsbehandling også i disse udleveringssager vil bl.a. medvirke til at sikre, at den, som ønskes udleveret, ikke sidder unødigt længe fængslet, mens sagen behandles her i landet.

Der er for disse stater ikke fastsat en tilsvarende præcis frist som for de nordiske lande og medlemsstater i Den Europæiske Union, da der må forventes at kunne være behov for at indhente flere supplerende oplysninger til brug for sagens afgørelse end den forenkledte procedure efter rammeafgørelsen, hvor alle oplysninger forudsættes at fremgå af selve arrestordren.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 38

Udleveringslovens §§ 17, 18 e og 18 l fastsætter særlige tidsfrister for gennemførelsen af udleveringen.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.10.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det foreslåede *stk. 1* fastsætter, at udlevering ikke kan ske, før rettens beslutning herom er endelig.

Det foreslås således, at fristerne, inden for hvilke udlevering så vidt mulig skal gennemføres, i alle tilfælde regnes fra det tidspunkt, hvor rettens beslutning om udlevering er endelig. Dette vil være, når kærefristen er udløbet, eller, hvis kære sker, når kæresagen er afsluttet.

Det foreslåede *stk. 2* fastsætter, at udlevering skal gennemføres snarest muligt efter, at rettens beslutning herom er endelig, og så vidt muligt inden følgende frister:

- 1) 5 dage i sager om udlevering til et nordisk land.
- 2) 10 dage i sager om udlevering til medlemsstater i Den Europæiske Union.
- 3) 30 dage i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union.

Som noget nyt foreslås det, at udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union så vidt muligt skal være gennemført inden 30 dage efter det nævnte tidspunkt.

Det er politikredsen, der forestår gennemførelsen af udleveringen efter aftale med myndighederne i den anmodende stat. Politikredsen underretter de relevante myndigheder i den anmodende stat, hvis fristen ikke kan overholdes, samt aftaler en ny dato for udleveringen.

I sager om udlevering til en medlemsstat i EU skal udlevering finde sted senest 10 dage efter den aftalte nye dato.

I sager om udlevering til et nordisk land skal udlevering finde sted hurtigst muligt.

Det foreslåede *stk. 3* fastsætter, at for at sikre gennemførelsen af en udlevering kan de i retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse og kapitel 70 om varetægtsfængsling omtalte retsmidler anvendes. Fængsling, som er sket efter denne bestemmelse, skal ophæves, hvis udlevering ikke har fundet sted inden udløbet af fristen i *stk. 2*. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

Fristen vil som udgangspunkt skulle forlænges, hvis det af grunde, som ikke kan tilskrives landene, viser sig umuligt at gennemføre udleveringen inden for fristen.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 38 med redaktionelle ændringer viderefører de gældende bestemmelse i §§ 17, 18 e og 18 l med nogle ændringer bl.a. som følge af, at afgørelser om udlevering fremover i alle tilfælde træffes af domstolene.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 39

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 7, at udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union ikke må finde sted, hvis det i særlige tilfælde, navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold, må antages, at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn.

Udleveringslovens § 10 i fastslår, at hvis det i særlige tilfælde, navnlig under hensyn til den pågældendes alder, helbredstilstand eller andre personlige forhold, må antages, at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn, skal udlevering til EU bortset fra Finland og Sverige udsættes, indtil de særlige forhold, der forhindrer udlevering, ikke længere er til stede.

Udleveringslovens § 10 n indeholder en henvisning til § 10 i. Bestemmelsen giver en tilsvarende mulighed for udsættelse af en udlevering til nordiske lande grundet humanitære hensyn.

Det følger af det foreslåede *stk. 1*, at udlevering undtagelsesvis kan udsættes midlertidigt af tungtvejende humanitære grunde, f.eks. hvis der er vægtige grunde til at antage, at den klart ville bringe den eftersøgte liv eller helbred i fare. Udleveringen skal gennemføres, så snart disse grunde ikke længere foreligger.

Udsættelsen tænkes bl.a. anvendt i tilfælde, hvor den, der begæres udleveret, er syg, og en udlevering vil medføre fare for den pågældendes helbred.

Den foreslåede bestemmelse er affattet i overensstemmelse med artikel 23, stk. 4, 1. og 2. pkt., i rammeafgåelsen om den europæiske arrestordre, samt artikel 19, stk. 5, 1. og 2. pkt., i den nordiske udleveringskonvention.

Med lovforslaget vil bestemmelsen samtidig blive placeret i kapitel 6 om behandlingen af sager om udlevering fra Dan-

mark og vil dermed også gælde for sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union. Der vil som følge heraf fremover ikke være mulighed for at afslå udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union under henvisning til at udlevering ville være uforenelig med humanitære hensyn. I stedet vil udleveringen skulle udsættes.

Det bemærkes, at bestemmelsen alene finder anvendelse i de tilfælde, hvor udleveringen ikke vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser, idet udlevering ikke kan finde sted under disse omstændigheder, jf. lovforslagets § 6.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 7, hvorefter der ved udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til strafforfølgning kan stilles vilkår om, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, ligesom udlevering af en person, der er dansk statsborger eller har fast bopæl her i landet, til straffuldbyrdelse kan afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

I disse tilfælde vil helbredsmæssige forhold kunne tale for, at den pågældende overføres til Danmark med henblik på fuldbyrdelse af en eventuel fængselsstraf eller anden frihedsberøvende foranstaltning, eller at udlevering til straffuldbyrdelse afslås, hvis straffen i stedet fuldbyrdes her i landet.

Det forudsættes, at anklagemyndigheden følger op på, om betingelserne for at udsætte udleveringen fortsat består. Hvis anklagemyndigheden efterfølgende vurderer, at betingelserne for udsættelse ikke længere er til stede, indbringes sagen for retten med henblik på, at udleveringen kan gennemføres.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at retten kan beslutte, at udlevering udsættes midlertidigt, hvis den, der begæres udleveret, skal strafforfølges her i landet, eller hvis pågældende skal afsone straf her i landet.

Hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, men den person, der begæres udleveret, tillige skal strafforfølges i Danmark, vil udleveringen som udgangspunkt skulle udsættes, medmindre det findes hensigtsmæssigt at udlevere den pågældende midlertidigt.

Der henvises i øvrigt til § 8, stk. 4, og bemærkningerne her til.

Hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, men den person, der begæres udleveret, afsoner fængselsstraf i Danmark, kan udleveringen udsættes, hvis det ikke findes hensigtsmæssigt at udlevere den pågældende midlertidigt.

Udgangspunktet i sager, hvor den pågældende afsoner fængselsstraf i Danmark, vil være, at vedkommende udleveres midlertidigt. I de tilfælde, hvor den pågældende er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet eller lignende, og der vurderes at være særlig risiko for, at den pågældende i forbindelse med den midlertidige udlevering vil undvige, vil det dog bero på en konkret vurdering, om en udlevering i stedet skal afvente, at den pågældende løslades.

Hvis retsgrundlaget for at overføre den pågældende til fortsat straffuldbyrdelse af den danske dom i et andet land er til stede, vil udleveringen dog skulle udsættes, jf. § 39, stk. 2, indtil der er truffet afgørelse herom. Dette er med henblik på at undgå, at en udvisningsdømt, der opfylder betingelserne for at blive overført til fortsat straffuldbyrdelse i udlandet, bliver tilbageført til Danmark efter en midlertidig udlevering.

Hvis det anmodende land samtidig er det land, personen vil skulle overføres til, vil udleveringen dog kunne gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne herom, uden at der er truffet afgørelse om overførsel forinden. I disse tilfælde vil overførselssagen kunne behandles, mens den pågældende er midlertidigt udleveret.

Der henvises til § 8, stk. 1 og 2, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 40

Udleveringslovens §§ 18, 18 f og 18 l, stk. 4, omhandler overgivelse af genstande, som er beslaglagt eller taget i bevaring under sagen.

Det følger af den foreslåede § 40, at retten beslutter, at genstande, som er beslaglagt under sagen, med forbehold for tredjemands eventuelle rettigheder skal overgives til den myndighed, som har anmodet om udlevering, hvis denne myndighed anmoder herom, og genstanden skal tjene som bevis eller hidrører fra lovovertrædelsen.

Overgivelse af de pågældende genstande vil være obligatorisk, og overgivelsen bliver betinget af, at den anmodende stat har anmodet om overgivelse af de pågældende genstande, og at genstandene skal tjene som bevis eller hidrører fra lovovertrædelsen.

Overgivelse af genstande forudsætter, at der er truffet beslutning om udlevering af den pågældende person. Genstandene skal udleveres uanset, at en udleveringsbeslutning ikke

kan fuldbyrdes, fordi den pågældende efterfølgende er afgået ved døden eller er flygtet.

Det forudsættes, at spørgsmålet om overgivelse af genstande i videst muligt omfang behandles sammen med spørgsmålet om udlevering af den pågældende person.

En genstand, som skal overgives til en anden stat i medfør af den foreslåede bestemmelse, kan midlertidigt tilbageholdes eller overgives på betingelse af, at genstanden senere tilbageleveres. Tredjemands eventuelle rettighed over genstande, der skal overgives til en anden medlemsstat, bevares.

Den bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 40 med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens §§ 18, 18 f og 18 l, stk. 4, med den ændring, at der i sager om udlevering til stater uden for Norden og Den Europæiske Union fremover vil gælde samme regler som i sager om udlevering til nordiske lande og medlemsstater i Den Europæiske Union. Det betyder, at det ikke længere er justitsministeren (rigsadvokaten) men derimod domstolene, der skal træffe afgørelse om overgivelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.12 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 41

Efter udleveringslovens § 20, stk. 1, kan justitsministeren efter anmodning tillade, at en person, der er udleveret, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller udleveres videre til tredjeland for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, som den pågældende er udleveret for.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.13.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det følger af den foreslåede *stk. 1*, at retten efter anmodning kan tillade, at en person, der er udleveret efter reglerne i denne lov, underkastes strafforfølgning eller straffuldbyrdelse eller videreudleveres til et tredje land for en anden strafbar handling begået før udleveringen end den, den pågældende er udleveret for. Anklagemyndigheden indbringer spørgsmålet for den ret, som har afsagt kendelse om udlevering i første instans. § 34 finder tilsvarende anvendelse.

Retten kan behandle anmodningen uden afholdelse af retsmøde, jf. lovforslagets § 35, stk. 3. Forsvareren forudsættes at få tilsendt en kopi af anmodningen og vil have mulighed for at komme med sine bemærkninger skriftligt over for retten.

Det bemærkes, at det foreslåede stk. 1 viderefører udleveringslovens § 20, stk. 1, med de ændringer, der følger af overførslen af kompetencen til at træffe afgørelse til domstolene.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at tilladelsen kun kan meddeles, hvis udlevering for den pågældende handling kunne have fundet sted efter bestemmelserne i denne lov.

Det bemærkes, at det foreslåede *stk. 2* med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 20, stk. 2, idet angivelsen af, at udleveringslovens § 10 (lovforslagets § 29) finder tilsvarende anvendelse, er udeladt som overflødig.

Det følger af det foreslåede *stk. 3*, at hvis den pågældende er udleveret til et nordisk land, kan tilladelse til, at vedkommende drages til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, jf. § 10, stk. 1, nr. 2, dog meddeles, selv om udlevering for den pågældende handling ikke kunne have fundet sted.

Retten kan dermed tillade, at det anmodende land drager den pågældende til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, selvom udlevering for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået, fordi tiltale mod den pågældende er frafaldet eller påtale er opgivet her i landet, og retsplejelovens betingelser for omgørelse af beslutningen ikke er opfyldt.

Retten kan ligeledes tillade, at det anmodende land drager den pågældende til ansvar for andre strafbare handlinger begået før udleveringen end de, der er sket udlevering for, selvom udlevering for den pågældende lovovertrædelse kunne have været afslået, fordi den pågældende handling helt eller delvis er foretaget her i landet, og handlingen ikke er strafbar efter dansk ret.

Det foreslåede *stk. 3* viderefører med redaktionelle ændringer udleveringslovens § 20, stk. 3. Det bemærkes, at udleveringslovens § 10 o, stk. 1, nr. 2, videreføres ved lovforslagets § 10, stk. 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 42

Udleveringslovens § 20, stk. 4, fastsætter regler om, hvilke oplysninger en anmodning om fravigelse af specialitetsreglen, jf. § 20, stk. 1, skal indeholde.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.13.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det følger af den foreslåede § 42, at anmodning om tilladelse efter § 41 skal indeholde de oplysninger, der er nævnt i § 30, stk. 1-3.

Anmodningen om tilladelse, skal således indeholde oplysning om den eftersørgtes identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er truffet beslutning om anholdelse eller fængsling, eller om der er afsagt dom.

Ligeledes skal en anmodning om tilladelse til yderligere strafforfølgning, endvidere indeholde oplysning om, hvilken straf den pågældende handling efter lovgivningen i den stat, hvortil udlevering er sket, kan medføre.

Hvis der anmodes om tilladelse til yderligere straffuldbyrdelse, skal anmodningen indeholde oplysning om den idømte straf eller anden retsfølge.

Det bemærkes, at den foreslåede § 42 med redaktionelle ændringer viderefører udleveringslovens § 20, stk. 4.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.13 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 43

Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 b indeholder regler om udlevering til lande, som har indgået en associeringsaftale om gennemførelse, anvendelse og udvikling af Schengenreglerne med Den Europæiske Union og Det Europæiske Fællesskab.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.14.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det følger af den foreslåede § 43, at ved udlevering til lande, som har indgået en associeringsaftale om gennemførelse, anvendelse og udvikling af Schengenreglerne med Den Europæiske Union og Det Europæiske Fællesskab, gælder reglerne i konvention af 10. marts 1995 om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union, jf. bilag 1 til denne lov, og artikel 1, 2, 6, 8, 9 og 13 i konvention af 27. september 1996 om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, jf. bilag 2 til denne lov, medmindre andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land tillader udlevering i videre omfang end reglerne i disse konventioner.

Bestemmelsen indebærer, at der ved udlevering til Schweiz (og andre lande, der indgår en lignende aftale) ved siden af

reglerne i kapitel 5 (om betingelser for udlevering fra Danmark til stater uden for Norden og Den Europæiske Union) vil gælde reglerne i konventionen om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union (1995-konventionen) og artikel 1, 2, 6, 8, 9 og 13 i konventionen om udlevering mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union (1996-konventionen).

Det bemærkes, at den foreslåede § 43 viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 b.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.14 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 44

Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 c indeholder regler om udlevering til lande, som har tiltrådt den tredje tillægsprotokol til den europæiske konvention om udlevering.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.6.15.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det følger af den foreslåede § 44, at ved udlevering til lande, som har tiltrådt den tredje tillægsprotokol til den europæiske konvention om udlevering, gælder reglerne i tillægsprotokollen, jf. bilag 3 til denne lov, medmindre andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land tillader udlevering i videre omfang end reglerne i tillægsprotokollen.

Reglerne i den tredje tillægsprotokol vil – ligesom reglerne i udleveringskonventionen – finde direkte anvendelse i forhold til anmodninger fra Danmark til andre stater, som har ratificeret tillægsprotokollen, om udlevering efter tillægsprotokollens forenkledede procedure.

Reglerne i den tredje tillægsprotokol finder alene anvendelse i det omfang, andre regler om udlevering mellem Danmark og det pågældende land ikke tillader udlevering i videre omfang.

Den tredje tillægsprotokol foreslås samtidig – som hidtil – medtaget som bilag 3 til udleveringsloven. Tillægsprotokollens bestemmelser får på denne måde samme gyldighed som den egentlige lovtekst.

Det bemærkes, at den foreslåede § 44 viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 c.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.6.15 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 45

Det kan i forbindelse med efterforskning eller behandling af en dansk straffesag vise sig, at en mistænkt, sigtet eller tiltalt befinder sig i udlandet og ikke ønsker at komme frivilligt til Danmark. Der kan derfor være behov for at efterlyse den pågældende internationalt med henblik på at få den pågældende frihedsberøvet og udleveret til Danmark.

Med henblik på at få en retlig afgørelse, der begrunder en frihedsberøvelse af den pågældende i udlandet, kan anklagemyndigheden anmode retten om, at afsige en kendelse om, at betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt.

Det følger af den foreslåede § 45, at ønskes en person efterlyst internationalt med henblik på frihedsberøvelse og udlevering til strafforfølgning i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om at der udstedes en europæisk arrestordre.

Offentlig forsvarer bliver, for så vidt sigtede ikke selv har valgt en forsvarer, eller den valgte forsvarer udebliver, at beskikke, når sigtede fremstilles for retten med henblik på varetægtsfængsling, jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra a.

Fængslingsanmodningen behandles efter retsplejelovens almindelige regler i et retsmøde, hvor sigtede ikke er til stede, jf. retsplejelovens § 764, særligt stk. 2 modsætningsvis.

Før retten træffer afgørelse om varetægtsfængsling *in absentia* (dvs. uden at sigtede er til stede), skal sigtedes forsvarer have lejlighed til at udtale sig, jf. retsplejelovens § 764, stk. 3.

Afgørelsen om varetægtsfængsling træffes efter retsplejelovens almindelige regler. For at retten kan varetægtsfængsle sigtede, skal betingelserne i retsplejelovens § 762 således være opfyldt. Der fastsættes ingen frist for varetægtsfængslingen, jf. retsplejelovens § 767, stk. 1, 1. pkt.

Er kendelse om varetægtsfængsling afsagt, uden at sigtede har haft lejlighed til at udtale sig i retten, skal han fremstilles i retten inden 24 timer efter, at han er indbragt her til landet, jf. retsplejelovens § 764, stk. 2, 2. pkt.

Forslaget vedrørende anklagemyndighedens anmodning om varetægtsfængsling viderefører den praksis, der eksisterer i dag i sager, hvor den sigtede eller tiltalte ønskes udleveret til Danmark.

Der er som bilag til rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre optaget en formular, som benævnes »europæisk arrestordre«. Formularen skal udfyldes og underskrives.

I dag er det Rigsadvokaten, som udsteder en europæisk arrestordre, efter at retten har afsagt kendelse om varetægtsfængsling *in absentia*.

Som følge af EU-Domstolens domme vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen er der behov for at ændre den danske ordning for udstedelse af en europæisk arrestordre. Der henvises til pkt. 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af dommene og betydningen heraf for den gældende ordning.

Det foreslås derfor, at anklagemyndigheden endvidere anmoder retten om at udstede en europæisk arrestordre. Fremover vil det således være retten, der – når betingelserne for varetægtsfængsling er opfyldt, og retten afsiger kendelse herom – udsteder en europæisk arrestordre.

Retten skal påse, at betingelserne for at udstede arrestordren er opfyldt.

En europæisk arrestordre kan udstedes for forhold, der kan straffes med frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning af en maksimal varighed på mindst tolv måneder, jf. artikel 2 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Retten skal endvidere påse, at arrestordren indeholder de oplysninger, der fremgår af rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, dvs. oplysninger om den eftersøgte identitet og nationalitet, angivelse af, om der foreligger en arrestordre eller en anden eksigibel afgørelse med samme retskraft, lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse, en beskrivelse af, under hvilke omstændigheder lovovertrædelsen er begået, herunder tidspunkt, sted og omfang af den eftersøgte deltagelse heri, den strafferamme, der er fastsat for den pågældende lovovertrædelse, og evt. andre følger af lovovertrædelsen.

Anklagemyndigheden tilføjer så mange af de tilgængelige oplysninger i formularen som muligt forud for retsmødet, hvorefter retten om nødvendigt færdigudfylder formularen med eksempelvis rettens sagsnummer og dommerens navn. Formularen underskrives herefter af dommeren.

Den originale arrestordre udleveres til anklagemyndigheden til videre foranstaltning.

Bestemmelsen gælder, uanset hvor sigtede formodes at befinde sig. Anklagemyndigheden skal således anmode om udstedelse af en europæisk arrestordre – og retten skal i givet

fald imødekomme anmodningen, når betingelserne er opfyldt – uanset om sigtede formodes at befinde sig i en medlemsstat i EU eller i en stat uden for EU.

Hvis de danske myndigheder bliver underrettet om, at en anden EU-medlemsstat behandler en sag om udlevering af en dansk statsborger til et tredjeland (en stat uden for Norden og Den Europæiske Union), og reglerne i straffelovens §§ 6-8 giver mulighed for, at Danmark kan retsforfølge personen for de handlinger, der danner baggrund for udleveringsanmodningen, kan anklagemyndigheden anmode retten om, at der udstedes en europæisk arrestordre med henblik på udlevering af den pågældende til Danmark.

Lovforslagets § 45 vil dermed finde tilsvarende anvendelse i disse situationer. Anklagemyndigheden skal således også i denne situation anmode retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om, at der udstedes en europæisk arrestordre.

Muligheden tænkes alene anvendt i de situationer, hvor en udlevering til det anmodende tredjeland må antages at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. lovforslagets § 6.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 46

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse som lovforslagets § 46, stk. 1, hvor det fastsættes, at ønskes en person efterlyst internationalt og udleveret til straffuldbyrdelse i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om at udstede en europæisk arrestordre.

Foreligger der en endelig, eksigibel dom, dvs. en dom, der kan fuldbyrdes, kan der udstedes en arrestordre, uden at det samtidig er en betingelse, at der er taget stilling til, at pågældende skal varetægtsfængsles.

Dette kræver, at pågældende enten var til stede ved dommens afsigelse eller efterfølgende har fået dommen forkyndt, samt at pågældende unddrager sig forfølgning i sagen, enten ved at flygte fra varetægtsfængsling eller afsoning.

Er pågældende udeblevet fra indkaldelse til afsoning, skal der foreligge dokumentation for behørig indkaldelse. Såfremt pågældende bor i udlandet, bør det undersøges, om den pågældende er registreret på den adresse, som indkaldelsen er fremsendt til.

Det foreslås i *stk. 2*, at retten kan behandle sager efter *stk. 1* uden afholdelse af retsmøde.

Der vil ikke skulle beskikkes en advokat for den pågældende i forbindelse med, at retten træffer afgørelse om udstedelse af en europæisk arrestordre, jf. lovforslagets § 46.

Retten skal påse, at betingelserne for at udstede arrestordren er opfyldt.

En europæisk arrestordre kan udstedes for straffe af en varighed på mindst fire måneder, jf. artikel 2 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.

Retten skal endvidere påse, at arrestordren indeholder de oplysninger, der fremgår af rammeafgørelsens artikel 8, *stk. 1*, dvs. oplysninger om den eftersøgte identitet og nationalitet, angivelse af, om der foreligger en eksigibel dom, lovovertrædelsens karakter og retlige beskrivelse, en beskrivelse af, under hvilke omstændigheder lovovertrædelsen er begået, herunder tidspunkt, sted og omfang af den eftersøgte deltagelse heri, den idømte straf, og evt. andre følger af lovovertrædelsen.

Anklagemyndigheden tilføjer så mange af de tilgængelige oplysninger i formularen som muligt forud for retsmødet, hvorefter retten om nødvendigt færdigudfylder formularen med eksempelvis rettens sagsnummer og dommerens navn. Formularen underskrives herefter af dommeren.

Den originale arrestordre udleveres til anklagemyndigheden til videre foranstaltning.

Bestemmelsen gælder, uanset hvor domfældte formodes at befinde sig. Anklagemyndigheden skal således anmode om udstedelse af en europæisk arrestordre – og retten skal i givet fald imødekomme anmodningen, når betingelserne er opfyldt – uanset om domfældte formodes at befinde sig i en medlemsstat i EU eller i en stat uden for EU.

Den frihedsberøvelse, som den pågældende risikerer i udlandet, sker på baggrund af en dom, som den pågældende unddrager sig fuldbyrdelsen af. Det antal dage, den pågældende måtte være frihedsberøvet i udlandet, afkortes i den idømte fængselsstraf, når straffen i givet fald efter udlevering til Danmark skal afsones, jf. straffelovens § 86, *stk. 1*.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 47

Rigsadvokatens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre kan ikke påklages.

Det følger af det foreslåede *stk. 1*, at rettens beslutning om at udstede en europæisk arrestordre træffes ved kendelse, som kan kæres til landsretten i overensstemmelse med retsplejelovens § 969, *stk. 1 og 2*.

Fristen for at kære vil således være 14 dage. Kæren vil ikke have opsættende virkning.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at beslutninger efter *stk. 1* kan omgøres, når nye oplysninger foreligger.

Retten vil derfor kunne beslutte, at den europæiske arrestordre skal tilbagekaldes, hvis grundlaget for at udstede den ikke længere er til stede.

Dette gælder også i tilfælde af, at en kendelse om varetægtsfængsling *in absentia* ophæves, herunder når det sker efter kære fra sigtedes forsvarer, og det gælder, uanset om selve kendelsen om at udstede en europæisk arrestordre ikke måtte være kæret.

Har retten omvendt afslået en anmodning om at udstede en europæisk arrestordre, kan retten på grundlag af en ny anmodning fra anklagemyndigheden, som indeholder nye oplysninger, i givet fald beslutte at udstede en europæisk arrestordre.

Retten kan til enhver tid i embeds medfør eller ifølge anmodning berigtige skrivefejl i arrestordren, jf. retsplejelovens § 221. Retten kan eksempelvis foretage ændringer i den europæiske arrestordre, hvis den pågældendes navn er blevet anført forkert.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 48

Der kan forekomme tilfælde, hvor der er behov for straks at udstede en international efterlysning, og hvor der er risiko for, at en mistænkt forsvinder, hvis den sædvanlige fremgangsmåde, jf. lovforslagets §§ 45 og 46, afventes.

Hvis der er behov for at få efterlyst en gerningsmand, og sagens konkrete omstændigheder tilsiger, at man ikke kan vente på at få en kendelse om fængsling *in absentia* og om at udstede en arrestordre, kan Rigsadvokaten efter gældende

praksis godkende, at pågældende efterlyses internationalt. Det samme gælder, hvis en domfældt er undvejet fra fængsling eller afsoning.

Det følger af den foreslåede § 48, at ville anmodningens øjemed forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, kan rigsadvokaten træffe beslutning om, at den pågældende efterlyses internationalt. I så fald skal anmodning efter § 45 eller § 46 snarest muligt og senest inden 48 timer fra efterlysningens iværksættelse indgives til retten.

Det vil være undtagelsesvist, at denne procedure anvendes, f.eks. i forbindelse med en igangværende børne bortførelse eller en gerningsmand på flugt fra en alvorlig forbrydelse.

Rigsadvokaten vurderer på baggrund af politikredsens oplysninger om sagen og den pågældende, om betingelserne for varetægtsfængsling *in absentia* må antages at være opfyldt, og om den pågældende må formodes at være flygtet fra Danmark. Tilsvarende gælder med hensyn til vurderingen af, om en domfældt, der er undvejet, må antages at være flygtet fra Danmark.

Hvis Rigsadvokaten godkender, at efterlysningen kan foretages straks og uden fængslingskendelse, bliver Rigspolitiet anmodet om at oprette efterlysningen.

Anklagemyndigheden skal snarest muligt anmode retten om en fængslingskendelse *in absentia* og om udstedelse af en europæisk arrestordre, jf. lovforslagets § 45, eller – hvis der er tale om undvigelse fra en idømt straf – om udstedelse af en europæisk arrestordre, jf. lovforslagets § 46. Anmodningen skal senest indgives til retten inden 48 timer fra efterlysningens iværksættelse. Såfremt retten ikke imødekommer anmodningen om at udstede en europæisk arrestordre, skal efterlysningen straks tilbagekaldes.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.6 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 49

Hvis anklagemyndigheden finder det unødvendigt at opretholde en europæisk arrestordre tilbagekaldes denne.

Det følger af den foreslåede § 49, at en udstedt europæisk arrestordre kan tilbagekaldes af anklagemyndigheden.

En europæisk arrestordre kan tillige tilbagekaldes af retten, jf. lovforslagets § 47, stk. 2.

Til § 50

Anklagemyndigheden kan udstede nordiske arrestordre.

Det følger af den foreslåede *stk. 1*, at en nordisk arrestordre udstedes af anklagemyndigheden.

Hvis der er behov for udstedelse af en nordisk arrestordre, f.eks. hvor betingelserne for at udstede en europæisk arrestordre ikke er opfyldt, udstedes den nordiske arrestordre af anklagemyndigheden i den pågældende politikreds. Der skal foreligge en kendelse om fængsling *in absentia* eller en endelig, eksigibel dom, dvs. en dom, der kan fuldbyrdes, før en nordisk arrestordre kan udstedes. Der vil ikke være behov for at udstede en nordisk arrestordre til Finland og Sverige, hvis der er udstedt en europæisk arrestordre.

Det følger af den foreslåede *stk. 2*, at udleveringsanmodninger til stater uden for Norden og Den Europæiske Union udfærdiges af anklagemyndigheden på baggrund af en udstedt europæisk arrestordre og fremsendes af den centrale myndighed.

I alle sager, hvor der er ønske om at få en person efterlyst internationalt, vil der blive udstedt en europæisk arrestordre på anklagemyndighedens anmodning, såfremt betingelserne for udstedelse foreligger. Såfremt der måtte være behov for at få udstedt en anmodning til en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, udfærdiger anklagemyndigheden i den pågældende politikreds denne, hvorefter den fremsendes til den pågældende stat af den centrale myndighed (Rigsadvokaten).

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.8 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 51

Hvis en person er blevet udleveret til Danmark, og anklagemyndigheden ønsker at strafforfølge den pågældende for andre lovovertrædelser begået inden udleveringen end den lovovertrædelse, som den pågældende er udleveret for, kan anklagemyndigheden indhente en tilladelse fra det land, der har udleveret den pågældende (den såkaldte specialitetsregel).

Det følger af den foreslåede *stk. 1*, at en anmodning om samtykke fra det udleverende land til, at Danmark kan strafforfølge en person, der er blevet udleveret til Danmark, for andre lovovertrædelser begået før udleveringen end den, der er sket udlevering for, udstedes af rigsadvokaten, jf. dog *stk. 2*.

Det gælder således de tilfælde, hvor den pågældende er blevet udleveret på baggrund af en europæisk arrestordre eller en udleveringsanmodning.

Udleveringsanmodninger til stater uden for Norden fremsendes af den centrale myndighed (Rigsadvokaten), jf. lovforslagets § 50.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at en anmodning som nævnt i *stk. 1* til et andet nordisk land udstedes af anklagemyndigheden.

Anmodninger til et andet nordisk land fremsendes af anklagemyndigheden i den pågældende politikreds.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 52

Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 a indeholder regler om tilbageførsel af personer, der er frihedsberøvet i udlandet, og som midlertidigt er udleveret til Danmark med henblik på strafforfølgning her i landet.

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.7.10.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det følger af det foreslåede *stk. 1*, at en person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som midlertidigt er udleveret til Danmark med henblik på strafforfølgning her i landet, skal tilbageføres til den fremmede stat, hvorfra den pågældende er udleveret, når strafforfølgningen er afsluttet. Den pågældende skal være frihedsberøvet under udleveringen, medmindre andet er aftalt med den stat, hvorfra udleveringen er sket.

Hvis der i forbindelse med en midlertidig udlevering af en person til Danmark med henblik på strafforfølgning er indgået aftale med den anmodede stat om, at den pågældende under opholdet her i landet ikke behøver at være frihedsberøvet, men at det i stedet f.eks. er tilstrækkeligt, at der sker inddragelse af den pågældendes pas el. lign., vil anvendelse af det aftalte mindre indgribende middel være tilstrækkeligt, medmindre der eventuelt er grundlag for, at den pågældende varetægtsfængsles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 70.

Det forudsættes, at anklagemyndigheden i forbindelse med stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt en person skal begæres midlertidigt udleveret med henblik på strafforfølgning i en dansk straffesag, lader indgå, om det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at lade den pågældende tilbageføre til udlandet efter sagens afslutning.

Det vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den pågældende i den fremmede stat er idømt dødsstraf.

Efter den foreslåede bestemmelse er det uden betydning for tilbageførelsen til den fremmede stat, at den pågældende tilbagekalder et eventuelt samtykke til den midlertidige udlevering til Danmark.

Hvis frihedsberøvelsen i udlandet er ophævet, vil der ikke foreligge en forpligtelse til at tilbageføre den pågældende.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten på anmodning af anklagemyndigheden. For frihedsberøvelsen fastsættes en frist, der kan forlænges. Rettens afgørelse træffes ved kendelse.

Det forudsættes, at fristen fastsættes i overensstemmelse med den aftale om tidspunktet for tilbageførelse, der er indgået med den fremmede stat.

Efter samme bestemmelse kan retten forlænge fristen for frihedsberøvelse. Der sigtes hermed til tilfælde, hvor retsforfølgningen mod den pågældende endnu ikke er afsluttet, eller hvor den pågældende på grund af ekstraordinære omstændigheder, f.eks. behandlingskrævende sygdom, ikke kan tilbageføres inden udløbet af en eventuel aftalt frist for tilbageførelsen. Det påhviler i så fald anklagemyndigheden at indgå de nødvendige aftaler med de udenlandske myndigheder om forlængelse af det aftalte tidsrum for udleveringen.

Det følger af det foreslåede *stk. 3*, at under frihedsberøvelsen er den pågældende alene undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet. Anbringelse kan ske i arresthus, jf. retsplejelovens § 770, stk. 2.

Bestemmelsen afviger fra andre af retsplejelovens regler om behandlingen af varetægtsarrestanter. Over for en person, der er frihedsberøvet i medfør af § 52, stk. 1, vil der således ikke kunne træffes afgørelse om isolation, jf. retsplejelovens § 770 a, indgreb i besøgsadgangen, jf. retsplejelovens § 771, eller indgreb i retten til brevveksling, jf. retsplejelovens § 772, medmindre de almindelige betingelser for iværksættelse af disse indgreb er opfyldt.

Anbringelse i arresthus, jf. retsplejelovens § 770, stk. 2, indebærer, at den overførte person ligesom varetægtsarrestanter kan anbringes i arresthus, hvis opholdet i Danmark ikke bliver ganske kortvarigt. Er opholdet derimod af ganske kort varighed, vil den pågældende kunne frihedsberøves ved politiet, f.eks. ved anbringelse på politistation. Med henvisning til § 770, stk. 2, 2. pkt., vil der være mulighed for at an-

bringe den midlertidigt udleverede person f.eks. på et sygehus, hvis et sådant behov skulle opstå.

Det bemærkes, at den foreslåede § 52 i det væsentligste viderefører den gældende bestemmelse i § 21 a, dog med den ændring i bestemmelsens stk. 2, at en afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten på anmodning af anklagemyndigheden, hvor det i dag fremgår, at retten efter anmodning fra politiet træffer en sådan afgørelse. Der er dog ikke tale om en materiel ændring i forhold til den gældende retstilstand, idet det allerede i dag er anklagemyndigheden, der anmoder retten om at træffe afgørelse efter bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.7.10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 53

Udleveringslovens § 19 omhandler, hvilke foranstaltninger der kan iværksættes i forhold til personer, der er efterlyst af myndighederne i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union som sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, der må antages at kunne begrunde udlevering fra Danmark.

Det følger af det foreslåede *stk. 1*, at er en person efterlyst af myndighederne i en stat uden for Norden og Den Europæiske Union som sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling, der må antages at kunne begrunde udlevering efter denne lov, finder § 32, stk. 2, og § 33 tilsvarende anvendelse.

Retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, anvendes dermed i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet.

Derudover kan politiet fotografere og optage fingeraftryk af den pågældende, uden at retsplejelovens mistanke- og strafammerkrav er opfyldt.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at foranstaltninger, der er truffet efter stk. 1, skal ophæves, såfremt anmodning om udlevering ikke er modtaget senest 30 dage efter anholdelsen. I særlige tilfælde kan retten dog forlænge denne frist.

Forlængelse af fristen tænkes eksempelvis anvendt, hvis det land, der har efterlyst den pågældende, har oplyst, at en anmodning om udlevering kan forventes modtaget inden for få dage.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 53 med reaktionelle ændringer viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 19, dog med den ændring, at der henvises til, at lovforslagets § 33, hvorefter politiet kan fotografere og optage fingeraftryk af personer, der begæres udleveret, med henblik på senere identifikation, finder tilsvarende anvendelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.8.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 54

Den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21 indeholder regler vedrørende personer, der føres gennem riget, i forbindelse med udlevering fra en fremmed stat til en anden (såkaldt transit).

For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.8.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det følger af det foreslåede *stk. 1*, at rigsadvokaten kan tillade, at en person, der udleveres fra en fremmed stat til en anden fremmed stat, føres gennem riget, såfremt bestemmelserne i §§ 6, 18, 19, 24 eller 25 ikke ville være til hinder for, at der skete udlevering her fra landet for den pågældende handling.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at sker udleveringen til en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller et andet nordisk land, kan tilladelse dog meddeles, hvis der er modtaget oplysning om den eftersøgte identitet og nationalitet, tid og sted for den strafbare handling, dennes beskaffenhed og de anvendelige straffebestemmelser samt oplysning om, hvorvidt der er udstedt

- 1) en europæisk arrestordre eller
- 2) en arrestordre i henhold til aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union og Island og Norge.

Det følger af det foreslåede *stk. 3*, at hvis udleveringen til en anden medlemsstat eller et andet nordisk land sker fra en stat uden for Norden og Den Europæiske Union, skal der udover de i stk. 2 nævnte oplysninger endvidere gives oplysning om, hvorvidt der foreligger en anmodning om udlevering.

Det følger af det foreslåede *stk. 4*, at sker udleveringen fra et nordisk land til et andet nordisk land, kan den pågældende føres gennem riget uden tilladelse.

Det følger af det foreslåede *stk. 5*, at § 32, *stk. 2-3*, og § 33, finder tilsvarende anvendelse.

Retsplejelovens kapitel 69 om anholdelse, kapitel 70 om varetægtsfængsling, kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition samt kapitel 75 a om andre efterforskningskridt, anvendes dermed i samme omfang som i sager vedrørende lovovertrædelser af tilsvarende art, der forfølges her i landet.

Hvis arrestordren vedrører en handling, som kan medføre udlevering i medfør af den nordiske udleveringskonvention eller rammeafgåelsen om den europæiske arrestordre, vil varetægtsfængsling ikke kunne nægtes under henvisning til, at strafferammekravet i retsplejelovens § 762 ikke er opfyldt, herunder fordi forholdet ikke er strafbart i Danmark.

Derudover kan politiet fotografere og optage fingeraftryk af den pågældende, uden at retsplejelovens mistanke- og strafferammekrav er opfyldt.

Det bemærkes, at den foreslåede bestemmelse i § 54 med redaktionelle ændringer viderefører den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 21, dog med den ændring, at det foreslås i *stk. 1*, at rigsadvokaten – og således ikke justitsministeren – kan give tilladelse til transit, ligesom der i *stk. 5* endvidere henvises til lovforslagets § 33.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.8.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 55

Det foreslås, at loven træder i kraft den 15. februar 2020, jf. dog *stk. 2*.

Det følger af det foreslåede *stk. 2*, at justitsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens § 25, *stk. 3*, nr. 8.

Til § 56

Det foreslås, at den gældende udleveringslov ophæves.

Det følger af den gældende bestemmelse i udleveringslovens § 23, at loven har gyldighed for Færøerne og Grønland med de ændringer, som følger af de særlige retsplejelove, der gælder for disse landsdele.

For Grønland gælder således udleveringsloven, jf. lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere, som ændret ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 og lov nr. 494 af 12.

maj 2010, som sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning nr. 668 af 8. juni 2016, med de ændringer, som følger af den grønlandske retsplejelov. De øvrige ændringslove til udleveringsloven er ikke sat i kraft for Grønland.

Det bemærkes, at udleveringsloven, jf. lov nr. 249 af 9. juni 1967, forbliver i kraft for Færøerne, selv om loven ophæves i Danmark i forbindelse med gennemførelsen af dette lovforslag, idet Færøerne pr. 1. marts 2010 har overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område.

Til § 57

Ved anholdelse af en eftersøgt person i udlandet på baggrund af en europæisk arrestordre, der er udstedt inden lovens ikrafttræden, vil der skulle udstedes en ny europæisk arrestordre, jf. bestemmelserne i §§ 45 og 46, medmindre den udstedte arrestordre er udstedt af retten.

Det forudsættes, at bestemmelsen vil blive anvendt, hvis og i givet fald når den eftersøgte bliver anholdt i en anden stat. Det forudsættes endvidere, at en europæisk arrestordre vil skulle udstedes hurtigt og så vidt muligt inden for 24 timer, efter de danske myndigheder er blevet gjort bekendt med anholdelsen. Der vil ikke være behov for at tage stilling til evt. fængslingsbetingelser på ny.

Retten kan behandle anmodningen om udstedelse af en ny europæisk arrestordre uden afholdelse af et retsmøde. I sager, hvor den pågældende er blevet varetægtsfængslet *in absentia* med henblik på udlevering til strafforfølgning, forudsættes det, at forsvareren får tilsendt en kopi af anmodningen og vil have mulighed for at komme med sine bemærkninger skriftligt over for retten.

Der vil ikke skulle beskikkes en advokat for den pågældende i forbindelse med, at retten træffer afgørelse om udstedelse af en europæisk arrestordre, hvis der er tale om udlevering med henblik på straffuldbydelse.

Til § 58

Til nr. 1

Lov om Den Internationale Straffedomstol gennemfører statuten for Den Internationale Straffedomstol i dansk ret. Statuten indebærer, at der nedsættes en permanent international domstol, som kan strafforfølge de alvorligste internationale forbrydelser: Folkedrab, krigsforbrydelser og andre forbrydelser mod menneskeheden.

Justitsministeren er bemyndiget til at træffe afgørelse om udlevering af personer, som Den Internationale Straffedomstol har afsagt anholdelses- og udleveringsbeslutning over.

Det foreslås, at bemyndigelsen i § 2, stk. 1, ændres fra »Justitsministeren« til: »Retten«.

Det vil således være retten, der efter anmodning fra Den Internationale Straffedomstol træffer beslutning om udlevering af personer, mod hvem domstolen har indledt strafforfølgning.

Bestemmelsen ændres, som følge af den foreslåede generelle overførsel af kompetencen til domstolene til at behandle udleveringssager.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.9.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Lov om Den Internationale Straffedomstol gennemfører statuten for Den Internationale Straffedomstol i dansk ret. Statuten indebærer, at der nedsættes en permanent international domstol, som kan strafforfølge de alvorligste internationale forbrydelser: Folkedrab, krigsforbrydelser og andre forbrydelser mod menneskeheden.

Justitsministeren træffer endvidere efter anmodning fra Den Internationale Straffedomstol beslutning om udlevering af personer, mod hvem domstolen har indledt strafforfølgning.

Det foreslås, at bemyndigelsen i § 2, stk. 2, ændres fra »Justitsministeren« til: »Retten«.

Det vil således være retten, der efter anmodning træffer beslutning om udlevering til fuldbyrdelse af domstolens domme.

Bestemmelsen ændres, som følge af den foreslåede generelle overførsel af kompetencen til domstolene til at behandle udleveringssager.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.9.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget for en nærmere beskrivelse.

Til nr. 3

Lov om Den Internationale Straffedomstol gennemfører statuten for Den Internationale Straffedomstol i dansk ret. Statuten indebærer, at der nedsættes en permanent internatio-

nal domstol, som kan strafforfølge de alvorligste internationale forbrydelser: Folkedrab, krigsforbrydelser og andre forbrydelser mod menneskeheden.

Udleveringslovens kap. 3 og 4 finder anvendelse i sager om udlevering til Den Internationale Straffedomstol med de fornødne lempelser.

Det foreslås, at henvisningen til udleveringsloven i § 2, stk. 3, ændres fra »Kapitel 3 og 4 i lov om udlevering af lovovertrædere« til: »Udleveringslovens kapitel 6 og 8«.

Det vil således være kapitel 6 og 8 i udleveringsloven, der med de fornødne lempelser finder anvendelse.

Bestemmelsen ændres, som følge af den foreslåede nye systematik i udleveringsloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.9.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 59

Til nr. 1

Ved lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien er der skabt hjemmel til iværksættelse af retsskridt her i landet med henblik på strafforfølgning ved tribunalet af de forbrydelser, der er nævnt i statuten.

Justitsministeren er bemyndiget til at træffe afgørelse om udlevering af personer, som tribunalet har afsagt anholdelses- og udleveringsbeslutning over.

Det foreslås, at bemyndigelsen i § 2, stk. 1, ændres fra »Justitsministeren« til: »Retten«.

Det vil således være retten, der efter anmodning fra tribunalet træffer beslutning om udlevering af personer, mod hvem tribunalet har indledt strafforfølgning.

Bestemmelsen ændres, som følge af den foreslåede generelle overførsel af kompetencen til domstolene til at behandle udleveringssager.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.9.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget for en nærmere beskrivelse.

Til nr. 2

Ved lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien er der skabt hjemmel til iværksættelse af retsskridt her i landet med henblik på strafforfølgning ved tribunalet af de forbrydelser, der er nævnt i statuten.

Justitsministeren er bemyndiget til at træffe afgørelse om udlevering til fuldbyrdelse af tribunalets domme.

Det foreslås, at bemyndigelsen i § 2, stk. 2, ændres fra »Justitsministeren« til: »Retten«.

Det vil således være retten, der efter anmodning træffer beslutning om udlevering til fuldbyrdelse af tribunalets domme.

Bestemmelsen ændres, som følge af den foreslåede generelle overførsel af kompetencen til domstolene til at behandle udleveringssager.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.9.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget for en nærmere beskrivelse.

Til nr. 3

Ved lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien er der skabt hjemmel til iværksættelse af retsskridt her i landet med henblik på strafforfølgning ved tribunalet af de forbrydelser, der er nævnt i statuten.

Udleveringslovens kap. 3 og 4 finder anvendelse i sager om udlevering til tribunalet med de fornødne lempelser.

Det foreslås, at henvisningen til udleveringsloven i § 2, stk. 3, ændres fra »Kapitel 3 og 4 i lov om udlevering af lovovertrædere« til: »Udleveringslovens kapitel 6 og 8«.

Det vil således være kapitel 6 og 8 i udleveringsloven, der med de fornødne lempelser finder anvendelse.

Bestemmelsen ændres, som følge af den foreslåede nye systematik i udleveringsloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.9.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 60

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union giver hjemmel til, at en række nærmere opregnede typer af strafferetlige afgørelser, der er truffet i andre medlemsstater i Den Europæiske Union, kan fuldbyrdes i Danmark efter reglerne i loven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.9.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget for en nærmere beskrivelse.

Med forslaget ændres § 2, stk. 1, som følge af den foreslåede nye kapitelinddeling i udleveringsloven.

Til § 61

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men at loven ved kongelig anordning helt eller delvis kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Færøerne har pr. 1. marts 2010 overtaget lovgivningskompetencen på det strafferetlige område, og det foreslås på den baggrund, at loven ikke skal gælde for Færøerne. Justitsministeriet har henledt Færøernes Landsstyres opmærksomhed på lovforslaget om en ny lov om udlevering af lovovertrædere.

For Grønland gælder udleveringsloven, jf. lov nr. 249 af 9. juni 1967 om udlevering af lovovertrædere, som ændret ved lov nr. 378 af 6. juni 2002 og lov nr. 494 af 12. maj 2010, som sat i kraft for Grønland med ændringer ved kongelig anordning nr. 668 af 8. juni 2016 med de ændringer, som følger af Retsplejeloven for Grønland. Udleveringsloven som sat i kraft for Grønland forbliver i kraft, indtil den nye udleveringslov måtte blive sat i kraft for Grønland i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Bilag 1**INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE PROTECTION OF ALL PERSONS FROM ENFORCED DISAPPEARANCE****Preamble**

The States Parties to this Convention,

Considering the obligation of States under the Charter of the United Nations to promote universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms,

Having regard to the Universal Declaration of Human Rights,

Recalling the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights and the other relevant international instruments in the fields of human rights, humanitarian law and international criminal law,

Also recalling the Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance adopted by the General Assembly of the United Nations in its resolution 47/133 of 18 December 1992,

Aware of the extreme seriousness of enforced disappearance, which constitutes a crime and, in certain circumstances defined in international law, a crime against humanity,

Determined to prevent enforced disappearances and to combat impunity for the crime of enforced disappearance,

Considering the right of any person not to be subjected to enforced disappearance, the right of victims to justice and to reparation,

Affirming the right of any victim to know the truth about the circumstances of an enforced disappearance and the fate of the disappeared person, and the right to freedom to seek, receive and impart information to this end,

Have agreed on the following articles:

Part I*Article 1*

1. No one shall be subjected to enforced disappearance.
2. No exceptional circumstances whatsoever, whether a state of war or a threat of war, internal political instability or any other public emergency, may be invoked as a justification for enforced disappearance.

Article 2

For the purposes of this Convention, “enforced disappearance” is considered to be the arrest, detention, abduction or any other form of deprivation of liberty by agents of the State or by persons or groups of persons acting with the authorization, support or acquiescence of the State, followed by a refusal to acknowledge the deprivation of liberty or by concealment of the fate or whereabouts of the disappeared person, which place such a person outside the protection of the law.

Article 3

Each State Party shall take appropriate measures to investigate acts defined in article 2 committed by persons or groups of persons acting without the authorization, support or acquiescence of the State and to bring those responsible to justice.

Article 4

Each State Party shall take the necessary measures to ensure that enforced disappearance constitutes an offence under its criminal law.

Article 5

The widespread or systematic practice of enforced disappearance constitutes a crime against humanity as defined in applicable international law and shall attract the consequences provided for under such applicable international law.

Article 6

1. Each State Party shall take the necessary measures to hold criminally responsible at least:

(a) Any person who commits, orders, solicits or induces the commission of, attempts to commit, is an accomplice to or participates in an enforced disappearance;

(b) A superior who:

(i) Knew, or consciously disregarded information which clearly indicated, that subordinates under his or her effective authority and control were committing or about to commit a crime of enforced disappearance;

(ii) Exercised effective responsibility for and control over activities which were concerned with the crime of enforced disappearance; and

(iii) Failed to take all necessary and reasonable measures within his or her power to prevent or repress the commission of an enforced disappearance or to submit the matter to the competent authorities for investigation and prosecution;

(c) Subparagraph (b) above is without prejudice to the higher standards of responsibility applicable under relevant international law to a military commander or to a person effectively acting as a military commander.

2. No order or instruction from any public authority, civilian, military or other, may be invoked to justify an offence of enforced disappearance.

Article 7

1. Each State Party shall make the offence of enforced disappearance punishable by appropriate penalties which take into account its extreme seriousness.

2. Each State Party may establish:

(a) Mitigating circumstances, in particular for persons who, having been implicated in the commission of an enforced disappearance, effectively contribute to bringing the disappeared person forward alive or make it possible to clarify cases of enforced disappearance or to identify the perpetrators of an enforced disappearance;

(b) Without prejudice to other criminal procedures, aggravating circumstances, in particular in the event of the death of the disappeared person or the commission of an enforced disappearance in respect of pregnant women, minors, persons with disabilities or other particularly vulnerable persons.

Article 8

Without prejudice to article 5,

1. A State Party which applies a statute of limitations in respect of enforced disappearance shall take the necessary measures to ensure that the term of limitation for criminal proceedings:

(a) Is of long duration and is proportionate to the extreme seriousness of this offence;

(b) Commences from the moment when the offence of enforced disappearance ceases, taking into account its continuous nature.

2. Each State Party shall guarantee the right of victims of enforced disappearance to an effective remedy during the term of limitation.

Article 9

1. Each State Party shall take the necessary measures to establish its competence to exercise jurisdiction over the offence of enforced disappearance:

(a) When the offence is committed in any territory under its jurisdiction or on board a ship or aircraft registered in that State;

(b) When the alleged offender is one of its nationals;

(c) When the disappeared person is one of its nationals and the State Party considers it appropriate.

2. Each State Party shall likewise take such measures as may be necessary to establish its competence to exercise jurisdiction over the offence of enforced disappearance when the alleged offender is present in any territory under its jurisdiction, unless it extradites or surrenders him or her to another State in accordance with its international obligations or surrenders him or her to an international criminal tribunal whose jurisdiction it has recognized.

3. This Convention does not exclude any additional criminal jurisdiction exercised in accordance with national law.

Article 10

1. Upon being satisfied, after an examination of the information available to it, that the circumstances so warrant, any State Party in whose territory a person suspected of having committed an offence of enforced disappearance is present shall take him or her into custody or take such other legal measures as are necessary to ensure his or her presence. The custody and other legal measures shall be as provided for in the law of that State Party but may be maintained only for such time as is necessary to ensure the person's presence at criminal, surrender or extradition proceedings.

2. A State Party which has taken the measures referred to in paragraph 1 of this article shall immediately carry out a preliminary inquiry or investigations to establish the facts. It shall notify the States Parties referred to in article 9, paragraph 1, of the measures it has taken in pursuance of paragraph 1 of this article, including detention and the circumstances warranting detention, and of the findings of its preliminary inquiry or its investigations, indicating whether it intends to exercise its jurisdiction.

3. Any person in custody pursuant to paragraph 1 of this article may communicate immediately with the nearest appropriate representative of the State of which he or she is a national, or, if he or she is a stateless person, with the representative of the State where he or she usually resides.

Article 11

1. The State Party in the territory under whose jurisdiction a person alleged to have committed an offence of enforced disappearance is found shall, if it does not extradite that person or surrender him or her to another State in accordance with its international obligations or surrender him or her to an international criminal tribunal whose jurisdiction it has recognized, submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

2. These authorities shall take their decision in the same manner as in the case of any ordinary offence of a serious nature under the law of that State Party. In the cases referred to in article 9, paragraph 2, the standards of evidence required for prosecution and conviction shall in no way be less stringent than those which apply in the cases referred to in article 9, paragraph 1.

3. Any person against whom proceedings are brought in connection with an offence of enforced disappearance shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings. Any person tried for an offence of enforced disappearance shall benefit from a fair trial before a competent, independent and impartial court or tribunal established by law.

Article 12

1. Each State Party shall ensure that any individual who alleges that a person has been subjected to enforced disappearance has the right to report the facts to the competent authorities, which shall examine the allegation promptly and impartially and, where necessary, undertake without delay a thorough and impartial investigation. Appropriate steps shall be taken, where necessary, to ensure that the complainant, witnesses, relatives of the disappeared person and their defence counsel, as well as persons participating in the investigation, are protected against all ill-treatment or intimidation as a consequence of the complaint or any evidence given.

2. Where there are reasonable grounds for believing that a person has been subjected to enforced disappearance, the authorities referred to in paragraph 1 of this article shall undertake an investigation, even if there has been no formal complaint.

3. Each State Party shall ensure that the authorities referred to in paragraph 1 of this article:

(a) Have the necessary powers and resources to conduct the investigation effectively, including access to the documentation and other information relevant to their investigation;

(b) Have access, if necessary with the prior authorization of a judicial authority, which shall rule promptly on the matter, to any place of detention or any other place where there are reasonable grounds to believe that the disappeared person may be present.

4. Each State Party shall take the necessary measures to prevent and sanction acts that hinder the conduct of an investigation. It shall ensure in particular that persons suspected of having committed an offence of enforced disappearance are not in a position to influence the progress of an investigation by means of pressure or acts of intimidation or reprisal aimed at the complainant, witnesses, relatives of the disappeared person or their defence counsel, or at persons participating in the investigation.

Article 13

1. For the purposes of extradition between States Parties, the offence of enforced disappearance shall not be regarded as a political offence or as an offence connected with a political offence or as an offence inspired by political motives. Accordingly, a request for extradition based on such an offence may not be refused on these grounds alone.

2. The offence of enforced disappearance shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties before the entry into force of this Convention.

3. States Parties undertake to include the offence of enforced disappearance as an extraditable offence in any extradition treaty subsequently to be concluded between them.

4. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention as the necessary legal basis for extradition in respect of the offence of enforced disappearance.

5. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize the offence of enforced disappearance as an extraditable offence between themselves.

6. Extradition shall, in all cases, be subject to the conditions provided for by the law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, in particular, conditions relating to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition or make it subject to certain conditions.

7. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin, political opinions or membership of a particular social group, or that compliance with the request would cause harm to that person for any one of these reasons.

Article 14

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of mutual legal assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of an offence of enforced disappearance, including the supply of all evidence at their disposal that is necessary for the proceedings.

2. Such mutual legal assistance shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable treaties on mutual legal assistance, including, in particular, the conditions in relation to the grounds upon which the requested State Party may refuse to grant mutual legal assistance or may make it subject to conditions.

Article 15

States Parties shall cooperate with each other and shall afford one another the greatest measure of mutual assistance with a view to assisting victims of enforced disappearance, and in searching for, locating and releasing disappeared persons and, in the event of death, in exhuming and identifying them and returning their remains.

Article 16

1. No State Party shall expel, return ("refouler"), surrender or extradite a person to another State where there are substantial grounds for believing that he or she would be in danger of being subjected to enforced disappearance.

2. For the purpose of determining whether there are such grounds, the competent authorities shall take into account all relevant considerations, including, where applicable, the existence in the State concerned of a consistent pattern of gross, flagrant or mass violations of human rights or of serious violations of international humanitarian law.

Article 17

1. No one shall be held in secret detention.

2. Without prejudice to other international obligations of the State Party with regard to the deprivation of liberty, each State Party shall, in its legislation:

(a) Establish the conditions under which orders of deprivation of liberty may be given;

(b) Indicate those authorities authorized to order the deprivation of liberty;

(c) Guarantee that any person deprived of liberty shall be held solely in officially recognized and supervised places of deprivation of liberty;

(d) Guarantee that any person deprived of liberty shall be authorized to communicate with and be visited by his or her family, counsel or any other person of his or her choice, subject only to the conditions established by law, or, if he or she is a foreigner, to communicate with his or her consular authorities, in accordance with applicable international law;

(e) Guarantee access by the competent and legally authorized authorities and institutions to the places where persons are deprived of liberty, if necessary with prior authorization from a judicial authority;

(f) Guarantee that any person deprived of liberty or, in the case of a suspected enforced disappearance, since the person deprived of liberty is not able to exercise this right, any persons with a legitimate interest, such as relatives of the person deprived of liberty, their representatives or their counsel, shall, in all circumstances, be entitled to take proceedings before a court, in order that the court may decide without delay on the lawfulness of the deprivation of liberty and order the person's release if such deprivation of liberty is not lawful.

3. Each State Party shall assure the compilation and maintenance of one or more up-to-date official registers and/or records of persons deprived of liberty, which shall be made promptly available, upon request, to any judicial or other competent authority or institution authorized for that purpose by the law of the State Party concerned or any relevant international legal instrument to which the State concerned is a party. The information contained therein shall include, as a minimum:

(a) The identity of the person deprived of liberty;

(b) The date, time and place where the person was deprived of liberty and the identity of the authority that deprived the person of liberty;

(c) The authority that ordered the deprivation of liberty and the grounds for the deprivation of liberty;

(d) The authority responsible for supervising the deprivation of liberty;

(e) The place of deprivation of liberty, the date and time of admission to the place of deprivation of liberty and the authority responsible for the place of deprivation of liberty;

(f) Elements relating to the state of health of the person deprived of liberty;

(g) In the event of death during the deprivation of liberty, the circumstances and cause of death and the destination of the remains;

(h) The date and time of release or transfer to another place of detention, the destination and the authority responsible for the transfer.

Article 18

1. Subject to articles 19 and 20, each State Party shall guarantee to any person with a legitimate interest in this information, such as relatives of the person deprived of liberty, their representatives or their counsel, access to at least the following information:

(a) The authority that ordered the deprivation of liberty;

(b) The date, time and place where the person was deprived of liberty and admitted to the place of deprivation of liberty;

(c) The authority responsible for supervising the deprivation of liberty;

(d) The whereabouts of the person deprived of liberty, including, in the event of a transfer to another place of deprivation of liberty, the destination and the authority responsible for the transfer;

(e) The date, time and place of release;

(f) Elements relating to the state of health of the person deprived of liberty;

(g) In the event of death during the deprivation of liberty, the circumstances and cause of death and the destination of the remains.

2. Appropriate measures shall be taken, where necessary, to protect the persons referred to in paragraph 1 of this article, as well as persons participating in the investigation, from any ill-treatment, intimidation or sanction as a result of the search for information concerning a person deprived of liberty.

Article 19

1. Personal information, including medical and genetic data, which is collected and/or transmitted within the framework of the search for a disappeared person shall not be used or made available for purposes other than the search for the disappeared person. This is without prejudice to the use of such information in criminal proceedings relating to an offence of enforced disappearance or the exercise of the right to obtain reparation.

2. The collection, processing, use and storage of personal information, including medical and genetic data, shall not infringe or have the effect of infringing the human rights, fundamental freedoms or human dignity of an individual.

Article 20

1. Only where a person is under the protection of the law and the deprivation of liberty is subject to judicial control may the right to information referred to in article 18 be restricted, on an exceptional basis, where strictly necessary and where provided for by law, and if the transmission of the information would adversely affect the privacy or safety of the person, hinder a criminal investigation, or for other equivalent reasons in accordance with the law, and in conformity with applicable international law and with the objectives of this Convention. In no case shall there be restrictions on the right to information referred to in article 18 that could constitute conduct defined in article 2 or be in violation of article 17, paragraph 1.

2. Without prejudice to consideration of the lawfulness of the deprivation of a person's liberty, States Parties shall guarantee to the persons referred to in article 18, paragraph 1, the right to a prompt and effective judicial remedy as a means of obtaining without delay the information referred to in article 18, paragraph 1. This right to a remedy may not be suspended or restricted in any circumstances.

Article 21

Each State Party shall take the necessary measures to ensure that persons deprived of liberty are released in a manner permitting reliable verification that they have actually been released. Each State Party shall also take the necessary measures to assure the physical integrity of such persons and their ability to exercise fully their rights at the time of release, without prejudice to any obligations to which such persons may be subject under national law.

Article 22

Without prejudice to article 6, each State Party shall take the necessary measures to prevent and impose sanctions for the following conduct:

(a) Delaying or obstructing the remedies referred to in article 17, paragraph 2 (f), and article 20, paragraph 2;

(b) Failure to record the deprivation of liberty of any person, or the recording of any information which the official responsible for the official register knew or should have known to be inaccurate;

(c) Refusal to provide information on the deprivation of liberty of a person, or the provision of inaccurate information, even though the legal requirements for providing such information have been met.

Article 23

1. Each State Party shall ensure that the training of law enforcement personnel, civil or military, medical personnel, public officials and other persons who may be involved in the custody or treatment of any person deprived of liberty includes the necessary education and information regarding the relevant provisions of this Convention, in order to:

(a) Prevent the involvement of such officials in enforced disappearances;

(b) Emphasize the importance of prevention and investigations in relation to enforced disappearances;

(c) Ensure that the urgent need to resolve cases of enforced disappearance is recognized.

2. Each State Party shall ensure that orders or instructions prescribing, authorizing or encouraging enforced disappearance are prohibited. Each State Party shall guarantee that a person who refuses to obey such an order will not be punished.

3. Each State Party shall take the necessary measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 of this article who have reason to believe that an enforced disappearance has occurred or is planned

report the matter to their superiors and, where necessary, to the appropriate authorities or bodies vested with powers of review or remedy.

Article 24

1. For the purposes of this Convention, “victim” means the disappeared person and any individual who has suffered harm as the direct result of an enforced disappearance.

2. Each victim has the right to know the truth regarding the circumstances of the enforced disappearance, the progress and results of the investigation and the fate of the disappeared person. Each State Party shall take appropriate measures in this regard.

3. Each State Party shall take all appropriate measures to search for, locate and release disappeared persons and, in the event of death, to locate, respect and return their remains.

4. Each State Party shall ensure in its legal system that the victims of enforced disappearance have the right to obtain reparation and prompt, fair and adequate compensation.

5. The right to obtain reparation referred to in paragraph 4 of this article covers material and moral damages and, where appropriate, other forms of reparation such as:

- (a) Restitution;
- (b) Rehabilitation;
- (c) Satisfaction, including restoration of dignity and reputation;
- (d) Guarantees of non-repetition.

6. Without prejudice to the obligation to continue the investigation until the fate of the disappeared person has been clarified, each State Party shall take the appropriate steps with regard to the legal situation of disappeared persons whose fate has not been clarified and that of their relatives, in fields such as social welfare, financial matters, family law and property rights.

7. Each State Party shall guarantee the right to form and participate freely in organizations and associations concerned with attempting to establish the circumstances of enforced disappearances and the fate of disappeared persons, and to assist victims of enforced disappearance.

Article 25

1. Each State Party shall take the necessary measures to prevent and punish under its criminal law:

(a) The wrongful removal of children who are subjected to enforced disappearance, children whose father, mother or legal guardian is subjected to enforced disappearance or children born during the captivity of a mother subjected to enforced disappearance;

(b) The falsification, concealment or destruction of documents attesting to the true identity of the children referred to in subparagraph (a) above.

2. Each State Party shall take the necessary measures to search for and identify the children referred to in paragraph 1 (a) of this article and to return them to their families of origin, in accordance with legal procedures and applicable international agreements.

3. States Parties shall assist one another in searching for, identifying and locating the children referred to in paragraph 1 (a) of this article.

4. Given the need to protect the best interests of the children referred to in paragraph 1 (a) of this article and their right to preserve, or to have reestablished, their identity, including their nationality, name and family relations as recognized by law, States Parties which recognize a system of adoption or other form of placement of children shall have legal procedures in place to review the adoption or placement procedure, and, where appropriate, to annul any adoption or placement of children that originated in an enforced disappearance.

5. In all cases, and in particular in all matters relating to this article, the best interests of the child shall be a primary consideration, and a child who is capable of forming his or her own views shall have the right to express those views freely, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

Part II

Article 26

1. A Committee on Enforced Disappearances (hereinafter referred to as “the Committee”) shall be established to carry out the functions provided for under this Convention. The Committee shall consist of ten experts of high moral character and recognized competence in the field of human rights, who shall serve in their personal capacity and be independent and impartial. The members of the Committee shall be elected by the States Parties according to equitable geographical distribution. Due account shall be taken of the usefulness of the participation in the work of the Committee of persons having relevant legal experience and of balanced gender representation.

2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties from among their nationals, at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations for this purpose. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

3. The initial election shall be held no later than six months after the date of entry into force of this Convention. Four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit nominations within three months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the State Party which nominated each candidate, and shall submit this list to all States Parties.

4. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once. However, the term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the chairman of the meeting referred to in paragraph 2 of this article.

5. If a member of the Committee dies or resigns or for any other reason can no longer perform his or her Committee duties, the State Party which nominated him or her shall, in accordance with the criteria set out in paragraph 1 of this article, appoint another candidate from among its nationals to serve out his or

her term, subject to the approval of the majority of the States Parties. Such approval shall be considered to have been obtained unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks of having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

6. The Committee shall establish its own rules of procedure.

7. The Secretary-General of the United Nations shall provide the Committee with the necessary means, staff and facilities for the effective performance of its functions. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Committee.

8. The members of the Committee shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations, as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

9. Each State Party shall cooperate with the Committee and assist its members in the fulfilment of their mandate, to the extent of the Committee's functions that the State Party has accepted.

Article 27

A Conference of the States Parties will take place at the earliest four years and at the latest six years following the entry into force of this Convention to evaluate the functioning of the Committee and to decide, in accordance with the procedure described in article 44, paragraph 2, whether it is appropriate to transfer to another body — without excluding any possibility — the monitoring of this Convention, in accordance with the functions defined in articles 28 to 36.

Article 28

1. In the framework of the competencies granted by this Convention, the Committee shall cooperate with all relevant organs, offices and specialized agencies and funds of the United Nations, with the treaty bodies instituted by international instruments, with the special procedures of the United Nations and with the relevant regional intergovernmental organizations or bodies, as well as with all relevant State institutions, agencies or offices working towards the protection of all persons against enforced disappearances.

2. As it discharges its mandate, the Committee shall consult other treaty bodies instituted by relevant international human rights instruments, in particular the Human Rights Committee instituted by the International Covenant on Civil and Political Rights, with a view to ensuring the consistency of their respective observations and recommendations.

Article 29

1. Each State Party shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, a report on the measures taken to give effect to its obligations under this Convention, within two years after the entry into force of this Convention for the State Party concerned.

2. The Secretary-General of the United Nations shall make this report available to all States Parties.

3. Each report shall be considered by the Committee, which shall issue such comments, observations or recommendations as it may deem appropriate. The comments, observations or recommendations shall be communicated to the State Party concerned, which may respond to them, on its own initiative or at the request of the Committee.

4. The Committee may also request States Parties to provide additional information on the implementation of this Convention.

Article 30

1. A request that a disappeared person should be sought and found may be submitted to the Committee, as a matter of urgency, by relatives of the disappeared person or their legal representatives, their counsel or any person authorized by them, as well as by any other person having a legitimate interest.

2. If the Committee considers that a request for urgent action submitted in pursuance of paragraph 1 of this article:

(a) Is not manifestly unfounded;

(b) Does not constitute an abuse of the right of submission of such requests;

(c) Has already been duly presented to the competent bodies of the State Party concerned, such as those authorized to undertake investigations, where such a possibility exists;

(d) Is not incompatible with the provisions of this Convention; and

(e) The same matter is not being examined under another procedure of international investigation or settlement of the same nature;

it shall request the State Party concerned to provide it with information on the situation of the persons sought, within a time limit set by the Committee.

3. In the light of the information provided by the State Party concerned in accordance with paragraph 2 of this article, the Committee may transmit recommendations to the State Party, including a request that the State Party should take all the necessary measures, including interim measures, to locate and protect the person concerned in accordance with this Convention and to inform the Committee, within a specified period of time, of measures taken, taking into account the urgency of the situation. The Committee shall inform the person submitting the urgent action request of its recommendations and of the information provided to it by the State as it becomes available.

4. The Committee shall continue its efforts to work with the State Party concerned for as long as the fate of the person sought remains unresolved. The person presenting the request shall be kept informed.

Article 31

1. A State Party may at the time of ratification of this Convention or at any time afterwards declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from or on behalf of individuals subject to its jurisdiction claiming to be victims of a violation by this State Party of provisi-

ons of this Convention. The Committee shall not admit any communication concerning a State Party which has not made such a declaration.

2. The Committee shall consider a communication inadmissible where:

(a) The communication is anonymous;

(b) The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of this Convention;

(c) The same matter is being examined under another procedure of international investigation or settlement of the same nature; or where

(d) All effective available domestic remedies have not been exhausted. This rule shall not apply where the application of the remedies is unreasonably prolonged.

3. If the Committee considers that the communication meets the requirements set out in paragraph 2 of this article, it shall transmit the communication to the State Party concerned, requesting it to provide observations and comments within a time limit set by the Committee.

4. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party will take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victims of the alleged violation. Where the Committee exercises its discretion, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

5. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present article. It shall inform the author of a communication of the responses provided by the State Party concerned. When the Committee decides to finalize the procedure, it shall communicate its views to the State Party and to the author of the communication.

Article 32

A State Party to this Convention may at any time declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications in which a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under this Convention. The Committee shall not receive communications concerning a State Party which has not made such a declaration, nor communications from a State Party which has not made such a declaration.

Article 33

1. If the Committee receives reliable information indicating that a State Party is seriously violating the provisions of this Convention, it may, after consultation with the State Party concerned, request one or more of its members to undertake a visit and report back to it without delay.

2. The Committee shall notify the State Party concerned, in writing, of its intention to organize a visit, indicating the composition of the delegation and the purpose of the visit. The State Party shall answer the Committee within a reasonable time.

3. Upon a substantiated request by the State Party, the Committee may decide to postpone or cancel its visit.

4. If the State Party agrees to the visit, the Committee and the State Party concerned shall work together to define the modalities of the visit and the State Party shall provide the Committee with all the facilities needed for the successful completion of the visit.

5. Following its visit, the Committee shall communicate to the State Party concerned its observations and recommendations.

Article 34

If the Committee receives information which appears to it to contain well-founded indications that enforced disappearance is being practised on a widespread or systematic basis in the territory under the jurisdiction of a State Party, it may, after seeking from the State Party concerned all relevant information on the situation, urgently bring the matter to the attention of the General Assembly of the United Nations, through the Secretary-General of the United Nations.

Article 35

1. The Committee shall have competence solely in respect of enforced disappearances which commenced after the entry into force of this Convention.

2. If a State becomes a party to this Convention after its entry into force, the obligations of that State vis-à-vis the Committee shall relate only to enforced disappearances which commenced after the entry into force of this Convention for the State concerned.

Article 36

1. The Committee shall submit an annual report on its activities under this Convention to the States Parties and to the General Assembly of the United Nations.

2. Before an observation on a State Party is published in the annual report, the State Party concerned shall be informed in advance and shall be given reasonable time to answer. This State Party may request the publication of its comments or observations in the report.

Part III

Article 37

Nothing in this Convention shall affect any provisions which are more conducive to the protection of all persons from enforced disappearance and which may be contained in:

(a) The law of a State Party;

(b) International law in force for that State.

Article 38

1. This Convention is open for signature by all Member States of the United Nations.
2. This Convention is subject to ratification by all Member States of the United Nations. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.
3. This Convention is open to accession by all Member States of the United Nations. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General.

Article 39

1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.
2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of that State's instrument of ratification or accession.

Article 40

The Secretary-General of the United Nations shall notify all States Members of the United Nations and all States which have signed or acceded to this Convention of the following:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under article 38;
- (b) The date of entry into force of this Convention under article 39.

Article 41

The provisions of this Convention shall apply to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 42

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled through negotiation or by the procedures expressly provided for in this Convention shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the Parties are unable to agree on the organization of the arbitration,

any one of those Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. A State may, at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto, declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 of this article with respect to any State Party having made such a declaration.

3. Any State Party having made a declaration in accordance with the provisions of paragraph 2 of this article may at any time withdraw this declaration by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 43

This Convention is without prejudice to the provisions of international humanitarian law, including the obligations of the High Contracting Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the two Additional Protocols thereto of 8 June 1977, or to the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 44

1. Any State Party to this Convention may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to this Convention with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations.

2. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all the States Parties for acceptance.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force when two thirds of the States Parties to this Convention have accepted it in accordance with their respective constitutional processes.

4. When amendments enter into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of this Convention and any earlier amendment which they have accepted.

Article 45

1. This Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of this Convention to all States referred to in article 38.

**INTERNATIONAL KONVENTION OM BESKYTTELSE AF PERSONER MOD TVUNGEN
FORSVINDING****Præambel**

De i denne konvention deltagende stater, som

erkender, at De Forenede Nationers pagt pålægger staterne at fremme den almindelige respekt for og overholdelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder,

henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder,

erindrer om den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder og de andre relevante internationale instrumenter vedrørende menneskerettigheder, humanitær folkeret og international strafferet,

endvidere erindrer om fælleserklæringen om beskyttelse af personer mod tvungen forsvinding, som blev vedtaget af De Forenede Nationers Generalforsamling ved resolution 47/133 af 18. december 1992,

erkender den særligt alvorlige karakter af tvungne forsvindinger, som udgør en forbrydelse og under visse omstændigheder, der er defineret i folkeretten, en forbrydelse mod menneskeheden,

er fast besluttet på at forhindre tvungne forsvindinger og at bekæmpe straffrihed for den forbrydelse, som tvungen forsvinding udgør,

anerkender enhver persons ret til ikke at blive udsat for tvungen forsvinding og ofrenes ret til retfærdighed og genoprejsning,

bekræfter ethvert offers ret til at kende sandheden om omstændighederne ved en tvungen forsvinding og den forsvundne persons skæbne, og retten til frihed til at søge, modtage og videregive oplysninger med henblik herpå,

er blevet enige om følgende artikler:

AFSNIT I*Artikel 1*

1. Ingen må underkastes tvungen forsvinding.

2. Ingen særlige omstændigheder af nogen art, hverken krigstilstand eller trussel om krig, indre politisk ustabilitet eller nogen anden offentlig nødstilstand, kan påberåbes til retfærdiggørelse af tvungen forsvinding.

Artikel 2

Med henblik på denne konvention defineres "tvungen forsvinding" som anholdelse, tilbageholdelse, bortførelse eller enhver anden form for frihedsberøvelse, der foretages af statens ansatte eller af personer eller grupper af personer, der handler med statens tilladelse, støtte eller samtykke, efterfulgt af en afvisning af at anerkende frihedsberøvelsen eller af hemmeligholdelse af den forsvundne persons skæbne eller opholdssted, hvilket placerer en sådan person uden for lovens beskyttelse.

Artikel 3

Deltagerstaterne skal træffe passende foranstaltninger til at undersøge handlinger som defineret i artikel 2, der er foretaget af personer eller grupper af personer, som handler uden statens tilladelse, støtte eller samtykke, og stille de ansvarlige for retten.

Artikel 4

Enhver deltagerstat skal træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at sikre, at tvungen forsvinding udgør en lovovertrædelse i henhold til dens straffelovgivning.

Artikel 5

Anvendelsen af udbredt eller systematisk tvungen forsvinding udgør en forbrydelse mod menneskeheden som defineret i gældende folkeret og skal medføre de konsekvenser, der er hjemlet i gældende folkeret.

Artikel 6

1. Enhver deltagerstat skal træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for som minimum at gøre følgende personer strafferetligt ansvarlige:

(a) Enhver person, som begår, beordrer, opfordrer til eller foranlediger anvendelse af eller forsøg på anvendelse af tvungen forsvinding, eller som er medskyldig i eller deltager i en tvungen forsvinding,

(b) En overordnet, som:

(i) Kendte til eller bevidst tilsidesatte oplysninger, som tydeligt indikerede, at en underordnet under hans eller hendes effektive myndighed og kontrol var i gang med at begå eller skulle til at begå en tvangsforvindingsforbrydelse,

(ii) Havde effektivt ansvar for og udøvede effektiv kontrol med aktiviteter, som drejede sig om tvangsforvindingsforbrydelser, og

(iii) Undlod at træffe alle nødvendige og rimelige foranstaltninger inden for sit kompetenceområde til at forhindre eller bekæmpe en tvungen forsvinding eller at forelægge sagen for de kompetente myndigheder med henblik på efterforskning og retsforfølgning.

(c) Litra (b) ovenfor berører ikke de højere standarder for ansvarsbevidsthed, der i henhold til folkeretten er gældende for militære øverstbefalende eller for en person, der rent faktisk fungerer som militær øverstbefalende.

2. Ingen befaling eller instruks fra en offentlig myndighed, fra civile eller militære personer eller andre kan påberåbes til retfærdiggørelse af en tvangsforsvindingsforbrydelse.

Artikel 7

1. Enhver deltagerstat skal gøre tvangsforsvindingsforbrydelser strafbare med passende sanktioner, som tager hensyn til deres særligt alvorlige karakter.

2. Enhver deltagerstat kan fastlægge:

(a) Formildende omstændigheder, i særdeleshed for personer, som efter at have været involveret i forøvelsen af en tvungen forsvinding effektivt medvirker til at skaffe den forsvundne person tilbage i live eller gør det muligt at opklare tvangsforsvindingssager eller at identificere gerningsmændene bag en tvungen forsvinding,

(b) Uden at det berører andre straffeprocesser, skærpende omstændigheder, særligt i tilfælde af den forsvundne persons død eller i tilfælde af gravide kvinders, mindreåriges, handicappedes eller andre særligt sårbare personers tvungne forsvinding.

Artikel 8

Uden at det berører artikel 5,

1. skal en deltagerstat, som anvender en forældelsesregel med hensyn til en tvungen forsvinding, træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at sikre, at forældelsesfristen for straffesager:

(a) Er lang og står i forhold til denne lovovertrædelses særligt alvorlige karakter,

(b) Begynder at løbe fra det øjeblik, hvor tvangsforsvindingsforbrydelsen ophører, idet der tages hensyn til dens vedvarende karakter.

2. Enhver deltagerstat skal sikre, at ofrene for tvungen forsvinding får effektive retsmidler inden forældelsesfristen.

Artikel 9

1. Enhver deltagerstat skal træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at fastslå dens beføjelse til at udøve jurisdiktion vedrørende tvangsforsvindingsforbrydelser:

(a) Når forbrydelsen er begået på et område under dens jurisdiktion eller om bord på et skib eller fly, som er indregistreret i den pågældende stat,

(b) Når den påståede lovovertræder er statsborger i den pågældende stat,

(c) Når den forsvundne person er statsborger i den pågældende stat, og deltagerstaten anser det for hensigtsmæssigt.

2. Enhver deltagerstat skal ligeledes træffe sådanne foranstaltninger som måtte være nødvendige for at fastslå dens beføjelse til at udøve jurisdiktion over tvangsforsvindingsforbrydelsen, når den påståede lovovertræder befinder sig på et område under dens jurisdiktion, medmindre den udleverer eller overgiver ham eller hende til en anden stat i overensstemmelse med sine internationale forpligtelser eller overgiver ham eller hende til en international krigsforbryderdomstol, hvis kompetence den har anerkendt.

3. Denne konvention udelukker ikke yderligere straffekompetence, der udøves i overensstemmelse med national lovgivning.

Artikel 10

1. Når en deltagerstat efter en undersøgelse af tilgængelige oplysninger finder, at omstændighederne berettiger hertil, skal den deltagerstat, på hvis område en person, der er mistænkt for at have begået en tvangsforsvindingsforbrydelse, befinder sig, tage ham eller hende i forvaring eller træffe sådanne andre retlige foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre hans eller hendes tilstedeværelse. Forvaring og andre retlige foranstaltninger skal foretages som fastsat i deltagerstatens lovgivning, men må kun opretholdes så længe, det er nødvendig for at sikre personens tilstedeværelse ved en straffe-, overgivelses- eller udleveringssag.

2. En deltagerstat, som har truffet de i denne artikels stk. 1 nævnte foranstaltninger, skal straks gennemføre indledende undersøgelser eller efterforskning for at fastslå de faktiske forhold. Den skal underrette de i artikel 9 stk. 1 nævnte deltagerstater om de forholdsregler, den har truffet i henhold til denne artikels stk. 1, herunder tilbageholdelse og de omstændigheder, der berettiger tilbageholdelsen, og om resultaterne af dens indledende undersøgelser eller efterforskning, med angivelse af, om den har til hensigt at udøve sin jurisdiktion.

3. Enhver person, som er i forvaring i henhold til denne artikels stk. 1, har lov til straks at kontakte den nærmeste behørig repræsentant for den stat, hvori han eller hun er statsborger, eller, hvis han eller hun er statsløs, repræsentanten for den stat, hvor han eller hun har sit sædvanlige opholdssted.

Artikel 11

1. Deltagerstaten på det område, under hvis jurisdiktion en person, der påstås at have begået en tvangsforsvindingsforbrydelse, findes, skal, hvis den ikke udleverer den pågældende person eller overgiver ham eller hende til en anden stat i overensstemmelse med sine internationale forpligtelser eller overgiver ham eller hende til en international krigsforbryderdomstol, hvis kompetence den har anerkendt, overgive sagen til sine kompetente myndigheder med henblik på retsforfølgning.

2. Disse myndigheder skal træffe deres beslutning på samme måde som ved andre almindelige lovovertrædelser af alvorlig karakter i henhold til lovgivningen i den pågældende deltagerstat. I de i artikel 9, stk. 2, omtalte sager skal de beviskrav, der er påkrævet for retsforfølgning og domfældelse, på ingen måde være mindre strenge end dem, der gælder for de i artikel 9, stk. 1, nævnte tilfælde.

3. Enhver person, mod hvem der indledes retssag i forbindelse med en tvangsforsvindingsforbrydelse, skal sikres en retfærdig behandling gennem hele sagens forløb. Enhver person, der tiltales for en tvangsforsvindingsforbrydelse, skal have en retfærdig rettergang for en kompetent, uafhængig og upartisk domstol eller tribunal, der er oprettet ved lov.

Artikel 12

1. Enhver deltagerstat skal sikre, at enhver person, som påstår, at en person er blevet udsat for tvungen forsvinding, har ret til at anmelde kendsgerningerne til de kompetente myndigheder, som straks og uvildigt skal undersøge påstanden og om nødvendigt omgående foretage en grundig og upartisk efterforskning af sagen. Passende forholdsregler skal om nødvendigt træffes for at sikre, at anmelderen, vidner, den forsvundne persons slægtninge og disses forsvarsadvokat, såvel som personer, der deltager i efterforskningen, er beskyttet mod mishandling eller trusler som følge af anmeldelsen eller eventuelt afgivne vidneforklaringer.

2. Såfremt der er rimelig grund til at antage, at en person har været udsat for tvungen forsvinding, skal de i denne artikels stk. 1 nævnte myndigheder indlede efterforskning, også selv om der ikke foreligger en formel anmeldelse.

3. Enhver deltagerstat skal sikre, at de i denne artikels stk. 1 nævnte myndigheder:

(a) Har de nødvendige beføjelser og ressourcer til at udføre efterforskningen effektivt, herunder har adgang til dokumentation og andre oplysninger, der er relevante for deres efterforskning,

(b) Har adgang, om nødvendigt med forudgående bemyndigelse fra en judiciel myndighed, som omgående skal afgøre spørgsmålet, til alle steder, hvor der er rimelig grund til at antage, at den forsvundne person kan være tilbageholdt eller befinde sig.

4. Enhver deltagerstat skal træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at forhindre og straffe handlinger, der hindrer udførelsen af en efterforskning. Den skal især sikre, at personer, der er mistænkt for at have begået en tvangsvandingsforbrydelse, ikke er i stand til at påvirke undersøgelsesforløbet ved hjælp af pres eller trusler eller repressalier mod anmelderen, vidner, den forsvundne persons slægtninge eller disses forsvarsadvokat, eller mod personer, der deltager i efterforskningen.

Artikel 13

1. Med henblik på udlevering mellem deltagerstaterne må en tvangsvandingsforbrydelse ikke betragtes som en politisk lovovertrædelse, som knyttet til en politisk lovovertrædelse, eller som en lovovertrædelse inspireret af politiske motiver. En anmodning om udlevering på grundlag af en sådan lovovertrædelse må således ikke afslås udelukkende på dette grundlag.

2. Tvangsvandingsforbrydelser skal i enhver udleveringstraktat, der før denne konventions ikrafttrædelse består mellem de deltagende stater, anses for optaget blandt de forbrydelser, der kan medføre udlevering.

3. Deltagerstaterne forpligter sig til i enhver udleveringstraktat, de efterfølgende indgår med hinanden, at optage tvangsvandingsforbrydelser blandt de forbrydelser, der kan medføre udlevering.

4. Hvis en deltagerstat, som gør udlevering betinget af, at der består en traktat herom, modtager en anmodning om udlevering fra en anden deltagerstat, med hvilken den ikke har indgået en udleveringstraktat, kan den betragte denne konvention som det nødvendige retlige grundlag for udlevering med hensyn til tvangsvandingsforbrydelsen.

5. Deltagerstater, som ikke gør udlevering betinget af, at der består en traktat herom, skal gensidigt anse tvangsforsvindingsforbrydelser som forbrydelser, der hjemler udlevering.

6. Udlevering skal under alle omstændigheder være underlagt de vilkår, som er fastlagt i lovgivningen i den deltagerstat, der anmodes om udlevering, eller i gældende udleveringstraktater, herunder i særdeleshed betingelser vedrørende den minimumsstraf, der kræves for udlevering, og det grundlag, hvorpå den deltagerstat, som anmodes om udlevering, kan nægte udlevering eller kræve særlige betingelser opfyldt herfor.

7. I tilfælde hvor en deltagende stat, der anmodes om udlevering, har vægtige grunde til at antage, at anmodningen er fremsat med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af dennes køn, race, religion, nationalitet, etniske oprindelse, politiske anskuelser eller tilhørsforhold til en bestemt social gruppe, eller at efterkommelse af anmodningen vil skade den pågældende af en af disse årsager, må intet i nærværende konvention fortolkes som en forpligtelse til at efterkomme en sådan anmodning om udlevering.

Artikel 14

1. Deltagerstaterne skal yde hinanden mest mulig retlig bistand i forbindelse med strafforfølgning, der indledes med hensyn til en tvangsforsvindingsforbrydelse, herunder tilvejebringelse af alle de beviser, der er til deres rådighed, og som er nødvendige for retsforfølgningen.

2. En sådan gensidig retlig bistand er underlagt de betingelser, som er fastlagt i lovgivningen i den deltagerstat, der anmodes om udlevering, eller i gældende traktater om gensidig retlig bistand, herunder i særdeleshed betingelserne i forhold til det grundlag, hvorpå deltagerstaten, der anmodes om udlevering, kan afvise at yde gensidig retlig bistand eller kræve særlige betingelser opfyldt herfor.

Artikel 15

Deltagerstaterne skal samarbejde med hinanden og yde hinanden mest mulig bistand med henblik på at bistå ofre for tvungen forsvinding og med henblik på at eftersøge, lokalisere og frigive forsvundne personer og, i tilfælde af død, at opgrave og identificere dem og tilbagelevere deres jordiske rester.

Artikel 16

1. Ingen deltagerstat må udvise, tilbagelevere ("refoulere"), overgive eller udlevere en person til en anden stat, hvor der er vægtige grunde til at antage, at han eller hun vil være i fare for at blive udsat for tvungen forsvinding.

2. Med henblik på at vurdere, om der foreligger sådanne grunde, skal de kompetente myndigheder tage alle de relevante omstændigheder i betragtning, herunder om der i den pågældende stat er et fast mønster af alvorlige, åbenbare eller massive krænkelser af menneskerettighederne eller af alvorlige krænkelser af den humanitære folkeret.

Artikel 17

1. Ingen må blive hemmeligt tilbageholdt.

2. Uden at det berører deltagerstatens andre internationale forpligtelser med hensyn til frihedsberøvelse skal enhver deltagerstat i sin lovgivning:

(a) Fastsætte betingelserne for, hvornår der kan træffes beslutning om frihedsberøvelse,

(b) Angive de myndigheder, der er bemyndigede til at træffe beslutning om frihedsberøvelse,

(c) Sikre, at enhver frihedsberøvet person udelukkende tilbageholdes på officielt anerkendte og overvågede steder for frihedsberøvelse,

(d) Sikre, at enhver frihedsberøvet person har tilladelse til at kontakte og få besøg af sin familie, advokat eller enhver anden person efter eget valg, kun underlagt de betingelser, der er foreskrevet ved lov, eller, hvis han eller hun er udlænding, at kontakte sine konsulære myndigheder i overensstemmelse med gældende folkeret,

(e) Sikre adgang for de kompetente og retligt bemyndigede myndigheder og institutioner til de steder, hvor personer holdes frihedsberøvet, om nødvendigt med forudgående bemyndigelse fra en retlig myndighed,

(f) Sikre, at en frihedsberøvet person eller – i tilfælde af mistanke om tvungen forsvinding, eftersom den frihedsberøvede person ikke selv kan udøve denne ret – enhver person med en berettiget interesse, som f.eks. den frihedsberøvede persons slægtninge, disses repræsentanter eller advokat, under alle omstændigheder er berettiget til at lægge sag an ved en domstol, således at domstolen snarest muligt kan træffe afgørelse om lovligheden af frihedsberøvelsen og beordre frigivelse af personen, hvis frihedsberøvelsen ikke er lovlig.

3. Enhver deltagerstat skal sørge for indsamling og vedligeholdelse af et eller flere ajourførte registre og/eller fortegnelser over frihedsberøvede personer, som straks efter anmodning skal være tilgængelige for enhver retlig eller anden kompetent myndighed eller institution, der er bemyndiget dertil i henhold til den pågældende deltagerstats lovgivning eller i henhold til ethvert andet relevant internationalt retsinstrument, hvori staten er part. De deri indeholdte oplysninger skal som minimum omfatte:

(a) Den frihedsberøvede persons identitet,

(b) Datoen, tidspunktet og stedet, hvor personen blev frihedsberøvet, og identiteten på den myndighed, som frihedsberøvede personen,

(c) Den myndighed, som traf beslutning om frihedsberøvelsen, og grundene til frihedsberøvelsen,

(d) Den myndighed, som er ansvarlig for at føre tilsyn med frihedsberøvelsen,

(e) Det sted, hvor frihedsberøvelsen foregår, datoen og tidspunktet for indsættelse i det sted, hvor frihedsberøvelsen foregår, og den myndighed, der er ansvarlig for det pågældende sted,

(f) Oplysninger om den frihedsberøvede persons helbredstilstand,

(g) I tilfælde af død under frihedsberøvelsen, omstændighederne ved og årsagen til døden og bestemmelsesstedet for de jordiske rester,

(h) Datoen og tidspunktet for løsladelse eller overførsel til et andet tilbageholdelsessted, bestemmelsesstedet og den myndighed, der er ansvarlig for overførslen.

Artikel 18

1. Med forbehold af artikel 19 og 20 skal en deltagerstat sikre, at enhver person med berettiget interesse i disse oplysninger, som f.eks. slægtninge til den frihedsberøvede person, disses repræsentanter eller advokat, får adgang til mindst følgende oplysninger:

(a) Den myndighed, som traf beslutning om frihedsberøvelsen,

(b) Datoen, tidspunktet og stedet, hvor personen blev frihedsberøvet og indsat på stedet for frihedsberøvelsen,

(c) Den myndighed, som er ansvarlig for at føre tilsyn med frihedsberøvelsen,

(d) Den frihedsberøvede persons opholdssted, herunder, i tilfælde af overførsel til et andet sted, hvor frihedsberøvelse foregår, bestemmelsesstedet og den myndighed, der er ansvarlig for overførslen,

(e) Datoen, tidspunktet og stedet for løsladelse,

(f) Oplysninger om den frihedsberøvede persons helbredstilstand,

(g) I tilfælde af død under frihedsberøvelsen, omstændighederne ved og årsagen til døden og bestemmelsesstedet for de jordiske rester.

2. Om nødvendigt skal der træffes passende foranstaltninger til at beskytte de i denne artikels stk. 1 nævnte personer såvel som personer, der deltager i efterforskningen, mod mishandling, trusler eller sanktioner som følge af søgningen efter oplysninger vedrørende en frihedsberøvet person.

Artikel 19

1. Personlige oplysninger, herunder helbredsmæssige og genetiske data, som er indsamlet og/eller indberettet inden for rammerne af eftersøgningen af en forsvunden person, må ikke anvendes eller gøres tilgængelige til andre formål end eftersøgningen af den forsvundne person. Ovenstående er ikke til hinder for anvendelsen af sådanne oplysninger i straffesager vedrørende en tvangsforsvindingsforbrydelse eller udøvelsen af retten til at få oprejsning.

2. Indsamling, behandling, anvendelse og opbevaring af personlige oplysninger, herunder helbredsmæssige og genetiske data, må ikke krænke eller have den virkning, at de krænker en persons menneskerettigheder, grundlæggende frihedsrettigheder eller menneskelige værdighed.

Artikel 20

1. Kun såfremt en person er under lovens beskyttelse, og frihedsberøvelsen er underlagt retslig kontrol, kan oplysningsretten som omhandlet i artikel 18 undtagelsesvis begrænses, hvor det er strengt nødvendigt og fastsat i lovgivningen, og såfremt videregivelsen af oplysningerne kan skade personens privatliv eller

sikkerhed, forhindre en politimæssig efterforskning eller andre lignende årsager i overensstemmelse med lovgivningen og i overensstemmelse med gældende folkeret og med denne konventions formål. I intet tilfælde skal der være begrænsninger i oplysningsretten som omhandlet i artikel 18, der kunne udgøre en adfærd som defineret i artikel 2 eller være en overtrædelse af artikel 17, stk. 1.

2. Uden at berøre hensynet til lovligheden af frihedsberøvelsen af en person skal deltagerstaterne over for de i artikel 18, stk. 1, omtalte personer sikre retten til et hurtigt og effektivt retsmiddel til at få de i artikel 18, stk. 1, nævnte oplysninger. Denne ret til et retsmiddel kan under ingen omstændigheder suspenderes eller begrænses.

Artikel 21

Enhver deltagerstat skal træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at sikre, at frihedsberøvede personer frigives på en måde, der gør det muligt at foretage pålidelig kontrol af, at de rent faktisk er blevet frigivet. Enhver deltagerstat skal ligeledes træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at sikre sådanne personers fysiske integritet og deres evne til fuldt ud at udøve deres rettigheder på frigivelsestidspunktet, uden at dette berører eventuelle forpligtelser, som sådanne personer måtte være underlagt i henhold til national lovgivning.

Artikel 22

Uden at det berører artikel 6, skal enhver deltagerstat træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at forhindre og straffe følgende adfærd:

- (a) Forsinkelse eller forhindring af de i artikel 17, stk. 2 (f), og artikel 20, stk. 2, omtalte retsmidler,
- (b) Manglende registrering af en persons frihedsberøvelse eller registrering af oplysninger, som den ansvarlige for det officielle register vidste eller burde have vidst var unøjagtige,
- (c) Afslag på at give oplysninger om frihedsberøvelsen af en person eller levering af upræcise oplysninger, selvom de retlige krav om levering af oplysningerne er opfyldt.

Artikel 23

1. Enhver deltagerstat skal sikre, at uddannelse og oplysninger om de relevante bestemmelser i denne konvention indgår i undervisningen af civilt eller militært retshåndhævelsespersonale, lægeligt personale, offentligt ansatte og andre personer, som måtte være involveret i forvaring eller behandling af en frihedsberøvet person, med henblik på at:

- (a) Forhindre sådanne embedsmænds involvering i tvungne forsvindinger,
- (b) Understrege vigtigheden af forebyggelse og efterforskning af tvungne forsvindinger,
- (c) Sikre, at det anerkendes, at der er et presserende behov for at løse sager om tvungen forsvinding.

2. Enhver deltagerstat skal sikre, at ordrer eller instrukser, der foreskriver, bemyndiger eller tilskynder til tvungen forsvinding, er forbudt. Enhver deltagerstat skal sikre, at en person, som nægter at adlyde en sådan ordre, ikke bliver straffet.

3. Enhver deltagerstat skal træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at sikre, at de i denne artikels stk. 1 nævnte personer, som har grund til at antage, at en tvungen forsvinding er foregået eller planlægges, rapporterer sagen til deres overordnede og om nødvendigt til de relevante myndigheder eller organer med undersøgelses- eller retsforfølgelsesbeføjelser.

Artikel 24

1. I denne konvention betyder udtrykket "offer" den forsvundne person og enhver person, som har lidt overlast som direkte følge af en tvungen forsvinding.

2. Det enkelte offer har ret til at kende sandheden om omstændighederne for den tvungne forsvinding, forløbet og resultaterne af undersøgelsen og den forsvundne persons skæbne. Enhver deltagerstat skal træffe passende foranstaltninger i denne henseende.

3. Enhver deltagerstat skal træffe alle passende foranstaltninger til at eftersøge, lokalisere og frigive forsvundne personer og, i tilfælde af død, lokalisere, respektere og udlevere deres jordiske rester.

4. Enhver deltagerstat skal i sit retssystem sikre, at et offer for tvungen forsvinding har ret til at opnå oprejsning og hurtigt, rimelig og tilstrækkelig erstatning.

5. Den i denne artikels stk. 4 nævnte ret til at opnå oprejsning dækker både økonomisk og ikke-økonomisk skade og, hvor dette er relevant, andre former for oprejsning, som f.eks.:

(a) Tilbagelevering,

(b) Rehabilitering,

(c) Fyldestgørelse, herunder genopretning af den menneskelige værdighed og omdømme,

(d) Garantier om, at det ikke gentager sig.

6. Uden at berøre forpligtelsen til at forsætte efterforskningen, indtil den forsvundne persons skæbne er klarlagt, skal enhver deltagerstat træffe passende foranstaltninger med hensyn til retsstillingen for forsvundne personer, hvis skæbne ikke er klarlagt, og retsstillingen for deres slægtninge på områder som social velfærd, økonomiske forhold, familieret og ejendomsrettigheder.

7. Enhver deltagerstat skal sikre retten til at danne og frit deltage i organisationer og foreninger, der beskæftiger sig med at forsøge at fastslå omstændighederne omkring tvungne forsvindinger og de forsvundne personers skæbne og at bistå ofrene for tvungen forsvinding.

Artikel 25

1. Enhver deltagerstat skal træffe passende foranstaltninger til i henhold til dens straffelovgivning at forhindre og straffe:

(a) Ulovlig fjernelse af børn, som er udsat for tvungen forsvinding, af børn, hvis far, mor eller værge er udsat for tvungen forsvinding eller af børn, der fødes i løbet af deres mors fangenskab, mens hun er udsat for tvungen forsvinding,

(b) Forfalskning, hemmeligholdelse eller ødelæggelse af dokumenter, der bekræfter den sande identitet af de i afsnit (a) nævnte børn.

2. Enhver deltagerstat skal træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at søge efter og identificere de i denne artikels stk. 1 (a) nævnte børn og at levere dem tilbage til deres oprindelige familier i overensstemmelse med retlige procedurer og gældende internationale aftaler.

3. Deltagerstaterne skal bistå hinanden med at søge efter, identificere og lokalisere de i denne artikels stk. 1 (a) nævnte børn.

4. I betragtning af behovet for at beskytte de i denne artikels stk. 1(a) nævnte børns tarv og deres ret til at bevare eller få genoprettet deres identitet, herunder deres nationalitet, navn og familierelationer som anerkendt i henhold til lovgivningen, skal de deltagerstater, som anerkender et adoptionssystem eller anden form for anbringelse af børn, have indført retlige procedurer til at gennemgå adoptions- eller anbringelsesproceduren og, hvor det er relevant, annullere en adoption eller anbringelse af børn, der har sin oprindelse i en tvungen forsvinding.

5. I alle tilfælde, og i særdeleshed i alle sager vedrørende denne artikel, kommer barnets tarv i første række, og et barn, som er i stand til at danne sig sine egne synspunkter, skal have ret til frit at udtrykke sådanne synspunkter, idet barnets synspunkter gives behørig vægt i overensstemmelse med barnets alder og modenhed.

AFSNIT II

Artikel 26

1. Der oprettes en komite mod tvungen forsvinding (i det følgende betegnet "Komiteen"), der skal varetage de opgaver, der er fastsat i henhold til konventionen. Komiteen skal bestå af ti eksperter af høj moralsk anseelse, som har sagkundskab med hensyn til menneskerettigheder. De skal virke i deres personlige egenskab og være uafhængige og upartiske. Komiteens medlemmer vælges af de deltagende stater under hensyntagen til ligelig geografisk fordeling. Der skal tages behørigt hensyn til fordelene ved, at personer, som har relevant juridisk erfaring, deltager i Komiteens arbejde samt ved en afbalanceret kønsfordeling.

2. Komiteens medlemmer vælges ved hemmelig afstemning på grundlag af en fortegnelse over personer, som er indstillet af deltagerstaterne blandt deres statsborgere, på et møde mellem deltagerstaterne, der afholdes hvert andet år og indkaldes af De Forenede Nationers generalsekretær. Ved disse møder, der for at være beslutningsdygtige kræver deltagelse af to tredjedele af deltagerstaterne, indvælges i Komiteen de personer, der opnår flest stemmer og et absolut flertal af de stemmer, der afgives af de tilstedeværende og stemmeafgivende repræsentanter for deltagerstaterne.

3. Det første valg finder sted senest seks måneder efter denne konventions ikrafttrædelsesdato. Mindst fire måneder før tidspunktet for hvert valg skal De Forenede Nationers generalsekretær sende et brev til deltagerstaterne og opfordre dem til inden tre måneder at indstille kandidater til Komiteen. Generalsekretæren udarbejder en alfabetisk fortegnelse over samtlige således indstillede personer med angivelse af de deltagerstater, der har indstillet dem, og fremsender fortegnelsen til alle deltagerstaterne.

4. Komiteens medlemmer vælges for et tidsrum af fire år. De kan genvælges én gang. Funktionstiden for fem af de medlemmer, der vælges ved det første valg, udløber dog efter to års forløb; straks efter første valg udpeges disse fem medlemmer ved lodtrækning foretaget af formanden for det i denne artikels stk. 2 nævnte møde.

5. Hvis et medlem af Komiteen dør eller træder tilbage eller af nogen anden grund ikke længere kan udføre sine forpligtelser i Komiteen, udpeger den deltagerstat, som indstillede ham eller hende, i overensstemmelse med de i denne artikels stk. 1 nævnte kriterier en anden ekspert blandt sine statsborgere til at virke for den resterende del af perioden, med forbehold af godkendelse af flertallet af deltagerstaterne. Godkendelsen skal betragtes som givet, medmindre halvdelen eller derover af deltagerstaterne svarer benægtende inden seks uger efter at have modtaget meddelelse fra De Forenede Nationers generalsekretær om den foreslåede udnævnelse.

6. Komiteen fastsætter selv sin forretningsorden.

7. De Forenede Nationers generalsekretær stiller de midler, det personale og de øvrige hjælpemidler til rådighed for Komiteen, der er nødvendige, for at Komiteen effektivt kan udøve sine funktioner. De Forenede Nationers generalsekretær indkalder komiteen til dens første møde.

8. Medlemmerne af Komiteen skal nyde de samme lettelser, privilegier og immuniteter, som tilstås De Forenede Nationers udsendte eksperter i henhold til de herom gældende bestemmelser i konventionen om De Forenede Nationers privilegier og immuniteter.

9. Enhver deltagerstat skal samarbejde med Komiteen og bistå dens medlemmer med opfyldelsen af deres mandat, i den udstrækning deltagerstaten har accepteret Komiteens funktioner.

Artikel 27

Tidligst fire år og senest seks år efter denne konventions ikrafttræden skal der afholdes en konference med deltagelse af deltagerstaterne med henblik på at gennemgå, hvordan Komiteen virker, og i henhold til den i artikel 44, stk. 2, beskrevne procedure beslutte, om det er hensigtsmæssigt – uden herved at udelukke nogen muligheder – at overføre overvågningen af denne konvention til et andet organ i overensstemmelse med de i artiklerne 28 til 36 definerede funktioner.

Artikel 28

1. Inden for rammerne af de kompetencer, den har fået i henhold til denne konvention, skal Komiteen samarbejde med alle De Forenede Nationers relevante organer, kontorer og specialiserede agenturer og fonde, med de traktatfæstede organer, der er oprettet ved internationale instrumenter, med De Forenede Nationers særlige procedurer og med de relevante regionale mellemstatslige organisationer eller organer, såvel som med alle relevante statsinstitutioner, -agenturer og -kontorer, der arbejder på at beskytte personer mod tvungen forsvinding.

2. Når den udøver sit mandat, skal Komiteen rådføre sig med andre traktatfæstede organer, der er oprettet ved relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter, i særdeleshed Menneskerettighedskomiteen, som er oprettet ved den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, med henblik på at sikre sammenhængen mellem deres respektive observationer og anbefalinger.

Artikel 29

1. Enhver deltagerstat skal inden to år efter, at denne konvention trådte i kraft for den pågældende deltagerstat, igennem De Forenede Nationers generalsekretær fremlægge en rapport for Komiteen om de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre dens forpligtelser i henhold til denne konvention.

2. De Forenede Nationers generalsekretær stiller rapporten til rådighed for alle deltagerstaterne.

3. Hver enkelt rapport behandles af Komiteen, som udsender de kommentarer, observationer og anbefalinger, den måtte finde passende. Kommentarerne, observationerne og anbefalingerne meddeles den pågældende deltagerstat, som på eget initiativ eller på Komiteens anmodning kan reagere på dem.

4. Komiteen kan ligeledes anmode deltagerstaterne om at komme med yderligere oplysninger om gennemførelsen af denne konvention.

Artikel 30

1. En anmodning om, at en forsvunden person bør eftersøges og findes, kan som hastesag indgives til Komiteen af slægtninge til den forsvundne person, disses juridiske repræsentanter eller advokat eller af enhver anden person, som de har bemyndiget dertil, såvel som af enhver anden person, der har en berettiget interesse.

2. Hvis Komiteen finder, at en anmodning om en hurtig indsats, der er indgivet i henhold til denne artikels stk. 1:

(a) Ikke er åbenbart ubegrundet,

(b) Ikke er misbrug af retten til at indgive sådanne anmodninger,

(c) Allerede er behørigt fremlagt for den pågældende deltagerstats kompetente organer, som f.eks. de organer, der er bemyndiget til at foretage efterforskning, hvor en sådan mulighed findes,

(d) Ikke er uforenelig med denne konventions bestemmelser, og

(e) Den samme sag ikke er genstand for international efterforskning eller bilæggelse af samme art,

skal Komiteen anmode den pågældende deltagerstat om at give den oplysninger om de eftersøgte persons situation inden en af Komiteen fastsat tidsfrist.

3. I lyset af de oplysninger, som den pågældende deltagerstat giver i overensstemmelse med denne artikels stk. 2, kan Komiteen forelægge anbefalinger til deltagerstaten, herunder en henstilling om, at deltagerstaten træffer alle de foranstaltninger, herunder foreløbige foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at lokalisere og beskytte den pågældende person i overensstemmelse med denne konvention, og inden et nærmere angivet tidsrum at informere Komiteen om de foranstaltninger, den har truffet under hensyntagen til sagens hastende karakter. Komiteen skal oplyse den person, der indgiver anmodningen om en hurtig indsats, om sine anbefalinger og om de oplysninger, som staten giver den, efterhånden som de foreligger.

4. Komiteen skal fortsætte sine bestræbelser på at arbejde med den pågældende deltagerstat, så længe som den eftersøgte persons skæbne er uvis. Den person, der har indgivet anmodningen, skal holdes underrettet.

Artikel 31

1. En deltagerstat kan på tidspunktet for ratificeringen af denne konvention eller når som helst derefter erklære, at den anerkender Komiteens kompetence til at modtage og behandle henvendelser fra eller på vegne af enkeltpersoner, der er underlagt dens jurisdiktion, og som hævder at være ofre for denne deltagerstats krænkelse af bestemmelser i konventionen. Komiteen skal afvise henvendelser, der vedrører en deltagerstat, som ikke har afgivet en sådan erklæring.

2. Komiteen skal afvise henvendelser, når:

(a) Henvendelsen er anonym,

(b) Henvendelsen er misbrug af retten til at foretage sådanne henvendelser eller er uforenelig med konventionens bestemmelser,

(c) Den samme sag er genstand for behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse af samme art, eller når

(d) Alle tilgængelige nationale retsmidler ikke er udtømt. Dette gælder dog ikke, hvor anvendelsen af retsmidlerne trækker urimeligt i langdrag.

3. Hvis Komiteen skønner, at henvendelsen opfylder de i denne artikels stk. 2 fastsatte krav, skal den forelægge henvendelsen for den pågældende deltagerstat og anmode denne om at fremkomme med observationer og kommentarer inden en af Komiteen fastsat tidsfrist.

4. Når som helst efter modtagelsen af henvendelsen og før der er truffet afgørelse om indholdet, kan Komiteen sende en anmodning til den pågældende deltagerstat om, at denne så hurtigt som muligt træffer de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at undgå, at ofrene for den påståede krænkelse lider ubodelig skade. Hvis Komiteen udøver sin skønsbeføjelse, medfører dette ikke en afgørelse af, om en henvendelse kan anerkendes eller om indholdet af den.

5. Komiteen træder sammen for lukkede døre, når den behandler henvendelser i henhold til denne artikel. Komiteen underretter ophavsmanden til henvendelsen om de svar, den pågældende deltagerstat har givet. Når Komiteen beslutter at afslutte proceduren, skal den underrette deltagerstaten og ophavsmanden til henvendelsen om sine synspunkter.

Artikel 32

En i denne konvention deltagende stat kan når som helst erklære, at den anerkender Komiteens kompetence til at modtage og behandle henvendelser, hvorved en deltagerstat gør gældende, at en anden deltagerstat ikke opfylder sine forpligtelser i henhold til konventionen. Komiteen må ikke modtage henvendelser vedrørende en deltagerstat, som ikke har afgivet en sådan erklæring, eller henvendelser fra en deltagerstat, som ikke har afgivet en sådan erklæring.

Artikel 33

1. Hvis Komiteen modtager pålidelige oplysninger, der tyder på, at en deltagerstat i alvorlig grad krænker konventionens bestemmelser, kan den efter samråd med den pågældende deltagerstat anmode et eller flere af dens medlemmer om omgående at aflægge et besøg og rapportere til Komiteen herom.

2. Komiteen skal skriftligt orientere den pågældende deltagerstat om, at den har til hensigt at arrangere et besøg med angivelse af delegationens sammensætning og formålet med besøget. Deltagerstaten skal svare Komiteen inden for en rimelig periode.

3. Efter en begrundet anmodning fra deltagerstaten kan Komiteen beslutte at udsætte eller aflyse sit besøg.

4. Hvis deltagerstaten accepterer besøget, skal Komiteen og den pågældende deltagerstat samarbejde om at fastlægge vilkårene for besøget, og deltagerstaten skal stille alle faciliteter til rådighed for Komiteen, der er nødvendige for, at besøget kan gennemføres på tilfredsstillende måde.

5. Efter sit besøg underretter Komiteen den pågældende deltagerstat om sine observationer og anbefalinger.

Artikel 34

Hvis Komiteen modtager oplysninger, som synes at indeholde velbegrundede indikationer om, at anvendelsen af tvungen forsvinding er udbredt eller systematisk på det område, der er underlagt deltagerstatens jurisdiktion, kan den efter at have indhentet alle relevante oplysninger om situationen fra den pågældende deltagerstat straks via De Forenede Nationers generalsekretær gøre De Forenede Nationers Generalforsamling opmærksom på sagen.

Artikel 35

1. Komiteen har kun kompetence vedrørende tvungne forsvindinger, der har fundet sted efter denne konventions ikrafttræden.

2. Hvis en stat bliver part i konventionen, efter at den er trådt i kraft, vedrører den pågældende stats forpligtelser over for Komiteen kun tvungne forsvindinger, der har fundet sted efter konventionens ikrafttræden for den pågældende stat.

Artikel 36

1. Komiteen afgiver en årlig beretning om sine aktiviteter i henhold til denne konvention til deltagerstatene og De Forenede Nationers Generalforsamling.

2. Før en observation om deltagerstaten publiceres i den årlige beretning, skal den pågældende deltagerstat på forhånd informeres herom og have rimelig tid til at svare. Deltagerstaten kan anmode om, at dens kommentarer eller observationer publiceres i beretningen.

AFSNIT III

Artikel 37

Intet i denne konvention skal have virkning på nogen bestemmelser, der er gunstigere med hensyn til beskyttelsen af personer mod tvungen forsvinding, og som kan være indeholdt i:

- (a) en deltagerstats lovgivning,
- (b) den for staten gældende folkeret.

Artikel 38

1. Denne konvention kan undertegnes af alle De Forenede Nationers medlemsstater.
2. Denne konvention skal ratificeres af alle De Forenede Nationers medlemsstater. Ratifikationsinstrumenter skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.
3. Denne konvention kan tiltrædes af alle De Forenede Nationers medlemsstater. Tiltrædelse sker ved deponering af et tiltrædelsesinstrument hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 39

1. Denne konvention træder i kraft den tredivte dag efter datoen for deponeringen af det tyvende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument hos De Forenede Nationers generalsekretær.
2. For enhver stat, der ratificerer eller tiltræder denne konvention efter deponeringen af det tyvende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, træder konventionen i kraft på den tredivte dag efter deponeringen af dens eget ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 40

De Forenede Nationers generalsekretær underretter alle De Forenede Nationers medlemsstater og alle de stater, der har undertegnet denne konvention eller tiltrådt den om følgende:

- (a) Undertegnelser, ratifikationer og tiltrædelser i henhold til artikel 38,
- (b) Datoen for denne konventions ikrafttræden i henhold til artikel 39.

Artikel 41

Bestemmelserne i denne konvention gælder for alle dele af føderale stater uden nogen begrænsninger eller undtagelser.

Artikel 42

1. Enhver tvist mellem to eller flere deltagerstater vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention, som ikke kan bilægges ved forhandling eller med de procedurer, der udtrykkeligt er fastlagt i denne konvention, skal på begæring af en af parterne overgives til voldgift. Hvis parterne ikke inden seks måneder fra datoen for begæringen om voldgift kan opnå enighed om foranstaltning af voldgift, kan enhver af disse parter henvise tvisten til Den Internationale Domstol ved anmodning i overensstemmelse med Domstolens statutter.

2. Enhver deltagerstat kan på tidspunktet for undertegnelse eller ratifikation af denne konvention eller ved tiltrædelse af den erklære, at den ikke betragter sig bundet af denne artikels stk. 1. De andre deltagerstater er ikke bundet af denne artikels stk. 1 i forhold til nogen stat, som har taget et sådant forbehold.

3. Enhver deltagerstat, der har taget forbehold i overensstemmelse med denne artikels stk. 2, kan til enhver tid tilbagekalde dette forbehold ved meddelelse herom til De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 43

Denne konventions bestemmelser har ingen præjudicerende virkning i forhold til bestemmelser i den humanitære folkeret, herunder forpligtelser for de høje kontraherende parter i de fire Genevekonventioner af 12. august 1949 og de to tillægsprotokoller hertil af 8. juni 1977, eller i forhold til muligheden for enhver deltagerstat til at bemyndige Den Internationale Røde Kors Komité til at aflægge besøg på tilbageholdelsessteder i situationer, der ikke er dækket af humanitær folkeret.

Artikel 44

1. Enhver i denne konvention deltagende stat kan stille ændringsforslag og indsende det til De Forenede Nationers generalsekretær. Generalsekretæren skal derefter give meddelelse om den foreslåede ændring til de deltagende stater med anmodning om at blive underrettet, såfremt deltagerstaterne ønsker en konference med det formål at behandle og stemme om forslaget. Hvis mindst en tredjedel af deltagerstaterne inden fire måneder efter datoen for en sådan meddelelse ønsker en sådan konference, skal generalsekretæren sammenkalde konferencen i De Forenede Nationers regi.

2. Enhver ændring, der vedtages af et flertal på to tredjedele af de deltagerstater, der er til stede og afgiver deres stemme ved konferencen, fremsendes af De Forenede Nationers generalsekretær til alle deltagerstaterne til godkendelse.

3. Et ændringsforslag, der vedtages i overensstemmelse med denne artikels stk. 1, træder i kraft, når to tredjedele af de i denne konvention deltagende stater har godkendt det i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige regler.

4. Når ændringer træder i kraft, er de bindende for de deltagerstater, som har godkendt dem, medens de øvrige deltagerstater stadig er bundet af bestemmelserne i denne konvention og eventuelle tidligere ændringer, som de har godkendt.

Artikel 45

1. Denne konvention, hvis arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

2. De Forenede Nationers generalsekretær skal fremsende bekræftede genparter af denne konvention til samtlige de i artikel 38 nævnte stater.